

Trib. Suprem
Col. Militar

Dos 215/954

~~Vol 37~~

40005

~~Vol 40~~

DOSAR

Ancheta

Declaratiile

marilor privind

Solyunos Ivan

P 148 / 40

Data

1532064

P 000148, Vol. 40

Urm

DECLARATI MARTORI

M A R T O R I

Trecut

- 1.- BAROK STEFAN pag. 1-5.
- 2.- BOGDAN ALEXA -"- 6-7
- 3.- BOGDAN VASILE -"- 8-
- 4.- CRISAN MIMAI -"- 9-10
- 5.- CHRISU EUGEN -"- 11-14
- 6.- DOBAI ADALBERT -"- 15-21
- 7.- FIRTU NICOLAE -"- 22-23
- 8.- IOAN ADAM -"- 24-27
- 9.- JECAN ANICA -"- 28-30
- 10.- KINCSES IOAN -"- 31-34
- 11.- KLISZ ANDREI -"- 35-39
- 12.- KOVACS IOSIF -"- 40-42
- 13.- MARGINEANU DUMITRU -"- 43-46
- 14.- FINTEA AUGUSTIN -"- 47-51
- 15.- SZASZ ARPAD -"- 52-55
- 16.- SZABO ALEXANDRU -"- 56-58
- 17.- SUTO ADALBERT -"- 59-60
- 18.- VARNAI MIMAI -"- 61-64

Spionaj

- 1.- FAGY TIBERIU pag. 65-72

Minist.de Finante

- 1.- CIOCAN NICOLAE ALEX. pag. 73-74
- 2.- DINULESCU GHEORGHE -"- 75-82
- 3.- IACOB ALEXANDRU -"- 83-86
- 4.- LAZAROVICI SAUL -"- 87-92
- 5.- UNGUREANU DUMITRU -"- 93-98
- 7.- WELSS IOAN -"- 99-102

Prof. Universitari

- 1.- DEMETER IOAN pag. 103-106
- 2.- OANCEA IOAN -"- 107-116
- 3.- SCHREIBER ALBERT -"- 117-134

Centroccep

- 1.- BURI SILVESTRU pag. 135-138
- 2.- CONSTANTINESCU MONIA pag. 139-150
- 3.- DOBRICI GHEORGHE -"- 151-162
- 4.- FODOR VASILE -"- 163-166
- 5.- KISGYOEGY EMBERIC -"- 167-182
- 6.- LAZAR GHEORGHE -"- 183-210
- 7.- LESER PAUL -"- 211-223
- 8.- LUSTGARNER EMIL -"- 224-230
- 9.- MANITU ELVIRA -"- 231-235
- 10.- OLTEANU IOAN -"- 236-238
- 11.- SZABO ADALBERT -"- 239-242
- 12.- TOROK STEFAN -"- 243-247.

DECLARATII MARTORI.
PRIVIND
TRECUTUL LUI SOLYMOS IVAN.

378
1

* ✓

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
=====

Martor BAROK STEFAN născut la 9 Aprilie 1881 în Reghin Regiunea Autonomă Maghiară, fiul lui STEFAN și ELIZA, de profesie măcelar (agricultor), domiciliat în Zalău Str. Stalin No.18.

16 Decembrie 1952- Zalău
Interogatoriul a început la ora 18,30
" s'a terminat la ora 19,55.

Întrebare ;

Când l-ai cunoscut pe SOLYMOS IVAN ?

Răspuns;

Pe SOLYMOS IVAN l-am cunoscut din copilărie fiind măscut în această localitate, unde a domiciliat până când și-a schimbat domiciliul și a plecat la București.

Întrebare ;

Ce ți-a vândut SOLYMOS IVAN în timpul ocupației hortiste?

3 Răspuns;

Prin SOLYMOS IVAN în timpul ocupației hortiste am cumpărat una casă în valoare de 40.000 pengos dela VERES MARIA și TASNADI IULIAN care sumă de bani susnumitul ia primit dela mine ceea ce pot să dovedesc prin o adresă primită dela el la data de 13 Decembrie 1944, prin care îmi face cunoscut că a primit suma de mai sus, plus cheltuielile de judecată în valoare de 3.630 pengos, Suma de mai sus susnumitul trebuia ca s'o depute la judecătoria, însă susnumitul această sumă nu a depus-o ci și-a înșușit -o .

În anul 1944 când frontul era aproape și autoritățile se pregăteau ca să se refugieze, i-am spus numitului SOLYMOS ca să scoată banii căci o să fugă cu ei, la care el mi-a răspuns că așa o să și facă, după care el a ridicat banii și a venit și mi-a arătat spunându-mi ca să-i las la el iar după ce se va liniști totul el o să înceapă din nou recursul judecătoresc, pentruca, casa să fie pe mine. După 1944, după eliberarea țării noastre, susnumitul a devenit prefect al Județului Sălaj, după care a venit la mine și mi-a spus că el acum ocupă un așa post și este permanent în legătură cu Ministerul așa că acum o să-i fie mai ușor pentru a interveni ca, casa ce am cumpărat-o prin el să intre în posesia mea, însă aceasta nu a

279
2

Făcut-o nici până azi. Menționez că contractul original al cărui copie o posed și astăzi, susnumitul deja mi-l ridicase sub pretextul că are nevoie pentru a *întărla* casa pe numele meu.

Intrebare ;

După ce a plecat cu serviciul din Zalău, a mai venit în această chestiune pela Dta, sau a trimis pe altcineva dela București?

Răspuns;

Acum circa 3 ani cu ocazia sărbătorilor de iarnă, susnumitul SOLYMOS IVAN a venit acasă la părinți, cu care ocazie m'am întâlnit cu tatăl susnumitului care mi-a propus ca să merg la el acasă căci a venit fiul său acasă și că în chestiunea cu casa fiul său nu poate ca să rezolve nimic și să merg ca să mă tocmesc cu fiul său. Atunci eu m'am dus la el acasă unde SOLYMOS IVAN mi-a adus la cunoștință că el nu mai poate ca să-mi rezolve nimic, și astfel ne-am tocmit cu el ca în suma de 40.000 pengo să-mi dea și bani românești de atunci suma de răspumpărare de 400.000 lei.

Intrebare ;

Dacă din suma oferită SOLYMOS IVAN ți-a dat ceva sau ți-a promis altceva ?

Răspuns;

Din suma de mai sus eu nu am primit nici-un leu dela el, însă susnumitul ca să mă liniștească că această situație se va aranja mi-a promis că îmi dă o vie de 1, 1/2, ceea ce eu știind că nu o să primesc l-am respins cu această promisiune și nu am fost de acord ca să primesc.

Intrebare ;

Ce mai cunoști despre activitatea lui SOLYMOS IVAN, politic profesional, moral?

Răspuns;

Situația lui politică din timpul ocupației horticiste nu o cunosc întrucât eu fiind bătrân și cu piciorul schilod nu am putut ca să umblu. La fel nici viața lui morală nu o cunosc. Stiu însă că asemenea cazuri cum s'au petrecut cu mine a mai făcut și cu alții, vândându-le anumite imobile și pământuri, pentru care le-a ridicat banii, iar după 1944 - 23 August după ce s'au întors din refugiu proprietarii autr trebuiau ca să predea pământul înapoi și imobilele cumpărate prin SOLYMOS IVAN, iar suma plătită pentru cele cumpărate nu a restituit-o ca și la mine la nimeni până în prezent.

Proprietarul imobilului cumpărate de mine, prin SOLYMOS IVAN la fel nu a primit nici-un ban dela el cu toate că acesta nu a

- 3 -

fost refugiat căci domiciliu în satul Mocirla.

Altceva în legătură cu SOLYMOS IVAN nu cunosc nimic.

SIT. DE SECURITATE,

ss. BAROK ISTVAN

Costin Teofil,

3 ex./E.M.

Proces-Verbal de interogator

Martor Barak Stefan născut la 9 Aprilie 1881
in Reghin Regiunea Autonomă Maghiară, fiul lui Stefan și
Eliza, de profesie muncitor (agricultor) dom. in Zalau Str. Stalin nr. 18
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

16 Decembrie 1952.

Orașul Zalau

Interogatoriul a inceput la ora 18 și 30 min.
„ s'a terminat la „ 19 și 55 „

Intrebare: Când l-ai cunoscut pe Polymos Ivon ?

Răspuns: Pe Polymos Ivon l-am cunoscut din copilărie fiind
născut in această localitate, unde a domiciliat până când ne rechi-
bet domiciliul și a plecat la Gucuruzi. -

Intrebare: Ce tia vândut Polymos Ivon in timpul ocupatiei
horticiste.

Răspuns: Polymos Ivon in timpul ocupatiei horticiste am compozat
una coră in valoare de 40.000 penghei dela Seres Maria și
Garmadi Juliana, care suma de bani susnumitul ie primit dela
mine ceace pot să dovedese prin o adresă primită dela
el la data de 12 Decembrie 1944, prin care imi face
cunoscut că a primit suma de mai sus, plus cheltuielile
de judecată in valoare de 3630 penghei, suma de mai
sus susnumitul trebuia ca să depline la judecătoreie, însă sus-
numitul această sumă nu a depus și nu însușit.
In anul 1944 când frontul era aproape și entitățile se prepa-
teau ca să se refugieze, i-am spus la numitul Polymos
ca să scoată banii căci o să fugă cu ei, la care el mie

Semnătura,

Barak Stefan

~~381~~ 4

4 Urmare: cō ore a rō n' forā, dupō care el a ridicat bonii n' a veni
si mia ciatāt spumāndumi ca rōi los de el ior dupō ce se va lōi
stī totul el a rōi inclopō din nou jecursul judiciātore, pentr
'ca cose rōi fie intabulētō pe mine. Dupō 1944, dupō eliberare
rōi noastre, susnumitul a defenit Prefect al Judetului Cluj, dup
care a venit la mine si mia spūs cō ocuma el ocupō un ese post n' co
permanent in legătūrō cu Ministerul ore cō acum o rōi fie mai us
pentr a interveni ca cose ce am cumpārātō prin el rōi intru in post
sio mea, insō ocesta nu a fōrūtō nici pōnō ozi. Menționez cō
contractul original al cōmii copie a posed n' ortōzi; susnumitul deji
nil ridicose sub pretextul cō ore nevoie pentr o intabul
cose pe numele meu. -

Intrebare: Dupā ce a plecat cu serviciul din Lăteu, a mai venit
in ocestā chestiune pe la 9-ta, sau o trimis pe altcineva del
Zucumesti:

Rōs pūns: Acum circa 3 ani cu ocazia sōrbētōnibō de iornō, su
numitul Polymos Ivon a venit ocosō la pōniti, cu care copie
mom tōlnit cu totul susnumitului care mio propus ca rōi merg
de el ocosō cōi: a venit fiul rōi ocosō si cō in chestiunea
cu cose fiul rōi nu poate ca rōi rezolve nimic si rōi merg
co rōi mōi tōmesc cu fiul rōi. Atunci cu mom dus de el
ocoso unde Polymos Ivon mio oclus de cūmō tinto cō el nu
mai poate ca rōi rezolve nimic, n' asfel n' cōm tōrnit cu
el ca in suma de 40.000 penghei rōi dea in boni
romānesti de atunci suma de rōi cūmpārōre de 400.000 lei.

Intrebare: Doceō din suma oferitō Polymos Ivon ti-e dot
cōrō sau ti-e promis altcōrō:

Rōs pūns: Din suma de moi mō eu nu am primit niciun leu
de la el, insō susnumitul ca rōi mōi linistescō cō ocestō si
tuatie se va orōngōa mio promis cō imi dō o vie de
1 1/2, ceace cu stīnd cō nu o rōi primesc bon respis cu ocestō

Semnătura,

Barak Fotraiu

promisiune și nu am fost de acord să primesc. -

Intrebare: Ce mai cunoști despre activitatea lui Polzmos?

Iron ? , politic, profesional, moral. -

Răspuns: Situația lui politică din timpul ocupației haitiste nu o cunosc întocmi eu fiind bătrân și cu priceputa războiului nu am putut să vă umblu. La fel nici viața lui morală nu o cunosc. Olin însă că asemenea oameni cum s-au petrecut cu mine a mai făcut și cu alții, vândându-le averile imobile și pământuri, pentru care lea ridicat bonuri, în după 1944 23 August după ce s-au întors din refugiu proprietarii au trebuit să se predea pământul însuși și imobilele cum părăsesc prin Polzmos Iron, iar suma plătită pentru cele cumpărate nu a restituită ca și la mine la mine până în prezent. -

Proprietarul imobilului cumpărat de mine, prin Polzmos Iron la fel nu a primit nici un bon de la el cu toate că acesta nu a fost refugiat încă domiciliu în satul Moirle. -

Altece în legătură cu Polzmos Iron nu știu nimic. -

St. M. H.
Carm. G. P. P.

Semnat
Barak Iovai

302
6

DECLARAȚIE
=====

Subsemnatul BOGDAN ALEXA, fiul lui Ion și Floarea, născut în anul 1909 luna Ianuarie 15, în comuna Badon, domiciliat în comuna Cireșeni Raionul Zalău, Regiunea Cluj, având avere 2 ha. și 40 arii, cu un copil, membru în Frontul Plugarilor, declar următoarele:

Am cumpărat 5 jugăre de pământ cu alți 5 tov. dela SOLYMOS avocat, în anul 1942 cu prețul de 5.500 lei. - pengă

SOLYMOS când ne-a chemat la el prin COPAS IOAN a spus că el are drept dela MARGINEANU, proprietarul acelor 5 jugăre de pământ, ca să le vândă.-

Noi am crezut pe SOLYMOS care era om cunoscut și pământul l-am cumpărat. Când am cerut contractul a spus că îl trimite la București unde e proprietarul pământului fiind refugiat. Noi am așteptat contractul dar nu a sosit niciodată. Când a venit Armata Sovietică eliberatoare în anul 1944, iar am mers la SOLYMOS să vedem ce o fi. El a spus că se rezolvă. În 1945, a venit și MARGINEANU și a spus că el nu știe nimic de vânzarea pământului, putem să zicem că zilnic am fost la dânsul ca să rezolve acest lucru, dar tot ne amâna. MARGINEANU ne-a dat în judecată și prin judecătorie ne-a dat afară de pe pământ.-

Noi necăjiți zilnic am căutat pe SOLYMOS IOAN, el se ascundea de noi. În același timp SOLYMOS a ajuns primarul orașului Zalău, deputat și nici o reclamație contra lui nu a făcut nimic. Noi neavând ce să facem am cumpărat pământul și dela MARGINEANU cu prețul de 75.000 lei, care bani i-am achitat lui MARGINEANU.-

Noi mereu mergeam la SOLYMOS ca să rezolve lucrul dar nu am primit nici un rezultat.-

După aceasta SOLYMOS s'a mutat la București și am pierdut cu el orice legătură și din cauza lui SOLYMOS suntem păgubiți
Declar, susțin și semnez.-

ss. Bogdan Alexa

8.X.1952.-

8 Oct. 1852 353

foto in peto noastra
St de Securitate
D. Dumitrescu

Leclerodie

Subsemnatul Bogdan Alecu fiul lui Ioan i:
fiu mare al lui cum 1808 luna Iulian 15 in Com. Bostan
olonei' hat in Com. Bostan. Reu. Zolou Ray luy.
avand avre 2 Hut. 40 ani in 1. copila in semestr. in
particul. Fr. Phug. Obelou mram laoro 10.

Amplimentat 5 juglere ob. paimant in alt' 5 Tr.
pleb. Soimias avand in cum 1842. in pretul de 5500 L.

Soimias avand in cum la cel paim Copas Ioan
aspusca cel av. drept de la Marghinan, proprietarul are la
5 juglere ob. paimant ca se vinde.

Noi cum avand la Soimias cum era om comunit. i:
paimantul am amplimentat, cum am com. contractul
aspusca trinitate la Bucurati unde proprietarul paimantului
era refugiat. Noi l' am acceptat contractul dar, nu avand
nisi roata. Cand avand Armata Elibiera laore in
cum 1844. cum avand la Soimias cu cop. cel av. in
sare sol. In 1845 avand si Marghinan si av. ca cel in st.
paimantob vaie' paimantului, noi merem pu' com. si fidem
ca Filie cum merem la Soimias ca se rezolvare lucru
cel l' am amand. Marghinan model si judocata si
paim. judocata no. av. a fare dade paimant.

Noi necesit. Filie cum amand pu' Soimias cel
saturato d'auri, in are laore Ioan Soimias av. paimant
Oratel Zolou luy. Sepulat si nu, in rectoria are laore
in av. paimant. Noi merem si fare cum amand paimant
cel modela Marghinan in pretul de 75000 L.
Cum l' am si l' am achitat la Marghinan.

Ati meroni merjau le Soimias ca si repolre leuau
deu cu ca piniid jici mure sultad.

Buzoi accede Soimias se scuntat la Bucuresti
si cupierolel cu iel. La de la polum si olin cauzate lui
Soimias deuteam piazat.

Deuter si deuter.

Cuice la 8-X-172.

Bogdan Aera

Jato în fata noștrii
 St. de Sunitate.
 D. Soimosi

Subsemnatul Bogdan Vasile domnește în Comuna Criseni
 Raionul Zălcău Reg. Cluj, născut în Com. Criseni 1896. Luna 8 Junie
 fiul lui Bogdan Gheorghe și Maria, de profesie Agricultor, ca
 avere posed. 2. Ha. și 32. ani, având 4. copii, ca politic sunt membri
 în Frontul Plugarilor. declar următoarele:

- În anul 1942 numitul Soimus Ioan avocat care în anul 1942.
 în funcție de avocat nea chemat pe mai mulți oameni la birou
 sus numitului și nea spus că vinde pământul lui Mărgineanu Dumitru
 care era refugiat în România. numitul Soimos Ioan nea spus că
 ne vinde pământul cu preturi eftine, pe care nea și vândut în acelaș
 an și nea vândut 5. Fughere la 6. persoane, cu suma de 5.500. Pengd.
 suma care a fost împărțită pe 6. oameni.
- După ce am plătit pământul am cerut să ni se facă acte
 pentru întăbulare numitul Soimus Ioan, nea spus că atrimis
 actele la Mărgineanu Dumitru în funcție de inspector scolar în
 România. Noi am tot asteptat să ne vină actele pentru a face
 contracte de vânzare și cumpărare, și actele nu ne au venit
 nici până azi, nu sau putut face contracte.
- În anul 1944. când a venit Armata Sovietică noi am mers
 țara la numitul Soimos Ioan ca să ne dea bani înapoi sau
 să ne facă acte în luna regala. căutându-l prin Zălcău numitul
 sa ascuns de noi. până în anul 1945 a venit Mărgineanu Dumitru
 și nea chemat pe toti la el spunându-ne că el nu a dat prociura la
 nimene ca să vândă pământul și că el intră în pământul lui
 propriu pe care el nu știe nimic de ce sa făcut în timpul că a fost
 în refugiu.
- Noi ca oameni necăjiți am dat și atâta bani și ne ia și pământu
 neam dus la avocatul Soimos Ioan și am zis ca să rezolve treaba
 numitul nea spus că o va rezolva. Într-un timp Mărgineanu Dumitru
 nea dat în judecată la judecăto nea silit să dăm, folosinta pământului
 noi am rugat pe Mărgineanu Dumitru ca să ni l dea pământul în jumă
 tate și nea dat de la m lucrat în 2. ani în jumătate.
- În anul 1948 ne am avut ee face am cumpărat pământul
 a două ori de la proprietarul Mărgineanu Dumitru cu suma de 75.000
 lei care au fost plătiți de noi în două rate.
- Neam dus la Soimos Ioan care în acelaș timp a fost primarul
 orașului Zălcău și deputat numitul nea promis că ne va restitui banii
 înapoi dar am rămas numai cu promisiunea și banii neam

mai deit napoi, asa ca pământul lor cumpărat de 2. ori
din cauza lui Soimas Joan care nea înșelat cum arătat el.
Entre timp Soimas Joan si plecat pela Bucuresti si nu
neam mai întâlnit cu el seison cum trimis dar răspuns nu eu
primit înapoi

Atat declar si semnez propiu.

Crizeni la 8. Oct. 1952.

Du eyelon Vesihel

360

9

DECLARAȚIE
=====

Subsemnatul CRISAN MIHAI a NUTI, domiciliat în comuna Crișeni Raionul Zalău, Regiunea Cluj, născut în anul 1888, luna Septembrie ziua 8, satul Crișeni, fiul lui Mihai și Floarea, de profesie agrocultor, ca avere am 5 ha. pământ, având 4 copii, membru în Frontul Plugarilor, declar următoarele:

In anul 1942, avocatul SOLYMOS IVAN din Zalău a chemat 5 persoane și cu mine 6 și ne-a spus că pământul lui MARGINEANU DUMITRU e de vânzare, noi am fost de acord să-l cumpărăm și ne-am învoit cu dânsul la prețul de 1.100 pengo la 50 de arii de persoană spunând că are procură dela MARGINEANU, noi l-am plătit în bune condițiuni, ba chiar și procentul ca să ne dea contract pe el dar el nu ne-a dat nici până în ziua de azi, noi am folosit pământul până în anul 1944, atunci după eliberarea Ardealului de Glorioasa Armată Sovietică, atunci proprietarul MARGINEANU a venit la Zalău și ne-a scos din pământ afară și a spus că nu ne-a primit nici un ban dela SOLYMOS atunci noi am mers la SOLYMOS, el era primarul orașului Zalău și deputat, ne spunea că pământul e al nostru până când MARGINEANU ne-a dat în judecată și câștigând procesul am fost siliți să-l lucrăm în jumătate și să-l plătim a doua oară cu prețul de 75.000 lei în anul 1947. In timp ce SOLYMOS și-a mutat locuința la București unde nu mai știam de el. Căci cât timp a stat în Zalău mergeam la dânsul să ne dea banii înapoi și el mereu se ascundea de noi și ne spunea ca să mergem acasă că ne va aranja lucrul care nu l-a făcut nici până în ziua de azi. Dar el dela București ne-a trimis o telegramă că să mergă un delegat dintre noi la Cluj că vor sosi banii la Bancă, dar nu a venit nimic.-

ss. Crișan Mihai

8.X.1952.-

PROCES - VERBAL DE INTEROGATOR

11

NUMITUL **SOLOMOȘ IVAN**, născut în anul 1914, Oct. 13, în comuna
Botet, raionul Șahul Silvaniei, regiunea Baia Mare, fiul lui George
și Ana, de profesie funcționar la întrepr. "Hercu" Satu Mare, cu
domiciliul în Satu Mare str. Deja Nr. 5.-

10 XII. 1952

Orașul Satu Mare

Interogatoriul a început la ora 13 și 40 min.

și a terminat la " 14 și 53 "

INTEROGARE: În ce împrejurări l-ați cunoscut la **SOLOMOȘ IVAN**, fost
vicepreședinte al consiliului ?

RĂSPUNS : În anul 1946 la 6 februarie când am fost numit prefect
al județului Sălaj, l-am cunoscut pe numitul **SOLOMOȘ IVAN** în cali-
tate de primar al orașului Sălaj.-

INTEROGARE: Care a fost activitatea lui **SOLOMOȘ IVAN** în timpul ocu-
pției hertiste ?

RĂSPUNS : În timpul ocupației hertiste total sau era primar al
orașului Sălaj, iar fiul său **SOLOMOȘ IVAN** era avocat, acesta se
bucura de o clientelă serioasă sub acul regimului hertist pe baza de
acte false și vinde proprietățile românilor și invers când se
intere țaranii români vinde pe proprietățile maghiare locuitorilor
români. Căsa cu interzicerea locuitorilor în anii 45-46 fostii
proprietari deschid proces numitului **SOLOMOȘ IVAN** pentru despaga-
birile cauzate prin vinderea proprietăților de locuințe și panon-
tari. **SOLOMOȘ IVAN** reușește să obțină un imprumut de la **MINISTERUL**
DE FINANȚE, dar cu care imprumut tot nu poate să despăgubească
daunelor cauzate locuitorilor fosti refugiați și cărora le vându
se-ra averile. Întrucât în 1946, era membru în U.P.M. Maghiare și
mergea des la București, venea și opunea locuitorilor și funcio-
nari în Sălaj să aranjeze totul cu **V. LUCA**. Procesul judecat la
Sălaj contra numitului **SOLOMOȘ IVAN** a fost născădit pentru că
cel în cauză și-a dat cuvântul de onoare față de președintele
Tribunalului Sălaj **ATIANU OCTAVIAN** că va achita despăgubirile în
timp limitat, astfel procesul a fost născădit, pentru că în
1946, numitul **SOLOMOȘ IVAN** este ales deputat al Marii Adunări
Naționale, cu toate că am propus înlocuirea lui, cu toate că în
această problemă de a să schimbă să deputat a intervenit regiunea
de partid Oradea, acesta a fost susținut pe noi departe de **V. LUCA**

ss. Ghisdu Eugen

si pleaca la Bucuresti in anul 1946 Hoceburic, pleaca la Bucuresti impreuna cu familia si parintii.-

INTEROGARE: Pe cine cunoasteti din posesorii casara li s.e vandut averile de maritul SOLIMES IVAN, unde sunt cea tia si ce ocupa tie ei ?

RASPUNS: Sunt acei de tarani casara li s.e vandut averile, inca nu stiu pe unde sunt sau cu ce se ocupa, inca sa poate gasi la Zalau deocamdat maritului.-

INTEROGARE: Cum a inselat taranii ce-i va despagubi pentru averile vandute ?

RASPUNS: Dupa ce maritul a fost judecat a promisi presedintelui Tribunalului Zalau AZIARU OCTAVIAN pentru a mi si condusnat ca intru, a timp limitat va procura bani si va plati despagubirile.-

INTEROGARE: Cum a facut despagubirile taranilor, din ce surs, de unde provene a bani, de unde cunoasteti provenienta acestor surs si cine mai stie de acest lucr?

RASPUNS: Maritul SOLIMES IVAN a fost nevoit a face despagubirile taranilor din comode din jurul Zalaului, pentruca acestia il au mintat ca il onora.-

A schitat despagubirile in bani pentruca el mi-a spus mie ca a luat bani dela V.L. SA, inafara de acesta el a vandut proprietatea de vie ce e avea si averea inainte de a pl. ce la Bucuresti. De faptul ca el a spus ca a luat bani dela V.LUCA pentru despagubiri mai stie avocatul ABAN IOAN din Zalau si ingi nerul agronom MARIN GHEBA.-

INTEROGARE: De actiun are SOLIMES IVAN in justitie, dovezii si numarul acestuia ?

RASPUNS: Eu cunosc acestviuara peate sa se cunoasca de catre presedintele Tribunalului Zalau AZIARU OCTAVIAN care si in nomen tal de fata sa gaseste, a acest fractie la Zalau, sau eventual la Craiova.-

Prezentul proces verbal li senna dupa ce mi-a fost citit in intregime si corectunde intocmai cu cele declarate de mine.-

so. Ghisla Rugen

A B C H E A T O R :
LE. DE JURNALIST
Lobaru Petre

Pentru conformitate

Proces-Verbal de interogator

Arestat Rumsitul CHIU EUGEN nascut in anul 1914 Oct. 13
 in Com. Hotot Raionul Cehul Silvaniei Reg. Baia Mare
 fiu a lui Gheorghe si Ana de profesie functionar la intrepr.
 Horia Satul Mare cu domiciliu in Satul Mare Str. Doja
 nr 5.

(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
 10 XII 1952

Oraşul Satul Mare

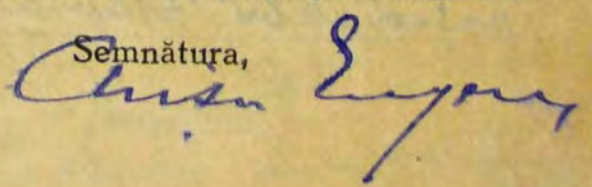
Interogatoriul a inceput la ora 13 și 40 min.
 „ s'a terminat la „ 14 și 53 „

Intrebare: În ce împrejurări l-ati cunoscut pe SOLIMOS IVAN
post vice presedinte al centrocapului?

Răspuns În anul 1946 la 8 Februarie când am fost
rumsit prefect al județului Bălalj l-am cunoscut pe
SOLIMOS IVAN în calitate de primar al orașului ZALĂU.

Intrebare Care a fost activitatea lui SOLIMOS IVAN în
 timpul ocupatiei Hortiste?

Răspuns În timpul ocupatiei Hortiste tatăl său era
primar al orașului Zalau iar fiul său SOLIMOS
IVAN era avocat arista și bucura de o clientelă
serioasă sub acel regim lucrează pe baza de
acte false și vinde proprietățile românilor și
invers când se întorc țărani români vinde proprie-
tățile maghiare locuitorilor Români. Odată cu
întoarcerea locuitorilor în anii 45-46 postii proprietari
deschid proces rumsitului SOLIMOS IVAN pentru deșă-
gubiri cauzate prin vinderea proprietăților de
locuitori și pământuri. SOLIMOS IVAN rămâne să

Semnătura,

Urmare: obtina un imprumut dela Ministerul de finante
dar cu care imprumut tot nu poate sa despagubescă
daunele cauzate locuitorilor fosti refugiati si carora
li vanduseră averile. Intrucat in 1946 era membru
a U.P.U. Maghiare si mergea des la Bucuresti, venea
si spunea locuitorilor si functionarilor in Zalau ca
a manjat totul cu V. Luca. Procesul judecat la
Zalau contra rusitului SOLIMOS IVAN a fost reusa-
lizat pentruca era in cauza si-a dat cuvântul
de onoare fata de presedintele Tribunalului
Zalau ATIANU OCTAVIAN ca ra acvita despagu-
biunile in timp limitat. Astfel procesul a fost
reus analizat pentruca in 1946 rusitul SOLIMOS
IVAN este ales deputat al Marii adunari Nationale,
cu toate ca au propus retragerea lui cu toate
ca in aceasta problema de a fi schimbat ca
deputat a interzicit Regimul de parti' Oradea
acesta a fost sustinut pe mai departe de V. Luca
si pleaca la Bucuresti in anul 1946 Noembrie
pleaca la Bucuresti impreună cu familia si parintii.
Intrebare Se cina cum castii din posesiunile narora li
s'a vandut averile de rusitul SOLIMOS IVAN unde
sunt acestia si ce ocupatie au?

Răspuns Sunt zeci de țărani narora li s'au vandut
averele, însă nu-i stiu pe unde sunt sau ce
ce se ocupa. Insa se poate gasi la Zalau dosarul
rusitului.

Intrebare Cum a inselat țărani cu-i va despagubi
pentru averile vandute?

Răspuns: După ce rusitul a fost judecat a promis
presedintelui Tribunalului Zalau ATIANU OCTAVIAN

Semnătura,
Chris Luyens

Urmare: pentru a nu fi condamnat ca intr-un timp limitat va procura bani si va plati despagubirile. 14

Intrebare cum a putut despagubirile fara anilor chi se sume, de unde proveneau banii, de unde suna asteli' provenienta acestor sume si cine mai stie de acest lucru?

Raspuns: Numitul SOLIMOS IVAN a fost serot a face despagubirile fara anilor din Comuna din jurul Zalauului si din Zalau pentru ca arestia il amenintau sa il omora.

A arhatat despagubirile in bani pentru ca el si-a spus mie ca a luat bani de la V. Luca in afara de aceasta el a vandut proprietatea de la ce o avea si oarea mai inta de a pleca la Bucuresti. De faptul ca el a spus ca a luat bani de la V. Luca pentru despagubiri mai stie avocatul ADAM IOAN din ZALAU si in general agronom MARTON GHEZA.

Intrebare Ce activitate are SOLIMOS IVAN in justitie losaru/ si cum arul acestuia.

Raspuns In un caz acest lucru poate sa se cunoasca de catre presedintele tribunalului Zalau ATIANU OCTAVIAN care si in momentul de fata se gaseste in aceia functie la Zalau sau eventual la Oradea. Prezentul proces verbal il servet dupa ce mi-a fost ritul in intregime si raspunde in toaman cu sile de el arate de mine.

archetator

Li. de Securitate

Semnatura, *Chisu Lupan*

DECLARAȚIE

Subsemnatul DOBAI ADALBERT, născut la 17 Octombrie 1905, în Zalău, fiul lui FRANCISC și CATALINA, de profesieune măcelar, în prezent administrator la cantina Sfatului Raional, am ca studii 3 clase gimnaziu, căsătorit, cu 3 copii, fără avere, cu serviciul militar satisfăcut, în trecut nu am făcut politică, în prezent sunt exclus din partid din cauza lui Dr. SOLYMOS IVAN, și închis pe timp de 6 luni la Tribunalul Oradea, fiind invinuit că în calitate de asesor popular am luat mătă însă ceace a eșit la lumină cu ocazia anchetării, sunt cu domiciliul stabil în Zalău Str. 30 Decembrie Nr. 5, dau următoarea declarație asupra numitului SOLYMOS IVAN:

Il cunosc pe Dr. SOLYMOS IVAN din 1942, ca avocat în Zalău, știu și am auzit despre el că este un om de nimica, care a căutat să exploateze pe toată lumea bătându-și joc de ei prin faptul că în calitate de avocat le vindăa anumite imobile pe care respectivii nu le primea niciodată, caz petrecut și cu subsemnatul. Nu cunosc în legătură cu activitatea lui din timpul regimului hor-tist întrucât eu nu am domiciliat în Zalău, ci în Ziban, la fel nu cunosc ca în timpul acesta să fi făcut parte din ceva partid fas-cist maghiar întrucât eu nu am fost în această localitate.-

Știu că a vândut și la măcelarul BAROH STEFAN din Zalău un imobil pentru care a luat banii și nici imobilul nu l-a primit și nici banii precum și la alții pe care nu-i cunosc numele.- În anul 1942 având proces în legătură cu cumpărarea unui imobil de Văduva SIPOS VASILE, domiciliată în Târgu Mureș, în suma de lei 10.000 penghei, din care ca avans am plătit 2000 de penghei, urmând ca restul de 8.000 să-i plătesc prin avocat, însă aflând despre aceasta numitul SFEHER MARTON domiciliat în Ziban și în prezent, acesta a oferit cu 5000 penghei mai mult, iar ajungând la judecată am pierdut primul proces și astfel mi-a fost oferit Dr. SOLYMOS IVAN ca avocat capabil.-

ss/Dobai Adalbert

Astfel m'am dus la Dr. SOLYMOS și am cerut prin-el din nou continuarea procesului, pentru care fără să să-mi spună suma pentru care va face aceasta însă în continuu mi-a cerut anumite sume și astfel în cursul acestui proces din 1942 și până în 1947 i-am plătit suma de 2000 de panghei în bani ungurești și în bani românești i-am plătit suma de lei 5000000 înainte de stabilizare ceace în bani stabili de acuma ar reprezenta suma de circa 5000 de lei.-

Eu eram cu domiciliul în Cluj în acel timp de unde din când în când tot mereu îl întrebam că, când o să fie gata, la care el prin anumite telegrame tot îmi spunea că pe data cutare să fiu la Zalău căci procesul va fi câștigat și astfel mă purta tot mereu degeaba pe drumuri, cheltuindu-mi banii degeaba cu trenul, iar când veneam îmi spunea că s'a amânat pe altă dată.- M'a chemat la Zalău cu mobilă cu tot că împreună o să mergem la Ziban pentru a-mi preda imobilul, însă după ce am ajuns la Zalău nu a fost adevărat nimic și astfel am fost silit să-mi țin mobila în curte sub cerul liber timp de o lună de zile, iar eu cu familia și cu copii am stat la hotel și mâncam pe unde puteam prin cârciume, iar casa nici vorbă ca să primesc.- Atunci a venit Dr. SOLYMOS la mine și mi-a spus ca să las casa dela Ziban la celălalt și îmi va da o casă în Zalău, dar însă să plătesc diferența întrucât aceasta este o casă mult mai mare, și astfel am mai plătit suma de lei 76.000 înainte de prima stabilizare, însă nici după aceasta nu am primit nici un fel de imobil fiind silit ca cu toate că am cheltuit o sumă enormă de bani să stau tot în chirie, punându-mă la sapă de lemn.-

Din cauză că am fost foarte agitat din cauza celor de mai sus, m'am dus din nou la el întrebându-l că, care este situația și atunci mi-a spus că pe data de 1946 mi-a spus că să merg la București căci este fixată desbaterea finală la 24 Septembrie 1946 și voi primi casa, eu am mers la București pentru desbatere iar din cauză că nu am avut bani am fost silit să vând până și paltonul soției pentru a avea bani de cheltuieli și de drum.- Eu am plecat la București la desbatere însă aceasta nu a fost și nici el nu s'a prezentat, ci a făcut aceasta ca să scape de mine. Menționez că de câte ori mergeam la el ca să-l întreb cum stă situația, îmi cerea bani spunând ca să-i dau căci pe data de cutare va fi desbatere și are nevoie de cheltuieli, iar eu totdeauna când cerea fi dam vânzându-mi ce aveam numai ca să pot obține după atâta timp casa pentru care deja plătisem banii dublu

ss/Dobai Adalbert.

S'a întâmplat și așa cazuri că mă ducea și pe mine cu el, iar acolo îmi spunea să-l aștept afară că vine și mă cheamă imediat, însă el intra înăuntru și pe altă ușă ieșea pe din dos afară, iar eu urându-mi-se cu așteptarea, intram ca să văd ce face și atunci îmi spuneau că nici nu a fost înăuntru și că nici vorbă nu este de proces.-

Eu în acel timp eram membru în P.M.R. și eram asesor popular la judecătorie.- Din cauză că Dr. SOLYMOS care la fel era membru în P.M.R. și devenise deputat, prin el am fost exclus din Partid din cauză că am fost foarte nervos pentru cele de mai sus și l-am insultat, pentru care fapt a invocat că am făcut spert în calitate de asesor și am luat mită fapt care s'a dovedit ulterior însă eu deja fusesem condamnat la 6 luni de închisoare de către Curtea Oradea.-

La fel în 1946 fiind foarte întărâtat după atâtea eșecuri și cheltuieli și astfel l-am întâlnit pe Dr. SOLYMOS care era în calitate de Primar al Zalăului unde apoi i-am spus că ce faci ori face ceva ori nu, și să nu mă mai cheme alții, și apoi eu venind, din zisul său pe drum am fost oprit de un polițist, care m'a dus la Securitate,- m'a băgat la închisoare, după ce am primit o bătaie strașnică unde am stat 2 zile după care Cpt. VARNAI MIHAI șeful Securității m'a chemat la el și mi-a dat drumul ca să vin acasă.- În urma acestora eu m'am înfricoșat și nu am mai cutezat a vorbi către nimeni fiindu-mi frică ca să nu mă bage la închisoare, lăsând situația moartă, iar casa sau banii cheltuiți nu mi-au fost restituiți nici până în ziua de azi, iar din cauza lui am rămas pe drumuri sărac lipit pământului deoarece tot ce am avut, m'a jefuit acest domn SOLYMOS IVAN, ba pe deasupra din cauză că el era om mare am fost exclus și din partid și am mâncat și bătaie și am stat 6 luni și la închisoare tot din cauza lui, și toate acestea numai din cauză că eu mi-am cerut dreptul meu față de banii pe care dânsul mi i-a mâncat, lăsându-mă pe stradă și pătându-mi și cinștea cu 6 luni de închisoare, astfel din cauza lui am rămas și fără bani și fără casă, împreună cu mulții alții de care la fel ca și cu mine și-a bătut joc de ei în stil barbar punându-i pe stradă și la sapă de lemn.-

Aceasta-mi este declarația pe care o dau susțin și semnez propriu, nefiind forțat de nimeni.-

Zalău la 12 Ianuarie 1953,

ss/Dobai Adalbert.-

Subsemnatul DOBHI - ADDALBERT născut la 17. Oct. 1905, în Zalău, fiul lui Francisc și Cătălina, pe neaștrime macedar, în prezent administrator la câminia Hatului Rașidal, am ca rânduie 3 cl. Liceu, sunt căsătorit, cu 3 copii, fiină a - nete, cu serviciul militar satisfăcut, în trecut am am făcut politică în prezent, sunt pețit în Gardie în canga lui Sr. SOLYMOȘ - IWRN, și meluo pe timp de 6 luni și am fost condamnat pe înbușatul Draclea, fiind ni o' nunt ca în calitate de se asoar popular am luat m' tă, foarte care lucră și a speret că nu t'und abed, Rete, cu ultimul som c' l'ur în Zalău Nr. 30. Decembrie Nr. 5. mi dau nume' soul belarabic angreba lui Sr. SOLYMOȘ - IWRN.

Îl cunosc pe el din 1942, ca arbat în Zalău. Hui că site nu tu be neime, nuni. cimer, linguorim, împunfat, care prin țiferite nu țtace a cantat sa exl'at'ge pe muer' tr' în l'andă și și se ei prin fapet că în calitate de se deputat și arbat n'iea amute m' d'ile pe care respectăm nu be p'imeau m' d'ida.

Nu cunosc acți' n' tate a lui lui t'rent în timpul repablii hordygat'ă par lui și muer' țing ca n'ia țiferite articole cu c'nt'unt facot - ord'unt, în jurnal "Stiliprog".

Hui că a m' d'ul și caoz pu cantul Raoului lui m' d'ul BR'ROK - ȘIEIRON, dar în n'ia' acest tu a n'ias c'nt' f'ia' t'mu c'it și f'ia' caoz, deoruce Solymos t'mu n'a medat lui caoz m' d'at'ă.

În anul 1942 am d'unt nu P'eres de cunp'naire cu n'ad. I'ROȘ - VRSI'E, p'm' d'at'ă în 19. Iulies. Valoarea caoz a f'ot 10.000 Benger' p'm'na pe care i-am d'pus lui Solymos t'mu și m' n' m' d'ing ca la p'm'ne P'eres ce am nunt am p'icent și n'ia d'gi ea a d'ua l'aoz Benger'.

după ce am p'icent p'm'ne P'eres ci - n'ea mi a p'op'us pe ar'at'ul Sr. Solymos și. Prin caoz a'm c'ent c'nt' m'area p'ec'at'ă. P'ec'at'ă f'ia' n' mi p'uce p'm'na p'uten D'ohi, Poloit'.

avut în casă, până în prezent
am chestiuni de drum etc. și aici am putut
vă conștientiza că Selyus însăși a murit, nu nu-
mai că nu a fost vorba despre pușca, dar
nici măcar nici el nu a venit în Pouch-
rest, lăsând pe mine trigur în muni-
cipalitate lui.

20

Între timp, când mi s-a cerut să merg
la el pentru aranjarea defunctivității
a situației tatălui meu cerea bani și mi lăsa
în mod banditesc. Când avea ceva de
aranjat la Clij și mi spunea că trebuie să
mergem la Clij cu mașina. Eu plăteam
mașina iar el făcea în loc unde să-l
aștept pe el. Eu stăteam acolo ore în-
treg dar Selyus după ce s-a aranjat so-
sele lui pleca rapid la Zalan fără să
mi amintă. A fost un om nervos.

Se mai multe ori i-am plătit prețul căni-
dar rezultat niciodată nu am obținut.

Eu în acel timp eram membru
P.S.R. provenit P.C.R. și am fost asese popular
la Indoleț. Pentru faptul că am avut
curaj să spun în fața lui Selyus care este
adevărul, am fost exclus din Partid. Sely-
us deja era deputat și mare activist
lucru pe care făcea numai din frum-
țitate pentru obținerea diferitelor rezulta-
te materiale.

Nu am mai putut să regiz
mai departe în fața lui Selyus și i-am
insultat pe el, pentru care fapt a învoat
că am făcut oprit în calitate de asese și
am luat bani, mi lăsa, fapt despre care s-a
dovedit ulterior că nu este de altceva decât
municipal, și mi fusese rândamnat
la 6 luni închisoare pentru faptul că
am fost trimis în pușcărie timp de
5 luni și jumătate de către Curtea Drăceș.

La fel - în anul 1946 fiind foarte
amară după atâtea nefericiri și chestiuni.

Doboi R. Popovici

am plecat la Helyus si in biroul sau
nuca categoric am cerut aranjarea si
folosind si currite grele (indirecte). Nu dupa
mult timp cu catelera minime am fost
arestat de un politist si dus la Siguranta.

In urma acestora eu nu am infuzat
si nu am mai avut curaj sa vorbesc cu
la noara despre aceste lucruri, fiindu-mi
frica sa nu fiu bagat in puscarie.

Nici pana in ziua de astazi nu a
fost aranjat situatia mea si pentru Helyus
am ramas nu din jefuit, lipsit pa manuta
lui, fara nimic, deoarece tot ce am
avut a fost furat de acest domn,
Helyus Ivan. Fiecare faptul ca era un su
mare cu influenta scrisa asupra sauc
nistr am fost exclus si din Partid si am
stat si 6 luni de jef in inchisoare si trate
acestea numai pentru faptul ca mi-am ce
rut dreptul meu fata de banii pe care
Helyus mi-a mancat, lasandu-ma pe
strada si patandu-ma si ciostea durarea
mea cu 6 luni de inchisoare.

Hotfel din cauza lui Helyus am
ramas, fara bani, fara casa mi prenu
cu multi alti, cu care la fel ca si
cu mine i-a tratat jef in stil barbar
in mod banditoresc, abuzand puterea
lui de depulsi care i-a fost incredintat
de poporul rusilor.

Mi ca a mai facut afaceri ne
curate si cu BARAK-STEFAN, furand si
banii lui. In prezent se duce la casa in
Zalau Str. Statui Nr. 12.

Aceasta mi este decara
lia pe care o dau nostru si seurety
propriu, nesilit de rusieni.

Zalau 10 August 1953
Inchelat

Doboy Kolabbert.

DECLARAȚIE

=====

Subsemnatul FIRTU NICOLAE, domiciliat în comuna Crișani Raionul Zalău, Regiunea Cluj, născut în anul 1889 luna Septembrie ziua 1, în satul Gârceiu, fiul lui Iosif și Maria, de profesie agricultor, cu avere 3 ha. pământ, având 2 copii, membrii în Frontul Flugarilor, declar următoarele:

În anul 1942, avocatul SOLYMOS IVAN din Zalău ne-a chemat pe noi prin COPOS IOAN și ne-a spus că el are procură dela MARGINEANU DUMITRU inspector școlar, ca să vândă 5 jugăre de pământ din Mărgineni.- Noi am cumpărat pământul 6 persoane cu prețul de 5500 pengo. SOLYMOS a spus că contractul ni-l dă după ce trimite la MARGINEANU DIMITRU care era refugiat în România, noi 6 i-am achitat lui SOLYMOS și tot am așteptat contractul făcut de SOLYMOS și nu a sosit niciodată.-

Când a venit Armata Sovietică în anul 1944, am mers iar la SOLYMOS ca să dea contractul ori banii, dar el tot ne-a amânat. În acelaș timp a venit proprietarul MARGINEANU DUMITRU și a spus că el nu știe nimic de vânzarea pământului și a spus că să ieșim din pământ noi ne-am dus mereu la SOLYMOS că ce-i de făcut, el a spus că o rezolvă cu MARGINEANU dar nu a făcut nimic.-

În acelaș timp MARGINEANU ne-a dat în judecată și am pierdut pământul și am rugat pe MARGINEANU ca să ne dea barem în jumătate el ne-a dat și am folosit pământul în doi ani și jumătate

SOLYMOS care în acelaș timp a ajuns primarul orașului și deputat nici nu s'a preocupat să stea de vorbă cu noi.-

Neavând ce să facem am cumpărat 2 arii pământ dela MARGINEANU cu 75.000 lei în anul 1947.-

Mereu am căutat pe SOLYMOS ca să ne dea banii înapoi dar el tot se ascundea de noi.-Când am putut sta cu SOLYMOS de vorbă ne-a promis că banii care i-am dat ni-i va da înapoi dar nu ne-a dat nici până azi.-

În acelaș timp s'a mutat cu domiciliul la București și nu am putut da față cu SOLYMOS.-

Am trimis de multe ori scrisori la el dar răspuns nu am primit și noi suntem însă . *peștii*

Declar, susțin și semnez. ss. Firtu Nicolae

8 Oct. 1952

Doct. imp. stomaco
St. de Sunitate
P. 23

Securitate

Subsemnalul Titus Nechae obsecrat în cu con. Curiei
Lai Zărau. Reg. Sup. nescut în anul 1888. luna Septembrie
Zărau. în Satul Sărciu. Fiul lui Ion și Maria de
profesiune agricultor cu avere 3. Hectar pământ având
2 copii, meustru în Fr. Phy. doctor universitar.

În anul 1942 avocatul Loimos Trau din Zărau
achetă la noi pământ Copos Zărau, și după ce iel are
procură de la Marginau Sunită Imp. de la Zărau ca să
vândă 5 jugherode pământ din Marginau.

Noi am cumpărat pământul Copos Zărau cu prețul
de 5500. Pengo. Loimos după ce contractul ne a dat
după ce a trimis la Marginau Sunită care era refugiat în
România, noi buni buni achitat lui Loimos și iel am
achitat contractul. dar contractul făcut de Loimos
mea tot și nici odată.

Peceal a venit Armata Sovietică în anul 1944
acei mergeau la Loimos și o soldăie contractul și buni
dar iel tot ne amănăst. În același timp erau proprietar
Marginau Sunită și după ce iel nu știu cum nici de
vândăre pământului, și a spus că și iel nu știu cum
noi nu am dus merge la Loimos și ce de făcut, cel a spus
ce a rezolvat cu Marginau dar nu a făcut nimic.

În același timp Marginau nu a dat în judecată și
pământul așezat, noi am rugat pe Marginau
ce de noi buni în judecată iel și ne a dat și
am fost pământul în 2 ani în judecată.

Loimos sau în același timp ajunge pământul nostru
și cepețat nici nu pre a dat și stie de vorbe cu noi.
Nerădăd ce se faceau am cumpărat a 2000 pământ
de la Marginau cu 75000 în anul 1947.

Noroi am caulat pe Loimos ce de noi buni
în napoi dar iel tot se amănăst de noi.

Când am putut sta cu Saimas de oarbă
ne apropiem și bem cafeaua dal din țări. În iel ne
de iuniori dar nu ne așezăm aici până azi

În același timp amental-ducem în Beaurati
și nu am putut să facem cu Saimas

Cu Saimas de multe ori scrișoro în iel dar răspuns
nu am primit încă și încă în iel de Saimas.

De la și Saimas

Amare & X pr.

Peter Nicolae

DECLARAȚIE
=====

Subsemnatul Dr. IOAN ADAM, născut la 12 Martie 1910, în orașul Budapesta R.P.Ungară, fiul lui IOAN și BRIGITTA, de profesie avocat, membru în Biroul Colectiv din Zalău, de origină socială muncitorească, în trecut fără activitate politică în prezent membru în A.R.L.U.S. Asociația Internațională a Juriștilor Democrați, Crucea Roșie, cu ultimul domiciliu în Zalău Str. Avram Iancu Nr. 10, dau următoarea declarație asupra lui SOLYMOS IVAN, care a fost avocat în Zalău, și primarul acestui oraș:

Il cunosc pe numitul SOLYMOS IVAN din anul 1936 când era stagiar la avocatul Dr. DOMSA ST. IULIU în Zalău.-

După îndeplinirea stagiului și-a deschis birou avocațial pe cont propriu cam prin anul 1939 în orașul Zalău. În această perioadă de timp nu știu să fi avut vre'o activitate politică.-

După cedarea Ardealului de Nord, tatăl său fiind numit imediat primar al acestui oraș intrase în legături strânse cu conducătorii administrației locale și în special cu subprefectul Dr. GAZDA, care îl aprecia foarte mult.-

În intervalul dela 1940-1941 și până în 1944 numitul trebuia să fi avut legături cu partidul "Erdelyi Part" însă nu știu că ce funcțiune a avut.-

Nu știu dacă ar fi fost membru în partidul "Imredy" fiindcă în acel timp (1944) nu eram acasă.-

În timpul dominației hortiste ca avocat a administrat respectiv a supravegheat în calitate de împuternicit sau curator averile a mai multor refugiați ca de ex: averea lui Dr. DOMSA IULIU, LUNGU IULIAN decedat, IONESCU fost inginer agronom, cu ultimul domiciliu în Cluj.-

Multe din aceste averi cum s'a descoperit ulterior după reîntoarcerea lor, au fost vândute de numitul fără aprobarea proprietarilor.-

Din această cauză apoi reîntorcându-se proprietarii s'au ivit o serie de procese în care proprietarii au eșit totdeauna câștigători, tocmai pentru că vânzările au fost făcute fără aprobarea lor prealabilă, iar cumpărătorii au rămas păgubiți;

ss/Ioan Adam.-

astfel că văduva GORIBOS dela Panic a pierdut toată averea, fără să fi fost despăgubită.- La alții, cum sunt niște țărani depe Valea Mitei, chestiunea a rămas baltă, probabil pentru că proprietarii câștigatori nu au găsit timpul oportun pentru punerea în executare a hotărârilor judecătorești.-

Pe păgubași mult timp a ținut cu fel de fel de promisiuni și minciuni, fără să-i despăgubească.-

De un atare caz trebuie să aibă cunoștință și tov. DOBAI, măcelar în prezent angajat la Cantina Sfatului Popular Raional.-

Aceasta este declarația pe care o dau și semnez, neforțat de nimeni.-

ss/Adam Ioan.-

Zalău 3 Ianuarie 1953.-

BN/3/ex.

Declarație

37 noiembrie 1953
Foto - în foto noastră
Pl. de Securitate

Subsemnatul Dr. Ioan Adam născ. la 12 Martie 1910
în orașul Budapesta, R.P. Ungară, fiul lui Ioan și Bri-
gitta de profesie avocat, membru în Biroul Colectiv din
Zalău, de origine socială muncitorească în trecut fără
activitate politică în prezent membru în A.R.U.S., Asoci-
ația Internațională a Juriștilor Democrați, Crucea Roșie cu
ultimul domiciliu în Zalău Str. Avram Iancu Nr. 10
sau următoarea declarație asupra lui Solymos Ioan:
care a fost avocat în Zalău, și ființarea acestuia în oraș,
și ființarea acestuia în oraș.

Îl cunosc pe numitul Solymos Ioan din anul 1936
când era stagiar la avocatul D. Domșa H. Iuliu
în Zalău.

După îndeplinirea stagiului și-a deschis birou avocațial
pe cont proprie cam pe anul 1939, în orașul Zalău.

În această perioadă de timp nu știu să fi avut vre-o
activitate politică.

După cedarea Hotelului de Lord tatăl său fiind numit
imediat ființarea al acestui oraș intrare în legătură Străușe
cu conducătorii administrației locale și în special cu subpe-
fectul D. Garda care îl aprecia foarte mult.

În intervalul de la 1940-41 și până în 1944 numitul trebuia
să fi avut legătură cu partidul „Erdelyi Part” însă nu știu că
ce funcționare a avut.

Nu știu dacă ar fi fost membru în partidul „Imredy” fiindcă
în acel timp (1944) nu eram acasă.

În timpul dominației Hitler ca avocat a administrat
respectiv a supravegheat și calitate de imputernicit sau
Curator averii a mai multor refugiați ca de ex: averea
lui D. Domșa Iuliu, după Iulian decedat, Jonescu fost inginer
agronom cu ultimul domiciliu în Cluj.

Multe din aceste averi - cum s'a descoperit ulterior după reinto-
arcerea lor - au fost vândute de numitul fără aprobare prop-
rietarilor.

În această cauză apoi teintocându-se proprietarii
s'au ivit o serie de procese în care proprietarii totdeauna
au euit ca câștigători formai pentru că vânzările au fost
făcute fără aprobarea lor prealabilă, iar cumpărătorii au
câștigat pagubasi; astfel cea vād. Gombos dela Pami a pierdut
toată averea, fără să fi fost despăgubită, la alții cum sunt niște
fărăni de pe Valea Albitei, chestiunea a câștigat battă, probabil
pentru că proprietarii câștigători nu au găsit timpul oportun
pentru punere în executare a hotărârii judecătorești.

Pe pagubasi mult timp a dînut eu fel de fel de promisiuni
și minciuni, fără să-i despăgubească

De un atare caz trebuie să aibă cunoștința și Tot Dobri
măcelar în prezent angajat la Cantina Statului Popular Raio-
nal

Aceasta este declarația pe care o dau și Leunok
nefortat de nimeni

La Iași 3. Ianuarie 1953

Leunok Ioan

D E C L A R A T I E

Subsemana VADUVA JECAN ANICA, domiciliată în comuna Crișani Raionul Zalău Regiunea Cluj, născută în comuna Crișani 1909 Februarie 1, fica lui Crișan Ioan și Anița, de profesie casnică, cu ultimul domiciliu în Crișani, ca avere posed 2 ha, 50 arii, având 5 copii, ca politică sunt UFDR, declar următoarele:

În anul 1942, numitul SOLYMOS IVAN avocat, care în anul 1942 era în funcția de avocat, ne-a chemat pe **mai** mulți cetățeni la biroul susnumitului. Mergând și soțul meu la acel SOLYMOS fiindcă a promis că pământul lui MARGINEANU DUMITRU care era refugiat în România îl va vinde cu preț efitin care l-a și vândut în acelaș an, o suprafață de 5 jugăre la 6 persoane cu suma de 5.500 lei pengo în total, care a fost împărțit în 6 persoane, după ce am dat banii am spus ca să facă acte pentru aceasta și el a spus că a trimis la MARGINEANU DUMITRU în funcția de inspector școlar în România. Noi am tot așteptat după rezultat ca să ne facă contractul de vânzare și cumpărare, care nu a făcut nici până în prezent.-

În anul 1944, după ce a venit Armata Sovietică am mers iar la acel SOLYMOS ca să ne dea banii sau să facă contract, iar el se ascundea de noi, să nu dea față cu noi. Între timp, în anul 1945, a venit fostul proprietar MARGINEANU DUMITRU și ne-a chemat pe noi pe toți, că el nu a dat procură la nimeni și pământul nu l-a vândut și el intră în posesia pământului.-

Noi necăjiți ne-am dus la avocatul SOLYMOS ca să rezolve lucrul cumva, el spunea că se rezolvă. În acelaș timp MARGINEANU DUMITRU ne-a dat în judecată și după judecată am fost siliți să *ne love* . . . folosința pământului, noi rugând pe MARGINEANU să dea barem în judecată, el ne-a dat și am folosit pământul în doi ani și jumătate. În anul 1947 neavând ce face am cumpărat iar pământul dela proprietarul MARGINEANU DUMITRU cu 75.000 lei care bani i-am achitat în două rate.-

Noi ne-am dus de multe ori la SOLYMOS că ce-i de făcut, în acelaș timp SOLYMOS a fost primarul orașului Zalău și deputat a spus că restituie banii la noi, dar am rămas numai cu promisiunea și banii nu ni i-a mai dat înapoi.- Așa că pământul l-am cumpărat și plătit de două ori din cauza lui SOLYMOS care ne-a înșelat grozav.-

- 2 -

~~316~~

După aceasta SOLIMOS și-a mutat domiciliul la București și am pierdut legătura cu el. Am scris de mai multe ori la el, dar nici un răspuns nu am primit.-

Declar, susțin și semnez.-

29

ss. Vaduva Jecan Anica

8.X.1952.-

8 Oct. 1952

357

Foto în colta noastră

G. M. Dumitru
D. O. O. O. O. O.

Beckhead's

30

Subsemnata vădina: Ioan Ciuca dăruie, loc în Com. Vădina
Raionul Lălau Rep. Pop. neicului com. Crisai. 1909. bunc. Februarie
Fiului Crisai Ioan și dăruie de profesie casnică, pe lătau dăruie
cu avere parcel 3 Ha 50. ori. având 5 copii, ca polițist tunc 26.7.7.
declan jurat la arde.

În anul 1942. expulșit Ioan Ioan arde care în
anul 1942 în funcție de arde arde arde arde arde arde
la Birou Serviciului, marea și lătau mare la arde Ioan
fiindcă a promis că părinții lui Marginau dăruie că
era refugiat în România și oportunitate la vînd pe parcelă ieftin
care și la vîndut în arde arde, o suprafață de 5 hectare la
6 persoane pe tunc de 5500. Pengo în total, care a fost în parțit
pe 6 persoane, după ce au dat bani au spus că se face arde
parcelă ieftin la arde arde arde arde la Marginau dăruie
în funcție de Inspectoratul Lălau în România. Noi au lă arde arde
după rezultat ce se nu face contractul de vîntare și arde arde
care pe arde arde arde în prezent, 194

În anul 1944. după ce arde arde arde arde arde arde
iară la arde Ioan care se nu dăruie bani sau se face contract
ar de arde arde arde arde arde arde arde arde arde arde arde
în anul 1945 arde arde arde arde arde arde arde arde arde arde arde
ar de arde arde arde arde arde arde arde arde arde arde arde arde
și părinții nu a vîndut și el jure în posesie părinții la arde.

Noi ne arde arde arde arde arde arde arde arde arde arde arde
lătau arde arde arde arde arde arde arde arde arde arde arde arde
Marginau dăruie ne arde arde arde arde arde arde arde arde arde arde arde

Judecata au fost silit si recuzandu-l pe avocatul lui, noi
regand pe Marginau si deii Caran si judecatorii ilne del, si au fost
paucaul si 2 ani si jumate. In anul 1947, ne vom da se face
cu campant rre paucaul dela proprietate Marginau sume cu
75.000 lei, care bari si lau arbitral si 2 rate.

Noi nu am de multe ori la formasi si rre ficele, in
acele timpuri si am fost primarul orasului Labau si
deputat al rre si a rre lui bari la noi, dar am rre
numai cu promisiune, si bari nu mai arde la noi.
Asa ca paucaul au rre si am platit la 2 ori
de rre lui si am rre la rre.

De pe aceste rre si am rre obiectiv la Bucuresti
si am rre cu rre la rre personala, dar rre de
mai pucaul la rre si am rre rre cu rre.

De rre si rre

cu rre la 8. 1913.

YOUNG AMU

DECLARAȚIE

Subsemnatul KINCSES IOAN, născut în 13 Nov. 1886 în Erinsâncrau - Raionul Carei, fiul lui ADAM și IULIANA, de profesie muncitor, fost intendent la Primăria Zalău, în prezent pensionar, am ca studii 6 clase primare, căsătorit, cu 4 copii, posed ca avere una casă domiciliat în Zalău Str. Erșech Iuliu 21, declar următoarele despre numitul SOLYMOS IVAN, fost avocat în Zalău:

Il cunosc pe SOLYMOS din copilărie fiind din Zalău, știu că de când îl cunosc nu am auzit despre el vorbind de bine numai de rău, căutând ca să-și bată joc de toată lumea în calitate de avocat prin procesele pe care le ducea cu anumiți cetățeni.- Nu cunosc situația lui politică din timpul regimului hortist, ca să fi făcut parte din ceva partide fasciste maghiare.-

Având o mică vie de circa 2 holduri a venit la mine Dr. SOLYMOS și mi-a propus ca să-i vând via lui și el îmi va cumpăra în schimb o casă și 1/2 hold de grădină desigur că eu nu am fost de acord cu aceasta, însă atâta m'a bătut la cap și el și tatăl său până la urmă am fost silit ca să cedez și am fost de acord.- Astfel mi-a cumpărat o casă, care deja prin licitație a fost cumpărată de către BONCILA AGNITA, însă acesta s'a refugiat cu ocazia cedării Ardealului.- Eu am aflat acest lucru și i-am spus lui SOLYMOS însă acesta m'a lămurit și m'a liniștit că o să aranjeze el ca să fie a mea.-

După 1944 întorcându-se BANCILA AGNETA din refugiu a venit la mine și mi-a spus că trebuiei să-i dau casa înapoi și astfel am ajuns la judecată, unde la nici -o desbatere SOLYMOS nu a fost prezent, cu toate că eu l-am rugat să vină și să aranjeze situația pentru a-mi putea primi dreptul meu ce era plătit, însă nu se prezenta, și astfel am pierdut procesul și casa, iar când m'am dus la el ca să-i spun acesta a făcut recurs iar la puțin timp procesul a continuat la Oradea, unde la fel am pierdut și SOLYMOS nici aici nu s'a prezentat însărcinând pe un alt avocat care la fel nu s'a prezentat la desbatere și astfel am pierdut casa care a fost trecută depe numele meu pe numele lui BANCILA AGNETA.-

ss/Kincses Ioan.-

././.

Dela aceea dată Dr. SOLYMOS tot aranjează însă nici până în prezent nu am primit nici casa care mi-a cumpărat-o el și nici via pe care am moștenit-o dela părinți, precum și nici un fel de despăgubire, lăsându-mă pe drumuri fără de nimica.-

Aceasta îmi este declarația pe care o dau și semnez propriu, nefiind forțat de nimeni.-

ss/Kincses Ioan.-

Zalău, 13 Ian.- 1953.-

BN/2/ex.

13 Januare 1853
Dato în fata noastră
St. de Securitate

33 1-

Declarație

Subsemnatul Kiucses Leon, născut în
13 Nov. 1886 în Trinsăucra Peianul Boci
deul lui Adam și Juliane, de profesie nunci-
tor fost intendent la Primăria Zalău, în prezent pen-
sionar, am ca studii 6 clase primare, căsă-
tozit cu 4 copii, posed ca avere una căsă
domiciliat în Zalău strada Ersek Julius 21
declor următoarele despre numitul Solymos
Ivan fost avocat în Zalău:

El cunoaște pe Solymos din copilărie
fiind din Zalău, știu că de când îl cunoaște nu
am auzit despre el vorbind de bine nunci de
rău, căutând ca să-i bată joc de toate lu-
amea în celitate de avocat prin procesele pe care
le ducea cu omii cetățeni. - Nu cunoaște
situația lui politico din timpul repinului
horist ca să fi făcut parte din ceva partid
fascist maghiar. -

Având o mică vie de circa 2 halduri
a venit la mine Sr. Solymos și mie propus
ca să-i vând via de el și el îmi va cumpăra
în ochinul o căsă și 1/2 haldă de grădini
desigur că eu nu am fost de acord cu ace-
asta însă stătu ma bătut la cap și el și
tatal său până la urmă am fost silit ca
să cedez și am fost de acord. După
mie cumpărat o căsă, care deși prin

licității a fost compărtă de către Goncilo Agneta
to înso- creșt se refugiat în scopul cedării
Ardealului. Eu am aflat acest lucru în anul 34
șpus lui Solymos înso- creșt nu lămit și
me lămită că și să creștă el ca să fie în
După 1944 întorsându-se Goncilo-
Agneta din refugiu a venit la mine și mi-a
șpus că trebuie ca săi dau ceva înșpus și
șfel am șpus la judecăto unde la nici o
desbătere Solymos nu a fost prezent cu
toată că în dom șpus să vină și să creștă
șreștă situație pentru omi șutea șimă șreștă
șul meu ce era plăt, înso- nu se prezentă
și șfel am șierdat procesul și creșt, în creșt
șman dus la el ca săi șpus creștă a făcut
șreșt în la puțin șimă procesul a continuat
la Creștă unde la șel am șierdat și Solymos,
nici nici nu se prezentă înșreștă
șe un alt șreșt creșt la șel nu se prezentă
la desbătere și șfel am șierdat creșt creșt
a fost treștă de șe numele meu șe numele
li Goncilo Agneta.

De la creștă do. Solymos, tot
șreștă înso- nici șimă în prezent nu am șimă
șimă nici creșt creșt creștă el și nici
șe șe creșt am șimă treștă de la șimă, șreștă
și nici un șel de des șreștă, șreștă șreștă
șimă șimă de șimă.

Aceștă imi este declarație șe creștă și
șimă șimă șreștă șreștă de șimă. -

Zalău 13 I 1953.

Hireses Ioan

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

25 Martie 1953

Orasul Zalau.

Interogatoriul a inceput la ora 13,10 minute. Interogatoriul s-a terminat la ora 15,10 minute.

Eu Slt. de Securitate COSTIN TEOFIL, am interogat in calitate de

1. Numele KISS
 2. Pronumele Andrei
 3. Anul . luna , ziua nasterii 26 Februarie 1891
 4. Locul nasterii in satul Panic comuna Aghires Raionul Zalau Regiunea Cluj
 5. Cetatenia Roamana
 6. Nationalitatea Maghiara
 7. Apartenenta politica membru in P.M.R. din ce an. 1945
 8. Stufii 5 clase primare si o clasa profesionala.
 9. Profesunea Agricultor in prezent /invalid/ lo. Ultimul loc de munca si functia Tribunalul Zalau asesor popular.
 11. Ultimul domiciliu Zalau Piata Libertatii Nr. 5.-
 12. Situatiia familiara casatorit cu AGOSTON SUSANA a avut 1 copil cu numele de Andrei care in prezent este decedat cazut pe front in al doilea razboi mondial.-
 13. Origina sociala Taran mijlocas, tatal sau a posedat 3 Ha pamant casa, 2 cai, o vaca, si a lo-a parte dintre batoza manata de cai.
 14. Activitatea politica pana in 1947 in 1945 sa in scris in P.C.R., iar din 1917 a simpatizat cu miscarea muncitoreasca inca in Siberia iar dupa ce se intoarce in tara se inadreaza si continua activitatea sa pe mai departe pana in 1945 cand intra in P.C.R.
 15. Decoratii distinctii si premii guvernamentale: Nu a avut nici un fel de decoratie.-
- In ce armata a facut serviciul, grad, functia: In 1912 a incorporat ~~in armata~~ in Armata Austro-Maghiara facand frontul in Jugoslavia si de acolo in Carpati de unde fiind ranit sa dus la Budapesta in spital.-
17. Daca a fost prizoner: In Siberia in Tomsch din 1916 Ianuarie si pana in luna Noiembrie 1917.-
 18. Daca a fost in strainatate, unde, cand si in olegatura cu ce: Cu ocazia razboiului intai mondial a participat cu frontul

in Jugoslavia, Galitia si U.R.S.S..-

19. Daca a participat in bande, in organizatii contra-revolutio-
nare: Nu a participat, decat cand a fost prizonier in Siberia sa
inrolat in Armata Rosie ca voluntar unde a avut gradul de Maior.-
20. Daca a fost judecat, cand din ce cauza de cine si la ce pe-
deapsa a fost condamnat: Nu a suferit nici un fel de condamnare
civila sau militara.-

Intrebare: De cand cunosti pe Solymos Ivan ?.

Raspuns: Pe Dr. Solymos Ivan il cunosc inca de mic copil dela
scoala, stiu decand a devenit avocat si pana cand a plecat din
Zalau la Bucuresti la fel si pe tatal sau care cand a venit Ungu-
rii a fost numit Primar al Orasului Zalau.-

Intrebare: Ce stii despre activitatea /fascista/ politica a sa
in timpul ocupatiei maghiare ?.

Raspuns: In timpul ocupatiei maghiare nu stiu ca Dr. Solymos
Ivan sa fi facut parte din ceva partid sau organizatie fascista
maghiara, decat tatal sau care a fost membru in P.S.D., pentru
care fapt a fost si dat afara din functia de Primar insa despre
el nu stiu sa fi facut ceva politica, Stiu ca numitul SOLYMOS
Ivan a fost desarcinat de autoritatile maghiare cu administrarea
averilor celor refugiati, insa ca el a vandut averile acestora
el nu este vinovat, deoarece acestia cand au plecat l-au insar-
cinat pe el cu acesta, de alta activitate politica a lui nu au
cunostinta sa fi facut.-

Intrebare: Ce bani ai primit dela Centrocop prin Solymos Ivan ?

Raspuns: In anul 1951 in 27 Noiembrie am primit un telefon dela
Solymos Ivan personal, prin care mia cerut ca adoua zi sa ma pre-
zint la Bucuresti la Centrocop, si sa duc cu mine autobiografia
mea. In ziua de 28 Noiembrie am luat trenul, iar a doua zi
in ziua de 29 m-am prezentat la Centrocop spunand ca sunt chemat
de Dr. Solymos Ivan, dupa care la putin timp, am si fost condus
la el in Birou. Cand am intrat la el in birou mi-a dat loc si
mi-a spus ca pe mine o sa ma puna Director al tuturor cooperati-
velor si ca langa Zalau se va infiinta un o magazie de fructe pe
care eu o sa o conduc. Eu l-am intrebat ca de cine o sa fie pla-
tit, la care mi-a spus ca o sa fie platit de Centrocop si ca o
sa am un salariu de cel putin de 12.000 lei si ca pot sa primesc
si avans inainte, sfatuinduma ca sa pastrez si biletele de tren
pentruca o sa fie decontate. Spunandui ca eu am platit pentru
bilete 3000 de lei pe care iam primit imprumut si Sambata daca
merg acasa trebuie sa-i dau inapoi, la care numitul Solymos a dat

dispozitii unui functionar, dupa care la putina timp a venit si mi a dat suma de 20.000 lei, pentru care am semnat si o chitanta, spunandu-mi ca acesta este un avans la postul ce il voi ocupa iar din acesti bani sami achit datoria ce am luat imprumut si ca acestia o sai dau inapoi in fiecare luna cate 1000 de lei, care o sa mi se retina din salariu, dupa aceea am venit imediat acasa la Zalau, asteptand ca sa fiu numit in functie.-

La catva timp dupa acesta a venit un delegat dela Bucuresti dela Centrocop un oarecare Iliescu, care ma ruga ca sa-l chem pe SULCZ CAROL, care era Director la U.R.C.C. si ia spus ca pe mine o sa ma numeasca in functia de Director la Cooperativa Oraseneasca, iar mie mi-a spus ca pana atunci nu se duce inapoi pana nu ma pune in serviciu, iar dupa aceea Sulcz Carol a spus ca el va pleca la Bucuresti si va aranja acesta, astfel ca a plecat si eu pana in prezent am tot asteptat dupa rezultat. Mentionez ca nu am plecat singur la Solymos ci am fost chemat de el si nu eu am cerut bani dela el caci el mi-a dat fara ca sa-i cer.-

Intrebare: Ce serviciu ai facut cooperativei pentru acesti bani si la Solymos Ivan ?.

Raspuns: Pentru suma de 20.000 de lei nu am prestat nici la Centrocop si nici la Solymos Ivan nici un fel de serviciu, si pana in prezent am tot asteptat pentru a fi numit in serviciu dar fara rezultat, deoarece eu sunt om sarac si sunt fara serviciu, neavand din ce sai dau inapoi acesti bani.-

Intrebare: Daca nu ai facut nici un serviciu pentru ce ai primit acesti bani dela Solymos Ivan ?.

Raspuns: Aceasta suma de 20.000 lei eu iam primit dela Solymos Ivan ca avans pe salariu la functia de Director la Cooperativa Oraseneasca fara sa trebuiasca sa prestez alta munca pentru acesti bani.-

Achetator

Slt. Costin Teofil

Martor

Slt. Kiss Andrei.-

PROCES-VERBAL DE INTEROGATORIU

25 Martie

1953

Orașul

Zalău

Interogatoriul a început la ora 13 și 10 minute. Interogatoriul s'a terminat la ora 15 și 10 minute.

Eu, Of. de Securitate Costin Geofil

am interogāt în calitate de

1. Numele Kiss (pe arestatul, reținutul, martorul) 2. Pronumele Andrei

3. Anul, luna și ziua nașterii 26 Februarie 1891 4. Locul nașterii

în satul Iovic comuna Aghines, Raionul Zalău, Reg. Cluj

5. Cetățenia Română 6. Naționalitatea Maghiară

7. Apartenența politică membru în P.M.R. din ce an 1945

8. Studii 5 clase primare și 1 clasă profesională
(când, unde și ce școală a absolvit)

9. Profesia Agricultor în prezent / invalid 10. Ultimul loc de muncă și

funcția Judecătoria Zalău ca omul popor

11. Ultimul domiciliu Zalău Piața Libertății nr. 5

12. Situația familială căsătorit cu Agoston Pusona avut 1
(soția, copii, numele lor, vârsta)

copil cu numele de Andrei care în prezent este

decedat rănit pe front în al doilea război

mondial

13. Origina socială Tăran mijlocos tatăl său a posedat 3 Ha. de
(averea părinților până la 23 August 1944 și în prezent)

pământ, coră, 2 cai, o vacă și a 10-a parte din o botzo.

14. Activitatea politică până în 1947 în 1945 se înscrie în PCR, iar din
(pe ce partide politice a fost)

1917 a simpatizat cu mișcarea muncitorească însoțit în Siberia
Participare în alegeri

iar după ce se întorce în țară se încadrează și conti-

nua activitatea sa pe noi deporte pînă în 1945 când întoarce

Semnătura,

Kiss Andrei

puncte de aer

15. Decorații, distincții și premii guvernamentale Nu are nici un fel de decorație
(Înainte și după 23 August 1944)

16. În ce armată a făcut serviciu, grad, funcție În 1912 a încorporat în Armata Austro-Ungară făcând frontul în Jugoslavia și deosebit în Carpați de unde fiind rănit se dus la Jucurești - spital

17. Dacă a fost prizonier În Siberia în Gomsch din 1916 până în 1917 (unde și când) Nov.

18. Dacă a fost în străinătate, unde, când și în legătură cu ce cu ocazia războiului mondial a participat cu frontul Jugoslavia Galizia, și URSS

19. Dacă a participat în bande, în organizații contra-revoluționare Nu a participat decât când a fost prizonier în Siberia unde sa înrolat în Armata Roșie ca voluntar unde a avut gradul de Kain

20. Dacă a fost judecat, când, din ce cauze, de cine și la ce pedepse a fost condamnat Nu a suferit nici un fel de condamnare civilă sau militară.

Intrebare: De când cunoști pe Selymos Ioan?
Răspuns: Pe Selymos Ioan îl cunosc încă de mic copil, de la școală, stin de când a devenit orosect și până când a plecat din Zalău la Jucurești, la fel ca pe tatăl său care când a venit Ungurii a fost numit Primor al orașului Zalău..

Intrebare: Te ști despre activitatea (fascistă) politică a sa în timpul ocupației maghiare?
Răspuns: În timpul ocupației Maghiare nu știu ca Selymos Ioan să fi făcut parte din ceva partid sau organizație fascistă maghiară, decât tatăl său care a fost membru în PSD, pentru care fapt a fost și dat oferă din funcție de Primor încă despre el

Semnătura,
al
Irisa Andrei

Urmare: nu stiu sa fi facut ceva politica. Stiu insa ca nu.
 multul Solomon Iron a fost insarcinat de autoritatile maghi.
 cu ca administrarea venita celor refugiati, insa ca el
 a vandut venita acestora el nu este vinovat deoarece
 acestia cand au plecat au insarcinat pe el cu activitate
 de alta activitate politica sau cum am spus nu fi
 avut...

Intrebare: Ce bani ai primit de la Bentucop prin
 Solomon Iron?

Raspuns: In anul 1951 in Nov. 27 am primit un tele-
 fon de la Solomon Iron personal prin care ia comunicat
 ca se dorea sa se ma prezint la Bucuresti la Bentucop
 si sa duc cu mine autobiografia mea. In fine de
 28 am luat trenul iar a doua zi in fine de 29 Nov. Am
 prezentat la Bentucop spunind ca sunt chemat de Sr.
 Solomon Iron, dupa care la prânzia timp am si fost con-
 dus de el in Jucu. Cand am intrat la el in Jucu mia
 dat loc si mia spus ca pe mine o sa ma puna ca
 Director al Turor cooperativei si ca langa Lalia o sa
 ia fiinta o societate de fructe pe care S. I. o sa o condu-
 uci. Cu laun intrebati ce de cine o sa fin platit la
 care mia spus ca o sa fin platit de Bentucop si
 ca o sa am un salariu de cel mai putin de 12000
 lei, si ca pot sa primesc si avans inainte. Spunand
 ca biletele de tren sa le pot avea aici o sa
 mi se deconteze. Spunandu-mi ca eu am platit pentru bileta
 3100 lei pe care iam primit ingoi imprumut si simlato
 deca mea acora trebuia sa dau ingoi, la care mi-
 tub Solomon a dat ceva dispozitie unui functionar
 dupa care la prânzia timp a venit si mia numerat
 suma de 20.000 lei pentru care am dat un receipt si o chi-
 tanta, spunandu-mi ca acesta este avans la postule pe

Semnatura,
 Kiss A. redolci

Urmare: il voi ocupa, iar din acesti bani rami acut de tarie
ce am fost impunit, si co acestia o rai dau impoi in
fiecare luna cca 1000 de lei care o sa nu se retina
din salariu, dupo acia om venit imediat acia la
Zalan, asteptand ca sa fin numit in functie. La catra
timp dupo acesta a venit un delegat dela Jucurasi dela
Centrocop un oarecare Ilescu cu ma ruga ca sa il duc
pe Sulez Carol care era Director la URCC si ia spus
co pe mine o sa ma numesc co in functie sa Director
la Corp. Aradenseca, iar mia mia spus co pino
atunci nu se duce impoi pino nu ma pune in servi-
ciu, iar dupo acia Sulez Carol a spus co el va pleca
la Jucurasi si va ocupa acesta, ofel co a plecat
si eu pino in prezent am tot asteptat dupo rezultat
mentionez co nu eu am plecat singur la Solymos
ci am fost chemat de el, si nu eu am erut bani
dela el aici el mia dat foia ca rai cer. -

Intrebare: Ce servicii si facut cooperatiei pentru
acesti bani si la Solymos tron?

Raspuns: Pentru suma de 20.000 de lei nu am pres-
tat nici la Centrocop si nici la Solymos tron nici
un fel de servicii, si pino in prezent si tpt pentru
a fi numit in serviciu dar foia rezultat, deoarece
eu sunt om rasec si sunt foia servicii necesand din
ce rai dau impoi acesti bani. -

Intrebare: Daca nu ai facut nici un serviciu, pentru
ce oi primit acesti bani dela Solymos tron?

Raspuns: Acesta suma de 20.000 lei eu dela Solymos
tron iam primit ca avans pe salariu la functie de Director
la Corp. Aradenseca foia sa trebuia co si mai tig alta
munca pentru acesti bani. -

Observatie: Fiecare pagina a procesului-verbal se iscăleşte de către arestat sau
martor iar ultima pagina și de către anchetator.

Anchetator: Georgiu Gheorghiu -

Martor: Vissas Andre

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
=====

Martora Văd.KOVACS IOSIF, născută la data de 21 Martie 1893 în comuna Aghireș satul Sanic, Raionul Zalău, Reg.Cluj, fiica lui FRANCISC și IULIANA, de profesiune casnică, domiciliată în com.Aghireș satul Sanic, Raionul Zalău.

14 Decembrie 1952- Zalău

Interogatoriul a început la ora 9,05.

" s'a terminat la ora 10,15.

Intrebare ;

Cum l-ai cunoscut pe SAIMOS IVAN ?

Răspuns;

Pe SAIMOS IVAN l-am cunoscut de prin anul 1914 pe când căram lapte la el în Zalău unde domicilia.

Intrebare ;

Ce va vândut SAIMOS IVAN în timpul ocupației hortiste ?

Răspuns;

Mi-a vândut mie o casă și 6-7 jugăre pământ situate în satul Panic, Raionul Zalău.

Intrebare ;

Care a fost situația acestei proprietăți după eliberare

Răspuns;

Această proprietate pe care eu am cumpărat-o dela IVAN SAIMOS a fost al numelui LUNGU GHEORGHE care în acel timp se afla în Zalău, care după eliberare precum și mai înainte nu a cerut nici-un fel de drept asupra acestei proprietăți pe care eu am cumpărat-o dela SAIMOS IVAN ?

Intrebare ;

Cum s'a soluționat cazul?

Răspuns;

Această proprietate a fost în posesia mea până în anul 1947, când s'a prezentat la mine fostul Maior MARDALOESCU IOAN dela unitatea de Vânători din Zalău, care m'a scos afară din casă cu forța și mi-a bătut ginerele și ne-a amenințat. Maiorul era cu încă

3 jandarmi.

Dela această dată nu am mai avut dreptul asupra acestei proprietăți. Eu am făcut demersuri la Minister pentru a-mi reprimi această casă însă fără rezultat. În anul 1950 am fost chemată la București de SOIMOS IVAN care mi-a promis că în scurt timp voi reprimi casa.

Intrebare :

Ce bani ai primit dela SOIMOS IVAN ?

Răspuns:

În anul 1950 când am fost chemată la el am primit s uma de 15.000 lei pentru care am iscălit o hârtie, dar nu știu ce hârtie era și ce era scris în ea, spunând că acești bani sunt pentru cheltueli de transport, pentru care nu am prestat nici-un fel de serviciu. Acești bani eu nu i-am pretins dela dânsul.

LT.DE SECURITATE,

ss.KOVACS IOSIF

Proces-Verbal de interogator

^{Arestat} Maștara Văd. Kovacs Ionif născută la data de
21 Martie 1893 în com. Aglınes, satul Panic, Raionul
 Zolău, Reg. Oluj, ^(Date de stare civilă, ultimul domiciliu) fia lui Francisc și Juliana de profesiea carnică
 domiciliată în com. Aglınes, satul Panic, Raionul Zolău

14 Decembrie 1952

Orașul Zolău

Interogatoriul a început la ora 9 și 05 min.
 „ s'a terminat la „ 10 și 15 „

Intrebare: Cuam la-i cunoscut pe Soimos Ivan ?

Răspuns: Pe Soimos Ivan l-am cunoscut de puin anul
1944 pe când căram lepte la el în Zolău unde domiciliu

Intrebare: Ce va vândut Soimos Ivan în timpul ocupăției
hitiste ?

Răspuns: Mia vândut mie o coră și 6-7 jugăre pământ
situate în satul Panic, Raionul Zolău

Intrebare: Care a fost situația acestei proprietăți după eliberare ?

Răspuns: Această proprietate pe care eu am cumpărată dela
Soimos Ivan a fost al numitului Lungu Gheorghe care în ocel
timp se afla în Zolău, care după eliberare precum și mai înainte
me a cerut mici un fel de drept asupra acestei proprietăți pe care eu
am cumpărată dela Soimos Ivan

Intrebare: Cum se soluționează cazul ?

Răspuns : Această proprietate a fost în posesia mea până în
anul 1947, când sa prezentat la mine fostul maior Mardar-
boescu Ioan dela unitate de vânători din Zolău, care me sus aforă
din coră cu forța și mina lătat ginerele și nea amenintat. Maiorul
era cu încă 3 jandarmi.

Semnătura,

[Handwritten signature]

Urmare: Dels accoară dată nu am mai avut dreptul asupra acestei proprietăți. Eu am făcut demersuri la minister pt am repuni accoarășă iusă fără refaltot. În anul 1950 am fost chemată la București de Ioanaș Ivan care mi-a promis că în scurt timp voi repuni cosa.

Intrebare: Ce bani ai primit dela Ioanaș Ivan: ?

Răspuns: În anul 1950 când am fost chemată la el am primit suma de 15.000 lei pentru care am înscălit o hărtie, dar nu știu ce hărtie era și ce era scris în ea, spunnd că acești bani sunt pt cheltueli de transport, pt care nu am prestat nici un fel de serviciu. Acești bani eu nu iam primit dela dănsul.

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

Semnătura,

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
=====

Martorul MARGINEANU DUMITRU, născut în anul 1889 Iulie 20 în com. Fărigău Raionul Reghin Reg. Mureș, fiul lui VASILE și ROFINA, de profesie învățător, în prezent pensionar, domiciliat în Cluj Str. Iobagilor No. 31.

20 Decembrie 1952 - Cluj

Interogatoriul a început la ora 9,15

" s'a terminat la ora 10,05.

Intrebare ;

Când și în ce împrejurări l-ai cunoscut pe avocatul SOLYMOS IVAN ?

Răspuns ;

Pe SOLYMOS IVAN îl cunosc din copilărie și cunoșteam deasemeni și pe tatăl său care îmi era prieten.

Intrebare ;

Ce cunoști din activitatea lui SOLYMOS IVAN de avocat în timpul ocupației hortiste pe anii 1940-1944.

Răspuns ;

Activitatea lui SOLYMOS IVAN de avocat în timpul regimului hortist nu o cunosc deoarece eu în anul 1940 m'am refugiat la Timișoara de unde m'am reîntors în anul 1945 însă din spusele țăranilor și o locuitorilor din Zalău știu că sub regimul hortist a vândut bunurile refugiaților printre care sunt și eu, caz concret.

In toamna anului 1942 a vândut fără știrea și asentimentul meu 5 jugăre de pământ arabil în hotarul Zalăului încasând 1.000 de *penge* pentru fiecare jugăr de pământ, despre acest fapt am luat cunoștință abea în luna August 1945 după reîntorcerea mea din Timișoara.

Toate încercările mele și intervențiile personale pe lângă SOLYMOS IVAN de a primi bani sau pământ a fost zadarnic deoarece el în acel timp ocupa postul de primar al orașului Zalău iar mai târziu deputat și consilier în Miniserul de Finanțe. El mă amenințat în fața oamenilor cărora lea vândut, că dacă MARGINEANU mai insistă să obțină pământ sau bani se va găsi un loc pentru

dânsul în vreun lagăr.

În anul 1948 când SOLYMOS IVAN era deputat și consilier în Ministerul de Finanțe, aflându-mă eu în Zalău, m'a chemat el în cancelaria sa avocațială unde eram prezenți cumpărătorii cărora le-a vândut pământul.

SOLYMOS IVAN în fața subsemnatului și a cumpărătorilor a declarat că v'am chemat să lichidăm definitiv chestiunea pământului și am căzut de acord să achite prețul integral conform situației de atunci în suma totală de 275.000 lei în termen scurt și cu ocazia achitării acestui preț fi va prezenta și contractul de vânzare și cumpărare definitiv pentru semnare urmând ca în baza acestuia, cumpărătorii cărora le-a vândut pământ încă în anul 1942 între împrejurările amintite mai sus să poată intra în proprietate prin întrebare.

După ce a plecat la București, SOLYMOS IVAN el m'a anunțat de mai multe ori prin scrisori telegrame și chiar prin telefon să mă prezint la Banca de Stat din localitate (fixându-mi anumite termeni) pentru a ridica suma menționată mai sus, unde voi găsi și contractul pentru semnare.

În baza acestor m'am și prezentat la Bancă însă fără niciun rezultat. În urma acestora nici până în prezent nu am ajuns în posesiunea prețului de vânzare dela SOLYMOS IVAN precum nici țărani cumpărători cu numele FICUS NICOLAE și soți din comuna Crișeni Raionul Zalău nu au putut să *capete* dreptul de proprietate asupra pământului cumpărat dela SOLYMOS IVAN.

Intrebare ;

Dacă cunoști din activitatea politică a lui SOLYMOS IVAN înainte de 1944?

Răspuns;

Activitatea politică din trecut a lui SOLYMOS IVAN nu o cunosc întrucât nu am locuit în Zalău în timpul primului regim hortist.

După ce am citit procesul verbal de interogatoriu cuvânt cu cuvânt și am constatat că el corespunde întru totul cu declarațiile mele susțin și semnez.

Anchetator,
SIT. DE SECURITATE,

ss. MARGINEANU DUMITRU

Proces-Verbal de interogatoriu

Mortorul Mărginean Dumitru născut în anul
 Arestat 1889 20 Iulie în com. Fărășiu Raionul Reghin Reg. Mures
 (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
 fiul lui Vasile & Rufina, de profesie muncitor în prezent pensionar
 domiciliat Căp. Str. Ștefan cel Mare 31.

20 Dec. 1952

Orașul Căp.

Interogatoriul a început la ora 8 și min. 15
 „ s'a terminat la „ 10 și „ 5

Intrebare: Când și în ce împrejurări l-ați cunoscut
 pe avocatul Solymos Yron.

Răspuns Pe Solymos Yron îl cunosc
 din copilărie și cunoscteam deosemeni și pe tot
 său un timp prieten.

Intrebare Ce cunoștete din activitatea
 lui Solymos Yron de avocat în timpul ocupației
 artistice în anii 1940-44

Răspuns Activitatea lui Solymos Yron
 de avocat în timpul regimului artist în a
 rugose deoarece eu în anul 1940 am refugiat
 la Timisoara de unde am revenit în anul
 1945 însă din spusele țărânilor și a locuitorilor
 din Zălău știu că sub regimul artist a răndat
 sumarele refugiaților printre care sunt și eu, care
 conșt.

În toamna anului 1942 a răndat
 și o scrisoare și o sentimentul pecc 5 Yagore

Iscălitura,
 Mărginean Dumitru

Urmare: de pământ arabil în satul Coliului, măsurând
1000 de pengiile pentru fiecare Yufin de pământ,
despre acest fapt am luat cunoștință abia în
Iunie August 1945, după reîntoarcerea mea din
Tsimisoara.

Toate interzicerea mele și interzicerea personală
pe lângă Solymos Yvon de a primi boni sau
pământul a fost îndornicit deosebit de mult
fapt după postul de primar al orașului
Coliului iar mai târziu deputat și consilier
în Ministerul de Finanțe. El mă amenințat în foto
osemenilor sărora săa vândut și dăci Mărgineanu
mai insistă și obțină pământul sau boni și
nu pot să am loc pentru dănsul în vreun loc.

În anul 1948 când Solymos Yvon era deputat
și consilier în Ministerul de Finanțe, aflându-mă
eu în Coliului, mă chemat el în conștința sa
arocotioți unde erau prezenti cumpărătorii sărora
săa vândut pământul.

Solymos Yvon în nota subsemnatului și
a cumpărătorilor a declarat că vom chemat
și la încheierea defenitiei chestiunii pământului,
și am văzut de acord și achite prețul intergal
conștința situație de atunci în suma totală de
375.000 lei în termen scurt, și cu ocazia achitarii
acestui preț în no. prezente și contractul de
vânzare și cumpărare defenitiei pentru semnare
urmând să în baza acestuia, cumpărătorii sărora
săa vândut pământul în no. în anul 1942, între
impresurările omnișite mai sus și poată intra
în proprietate prin încheierea.

După ce a plecat la București Solymos Yvon

Îscălitura,

Mărgineanu Dumitru

Urmare: el ma anutot de mai multe ori prin scrisori
 telegrame si chiar prin telefon si ma prezinta la Banca
 de Stat din localitate (ixandu-mi onanite formele) pentru
 a ridica suma mentionata mai sus, unde noi gasi si
 contractul pentru sumare.

In baza acestor morm si prezentat la Banca susd.
 fara niciun rezultat. In urma acestora mi ponia sa
 prezint sa am ajuns in posesiunea pretului de
 vanzare de la Solymos Yron precum nici tereni
 supozitori cu numele Ficus Nicolae si sotii din
 comuna Griseni Raionul Zolou nu au putut sa
 intăleze dreptul de proprietate asupra pământului
 comprorat de la Solymos Yron

Intrebari Dacia unosteti din activitatea
 politica a lui Solymos Yron inainte de 1944

Răspuns, Activitatea politica din trecut a lui
 Solymos Yron nu a unose intreat sa am fost
 sa Zolou in timpul regimului fascist

Dupa ce am citit propusul verbal de interogatoriu
 purtut sa unose si am constat ca el surprinde
 intr-un fel sa declaratiile mele sustin si semne

8/11/1954

Martor.
 Margineanu Dan

391
47

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Martorul PINTEA AUGUSTIN, născut la 14 Decembrie 1885 în com. Cozla, raionul Jibou Reg. Cluj, fiul lui Simion și Ecaterina, de profesie administrator la Școala Zootehnică (internat), Turda, fost avocat, căsătorit, și cu domiciliul în Turda la Sc. Zootehnică.-

24 Decembrie 1952, Turda

Interogatoriul a început la ora 9,30

" s'a terminat la " 12.-

Intrebare:

Când și în ce împrejurări ați cunoscut pe SOLYMOS IVAN?

Răspuns:

Il știu de copil, însă nu l-am cunoscut decât în 1937 sau 1938 când eu fiind decan al Baroului avocațial Sălaj, l-am înscris ca avocat stagiar în Zalău la avocatul IULIAN DOMSA.-

Intrebare:

Ce procese a apărut SOLYMOS IVAN, în calitate de avocat

Răspuns:

A apărut tot felul de procese și mai ales a unor țărani privind averile acestora: În 1940 după cedarea Ardealului de Nord, a reprezentat în procese o serie de baroni, grofi și moșieri care mai înainte vânduseră parte din moșii, țăranilor români.-

Avea obiceiul de a angaja multe procese, pentru care lua bani dela țărani și nu făcea nimic pentru ei.- Unii din acești țărani, după 1945 l-am reclamat la barou de unde s'au ordonat cercetări, însă datorită faptului că între timp SOLYMOS IVAN ajunsese primar și mai târziu consilier al Ministerului de Finanțe nu s'au luat măsuri.-

Intrebare:

Ce funcție politică a deținut în timpul regimului hortist?

Răspuns:

În timpul regimului hortist cunosc în mod sigur că SOLYMOS IVAN a făcut parte din "Partidul Ardelenesc" maghiar, însă nu pot preciza funcția avută în acest partid.-

///.

ss/Pintea Augustin.-

Era tot timpul în anturajul conducătorilor hortiști ca: GAZDA ANDREI subprefect, baronul IOJICA IOAN prefect și alții, tatăl său fiind în acel timp primar al orașului Zalău.-

Intrebare:

Ce funcție administrativă a deținut?

48

Răspuns:

SOLYMOS IVAN în timpul regimului hortist a deținut funcția de avocat al secției tutelare a jud. Sălaj. În același timp a fost jurist - consult al Poliției Zalău, iar în Ianuarie 1945 a fost numit primar al orașului Zalău, fiind numit de mine, care eram însărcinat cu organizarea administrației județene.-

Intrebare:

Ce activitate a avut ca just-consult al poliției Zalău?

Răspuns:

In această calitate da avize juridice asupra chestiunilor ce i se prezentau de șeful poliției ca de exemplu: contravenții sanitare, drumuri și altele.- În Mai 1944 au fost adunați toți evreii din orașul Zalău și jud. Sălaj de către poliție și transportați în Cheiul - Silvaniei lângă orașul Simleu, în scopul de a fi deportați.- De aici, am aflat ulterior că acești evrei au fost duși în Cehoslovacia, la un crematoriu "Dahau", unde au fost gazați și apoi arși.- Despre acest caz cunoaște în mod detaliat Dr. KRAUS ADALBERT fost medic în Zalău, iar în prezent este medic în Baia Sprie, lângă Baia Mare.- Cu ocazia acestor ridicări n'au fost duși familia SINETOR din Zalău, fiind invalid de război, mutilat de ambele picioare și considerat ca "Excepțional" Tot excepționat a fost lăsat și avocatul BALCANI EUGEN, însă în Iulie a fost dus și el. - Cred că pentru evreii transportați trebuia cerut și consimțământul lui SOLYMOS IVAN, în calitate de jurist-consult.-

Intrebare:

Dacă în timpul ocupației hortiste și-a însușit bunuri aparținând românilor refugiați din Ardealul de Nord?

Răspuns:

Cunosc cazul din 1943- sau 1944 când SOLYMOS IVAN a transcris casa lui IUCA PETRU fost șofer în Zalău și refugiat la Turda (în prezent decedat) pe numele său pe baza unui act fals și după un scurt timp a vândut-o lui KATONA KOLOMAN, fost arhitect în Zalău și o parte din grădină la socru comerciantului de piele OSVAD.-

ss/Pintea Augustin.-

In 1945 copiii lui LUCA (acum soția lui inh. BOTEZĂTU din C.-Turzii au venit la mine ca avocat că să-și recâștige această casă.- Procesul a fost câștigat de mine pentru orfanii și văduva lui LUCA, însă fără ca SOLYMOS să restituie banii primiți pe casă la vânzare

Un alt caz cunosc când Solymoș sub pretextul că are procură dela Insp. Sc. MARGINEANU DUMITRU din Cluj, proprietar a lo jug. de pământ din Zalău, a vândut acest pământ unor țărani din com.- Crișeni.- In 1945 MARGINEANU DUMITRU a dat în judecată pe țărani și a câștigat procesul și a primit pământul, iar SOLYMOS n'am mai restituit suma țăranilor.-

Asemenea cazuri au fost mai multe însă nu le știu în mod concret, decât din plângerile cetățenilor.-

Intrebare:

Cum și în ce împrejurări a fost numit primar al orașului Zalău?

Răspuns:

Imediat după 1944, adică după retragerea autorităților maghiare eu fiind numit organizator al administrației jud. Sălaj, într'una din zile au venit la mine cca 10 cetățeni maghiari care spuneau căci formează un sfat al orașului Zalău și cer să fie aprobat SOLYMOS IVAN ca primar al orașului, în urma căreia subsemnatul am aprobat.-

In 1946 a plecat la București fiind numit consilier al Ministerului de Finanțe, iar mai târziu și profesor la Facultatea juridică maghiară din Cluj.-

De prin anul 1947 nu știu de funcții a mai îndeplinit.

Prezentul proces verbal de interogatoriu, după ce l-am citit cuvânt cu cuvânt și am constatat căci corespunde cu cele declarate de mine, verbal, îl susțin și semnez propriu.-

ss/Pintea Augustin.-

It. de Securitate.-

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat Pintea Augustin născut la 14 Dec. 1885, în com. Bozla raional
 Jibou Reg. Cluj, fiul lui Simion și Ecaterina, de prof. administrator la Șc. Zootehnică
 (internat) Turda, ^{soț avotat} căsătorit, și cu domiciliul în Turda la Șc. Zootehnică
 (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

24 Dec.

1952

Orașul Turda

Interogatoriul a început la ora 9 și min. 30

" s'a terminat la " 12 și " —

Intrebare: Când și în ce împrejurări ați cunoscut pe Solymos Ivan?

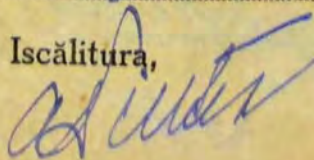
Răspuns: Îl știu de copil, însă nu l-am cunoscut decât în 1937 sau 1938 când eu fiind decan al Baroului avocațial Sălaj, l-am înscris ca avocat stagiar în Zolău la avocatul Iulian Domsa.

Intrebare: Ce procese a apărut Solymos Ivan, în calitate de avocat?

Răspuns: A apărut tot felul de procese și mai ales a unor țărani privind averile acestora: În 1940 după cedarea Ardealului de Nord, a reprezentat în procese o serie de baroni, grafi și moșieri, care mai înainte vânduseră parte din moși, țărăniilor români.

Avea obiceiul de-a angaja multe procese, pentru care lua bani dela țărani și nu făcea nimic pentru ei: Unii din acești țărani, după 1945 l-au reclamat la Barou de jude și au ordonat cercetări, însă datorită faptului că între timp Solymos Ivan ajunsese primar și mai târziu consilier al Ministerului de Finante, nu s'au luat măsuri.

Intrebare: Ce funcție politică a deținut în timpul regi-

Urmare: murii hortic ?

Răspuns: În timpul regimului hortic cumose în mod sigur că Solymos Ivan a făcut parte din „Partidul Ardelenes” maghiar însă nu pot preciza funcția avută în acest partid. Era tot timpul în autorajul conducătorilor hortic ca: Gașda Andrei subprefect, baronul Toșica Ioan prefect și alții, tatăl său fiind în acel timp primar al orașului Zalău. -

Întrebare: ce funcție administrativă a deținut ?

Răspuns: Solymos Ivan în timpul regimului hortic a deținut funcția de avocat al secției tutelare a jud. Sălaj. În același timp a fost jurist-consult al Poliției Zalău, iar în Ian. 1945 a fost numit primar al orașului Zalău, fiind numit de mine care eram însărcinat cu organizarea administrației județene. -

Întrebare: Ce activitate a avut ca jurist-consult al Poliției Zalău ?

Răspuns: În această calitate de avizor juridic asupra chestiunilor ce i se prezentau de șeful poliției, ca de exemplu contravenții sanitare, drumuri și altele. În mai 1944 au fost adunați toți evreii din orașul Zalău și jud. Sălaj de către poliție și transportați la Căminul-Silvaniei lângă orașul Jimleu, în scopul de a fi deportați. - Se așteaptă, am aflat ulterior că acești evreii au fost duși în Cehoslovacia, la un crematoriu „Dohan”, unde au fost găsiți și apoi arși. Despre acest caz cunoaște în mod detaliat Dr. Hraus Adalbert fost medic în Zalău, iar în prezent este medic în Baia Spriei lângă Baia Mare. Cu ocazia acestor audieri erau duși familia Sinetor din Zalău, fiind invalid de război, mutilat de ambele picioare și considerat ca „exceptionat”. - Tot exceptionat a fost lăsat și avocatul Balcani Eugen, însă în Iulie a fost dus și el. - Bred că pentru evreii transportați trebuia cerut și consimțământul lui Solymos Ivan, în calitate de jurist-consult.

Întrebare: Dacă în timpul ocupației hortic și-a

Urmare: Jusurit bunuri apartinând românilor refugiați din Ardealul de Nord.?

Răspuns: Cunosce cazul din 1943 sau 1944 când Solymos Ivan a transeris casa lui Luca Petru fost șofer în Zaláu și refugiat la Turda (în prezent decedat) pe numele său pe baza unui act fals și după un scurt timp a vândut-o lui Hatona Holoman fost arhitect în Zaláu și o parte din grădina la soeur comerciantului de piele Osvad. În 1945 copii lui Luca (măa soția lui înv. Botezau din C-Turzii) ^{au venit la mine ca și avocat} să recâștîge această casă. Procesul a fost câștigat de mine pentru orfanii și văduka lui Luca însă fără ca Solymos să restituie banii primuți ^{pe cont la vreme}. În alt caz cunosce când Solymos sub pretextul că are procură dela insp. sc. Mărgineau Ștru din Cluj, proprietar a io jug. de pământ din Zaláu, a vândut acest pământ moor țărăni din com. Crișeni. În 1945 Mărgineau Ștru a dat în judecată pe țărani și câștigând procesul și-a reprimit pământul, iar Solymos n'a mai restituit suma țărănilor.

Asemenea cazuri au fost mai multe însă nu le știu în mod coneret, decît din plângerile cetățenilor.

Intrebare: Cum și în ce împrejurări a fost numit primar al orașului Zaláu?

Răspuns: Imediat după 1944, adică după retragerea autoritatilor maghiare eu fiind numit organizator al administrației jud. Sălaj, într-una din zile au venit la mine ca. io cetățeni maghiari care spuneau căi formează ~~un~~ șef al orașului Zaláu și cer să fie aprobat Solymos Ivan ca primar al orașului, în urma căreia subsemnatul am aprobat.

În 1946 a plecat la București fiind numit Counciler al Ministerului de Finanțe, iar mai târziu și profesor la Facultatea juridică maghiară din Cluj.

Semnătura
[Signature]

Urmare: De prin anul 1947 nu știu ce funcții a mai
îndeplinit. -

Prezentul proces verbal de interogatoriu, după ce
l-am citit cuvânt cu cuvânt și am constatat căci corespunde
cu cele declarate de mine verbal, îl susțin și semnez
propriu. -

[Handwritten signature]

Atestată:

Semnătura,

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU:
20 Dec.1952.-la Cluj.

Martorul SZASZ ARPAD nascut in anul 1903
16 Oct.in Comuna Bonțida Raionul Gherla Regiunea Cluj
fiul lui Ioan si Berta, de profesie Profesor, domiciliat
in Cluj Str. Franciscanilor Nr.2.

INTEROGATORIU A INCEPUT LA ORA 10,10 MINUTE.
INTEROGATORIU S'A TERMINAT LA 11,30 MINUTE

INTREBARE: Unde si prin ce imprejurări
l-ați cunoscut pe SOYMOS IVAN ?

RASPUNS: Pe SOYMOS IVAN l-am cunoscut din
anul 1929 fiindu-mi elev de scoală și totodată eu aveam
legături de prietenie cu tatăl lui.

INTREBARE: Ce cunoasteți din activitatea sa
de Avocat din timpul Regimului hortist adică in anii
1940-1944 ?

RASPUNS: In timpul regimului hortist SOYMOS
IVAN a avut Birou Avocatial si avea mulți clienți atât
țărari români cât și maghiari, nu a cautat să facă deo-
sebite dintre oameni și servea pe fiecare la timp.

INTREBARE: Dacă aveți cunoștință despre
vre'o vânzare efectuată de SOYMOS IVAN in timpul regi-
mului hortist ?

RASPUNS: Din auzite stiu că a vândut casa
si loturi de pământ a refugiaților români însă in ce
imprejurări și cu ce scop nu știu .

Printr'o discuție purtată in familia lui
am aflat că a cumpărat mamei sale drept cadou o casă
care era a unui sofer român refugiat, numele nu mi-l
aduc aminte , însă după ce s'a reintors soferul din re-
fugiu a avut dificultăți cu avocatul SOYMOS IVAN că de

..//..

ce i-a luat casa fara stirea lui, fiindcă el nu i-a dat nici'o data consimțământul să-i vândă casa și atunci a fost nevoit SOIMOS IVAN să-i de-a inapoi casa. Deasemeni am aflat că a vândut loturi de pământ ridicând valoarea lor și nefăcând intăbularea pe numele cumpărătorilor. Pe urma după ce refugiații s'au reintors am aflat că SOIMOS IVAN nu i-ar fi trimis banii pentru lucrurile vândute. Ce s'a întâmplat pe urmă între ei nu mai cunosc.

INTREBARE: Prin ce împrejurări a ajuns SOY MOS IVAN administrator al bunurilor celor refugiați ?

RASPUNS: Nu cunosc daca a fost administrator din ofici sau din partea refugiaților.

INTREBARE: Ce cunoasteti din activitatea politica desfășurată de SOIMOS IVAN înainte de 1944 ?

RASPUNS: Stiu că in timpul regimului hortist SOY MOS IVAN a făcut parte din Partidul Ardelenesc a cărui Presedinte era Contele Teleki și totodata era avocatul Partidului Ardelenesc din Județul Sălaj, activitatea lui din acest Partid nu o cunosc, însă- deoarece eu nu am participat la sedinte, însă din informații știu că Șoimos Ivan era corespondent al ziarului local "SZILAGYSAG" in care scria articole a căror conținut nu-l cunosc.

INTREBARE: Daca mai cunoasteți și ceva din activitatea lui SOY MOS in afara de cele declarate mai sus -?

RASPUNS: In afara de cele arătate mai sus știu că SOIMOS IVAN din punct de vedere profesional era bine pregatit însă oamenii din Jud. nu prea aveau incredere in el, deoarece promitea și nu se ținea de cuvânt și aceasta a fost mai ales după ce a fost primar și apoi Deputat.

După ce am citit procesul verbal de interogatoriu cuvânt cu cuvânt și am constat ca el coreșpunde intrutputul cu cele declarate de mine verbal susțin și semnez propriu.

ANCHETATOR:

ss/Slt. Muresan Simion

MARTOR:

ss/Szasz Arpad.

Proces-Verbal de interogatoriu

Născut Sera Arpod născut în anul 1903 la
 Arestat 16
Octombrie în Com. Bantala Raionul Blaj. Fiul lui Leon
 și Bento de profesie profesor, domiciliat în Blaj Str.
Fronișconilor N. 2 (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

20 Dec. 1952

Orașul Blaj

Interogatoriul a început la ora 10 și min. 10
 „ s'a terminat la „ 11 și „ 30

Intrebare: Unde și prin ce împrejurări l-ați
recunoscut pe Solijmas Gran

Răspuns Pe Solijmas Gran îl cunoșc
din anul 1929, el fiind atunci elev de școală și tot
odată cu arecom. Legăturile de prietenie cu tatăl lui

Intrebare De unde ați aflat că din activitatea
sa de avocat în timpul regimului fascist odinoi
din anii 1940-44

Răspuns În timpul regimului fascist
Solijmas Gran a avut firmă avocațială și avea
mulți clienți, atât țărani români cât și maghiari,
nu a iubit să scrie deosebite putu oamenii și
și pentru că se ținea la timp.

Intrebare Doar ați avut cunoștințe despre
prea îndrăzneț activitatea de Solijmas Gran în
 timpul regimului fascist.

Răspuns. Din surse știu și erândul.
pose și loturi de pământ a refugiaților români

Urmare: prin nu impresurari si cu scopuri
sa stiu, prin o discutie partota in familia.
Cai am fost in a unsoara numei sole drust
pedea a case. care era a unui sofer romin
refugiat numele pe gru odua brunte, inso dupa
se sa reintars refugiat refugiat a arut difcultati
in arocratul Solyma Gron ca stie in suot case.
fora stree. Cui find in el sa se dot nuodota.
conintomental hai ronota case, si atunci afost
peroit Solyma Gron si de propoi case.

Deosemeni am fost in arocratul Solyma Gron in suot case.
reintars refugiat refugiat a arut difcultati
in arocratul Solyma Gron ca stie in suot case.
fora stree. Cui find in el sa se dot nuodota.
conintomental hai ronota case, si atunci afost
peroit Solyma Gron si de propoi case.

Intrebare Prin nu impresurari a ajuns
Solyma Gron administratori a funerari lor celor
refugiat

Raspuns Nu funerari stie a post administratori
stia ofici. Sau din portea refugiat lor.

Intrebare Ce funerari stie din activitatea
politica desfuseroti de Solyma Gron prin te
de 1944

Raspuns Stiu in in timpul regimului
frontist Solyma Gron a forut parte din partidul
Ardelenesc al carui presedinte era contele
Teletki. si tot odota era arocratul partidului
Ardelenesc din judetul Salar, activitatea lui
in oul partid nu e funerari de de de de de
participam la Sedinte, inso din informati stie
si Solyma Gron era correspondent al carului

Urmare: local. Specilaghișcaș. în care seria articole
al căror continut nu îl cunoașc

Întrebari Dacă mai cunoașteți perso. din autoritatea.
lui Soligmos în afara de cele declarate mai sus
Răspuns În afara de cele declarate mai sus știu
că Soligmos avea din punct de vedere profesional
o foarte bună pregătire, însă oamenii din județ nu
sunt în măsură să creadă în el deoarece promitea și
nu se ținea de cuvânt, aceasta a fost mai ales
după ce a fost ce era primar și apoi deputat

După ce am citit procesul verbal de
interogatoriul purtând să curînt și am constatat
că el caprinde întruia faptul pe declarațiile
mele susțin și pe unele

Am
St. Soligmos

Martor.

Daca mijloc

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

=====

Martorul SZABO ALEXANDRU, născut la 2 Februarie 1881 în Zalău, fiul lui ALEXANDRU și CLARA, de profesiune avocat, domiciliat în Zalău Str.Colvin No.8.

10 Decembrie 1952- Zalău
Interogatoriul a început la ora 9,55.
" s'a terminat la ora 11,20.

Intrebare ;

Cunoașteți pe avocatul SOLYMOS IVAN din Zalău?

Răspuns;

Pe avocatul SOLYMOS IVAN îl cunosc încă când era copil mic în Zalău.

Entrebare ;

Ce cunoști din activitatea sa de avocat în timpul ocupației hortiste în anii 1940-1944?

Răspuns;

După cât știu ca avocat a fost foarte bine pregătit din punct de vedere profesional însă nu avea bază morală. A angajat diferite procese luând dela clienți bani și fără a duce la capăt sarcina care și-a luat-o. Tot în acest timp a făcut diferite vânzări de imobile sau pământ fără aprobarea proprietarului sau nu-i dădea suma respectivă obținută dela cumpărători - iar în alte cazuri își însușea singur toată suma. De exemplu casa sau via lui BRATIS funcționar la Adm.Financiară. A vândut casa mecanicului LUCA (decedat) ce locuia pe Str.A.Iancu. Vânzarea casei lui BARAK STEFAN și i-a rămas dator circa 45.000 pengo, pe care cum am auzit nu i-a restituit până azi. Deasemeni cazul văduvei KOVACS IOSIF din comuna Panic-care numai acum s'a aranjat după cum am auzit- ea a fost la SOIMOS IVAN la București. Sunt și alte cazuri pe care însă nu mi le amintesc.

Intrebare ;

Ce activitate politică a desfășurat în anii 1941-1944 numitul SOIMOS IVAN ?

Răspuns;

Activitatea politică desfășurată de acesta în anii 1940-1944 nu cunosc, însă știu că a fost membru în "Uniunea avocaților creștini maghiari" și juristoconsult al Primăriei orașului Zalău.

După cum știu cumnatul său (fratele soției) a fost Lt. Col. cu numele ;RADNATY STEFAN și a făcut serviciu la poliția din Cluj ce resort nu știu. Care era natura relațiilor sale cu cumnatul său nu știu- însă când avea diferite chestiuni juridice de aprobat la Comandamentul Militar din Cluj le prima adestul de repede.

După ce am citit prezentul proces verbal de interogatoriu cuvânt cu cuvânt și am constatat că el corespunde întru totul cu declarațiile mele susțin și semnez.

Anchetator,
LT.MAJ.DE SECURITATE,

ss.SZABO ALEXANDRU

3 ex./E.M.

Proces-Verbal de interogator

Interogatul Szabo Alexandru, născ. 2.11.1881 în Zolău
fiul lui Alexandru și Clara, de profesie avocat - ole-
micist în Zolău str. Colvin B. 8 (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

10 Decembrie 1952

Orașul Zolău

Interogatoriul a început la ora 9 și 55 min.

„ s'a terminat la „ 11 și 20 „

Intrebare: Cunoașteți pe avocatul Szymas Jvan din
Zolău?

Răspuns: Pe avocatul Szymas Jvan îl cunosc înso.
canon cro. cepil mic în Zolău.

~~Răspuns:~~ Intrebare: Ce cunoașteți din activitatea sa
de avocat în timpul ocupației Hittlerite în anii 1940-44?

Răspuns: După cât știu ea. avocat o. fost foarte
bine pregăt. din punct de vedere profesional însă
nu avea bază morală. A angajat diferite procese
luând de la clienți bani și făc. a duce la capăt
sarcina. ease și o. lucr. o. Tot în acest timp a fi-
cut diferite vânzări de imobile sau pământ fără
aprobarea proprietarului sau nu-i ob. oca sumo. respect. v.
obținute de la cumpărători - iar în alte cazuri își
înșur. ea. singur toate sumo. De exemplu casa sau via
lui Brati. Junctianus la Adm. Financiară, a vândut casa-
meșinichii Lucea (denot) și bunis. pe str. A. Janu, Confesora
Casei lui Basak Ștefan și i-o. rămas dator circa.

Semnătura,

B. H. Aug

Urmare: 45.000 pengi, pe care cum am spus nu i-o
restituit până azi. De asemenea copil văduse
Acras Ionif din comuna. Ponic - care numai cum
s.o. oranjat deși cum am spus - ea ar fi fost la
Sajmas Ivan lo. Bucurati. Sunt și alte copii pe
care însă nu mi le amintesc.

Întrebare: Ce activitate politico. a desfășurat
în anii 1940-44 numitul Sajmas Ivan?

Răspuns: Activitatea politico. desfășurată: de
ceva. în anii 1940-44 nu cunosc, însă știu că
o. fost membru în „Uniunea avocaților croșii maghiari”
și Jurist volunt al Primăriei orașului Zolau.

După cum știu cumnotul său (potete satii)
o. fost Lt. Colonel cu numele: Radnaty Stefan și a
făcut serviciu la poliția din Cluj în resort nordic.
Care era natura. relațiilor sale cu cumnotul său nu
său - însă. cunos. orice. și fute chestiuni juridice
de aprobat la Comandamentul Militar din Cluj la
prima. alertă de sepele.

După ce am citit raportul verbal
de interceptare curant cu curant și cum constat
că el corectează întru totul declarațiile mele -
sunt și semnez. - L. Al. Stăz

Anchetator

A. H. Stăz

Semnătura,

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Martor SUTO ADALBERT, năsvut la data de 29 Martie 1919 în com.Teriam Raionul Carei, Reg.Baia Mare, de profesie agricultor, fiul lui natural și ANA, cu domiciliul în com.Aghireș, satul SANIC, Raionul Zalău, Regiunea Cluj.

14 Decembrie 1952- Baia Mare,
Interogatoriul a început la ora 7,30
" s'a terminat la ora 8,20.

Intrebare ;

Când l-ai cunoscut pe SOIMOS IVAN ?

Răspuns;

Pe SOIMOS IVAN l-am cunoscut din anul 1946 când am fost cu soacra mea la el acasă în Zalău.

Intrebare ;

Ce bani ai primit dela SOIMOS IVAN ?

Răspuns;

În anul 1951 am fost chemat împreună cu soacra mea Văd. KOVACS IOSIF, de către SOIMOS IVAN la București unde ne-a spus că el va aranja ca să primească casa înapoi pe linie de Cooperatie, iar pământul va trece în patrimoniul Cooperatiei, iar eu și soacra vom fi salariați ai Cooperatiei. Cu această ocazie am primit suma de 15.000 lei.

Intrebare ;

Sub ce formă ai primit acești bani?

Răspuns;

Acești bani iam primit pentru cheltueli de transport, pentru care am iscălit o hârtie, iar acești bani mi-a spus că îi va reține atunci când vom fi angajați ai Cooperativei. Pentru această sumă nu am prestat niciun fel de serviciu.

Aceasta este declarația pe care o dau și semnez după ce mi s'a citit, nefiind forțat de nimeni.

SIT.DE SECURITATE,

ss.SUTO ADALBERT

Proces-Verbal de interogator

~~Nașter~~ ^{Arestat} Liló Adalbert născut la data de 29 Martie 1919 în com. Genam Prăjina Carci, Reg. Baia Mare, de profesie Agricultor, fiul
 (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
 lui natural și Ana, cu domiciliu în com. Aghires, satul Pani, Prăjina
Lăcn, Regiunea Cluj.

14. Decembrie 1952
 Orașul Zohor

Interogatoriul a început la ora 7 și 30 min.
 „ s'a terminat la „ 8 și 20 „

Intrebare: Când l-ați cunoscut pe Soimos Ivan?

Răspuns: Pe Soimos Ivan l-am cunoscut din anul 1946
când am fost în soacra mea la el oasă în Lăcn.

Intrebare: Ce bani ai primit dela Soimos Ivan.

Răspuns: În anul 1951 am fost chemat împreună cu
soacra mea Văd. Kovoos Ionf, de către Soimos Ivan la
București unde nea spus că el va organiza ca să primim
ceva îngrăi pe linie de Cooperatie, iar pământul va trece în
patrimoniul Cooperatiei, iar el și soacra vor fi salariați ai
Cooperatiei. Cu această ocazie am primit suma de 15.000
lei.

Intrebare: Sub ce formă ai primit acești bani?

Răspuns: Acești bani i-am primit pentru cheltuieli de
transport, pentru care am închiriat o trăică, iar acești bani
mi-a spus că îi va reține atunci când vom fi angajați ai
Cooperatiei. Pentru această sumă nu am prestat nici un fel
de serviciu.

Această este declarație pe care o dau și osemnez după ce
mi sa citit, neșind forțat de nimeni.

Semnătura,

Liló Alvert

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

22 Noembrie 1952, Oradea

Interogatoriul a început la ora 8,35

" s'a terminat la " 9,15.-

Eu, Slt. VASODI TEODOR, am interogat în calitate de anchetator pe martorul:

VARNAI MIHAI, născut la 5 Oct. 1903 în com. Brotcu, satul Lovău, Regiunea Oradea, de cetățenie română, naționalitate maghiară, P.M.R-ist din 1945, posedă ca studii 5 clase secundare, de profesie strungar în fier la întreprinderea Cvoczia Băito, achizitor de materiale, cu ultimul domiciliu în Tg. Mureș, Piața Eroilor Sovietici Nr. 7, căsătorit, cu SCWARCZ ELISABETA, de 48 ani, casnică, domiciliată la adresa de mai sus, fără copii.-Fără avere, origina socială mic - burghez, fiul lui IACOB și FANA, fără avere, până în 1947 P.C.R-ist. Mi-am exercitat dreptul de alegător, nu am fost decorat.- Cu serviciul militar satisfăcut în armata Română, și în Armata Roșie din Ungaria (1919) cu gradul de caporal. In 1923 am fost în Franța în orașul Paris, pentru munci. Nu am fost judecat sau condamnat.-

Intrebare:

Arătați de când îl cunoașteți pe fostul avocat SOIMUS IVAN, din Zalău?

Răspuns:

Pe avocatul SOIMUL IVAN, îl cunosc din luna Martie 1945, eu fiind în Poliția Populară, din Zalău, iar el era primarul orașului Zalău.-

Intrebare:

Arătați tot ce știți în legătură cu activitatea lui SOIMUS IVAN?

Răspuns:

Stiu că SOIMUS IVAN, în timpul erei fasciste hortiste, a fost un exploatator, un sovunist înfocat.- Prin articolele lui publicate în ziarul "Szilagysag", chema poporul la luptă contra bolșevismului, și căuta să probage ura între naționalitățile conlocuitoare.- In acest sens, relații despre el ar putea să dea,

ss/Varnâi Mihai.-

• // •

Durand lui Sojma

numitul IONESCU GHEORGHE, fost funcționar la camera Agricolă, din Cluj, în prezent domiciliază în Cluj Str. I. Vulcan Nr. 3.-

După 1945 în calitate de primar al orașului execută ordinele primite însă numai de frică.-

În anul 1947 i-a murit un frate, fost ofițer în armata hortistă, care la moartea lui i-a făcut un necrolog în care scria că fratele lui a murit în luptă contra dușmanului contra Uniunii Sovietice.- Acest fapt îl explica el în felul următor: fratele lui a fost luptător pe frontul de răsărit și căzând în captivitate s'a îmbolnăvit, a venit acasă bolnav, care după puțin timp a murit.-

Intrebare:

Arată unde se găsesc în prezent colecțiile de ziare: "Szilagysag" care au fost ridicate de Dvs. în 1945?

Răspuns:

În anul 1945, eu am ridicat aceste colecții de ziare, de la fosta Prefectură Zalău, iar după reînființarea Prefecturii și denumirea unui reprezentat al Ministerului Propagandei pe lângă Prefectură, colecția de ziare ne-a fost ridicată de către reprezentantul Ministerului Propagandei Dr. PIOSCO LEONTIN, în prezent se află la Cluj Medic șef.- S'ar prea putea să fie în copie și la arhiva Securității din Zalău.- Deasemeni și *necrologul* . . se află la dosarul lui personal unde se poate găsi ușor.-

După ce am cetit cuvânt cu cuvânt prezentul proces verbal de interogatoriu și am constatat că el cuprinde în totul cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez, nefiind constrâns de nimeni.-

ss/Varnâi Mihai.-

Slt. de Securitate

T. Vasodi.-

364

63

PROCES-VERBAL DE INTEROGATORIU

22 Decembrie 1952

Orașul Oradea

Interogatoriul a început la ora 8 și 35 minute. Interogatoriul s'a terminat la ora 9 și 15 minute.

Eu, Șt. Harodi Teodor

am interogat în calitate de avertator

1. Numele Harnai (pe arestatul, reținutul, martorul) 2. Pronumele Moțcai

3. Anul, luna și ziua nașterii 5 oct. 1903 4. Locul nașterii

com. Grotea, satul Loranu, reg. Oradea

5. Cetățenia română 6. Naționalitatea Moghioro

7. Apartenența politică P.M.R. din ce an 1945

8. Studii 5 cl. Beuudor

9. Profesia Strungar în fier 10. Ultimul loc de muncă și funcția Intenșioner Cămin, Găita, celier de mătase

11. Ultimul domiciliu Ig. Mures, Piata Emel, Loreti nr. 7

12. Situația familială casănt, cu soareș Elisabeta, de

48 ani, casnic, domiciliat la adresa de

mai sus. fără copii.

Fără avere

13. Origina socială mic burghez, fiul soareș și femeie

fără avere (averea părinților până la 23 August 1944 și în prezent)

14. Activitatea politică până în 1947 P.C.R.

(în ce partide politice a fost. Participare în alegeri)

Nu au exercitat dreptul de alegător

Semnătura,

Dumai Mihai

15. Decorații, distincții și premii guvernamentale

(înainte și după 23 August 1944)

16. În ce armată a făcut serviciu, grad, funcție

În armata Română,
și în armata Rusie, din Ungaria (1919) cu
gradul de caporal.

17. Dacă a fost prizonier

(unde și când)

18. Dacă a fost în străinătate, unde, când și în legătură cu ce

În 1923 am
fost în Franța, în orașul Paris, pentru muncă

19. Dacă a participat în bande, în organizații contra-revoluționare

20. Dacă a fost judecat, când, din ce cauze, de cine și la ce pedepse a fost
condamnat

Intrebare:

Prăvălit de când îl cunoașteți pe
fostul avocat Ioanin Iovan, din Zalău?

Răspuns: Pe avocatul Ioanin Iovan, îl
cunoșteam din luna Martie 1945, eu fiind în
Politia Populare, din Zalău, iar el era
primarul orașului Zalău.

Intrebare: Prăvălit tot ce știți în legătură
cu activitatea lui Ioanin Iovan?

Răspuns: Din ca Ioanin Iovan, din timpul
erei fideiste hortiste, a fost un exploatare, un
formist înfocat, Prin articolele lui publicate
în ziarul "Tribuna" chema poporul la luptă
contra găsirii lui, și scuta să hotoge

Semnătura,

Ormanichy

Urmare: are vite nationalitatele eculventoare. In acest sens, relatii despre el or putea sa dea numitul Fanisie George, fost functionar la camera agricola, din Cluj, in prezent domiciliat in Cluj Str. T. Vulcan Nr 3-

dupa 1947, in calitate de primar al oraului execute ordinele primite susse venind de jica.

In anul 1947, ia moartea un frate, fost ofiter in armata horticola, care la moartea lui ia facut un necrolog in care scrie ca fratele lui a murit in lupta contra desmanului, contra Ununii Sovietice. Acesta fost il explica el in felul urmato: fratele lui a fost luptator pe frontul de rasarit, si cazand in captivitate sa imbolnavit, a venit o casa boln. care dupa putru timp a murit.

Intrebare: fratete unde se gasesc si prezent colectia de pene "Gylopyrag" care au fost ridicati de el in 1945?

Raspuns: In anul 1945, eu am ridicat aceste colectii de pene, de la fostul Inspector Lalicu, iar dupa reluarea Inspectorii si denumirea unui reprezentat al Birourului Propagandei pe langa Inspectorat, colectia de pene ne a fost ridicat de catre reprezentatul Birourului Propagandei. Sr. Phosca decedat, in prezent se afla la Cluj, Medic Str. For prez putea sa fie in copie si la arhive Securitatii din Lalicu. Descrieri si Negozul se afla la dosarul lui Personal unde se poate gori usor. -

dupa ce au citit servant eu servant, pre-

Semnatura,
Carmen Chiriac

Urmare: *pentru proces verbal de interogatoriu si
sau constatari, el cuprinde in total
cu cele declarate de mine, el sus tin
si penes, ne fiind reconstructii de nimeni
Ofera necheta ta*

Il. de Lec.
I. Anod

Observație: Fiecare pagină a procesului-verbal se iscălește de către arestat sau martor, iar ultima pagină și de către anchetator.

64ms

DECLARATII MARTORI

PRIVIND

FUNRIZAREA DE CATRE ARESTATUL SOLYMOS IVAN
DE INFORMATII LUI GYONGYOS I. și
COMPLICILOR SAI.

422

65

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Martprul NAGY TIBOR, născut la 10 Aprilie 1909 în Tr-Săcu-
esc, fiul lui DIONIESIE și ROZALIA, avocat, cu ultimul domiciliu
în Cluj Str. Pușkin Nr. 4.-

3 August 1953 Cluj.-

Interogatoriul a început la ora 8
" s'a terminat la " 13.

Intrebare:

În declarațiile anterioare din 8 Iunie 1953 d-ta ai vorbit despre legăturile d-tale cu SOLIMOS IVAN, iar în declarația mai sus arată d-ta nu ai fost sincer. Arată d-ta legăturile pe care ai avut cu SOLIMOS IVAN ?

Răspuns:

Ne întâlneau deseori la ședințele de lucru a grupei noastre parlamentare a U.P.M.-ului și luam masa împreună la Cafea de la Paix" Eu am locuit la hotelul "Continental" iar el în hotelul Atenee Palace.- De mai multe ori am stat de vorbă cu el discutând diferite probleme politice.-

Intrebare:

Ce alte legături ai mai avut d-ta cu SOLAMOS IVAN ?

Răspuns:

Cu SOLAMOS IVAN am mai întreținut legături cu privire la munca profesională.-

Intrebare

De câte ori ai fost d-ta la Legăția Maghiară din București și în legătură cu ce ?

Răspuns:

De mai multe ori am fost la Legăția Maghiară din București ca deputat al grupului parlamentar Maghiar.- Totodată m'am dus la GYLAI POP pentru organizarea anumitor probleme cu

././.

privire la vizele de intrare în Ungaria și alte probleme anexe ca repatrieri, emigrări, problema secuilor din Bistrița etc.-

Intrebare:

Impreună cu cine ai fost d-ta la Legăția Maghiară?

Răspuns:

Aproape totdeauna am fost împreună cu ANTAL DANIEL.

Intrebare:

Când și în ce împrejurări l-ai cunoscut d-ta pe GYONGYOSI ?

Răspuns:

Pe numitul GYONGYOSI fostul conducător al Legăției Maghiare din București l-am cunoscut în anul 1946 cu ocazia unei vizite pe care a făcut-o grupul parlamentar maghiar la el.-

Intrebare:

Arată d-ta de câte ori ai fost la GYONGYOSI împreună cu SOLYMOS IVAN ?

Răspuns:

De mai multe ori am fost la GYONGYOSI împreună cu SOLYMOS IVAN și am discutat despre politica U.P.M.-ului și despre unele probleme cu privire la Ardeal.-

Intrebare:

Care a fost politica lui GYONGYOSI față de statul român ?

Răspuns:

Atât GYONGYOSI cât și secretarii Legăției Maghiare au desfășurat o politică dușmănoasă împotriva R.P.R.-ului. A fost o politică sovinstă-naționalistă care nici decum n'a reprezentat interesul poporului muncitor maghiar ci interesul unui grup mai retras, care a căutat să submineze construirea socialismului atât în R.P.R. cât și în R.P.U. și cu care au căutat să pună piedici, să frâneze prietenia între cele două țări.-

Intrebare:

Cine a fost purtătorul de cuvânt al lui GYONGYOSI în conducerea U.P.M.-ului și cine au făcut parte din acest grup

Răspuns:

Purtătorul de cuvânt al lui GYONGYOSI în conducerea U.P.M.-ului a fost KVRKO GYARFAS cu care era și prieten foarte intim, iar în acest grup a făcut parte KURKO GYARFAS, ANTAL DANIEL, KACSO ALEXANDRU, KOOS KARAY, HAVATOI ALEXANDRU, SOLYMOS IVAN, KISS IOAN, SZENT MIKLOS, FRANCISC și Du NAGY TIBOR.-

Intrebare:

Ce instrucțiuni a dat GYONGYOSI cu privire la activi

tatea grupului parlametar maghiar ?

Răspuns:

In scris niciodată n'a dat niciun fel de instrucțiuni însă verbal ne-a arătat că ~~nu~~ toți trebuie să aplicăm politica dușmănoasă, sovunistă a lui KURKO GYARFAS.-

GYONGYOSI în continuarea a criticat măsurile luate de Partid și de Guvern, provocând astfel diferite discuții din care el putea să obțină informații perțioase.-

Intrebare:

Care a fost atitudinea lui SOLYMOS IVAN față de GYONGYOSI și politica pe care a desfășurat-o, de cine a fost îndrumat ?

Răspuns:

După KURKO GYARFAS, cel mai bine l-a apreciat om de GYONGYOSI și conducătorii legației maghiare a fost SOLYMOS IVAN care a fost lăudat chiar și de GYONGYOSI, Au existat între ei și legături mai intime.-

SOLYMOS IVAN a aprobat și întregime politica lui GYONGYOSI împotriva interesului poporului muncitor din R.P.R.

Activitatea lui SOLYMOS IVAN și al restul deputaților care făceau parte din acest grup a fost îndrumat de GYONGYOSI și de secretarii legației maghiare din București.-

Intrebare:

Ce informații i-a furnizat lui GYONGYOSI, SOLYMOS IVAN în timpul cât era deputat ?

Răspuns:

SOLYMOS IVAN a cules diferite informații de valoare lui GYONGYOSI cum este; au cules diferite date, procente cu privire la Bugetul Statului în legătură cu populația maghiară și alte date, exemple concrete din viața maghiarilor din Ardeal, despre instituții maghiare, despre relațiile românilor și maghiarilor din Ardeal, despre pensiile, despre reforma agrară, despre situația școlilor maghiare, despre instituții culturale, despre mișcarea cooperatiste etc. iar în timpul discuțiilor GYONGYOSI scotea realitate.-

SOLYMOS IVAN în mod conștient a informat, a furnizat lui GYONGYOSI diferite date, probleme secrete, a divulgat o serie de secrete de stat. Eu țin să menționez că într-adevăr numai acum îmi dau perfect seama că ce a însemnat cele arătate mai sus, adică informarea lui GYONGYOSI care a lucrat împotriva intereselor cele două state prietenești.-

Intrebare:

Ce instrucțiuni dădea GYONGYOSI după discuțiile ară-

tate mai sus ?

Răspuns:

GYONGYOSI ne-a arătat că problema principală, este menținerea tuturor instituțiilor maghiare, adică menținerea instituțiilor culturale a școlilor maghiare a teatrelor, menționarea cooperativelor maghiare (federala-centrul coop-Kalaka) deoarece GYONGYOSI era ferm convins că alipirea Ardealului va fi realizat în scurt timp. Acest lucru am auzit nu numai dela GYONGYOSI și dela secretarii legației maghiare din București.-

Intrebare:

Ce alte informații a mai furnizat grupul arătat mai sus lui GYONGYOSI ?

Răspuns:

GYONGYOSI a mai cerut să furnizăm culegem informații despre starea de spirit a populației, dacă sunt mulțumiți cu măsurile luate de Partid, și de Guvern sau nu, despre transformarea socialistă și rezultatele obținute, iar informații pe care noi le-am furnizat arătând situațiile în timpul discuțiilor.- Cele arătate mai sus nu sunt altceva decât o politică dușmănoasă împotriva statului, care nu ducea spre prietenia celor două țări, ci invers duce spre contradicții între ele.-

Acest proces verbal de interogatoriu cu vânt cu cuvânt l-am citit și după ce am constat că el corespunde în totul cu cele declarate de mine susțin și semnez nesilit de nimeni.-

SIT DE SECURITATE,

ss. Nagy Tibor,

Nagy Iosif,

Proces-Verbal de interogatoriu

^{Incălcătorul}
^{Arestat} Nagy Tibor născut la 10. IV. 1909 la Târgu-Săcuz, fiul
lui Dionisie și Rozalia, avocat, cu ultimul domiciliu în Cluj
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
Str. Pușkin Nr. 4.

3 August 1953

Orașul Cluj

Interogatoriul a început la ora 8 și min. 00
" s'a terminat " " 13 " " 25

Intrebare: În declarația anterioară din Schai 1953 sta
ai vorbit despre legăturile sta cu SOLYMOS-IVAN, iar
în declarația mai recentă sta nu ai fost sincer.
Arată sta legăturile pe care ai avut cu Solymos Ivan?
Răspuns: Ne întâlnisem deseori la sedințele de
lucru a grupului noastră parlamentară a U.F.R.-ului
și luam masa împreună la „Cafea de la Poie”. Eu
am locuit în hotelul „Continental” iar el în hotelul
„Stence Polace”.

De mai multe ori am stat de
vorbit cu el discutând diferite probleme politice.
Intrebare: Ce alte legături ai mai avut sta cu
S. Solymos Ivan?

Răspuns: Cu Solymos Ivan am sta întreținut legături
cu privire la munca profesională.

Intrebare: De câte ori ai fost sta la Legatia
Maghiară din București și în legătura cu ce?

Răspuns: De mai multe ori am fost la Legatia

Iscălitura,

Nagy Tibor

Urmas: Maghiara din Bucuresti ca deputat al grupu-
lui parlamentar maghiar.

Intrebare: Totdeauna m'am dus la Gyulai
Pap pentru aranjarea anumitor probleme cu privire
la vizete de intrare in Ungaria si alte probleme
anexe ca repatrieri, emigrari, probleme servilor
din Protanta etc.

Intrebare: Impreuna cu cine ai fost ~~sta~~ la
Legatia Maghiara?

Raspuns: Aproape totdeauna am fost impreuna
cu ANIAL-DANIEL.

Intrebare: Cand si in ce imprejurari l-ai
cunoscut ~~sta~~ pe GYONGYOSI?

Raspuns: Pe numitul Gyongyosi l-am cunoscut
al Legatiei Maghiare din Bucuresti l-am cunoscut
in anul 1946 cu ocazia unui vizite pe care a
facut grupul parlamentar maghiar la el.

Intrebare: Inata ~~sta~~ de cate ori ai fost la
Gyongyosi impreuna cu Solyms Ivan?

Raspuns: De mai multe ori am fost la Gyon-
gyosi impreuna cu Solyms Ivan si am discutat
despre politica U.P.R.-ului si despre unele pro-
bleme cu privire la ideal.

Intrebare: Care a fost politica lui Gyongyosi
fata de statele roman?

Raspuns: Inat Gyongyosi cat si secretarii Legatiei
Maghiare au derfămat o politica dusmanosă
impotriva R.P.R.-ului. A fost o politica sovni-
ta-nationalista care nici decum nu a reprezentat
interesul poporului muncitor maghiar ci inte-
resul unui grup mai restrans, care a cantat
sa submineze constructia socialismului atat

Iscaitura,

Maghiara.

70 427

Urmare: în R. P. R. cât și în R. P. U. și care au cautat să pună piedici, să froneze pretenția către cele două țări.

Intrebare: Cine a fost purtătorul de cuvânt al lui Gyöngyösi în conducerea U. P. R. -ului și cine au făcut parte în acest grup?

Răspuns: Purtătorul de cuvânt al lui Gyöngyösi în conducerea U. P. R. -ului a fost KURKO-SYARFAS cu care erau pretenți f. rîtîm iar în acest grup au făcut parte KURKO-SYARFAS, ANTAL-DANIEL, KACSO-ALEXANDRU, KOOS-KAROLY, HAYATÖI-ALEXANDRU, SOLYMOS-IVAN, KISS-JOAN, SZENT MIKLOSI-FRANCISC, și eu, Magy István.

Intrebare: Ce instrucțiuni a dat Gyöngyösi cu privire la activitatea grupului parlamentar maghiar?

Răspuns: În scris niciodată nu a dat nici un fel de instrucțiuni și nici verbal nu a arătat că noi țări trebuie să apărăm politica dusă în țara noastră, comunistă al lui Kurko Gyárfás.

Gyöngyösi în continuare a criticat măsurile luate de Partid și de Guvern, provocând astfel diferite discuții din care el putea să obțină informații pretioase.

Intrebare: Care a fost atitudinea lui Solymos Ivan față de Gyöngyösi și politica pe care a desfășurat-o de cine a fost îndrumat?

Răspuns: După Kurko Gyárfás, cel mai bun la apreciat om de Gyöngyösi și conducătorii Legației maghiare a fost Solymos Ivan, care a fost laudat chiar și de Gyöngyösi. A existat între ei și o legătură mai intimă.

Solymos Ivan a aprobat în inte-

Semnătura,

Magy István

Urmare: grupe politica duomanuasa al lui György, impatiu interesul poporului muncitor din R.P.R. Activitatea lui Selymes Ivan s al restul deputatilor care faceau parte din acest grup a fost condus de György si de secretari legatilor liaghiare din Bucurest.

Intrebare: Ce informatii ia furnizat lui György - Selymes Ivan in timpul cand era deputat?

Raspuns: Selymes Ivan a cules diferite informatii de valoare - lui György - cum arde: a cules diferite date, procente cu privire la bugetul statului in legatura cu populatia maghiara si alte date; exemple concrete din viata maghiarilor din Ardeal, despre instituti maghiare; despre relatile romanilor si maghiarilor din Ardeal; despre pensile; despre reforma agrara; despre situatia scolilor maghiare, despre instituti culturale, despre miscarea cooperatista etc. iar in timpul discutiei György scotea notele.

Selymes Ivan in mod constant a informat - a furnizat lui György diferite date, probleme secrete, a divulgat o serie secrete de stat.

Eu lui si mentionez ca intraderm numai acum dau perfect seama ca ce a mentionat cele aratate mai sus, adica informarea lui György care a lucrat impatiu interesele cele doua state pretencii.

Intrebare: Ce instructiuni dades György dupa discutia aratate mai sus?

Raspuns: György ne-a aratat ca problema principala este mentinerea culturii institutiilor maghiare, adica mentinerea institutiilor culturale.

Semnatura
M. Selymes

Urmare: a scriitur maghiare q teatrul, mentinerea co-
perativelor maghiare (federata - centrul corp. Kalata)
derarere Szongor era feru curius ca alipirea
Adalului se f. realizat in scurt timp. Acest
lucru am avut nu numai dela Szongor ci si dela
secretari legakoi maghiare din Bucuresti.

Tutelare: Ce acte informatii a mai furnizat
grupul avatat mai sus lui Szongor?

Raspuns: Szongor a mai cerut sa furnizam, cule-
gem informatii despre starea de spirit a popula-
tiei, daca sunt multumiti cu masurile luate
de Partid si de Guvern - sau nu, despre transformari
cile socialiste si rezultatele obtinute, in informatii
pe care noi le-am furnizat aratand situatiile in
timpul discutilor.

Cele aratate mai sus nu sunt altceva
decat o politica dusna noasa impotriva statului,
care ducea spre pristori celor doua tari, si invers,
ducea spre contradictii intre ele.

Acest Proces-Verbal de interogatori
a fost citit de mine curant cu curant si dupa
ce am constatat ca citim totul corectunde cu
cele declarate de mine il sustin si remuzy
propriu acorlit de mine:

Magnitum

St. de Securitate
Archetator:

Declarație

72

Subsemnatul S. Nagy Tibor, născut la 10 Aprilie 1909, în com. Tp. Săcuș, fiul lui Dionisie și Rozalia, de profesie avocat, domiciliat în cluj. la Pușkin 104, fiind întrebat de cele următoare:

În perioada 1946-1948 am fost deputat în Parlament Român pe lista în grupul parlamentar al U.P.U. lui. În această calitate am vizitat aproximativ 12 ori Legatia Ungariei din București. — Pe lângă am avut pe domiciliul Grigori, care în acea vreme era conducătorul Legatiei.

Cu ocazia acestor vizite mi-am dat seama, că Grigori Istvan, în calitate sa de conducător de Legatie nu are o concepție corectă față de Statul nostru, de aceea se la căutare de informații și amesteacă-se în treburile interne ale Statului nostru, — în special în problemele Trade-ului de Nord.

Cu ocazia vizitelor mele la Legatia Ungariei îmi reamintesc în mod precis că am întâlnit pe fostul deputat Istvan Ivan, care deosebit făcea parte din fracțiunea parlamentară a U.P.U. lui. Istvan Ivan a comunicat cu această ocazie lui Grigori date formale secrete de Stat în privința la bugetul Statului, la viața politică și economică a populației maghiare din Tradeal. În mod concret mi-a spus amintite că a comunicat lui Grigori date precise la cooperativă, învătământ. Datele pe care le-a comunicat Istvan Ivan lui Grigori, la cunoștința din activitatea sa de deputat și din cadrul lucrărilor Parlamentului.

Grigori Istvan a instruit pe Istvan Ivan ca în cadrul grupului parlamentar al U.P.U. lui el (Istvan) să susțină pe lista Grigori și fracțiunea sa, Istvan Ivan să susțină lista sa Grigori Istvan ca în cadrul parlamentar să susțină politica lui Istvan Grigori.

Precizez că mi-a spus amintite în mod sigur o nișă de date, căci am întâlnit pe Istvan Ivan la Grigori, în discuțiile problemele economice de care mi-a reamintit.

În legătură cu Seymour și Grigori sunt măcar două, probabil în
l'ann insatit și altă dată, dar nu-mi amintesc dacă
am fi asistat la discuțiile între Seymour Wan și Grigori și altă
dată, în afară de cele ce le-am declarat mai sus.

Scrisoarea este declarată pe core o dată, susțin și semnat.
Chuj, la 3 Septembrie 1954.

Mary Lister.

~~429~~
72 h/

DECLARATII MARTORI
PRIVIND
ACTIVITATEA ARESTATULUI SOLYMOS IVAN
IN CADRUL MINISTERULUI DE FINANTE.

Proces-Verbal de interogator

Martorul
Arestat Gheorghe Nicolae Alexandru, născut la 15 Martie 1906 în
in Roman, de profesie contabil, director în direcția de Stat
 din Min. Finante, domiciliu în Buc. Str. Sorobentei Nr. 83
 (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

8 Iunie 1954

Orașul București

Interogatoriul a început la ora și min.

„ s'a terminat la „ și „

Intrebare: ce funcție ai îndeplinit dumneata
în anii 1949 - în 1950 ?

Răspuns

În anii 1949 și 1950 am fost director adjuncțiu
la direcția Statelor și drepturi de personal din
Ministerul de Finante.

Intrebare

Cine a fost în această perioadă director al
acestei direcții ?

Răspuns

Din decembrie 1948 - când s'a înființat
direcția Statelor și până în primăvara
anului 1950 directorul direcției Statelor și
drepturi de personal a fost dr. Soly mo,
Ivan.

Intrebare

Cine era Soly mo Ivan și cum a devenit
director al Statelor ?

Semnătura

Urmare: Răspuns

Solyomos Ivan însuși de o fi director al
statului a lucrat tot ce în calitate de șef
la casa plumbilor, care aparțineea tal ministrului
de finanțe. Nu cunoșc împrejurările în care
a fost numit director, dar în cursul activității
sale în această direcție am observat că era
unul din persoanele agreate de țările
suse și care avea ușor accesul la
cabinetul acestuia, spre descriere de alți
funcționari, chiar și alți directori.

Intrebare

Cum nu e desfavorat activitatea ca director
al direcției state și drepturi de personal Solyomos
Ivan ?

Răspuns

În activitatea sa de director al direcției
state și drepturi de personal din rând
de funcționari Solyomos Ivan nu a avut o poziție
principală modificând în repetate rânduri
directivile și instrucțiunile date tot de el
anterior și referându-se scrisorile ministrilor și
institutiilor în raport cu persoane celui care
solicite sau cu instituțiile acestuia și nu
ținând seama de o analiză detaliată și
minutioasă a cererilor.

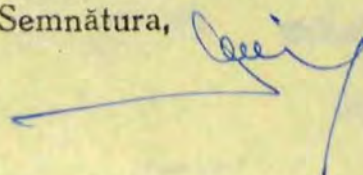
Intrebare

Cum a fost rezultatul acestui mod
de principial de numire a lui Solyomos Ivan ?

Răspuns

Resultatul acestui sistem de principial

Semnătura,

Urmare: de a mena a lui Solyms I sau a 74
 fost faptul ca nu s'a putut stabili un
 sistem - sau criteriu unitar in euroliza
 sau in aprobarea statelor de famblenim
 si au crescut diferentele nejustificate intru
 unitati echivalente.

Se poate da exemplul de rezultate
 negative a activitatii neprimariale a
 lui Solyms I. in scurt timp sau det
 instructiuni diferite asupra retinutiei si
 introducerii rofenilor, care au fost modificate ulterior.

Regiunea cheltuielilor de deplasare a
 fost modificata de catre ori ca urmare
 a readunarii problemei.

Si a det de catre Solyms I. instru-
 ctii de plata a primei de tehniciatole
 deri aceasta nu este prevazuta in H.C.M.
 47/1949

Anexa 1 si 2 ^{prevazuta in} H.C.M. 47/1949 nu s'a
 aplicat de catre Solyms I sau conform
 procedurii hotararii la unele intreprinderi
 (Industria locala, gospodaria comuna)
 si a platit salariu dupa anexa 1 la
 personalul administrativ in loc de
 anexa 2 - cum ar fi trebuit sa
 se aplice conform legii.

Priu instructiunilor date de Solyms
 I in anul 1949 a raspunsul in
 mod nejustificat plata oulor
 suplimentare mersuri care asupra
 ierice a trebuit sa se revina dupa
 aproximativ 2 luni de zile de la

Solyms I

Urmare: creio greutate in munca institutiilor si
intreprinderilor.

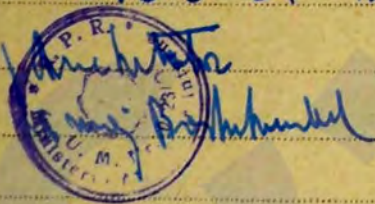
Tutu bone

La pagube e provocat statului acest mod
reprincipial in care e ununit solymos
lvan in directia stati si drepturi de
personal ?

Raspuns

Na pot indica o sume care se reprezinta
pagubele provocate prin activitatea reprimi-
fiale dusa de solymos lvan in directie
de stati si personal din Min. de finante
dar pot arata ca acesta e determinat
cresterea in mod nejustificat in cuminte
cofen a fondului de salarii, e rest ne-
multumiri intre diferite ministere desce
nu li se dădea aprobări de stati in mod
echivalent unele cu altele, unele ministri u
privire la drepturile personalului cu rest
mai ne multumiri pinte salariati in grunind
esfel activitatea ministerelor si institutiilor.

Frequentul proces verbal de interogatori
l-au citit urint cu urint si dupa ce au
constatat ca corespunde intocmai cu cele
declarate de mine verbal sustin si revuez

Jaicy

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
=====

28 Noembrie 1952, București.

Interogatoriul a început la ora 20,15

" s'a terminat " 24,30

Eu, Lt. de securitate BARBU LENOBEL, am interogat în calitate de anchetator, pe martorul:

DINULESCU GHEORGHE, născut la 13 Iulie 1903, în comuna Besteștii de Jos Jud. Craiova, cetățenia română, naționalitatea română, membru P.M.R. provenit din P.C.R. din 1945, licențiat al Academiei Comerciale din București, de profesie expert contabil, în funcția de șef contabil la Ministerul Industriei Alimentare, domiciliat în București str. Caragea Vodă nr.16 București, căsătorit cu Ana Georgescu de 46 ani, funcționară la Com. Geologic, are o fiică Alina de 17 ani, elevă la Liceul nr.1 de Fete din București.-

Origina socială țărăn mijlocăș, are 3 pogoane pământ.- Din anul 1945 sunt membru în P.C.R. Am participat la alegeri ca votant .Decorat cu Coreana României în grad de cavaler în 1930, Steaua României în grad de ofițer în 1947. Serviciul militar l-am făcut cu promoția 1928, slt. de rezervă

Am fost în Polonia, Germania și Austria în anul 1927, într'o excursie studentească.-

Intrebare:

Când ați fost numit ca director general al Casei Generale de Pensii?

Răspuns:

Am fost numit director general al Casei Generale de Pensii la 15 Noembrie 1945.-

Intrebare:

A funcționat pe lângă Casa Generală de Pensii vreun imputernicit al Ministerului de Finanțe?

Răspuns:

Pe lângă Casa Generală de Pensii a fost numit din partea Ministerului SOLYMOS IVAN, care era în grad de consilier superior administrativ.-

ss. Dinulescu Gheorghe

Intrebare:

Care a fost contribuția lui SOLYMOS IVAN la activitatea C.G.P.?

Răspuns:

Deși era consilier din partea Ministerului de Finanțe, și ar fi trebuit ca să imprime în Casa Generală de Pensii o justă politică de pensii, SOLYMOS nu s'a ocupat de atribuțiunile de îndrumător al activității noastre pe care ar fi trebuit să o aibe atât din punct de vedere tehnic, administrativ și politic.

SOLYMOS s'a ocupat într'un anumit sens de problemele pensionarilor din circumscripția electorală de unde fusese ales deputat. Am arătat că s'a ocupat într'un anumit sens, deoarece primea foarte multă corespondență din acea regiune pe care în general nu a rezolvat-o.-

Intrebare:

Care a fost problema cea mai importantă a activității C.G.P. în anul 1948?

Răspuns:

Ca problemă principală politică și financiară în acest an care a stat în fața noastră, a fost revizuirea pensionarilor și militari.- *avili*

Intrebare:

Cum s'a rezolvat această problemă?

Răspuns:

În acea epocă din bugetul Statului se suporta o sumă de aproximativ 5-6 miliarde lei pentru plata pensiilor civile și militare. Preluând conducerea Casei Generale de Pensii m'am sesizat de această sumă importantă, precum și de faptul că unele persoane au venituri care nu le mai fac necesar pentru trai încasarea pensiei și persoane care prin activitatea lor politică anterioară nu justificau primirea unei pensii din partea regimului nostru (criminali de război și alte categorii).-

Față de această situație am întocmit un referat cu propunerea de a se face o revizuire a pensionarilor. Am predat acest referat lui IOAN D. IOAN, pe atunci secretar general în Ministerul de Finanțe.- Ulterior s'a primit aprobare din partea Min. de Finanțe pentru această revizuire și s'a trecut la elaborarea unui proiect de decret care să stabilească condițiile de revizuire.-

Intrebare:

Cine a întocmit proiectul de decret și ce cuprindea el?

ss. Dinulescu Gheorghe

Răspuns:

Proiectul a fost întocmit de mine sub directivele date de ION D. ION și SOLYMOS IVAN, care aveau calitatea de a imprima linia Min. de Finanțe. Motivele de verificare prevăzute de proiect pentru revizuirea pensiilor erau de două categorii: politice și valoarea veniturilor personale ale pensionarului.-

Intrebare:

Care a fost contribuția lui SOLYMOS IVAN în întocmirea acestui proiect?

Răspuns:

In calitatea sa de consilier din partea Min. de Finanțe, SOLYMOS IVAN prin directivele pe care mi le-a dat a influențat ca proiectul să fie de așa manieră încât să nu influențeze decât în mică măsură asupra reducerii pensiilor sau tăierii lor. De asemenea în privința acumulării veniturilor soțului și a soției pentru a se stabili venitul real al pensionarului a fost de părere să se calculeze numai venitul personal al pensionarului. In acest fel proiectul de decret a căpătat un conținut care a dus la menținerea și promovarea ca pensionari a unor importante categorii care nu ar fi avut acest drept. Menționez în general că directivele și linia Ministerului de Finanțe în această problemă a fost aceeași. Proiectul de decret a fost debătut în colegiul Ministerului de Finanțe într-o ședință la care au participat MODORAN VASILE, CRAIU, MAEVSCHI M, IOAN D. IOAN, IACOB ALEXANDRU și SOLYMOS am participat și eu. La această ședință eu, pe bază de cifre am arătat că dacă nu vom prevedea în el restricții mai serioase nu-și va atinge scopul și nu va aduce o economie bugetului Statului decât în valoare de aproximativ 200 milioane lei ceea ce ar fi fost prea puțin față de posibilitățile reale. Cu toate acestea s'a aprobat de către Colegiul Ministerului de Finanțe această formă a proiectului care a devenit ulterior decretul lege nr. 501/948.-

Intrebare:

Care a fost contribuția lui SOLYMOS IVAN la aplicarea în practică a decretului 501/948?

Răspuns:

X SOLYMOS IVAN a numit pt tatăl său ca membru în comisia de revizuire a pensionarilor din jud. Sălaj; deasemeni a mai numit și în alte comisii prieteni de ai săi. In general după câte îmi reamintesc în comisii prietenii numiți de SOLYMOS au susținut și ss. Dinulescu Gheorghe

menținut ca pensionari elemente necorespunzătoare. Este de remarcat că SOLYMOS era în relații de prietenie cu un avocat al cărui nume îmi scapă, care îl vizita și care a făcut numeroase intervenții pentru exceptarea unor pensionari incapabili în rigorile legii. SOLYMOS IVAN personal a venit de câteva ori cu acest avocat la mine pentru a interveni în favoarea protejaților acestui prieten al său.-

Intrebare:

Ce altă contribuție a mai avut SOLYMOS IVAN în activitatea C.G.P.?

Răspuns:

SOLYMOS IVAN a ridicat problema pensiilor funcționarilor din administrația maghiară, care au funcționat în Ardealul de Nord după Dictatul dela Viena și care au fost îndepărtați de administrația românească. A discutat această problemă cu VASILE LUCA dela care a adus în mod verbal aprobarea de a fi încadrați în sistemul nostru de pensii. Ulterior s'a întocmit referat sau decizia care a fost aprobat în scris de VASILE LUCA

Intrebare:

Ce caracter a avut această decizie?

Răspuns:

Dacă într'o oarecare măsură era just să se acorde pensii unora din aceștia foști funcționari ai regimului hortist era necesar să se prevadă discriminări pentru cei care au desfășurat activitate politică fascistă sau cei cu venituri și cărora nu le era necesară pensia pentru asigurarea existenței.-

Intrebare:

Mai ai ceva de adăugat la problemele discutate?

Răspuns:

Nu mai am nimic de adăugat.-

Prezentul proces verbal l-am citit cuvânt cu cuvânt și corespunde în totul celor declarate de mine, pentru care semnez.-

ss. Dinulescu Gheorghe

LT. DE SECURITATE

Barbu Lenobel

CM/5 ex.

PROCES-VERBAL DE INTEROGATOR

28. Noiembrie

1952

Orașul București

Interogatoriul a început la ora 20 și 15 minute. Interogatoriul s'a terminat la ora 24 și 30 minute.

Eu, Lt. Barbu Luobel

am interogat în calitate de succhitator.

1. Numele DINULESCU (pe arestatul, reținutului, martorul)
2. Pronumele George
3. Anul, luna și ziua nașterii 13 Iulie 1903
4. Locul nașterii Com. Berlești de jos, jud. Craiova
5. Cetățenia Român
6. Naționalitatea Român
7. Apartenența politică PMR (provenit din PCR) din ce an 1945
8. Studii Licențiat al Academiei Comerciale - Buc. 1927
(când, unde și ce școală a absolvit)
9. Profesia Expert contabil
10. Ultimul loc de muncă și funcția Min. Ind. Alimentare Șef contabil
11. Ultimul domiciliu Ș. Caragia Vodă Nr. 16. București.
12. Situația familială Ana Georgescu - soție 46 ani funcționară
com. Geologic, Alina fiică 17 ani (soția, copii, numele lor, vârsta lor, domiciliu și ocupația) deve lic. Nr. 1
Ștef. București.

13. Originea socială - teren mijlociu 3 pogoane.

(averea părinților până la 23 August

1944 și în prezent)

14. Activitatea politică până în 1947 din anul 1945 membru PCR
am participat la alegeri (în ce partide politice a fost) ca votant
Participare în alegeri

[Signature]

15. Decorații, distincții și premii guvernamentale Coroana României
în grad de locotenent 1930, Steaua României - în grad de ofițer 1947
(înainte și după 23 August 1944)

16. În ce armată a făcut serviciu, grad, funcție promovată 1928
ȘI. de rezervă

17. Dacă a fost prizonier nu.
(unde și când)

18. Dacă a fost în străinătate, unde, când și în legătură cu ce Polonia,
Germania și Austria în anul 1927 o
excursie studentescă

19. Dacă a participat în bande, în organizații contra-revoluționare nu.

20. Dacă a fost judecat, când, din ce cauze, de cine și la ce pedepse a fost
condamnat NU.

Intrebare : Când ați fost numit ca director
general al Casei Generale de Pensii?
Răspuns

Am fost numit director general al
Casii Generale de Pensii la 15
Noiembrie 1945.

Intrebare

A funcționat pe lângă Casa Generală
de pensii vre un împuternicit al
Ministerului de Finanțe?

Răspuns

Pe lângă Casa Generală de Pensii
a fost numit din partea Ministerului

Semnătura

Murphy

Urmare: Solimos Ivan - care era in grad de
consilier superior administrativ.

435

80

Intrebare

care a fost contributia lui Solimos
Ivan la activitatea C.G.P.?

Raspuns

Deși era consilier din partea M.Fișcutu
și ar fi trebuit ca să impune în Com
Generală de Pensii o justă politică de
pensii Solimos nu s-a ocupat de stabilirea
de îndrumător al activității noastre și
care ar fi trebuit să și sibi etat din
punct de vedere tehnic, administrativ
și politic.

Solimos s-a ocupat într-un anumit
sens de problemele pensionarilor din
circumscripția electorală de unde fusese
ales deputat. Am crezut că s-a ocupat
într-un anumit sens de oca și prima
foarte multe corespondențe din acea
regiune pe care în general nu a
rezolvat-o.

Intrebare

care a fost problema cea mai importantă
a activității C.G.P. în anul 1948?

Raspuns

ca problema principală politică și financiară
în acest caz care a stat în fața noastră
a fost revizuirea pensionarilor și militem.

Intrebare

cum s-a rezolvat această problemă?

Raspuns

Semnătura,

I. Ivan

Urmare: In acea epoca din bugetul statului se reparta o suma de aproximativ 5-6 miliarde lei pentru plata pensiilor civile si militare. Prevedind conducerea lucrului general de Pensii in cadrul regizat de aceasta suma importanta, precum si de faptul ca unele persoane au venituri care nu le mai fac necesar pt. Traci in cariera penitenciar, si persoane care prin activitatea lor politica anterioara nu justificau primirea unei pensii din partea regimului nostru (inimiculi de rezboiu si alte categorii)

Fata de aceasta situatie am intocmit un referat cu propunerea de a se face o revizuire a pensionarilor. Am predat acest referat lui Ioan J. Ioan pe atunci secretar general in M. Finante.

Ulterior s-a primit aprobarea din partea Min. de Finante pt. aceasta revizuire si s-a trecut la elaborarea unui proiect de decret care sa stabileasca conditiile de revizuire.

Intrebari

Am a intocmit proiectul de decret si ce cuprinde el?

Raspuns

Proiectul a fost intocmit de mine sub directiunea datei de Ion J. Ion si Solimos Ivan, care erau solitetea de a imprime lista Min. de Finante.

Motivele de verificare prevazute de

Observatie: Fiecare pagina a procesului-verbal se iscălește de către arestat sau martor, iar ultima pagina și de către anchetator.

426
31

Urmare: proiect pt. revizuirea pensiilor erau
de două categorii: politice și valoarea
veniturilor personale ale pensionarilor
future

care a fost contribuția lui Solimov
Ivan în întocmirea acestui proiect?

Răspuns

În calitate de membru din
partea Min. de finanțe Solimov Ivan
prin directivele pe care mi le-a
dat a influențat ce proiectul să
fie de oarecare manieră încât să nu influențeze
deci în nici o măsură asupra reducerii
pensiilor sau tăierii lor. Deosebit în
privința sumelor veniturilor sale lui
și a soției pt. a se stabili venitul
real al pensionarului a fost de
păreră să se calculeze numai venitul
personal al pensionarului. În acest
fel proiectul de decret a căpățat un
continut care a dus la menținerea
și promovarea ce pensionarii a unor
importante categorii care nu ar fi avut
acest drept. Menționez în general că
directivele și linia Ministerului de
finanțe în această problemă a fost
același. Proiectul de decret a fost dezbătut
în colegiul ministerului de finanțe
într-o redință la care au participat
Madoran V., Ivan, Maevski H. Locu. S.
Ioan, Iacob Alex. și Solimov sau participat

Semnătura,

I. I. I.

Urmare: si eu. La aceasta solutie eu pe
baza de cifre care arata ca daca nu
vom prevedea in el restrictii mai serioase
nu si va atinge scopul si nu va aduce
o economie bugetului statului decat
in valoare de aproximativ 200 milioane
lei care ar fi foarte putin fata
de posibilitatile reale. In toate acestea
s-a aprobat de catre Colegiul M.F. aceasta
forma a proiectului care a de venit ulterior
decretul lege Nr. 501/948.

Intrebare

care a fost contributia lui Soimos l.
la aplicarea in practica a decretului
501/948.

Raspuns

Soimos Iovan a numit pe tata sa
ca membru in comisia de revizuire a
pensionarilor din jud. Soly, de asemenea
a mai numit si in alte comisii prieteni
de ei sai. In general dupa cate ani reamintesc
in comisii prieteni numiti de Soimos
ce sustinut si mentinut ca pensionari
elemente ne raspunzatoare. Este de
remarcat ca Soimos era in relatii de
prietenie cu un avocat al carui nume
imi scapa, care il vizita si care
a facut numeroase interventii pt.
exceptarea unor pensionari inechitabili
in rigurile legii. Soimos Iovan personal
a venit de catre ori ce este avocat

Semnatura,

[Signature]

Urmare: la mine pt. a interveni in favoarea
protejati lor sa acestu. prieten el sau.
Intubare

32

La alta contributie a mei avut
I'olimos Ivan in activitatea c.g.p.

Răspuns

I'olimos Ivan a ridicat problema
peurilor functi. onarilor din administratia
meghiore care a functi. onat in Ardealul
de Nord dupa dictatul de la Wilna si
care au fost independenti. de administratia
romaneasca. A discutat aceste probleme
cu Janik fusca deo care a adus in mod
verbal aprobarea de a fi in cadrul in
sistemul nostru de peurii. Ulterior
intorcmit referat sau deificia care a fost
aprobat in scris de Janik fusca.

Intubare

La caracter a a avut aceasta denizie?

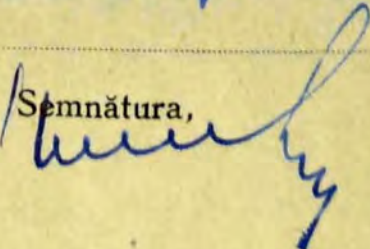
Răspuns

Deci intr-o oarecare masura era just
si se evade peurii unora din acestia
forti. functionari ai regimului hotit
era necesar si se prevedea discriminari
pt. cei care au desfarurat activitati
politice foraste sau cei cu veniturii
si carora nu le era necesare peurii pt.
origurarea existentei.

Intubare

Mai ai era de adaugat la problema de
dinutete?

Semnatura,

Urmare: Răspuns

Nu mai am nimic de adăugat.

Prezentul proces verbal l-am citit
cu vânt în vânt și corespunde în
total celor declarate de mine pt. care
sunt neg.

anchetator

si. Costin mobel

[Handwritten signature]

Semnătura,

h. dor. Solymos.

438

33

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
=====

Arestatul IACOB ALEXANDRU, funcționar, născut la 18 Ianuarie 1913 în Com. Asnajul de Sus Reg. Baia Mare, fiul lui FRANCISCO și ROZALIA, cu ultimul domiciliu în București Str. Amiral C. Bălescu No. 17.

Joi 23 Aprilie 1953 - București
Interogatoriul a început la ora 8,45.
" s'a terminat la ora 10,30.

Intrebare ;

Cunoști Dta o persoană cu numele de SOLYMOS IVAN?

Răspuns;

Da, îl cunosc pe SOLYMOS IVAN de prin anul 1946 dela Cluj sau Zalău. Pe atunci el era primar al orașului Zalău.

In anul 1948 când eu am fost numit Ministru Adjunct la Ministerul de Finanțe l-am găsit și pe SOLYMOS IVAN acolo, el lucra în calitate de funcționar superior la Dir. Pensiiilor mai târziu, prin anul 1950 a fost făcut Director al Direcției Statelor din Ministerul de Finanțe iar dela Congresul Cooperației a fost numit vice-președinte al Cooperației și de ocupa acolo de partea administrativă- financiară a Cooperației.

Intrebare ;

Arată Dta tot ce știi despre activitatea lui SOLYMOS IVAN?

Răspuns;

In timpul ce eu eram activist la P.C-R. la Cluj în anul 1945 iar el primar al orașului Zalău nu cunosc activitatea.

După ce am lucrat împreună la Ministerul de Finanțe deși n'aveam legătură cu el totuși am putut să constat că el lucra "pe apucate" dând totdeauna dreptate celor mai mari. Lucrările nu le rezolva prin prisma legalității și realității lor ci prin prisma intereselor sale de a se pune bine cu cei mai mari în funcții decât dânsul.

././.

SOLYMOS IVAN da o serie de aprobări fără să fie înre-
gistrate, chiar pe adresa pe care Ministerul respectiv cerea apro-
barea, astfel nu se putea avea niciodată o evidență a aprobărilor
date de el în problemele Pensiiilor și Statelor.

Amm mai auzit că în timpul războiului a vândut pământul unor cetățeni români care se refugiaseră din Ardealul de Nord și după 23 August 1944 a avut o serie de încurcături cu aceștia.

In genere SOLYMOS IVAN nu a căutat să-și încadrarea sa conform legilor R.P.R., el lucra fără să aibă legale pentru lucrările ce le executa.

Intrebare ;

Care a fost activitatea dușmănoasă desfășurată de IVAN SOLYMOS la Cooperatie ?

Răspuns;

SOLYMOS IVAN făcea parte din conducerea Cooperatiei dela R.P.R., fiind vice președinte, acolo a fost trimis de VASILE LUCA care-l aprecia.

LUCA VASILE mi-a spus că SOLYMOS IVAN este un om de bază care va pune ordine sectorul lui la Cooperatie.

LUCA VASILE poate știi cum SOLYMOS IVAN și-a dus activitatea la Cooperatie deoarece cu el avea legătură. Nu cunosc care a fost participarea lui SOLYMOS IVAN la acțiunea de sabotaj din cadrul Cooperatiei care s'a dus acolo conform liniei contrarevoluționare a lui LUCA VASILE.

După ce am citit prezentul proces verbal de interogatoriu cuvânt cu cuvânt și am constata că corespunde întru totul cu cele declarate de mine susțin și semnez propriu nesilit de nimeni.

Anchetator,
LT.DE SECURITATE,

ss.IACOB ALEXANDRU

Gh.Enoiu,

Proces-Verbal de interogator

Arestat pe Ion Alexandru funcționar născut la 11.11.1913 în com. Asuajul de sus Rg. Băia Mare județul Francisc și Rozalia în ultimul domiciliu la București Str. Anului C. Balescu nr 17
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

Joi 23 Aprilie 1953
 Orașul București

Interogatoriul a început la ora 8 și 45 min.
 „ s'a terminat la „ 10 și 30 „

Intrebare: Știi o persoană cu numele de Salyms Ioan?

Răspuns: Da îl cunosc pe Salyms Ioan de prin anul 1946 de la Uj sau Zalău. Pe atunci el era primar al orașului Zalău.

În anul 1948 când eu am fost numit ministru ajutat la Min. de Finante l-am găsit și pe Salyms Ioan acolo, el lucra în calitate de funcționar superior la Min. Finanțelor mai târziu, prin anul 1950 a fost făcut Director al Direcției Statelor Min. de Finante iar de la Congresul Cooperatizei a fost numit vice-presedinte al Cooperatizei și se ocupa acolo de partea administrativ-financiară a Cooperatizei.

Subscrib: Știi de tot ce știi despre activitatea lui Salyms Ioan?

Răspuns: În timpul ce eu eram activist la PCR la Uj în anul 1945 iar el Director al orașului

Semnătura, Macoh

Urmare: Zalan nu cunoaste activitatea.

Dupa ce am lucrat impreuna la Ministerul de Finante desi nu aveam legaturi cu el totusi am putut sa constat ca el lucreaza pe apucate dand totdeaceia dreptate celor unui noi. Lucreaza nu la rapoarte prin prisma legalitatii si revolutiei lor ci prin prisma intereselor sale de a se pune bine cu cineva acasa in functie decat densusul.

Salyungist Ioan da o serie de aprobari firme si fie inregistrate, alior pe odesa pe care hini-storul respectiv cere aprobarea, astfel nu se putea avea niciodata o evidenta a aprobatorilor toti de el in problemele Sensusilor si Statelor.

Am mai auzit ca in timpul postbelicului a vandut posesiunile sale cetatei romane care se refugiase in Ardagul de Nord si dupa 13 August 1944 a avut o serie de in-lucratuni cu oantina.

In genere Salyungos Ioan nu a contat si-si incadreze activitatea sa conform legilor R.P.R. el lucreaza fara sa aiba probleme legate pentru lucrarile sa le execute.

Intrebare: Care a fost activitatea dumneavoastra noaptea de Salyungos Ioan la Cooperatie?

Raspuns: Salyungos Ioan faca parte din conducerea Cooperatiei de la R.P.R., fiind vice presedinte, dandu a fost trimit de Vasile Luca care-l aprecia.

Luca vorbii mi-a spus ca Salyungos Ioan este un om de baza care va putea aduce

Semnatura, Salyungos

Urmare:

sectorul lui la Cooperatie.

441

86

Lucea Vorile poate sti cum Salymos Ivan si-a dus activitatea la Cooperatie deoarece cu el are legaturile. Un punct de vedere a fost: potaapora lui Salymos Ivan la activitatea de sabaia din cadrul Cooperatiei care s-a dus acolo conform legii contractuale care a lui Lucea Vorile -

Dupa ce am putut pe punctul pres-verbos de interogatori pe vorant pe vorant si am constatat ca con- spunde intritatul pe cele declarate de mine asupra si de unele grupuri veschit de unuemi -

Attestat

Archetator,

Le de sau
Ruvim

Semnătura,

DECLARAȚIE
=====

Subsemnatul LAZAROVICI SAUL, născut în anul 1912 luna Februarie ziua 24 în comuna Tg.Frumos-Regiunea Iași, de profesiune funcționar, în prezent Director la Direcția Statelor din Ministerul Finanțelor, cu domiciliul în București Str.C.A. Rosetti No.14, declar următoarele ;

Dela înființarea Direcției Statelor și până la 1 Aprilie 1950 a fost la conducerea ei I.SOLYMOS, deținând în acelaș timp și funcția de secretar al fostei comisii pentru Simplificarea și Raționalizarea Aparatului de Stat.

✕ Din lucrările existente la archiva Direcției rezultă că majoritatea problemelor au fost rezolvate de I.SOLYMOS, neavând la bază decizii ale C.S.R.A.S.-ului. ✕

✕ In numeroase probleme soluțiile date în acest mod n'au fost principiale. ✕

In cazul deplasărilor numeroasele reglementări ce s'au dat sunt destul de semnificative.

S'au rezolvat probleme ce ar fi fost în competența Consiliului de Miniștrii; aprobarea de ore suplimentare pentru categorii de salariați ce nu se încadrau în regulamentele date de C.S.R.A.S.

Cererea Direcției Generale a Canalului înregistrată sub No.5146/1949 pentru plata soldaților prisos de contingent având la bază numai aprobarea lui V.MODORAN.

Aprobările ce se dădeau nu erau constante, astfel;

La adresa Canalului 05978 din 12 Septembrie 1949, prin care cere să se admită servirea mesei la muncitori, la , fără plata anticipată, se dă aviz nefavorabil cu adresa No.146,236 din 14 Septembrie 1949 iar la 29 Sept. cu adresa No.5415 se comunică aviz favorabil. Prima soluție nejustă a creiat dificultăți.

căci muncitorii n'aveau cu ce plăti masa la cantină.

In schimb la cererea No.138.292 de a se acorda avansuri la cărăuși se dă aviz favorabil.

Cu adresa No.128.964 din 16 August 1949 se ratifică plăți diferite cari au dispozițiunilor legale, deși semnatarul (I.SOLYMOS) n'avea dreptul de a face asemenea legalizării.

Cu adresa No.168.436 din 27 Decemvrie 1949, se aprobă de către I.SOLYMOS, o derogare dela Decizia C.M.No.312/949, în sensul că se aprobă cererea Direcției Generale a Canalului, de a se plătit un spor de salariu de 30-40% și salariatilor cari nu îndeplinesc condițiunile stabilite prin Hötărâre și anume de a fi situate la o distanță sub 40 Km. Această derogare, aprobată de SOLYMOS, a avut drept rezultat o creștere a cheltuelilor de construcție.

Prin aceeaș adresa de mai sus se aprobă și șefilor contabilii sepe lângă - Direcțiunea Generală a Consiliului sporul respectiv.

Un caz concret de lipsă de principialitate și în acelaș timp de lipsă de înțelegere față de interesele muncitorilor este următorul;

In aceiaș zi la 10 Iunie 1949, cererea Minist.Sănătății No.47939 de a se aproba un număr de p pentru Spitalul Vulcan, este avizată nefavorabilă, cu toate că în adresă se precizează că spitalul este folosit de muncitori.

Iar cererea No.47939 de a se suplimenta Centrul de Stomatologie din București este aprobată.

Tot ca exemplu de reglementare fără bază legală și care a antrenat cheltueli neeconomice, reprezintă;

Aprobarea dată de adresa No.4373/1949 a Academiei pentru mașorarea diurnelor de deplasare și aprobarea dată pe adresa No.131.522/1949 a Canalului pentru folosirea în deplasare a Clasei I-a.

Aprobarea de a se trece la salarizarea după tabela II pentru salariatii din comerț adresa cu No.36.811/1949.

Deși se aproba de I.SOLIMOS, cu multă ușurință orice suplimentare, Ex.cererea 101/727 a Ministerului C omertului Exterior pentru suplimentarea cu 50 posturi, totuși când se cere de M.Sănătății, suplimentarea de 6 salariatii pentru Spitalul Hunedoara No.44.971 care deservește o regiune de

muncitori, se dă aviz nefavorabil.

La fel, când se cere a se preciza cine suportă cheltue-
lile de transport, ale alimentelor pentru se
reglementează de I.SOLYMOS, că urmează să suporte salariații,
cu toate că Uniunile sindicale propuneau ca să fie suportate
de întreprinderi, așa cum rezultă din adresa No.996990/949 .

Pentru personalul sanitar, solicitându-se salarizarea-
după tabela anexă II-a se dă aviz nefavorabil adresa No23465/949

X Menționez că prin decizia C.Ministrului No.1742 publicată
în B.O. din 8/I.1949 se dă ca sarcină organizarea unui corp de
inspecție, pe lângă Direcția Statelor.

Inființarea acestui corp s'a făcut cu destulă întârziere
(Mai 1949) și fără a avea numărul corespunzător de organe,
care să poată aduce la îndeplinire sarcina de a verifica respec-
tarea disciplinei de State.

Interzicerea lui I.SOLYMOS în organizarea acestui corp
și organizarea lui într'o formă necorespunzătoare a dat posibi-
litate să se comită numeroase abateri dela disciplina de state
și n'a ajutat la realizarea sarcinei de a simplifica și rațio-
naliza aparatul de Stat. X

ss.LAZAROVICI SAUL

DeclarațieSubsemnatul Lazarovici Paul,

hârșit în anul 1912 luna Februarie ziua 27 în comuna
Tg. Frumos - Regiunea Iasi, de profesie funcționar,
în prezent Director la Direcția Statelor din Ministerul
Finanțelor, cu domiciliul în București, Str. C. A. Rosetti
N. 14, declar următoarele:

Dela înființarea Direcției Statelor și până
la 1 aprilie 1950 a fost la conducerea ei J. Solyumos,
deținând în același timp și funcția de secretar al
fostei Comisii pentru Simplificarea și Naturalizarea
Apuzului de Stat.

Din lucrările existente la arhiva Direcției
reprezintă că majoritatea problemelor au fost rezolvate
de J. Solyumos, urcându-se la baza decizii ale
C. S. A. a sub.

În numeroase probleme soluțiile date în acest
mod n-au fost principiale.

În cazul defecșării numeroasele reglementări
ce s-au dat sunt destul de semnificative.

S-au rezolvat probleme ce ar fi fost în competența
Comisiei de pierischi; aprobarea de od. de influență
pentru categorii de salariați ce nu se încadrează în reglemen-
tările date de C. S. A. S.

Cererea Direcției Generale a Cavalului înregistrată
sub N. 5416/949 pentru plata soldatilor prișos de emigranți
a viud la boșt luna aprobarea lui V. Modoran.

Aprobațiile ce se dădeau nu erau constante, astfel:
la adresa cavalului. 05978 din 12 Septembrie
1949, prin care cere ca să se admită servirea meseriei
muncitorii, la câmbiu, fără plată anticipată, se dă aviz
nefavorabil cu adresa N. 146.236 din 14 Sept. 1949 iar
la 29 Sept. cu adresa N. 5415 se comunică aviz
favorabil, prima soluție nejustă a creiat răspundere.

căci muncitorii n'aveau cu ce plăti masa și cautiua.

În schimb la cererea n. 138.292 de a se aproba 446
avansului la cărării de din afară favorabil. 91

Cu adresa n. 128.964 din 16 August 1949 de ratificare
plăți diferite ca și cu intrarea în dispozitivul legal,
deși remunerații (J. Solyunos) n'avea dreptul de a face
atențiunea legalizării.

Cu adresa n. 168.436 din 27 Decembrie 1949 de ^{aproba} ~~ratificare~~
~~plăți diferite~~ de către J. Solyunos, o derogare, del. decizia
C. M. n. 312/1949 în sensul că se aproba cererea Direcției
Generale a Căminului, de a se plăti un spor de salariu
de 30-40% și de salariabil, ca și nu îndeplinesc condițiile
stabile prin Hotărâre și alina de a fi situate la o
distanță sub 40 km. Această derogare, aprobată de
Solyunos, a avut drept rezultat o creștere a cheltuielilor
de construcție.

În aceași adresă de mai sus se aproba și reșterea
contabilă de pe Căminul Direcției Generale a Căminului.
Sporul respectiv.

În caz concret de lipsă de principalitate și în
ocela, timp de lipsă de înțelegeri față de interesele
muncitorilor este următorul:

În aceeași zi la 10 Iunie 1949, cererea lient.
Similitudine n. 47939 de a se aproba un număr de foruri
ft. spitalul Vulcan, este primită nefavorabil, cu toate că
în adresă se precizează că spitalul este folosit de muncitorii.

În cererea n. 47939 de a se suplimenta Centralul de
Stomatologic din București este aprobată.

Tot ca exemplu de reglementare fără baze legale
și care a antrenat cheltuieli necomuniste, reșterea:

Aprobația dată la adresa n. 4373/1949 a Academiei
ft. majorarea diomelilor de deflaxare și aprobația dată
pe adresa n. 131.522/1949 a Căminului pentru soluțierea
în deflaxare a Clare 170.

Aprobația de a se trece la salarizare după
tabelă 170 pentru salariatul din Căminul adresa cu
n. 36.811/1949.

Deși se aproba de J. Solyunos, cu multa urmasi
orice suplimentare, Ex. cererea 107/1947 a Ministerului

Comertului Exterior pentru suplimentarea cu 50 pagini,
la care s-a cerut de N. Solyunos, suplimentarea de
6 salariați ft. spitalul Sucevidora N 44.971.
care deservește o regiune de muncitori, se dă aviz
nefavorabil.

La fel, când se cere a se preciza cine suportă
cheltuielile de transport, ale alimentelor ft. caului
se reglementează de I. Solyunos, că urmează să
suporte slăbătu, cu toate că Uniunea Medicală,
propuneau ca să fie suportate de întreprindere,
asa cum rezultă din adresa N. 996990/949.

Pentru personalul sanitar, solicitându-se salarii
zarea după tabela anexa N. de dă aviz nefavorabil
adresa N 23465/949.

Mentionez că prin Decizia C. Minislu N. 1742
publicată în B.O. din 8/1.949 se dă ca sarcină
organizarea unui corp de inspecție, pe lângă
Direcția Statelor.

În viitor, acest corp s'a făcut cu vestu la
interier (Mai 1949) și s'ar să a avea lucrurile
corespunzătoare de organe, care să poată aduce la
îndeplinire sarcina de a verifica respectarea dispozițiilor
de stat. Interierul lui I. Solyunos în organizarea
acestui corp și organizarea lui sub forma necores-
punzătoare a dat posibilitate să se creeze lucrurile
abotei de la începutul de stat și n'a ajutat la
realizarea sarcinii de a simplifica și rationaliza
afaritul de stat. —

După

DECLARAȚIE

=====

Subsemnatul UNGUREANU DUMITRU, născut la 12 Dec.1921 în com.Băicoi, fostul Județ Prahova, de profesiune mecanic, fost inspector general în direcția Stat și Drepturi de personal din Ministerul de Finanțe, cu domiciliul în București, Bdul.Republicii No.47, declar următoarele ;

Pe SOLYMOS IVAN l-am cunoscut la Direcția statelor când am venit din producție la M.F.(17 Ian.1949).

Am lucrat cu el din Ianuarie 1949 până în Aprilie 1950, cu o întrerupere de 10 luni când am stat în sanatoriu fiind bolnav de T.B.C.

În acest scurt timp cât am lucrat cu el, am avut suficient timp să constat că acesta era complet lipsit de principialitate în rezolvarea problemelor în materie de state, astfel;

X La stabilirea cifrei de control pentru bugetul pe anul 1950, a redus cu a sa putere, - din aceste bugete cca. 5 miliarde lei este vorba de bugetele comitetelor provizorii, cele 5 miliarde reprezenta cca 20% din fondul de salarii al comitetelor provizorii.

La definitivarea bugetului pe 1950, Ministerul de Finanțe direcția bugetului, s'a văzut pusă în situația că cifrele date de Direcția Statelor nu corespund cu necesitățile comitetelor provizorii.

SOLYMOS ca să scape de răspundere a aruncat vina pe o referență - BLANDA MARIA - că ia ar fi redus aceste cifre. Tov.Inspector General GHEORGHE N.GHEORGHE și cu mine și fostul director adjunct POPESCU STELIAN, am spus lui SOLYMOS că el a redus și nu este just să arunce vina pe un mic funcționar, mai ales că deacum problema era cunoscută de MODORAN care era ministru adjunct.

Datorită reducerii bugetului comitetelor provizorii pe anul 1950 au fost extrem de mici prevederile fapt pentru care a împiedicat realizarea sarcinilor cele reveneau acestora în cadrul comitetelor respective.

X Lipsa de principialitate a fost imprimată și sala relațiilor Dir.Statelor cu care lucra în mod direct.Astfel;

Seful serviciului " unități locale" VLAHU, răspundea unităților cu adrese tip; " Lucrarea este în studiu " sau lucrarea se află depusă la C.S.R.A.S. spre rezolvare și această rezolvare nu era niciodată. X

Toate aceste sisteme de muncă au lovit greu în buna funcționare a aparatului administrativ și tehnic de conducere din întreprinderi și instituții bugetare.

- - -

La apariția D.C.M.No.47/1949, care reglementează sistemul de salarizare pentru aparatul tehnico-administrativ, C.S.R.A.S. fiind împuternicit să dea instrucțiuni pe marginea acestei Decizii a Consiliului de Miniștrii. Aceste instrucțiuni între altele, stabilesc cărei categorii de salariați li se acordă sporul de tehnicitate și în ce condițiuni de muncă se acordă acest spor de tehnicitate.

La aprobarea schemelor de organizare, C.S.R.A.S. reprezentat prin SOLYMOS, nu a ținut cont de regulamentul principală dată prin instrucțiunile la D.C.M. No.47/949, aprobând ca acest spor să fie dat și altor categorii de salariați ce nu erau prevăzuți de Decizia Consiliului de Miniștrii și instrucțiunile ei de aplicare.

Datorită acestui fapt principiul salarizării a fost călcat, care a atras după sine o creștere nejustificată a fondului de salarii. Această creștere produce sau a produs fenomenul nesănătos al neconcordanței fondului de salarii cu fondul pieții.

O altă abatere dela Decizia Consiliului de Miniștrii No.47/949, a fost și aceea a aprobării schemelor la anexa II.

Inițial anexa II-a se acorda numai serviciilor tehnice din cadrul întreprinderilor economice.

El a aprobat scheme cu anexa II-a și la servicii administrative ale diverselor întreprinderi.

Acest lucru se poate constata la orice întreprindere.

Mai mult s'au aprobat atât de SOLYMOS cât și de NISTOR și MODORAN anexa II și Instituțiilor bugetare (A se cerceta orice schemă a instituțiilor bugetare din anii 1950-1951).

Toate aceste abateri au adus grave prejudicii avutului
obștesc precum și subminarea sistemului de salarizare.

Aceasta îmi este declarația pe care o dau și osuștin
propriu.

11 Iunie 1953

ss. UNGUREANU DUMITRU,

3 ex./E.M.

testament

11-1-1953
Sala de Statistica 451
36

Subsemnatul Ungureanu Dumitru, nascut la 12. dec. 1921, in comuna Băicoi, fostul judet, Prutova de profesie mecanic, fost inspecteur general in directia State si Trepturi de personal din Ministerul de Finante, cu domiciliul in Bucuresti, Bd. Republicii Nr. 47, declar urmatoarele:

Pe Solymos Ivon l'am cunoscut la directia Statelor cand am venit din productie la M.F. (17. Ian. 1949).

Am lucrat cu el din Ianuarie 1949 pana in Aprilie 1950, cu o intrerupere de 10 luni cand am stat in sanatoriu fiind bolnav de S. B. C.

In acest timp sunt cat am lucrat cu el, am avut suficient timp sa constat ca acesta era complet lipsit de principialitate in rezolvarea problemelor in materie de state, astfel:

La stabilirea cifrei de control pentru bugetul pe anul 1950, a redus cu a sa putere - din aceste bugete cca 5 miliarde lei (este vorba de bugetele comitetelor provizorii, cele 5 miliarde reprezinta cca 20% din fondul de salarii al comitetelor provizorii).

La definitivarea bugetului pe 1950, Ministerul de Finante, directia bugetului, sa aflat pusă in situatia ca cifrele date de directia Statelor nu corespund cu necensitatile comitetelor provizorii.

Solymos ca sa scape de raspundere a aruncat vina pe o referinta - Blanda Maria - ca i-a ar fi redus aceste cifre. Ser. inspecteur general Gheorghe N. Gheorghe si ce mine si fostul director adjunct Popescu Stelian, am spus lui Solymos ca el a redus si nu este just sa arunce vina pe un mic functionar, mai ales ca deocamda problema era cunoscuta de Modoran care era ministru adjunct.

J.

[Signature]

-2-

482

statornică reducerii bugetului comitetelor previzorii pe anul 1950 au fost extrem de mici prevederile fapt care a împiedicat realizarea sarcinilor ce le reveneau acestora în cadrul comitetelor respective.

Lipsa de principiialitate a fost imprimată și salariilor știr. Statelor cu care lucra în mod direct. Astfel:

Șeful Serviciului „unități locale”, Statu, răspundea unităților cu adrese tip: „lucrarea este în studiu”, sau lucrarea se află depusă la C.S.R.A.S. spre rezolvare și această rezolvare nu era nici odată,

Toate aceste sisteme de muncă au lovit greu în buna funcționare a aparatului ad-tiv și tehnic de conducere din întreprinderi și institutii bugetare.

* * *

La apariția J.C.M. nr. 47/1949, care reglementează sistemul de salarizare pentru aparatul tehnico-ad-tiv, C.S.R.A.S. fiind împuternicit să dea instrucțiuni pe marginea acestei Decizii a Consiliului de Miniștrii. Aceste instrucțiuni, între altele, stabilesc cărei categorii de salariați li se acordă sporul de tehnicitate și în ce condițiuni de muncă se acordă acest spor de tehnicitate.

La aprobarea schemelor de organizare, C.S.R.A.S. reprezentat prin Solymos, nu a ținut cont de reglementarea principială dată prin instrucțiunile J.C.M. nr. 47/1949, aprobând ca acest spor să fie dat și altor categorii de salariați ce nu erau prevăzuți de Decizia Consiliului de Miniștrii și Instrucțiunile ei de aplicare.

Statornică acestui fapt principiul salarizării a fost călcat, care a atras după sine o creștere nejustificată a fondului de salarii. Această creștere produce nu a produs fenomenul nesănătos al necorordanței fondului de salarii, cu fondul pieții. —

O altă dată de la ședința Consiliului de
Ministri nr. 47/1949, a fost și aceea a aprobării
schemelor la anexa II.

Inițial anexa II-a se acorda numai serviciilor
tehnice din cadrul întreprinderilor economice.

El a aprobat scheme cu anexa II-a și la
serviciile administrative ale diverselor întreprinderi.

Acest lucru se poate constata la orice întreprindere. -

Mai mult s'au aprobat atât de Solymar
cât și de Hister și Medwan anexa II și
Institutiilor bugetare. (A se cerceta orice schemă a
Institutiilor bugetare din anii 1950 - 1951.)

Toate aceste abateri au adus grave
prejudicii avutului dăstere precum și subminarea
sistemului de salarizare.

Aceasta im este declarația pe care o dau și
o susțin propriu.

[Signature]

11 - VII - 1953

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
=====

Arestatul WEISZ IOAN, născut la 10 Noembrie 1910, în Satu-Mare, de profesie funcționar, fost director general la B.C.I. domiciliat în București Str. T. Masaric Nr. 1.-

București 1953.-

Interogatoriul a început la ora ..

" s'a terminat la " ..

Intrebare:

Cunoști o persoană cu numele de SOLYMOS IVAN ?

Răspuns:

Da, cunosc pe SOLYMOS IVAN, este vice-președinte la Centrocop.-

Intrebare

Când și în ce împrejurări l-ai cunoscut ?

Răspuns:

L-am cunoscut în anul 1948 la Ministerul de Finanțe unde fusese numit director al Direcției Statelor.-

Intrebare:

Care au fost relațiile dintre dta și SOLYMOS IVAN

Răspuns

Relațiile dintre mine și SOLIMOY IVAN au fost relații de serviciu.-

Intrebare

Cum și-a dus munca de director al direcției state din Ministerul de Finanțe ?

Răspuns:

Eu nu știu cum și-a dus munca de director al statelor din Ministerul de Finanțe. Știu însă din cele povestite de SOLYMOS IVAN mie, că la o ședință când au fost criticate unele măsuri pe linia statelor inițiate de VASILE LUCA, SOLYMOS a arătat că LUCA a dispus aceste măsuri. LUCA VASILE

nu a recunoscut acest lucru și că din această cauză l-ar fi îndepărtat din Ministerul de Finanțe.-

Intrebare

Ce s'a întâmplat cu SOLYMOS IVAN după ce a fost scos din Ministerul de Finanțe.-?

Răspuns:

După scoaterea lui din Ministerul de Finanțe știu că a fost numit vice-președinte al Centrocoopului. Nu cunosc în ce împrejurări a căptat acest post.-

Intrebare:

Care au fost relațiile dintre dta și SOLYMOS IVAN după ce acesta a devenit vice-președinte al Centrocoopului ?

Răspuns:

După scoaterea lui din Ministerul de Finanțe și până după numirea mea ca director general al B.C.I. Martie 1951, eu nu măm'm'am întâlnit cu SOLYMOS IVAN. După aceeașă dată el m'a vizitat odată la B.C.I. și am mai discutat la telefon reglementarea vărsării cotelor pe care Centrocoopul le datora B.C.I.-ului precum și acordarea unor împrumutări .-

Intrebare:

Cum și-a achitat Centrocoopul cotele datorate B.C.I.-ului ?

Răspuns:

Centrocoopul a vărsat B.C.I.-ului cotele cu mare întârziere.-

Intrebare

Cine din Centrocoop răspundea pentru faptul că aceste cote au fost vărsate cu mare întârziere ?

Răspuns:

Nu știu precis cine răspundea din conducerea Centrocoopului de această problemă. Știu însă că pentru chestiunile financiare ale Centrocoopului eu discutam cu SOLYMOS IVAN.-

Intrebare

Ce mai cunoști cu privire la SOLYMOS IVAN în afară de cele arătate mai sus ?

Răspuns:

La începutul anului 1949 sau sfârșitul anului 1948 am fost chemat de EIDLITZ ZOLTAN, care mi.a comunicat ca din însărcinarea lui VASILE LUCA să aranjez

situația impozitelor pe care SOLYMOS IVAN le datora statului în calitate de avocat în Zalău și pe care nu le plătitise.-

SOLYMOS IVAN pretindea să nu plătească aceste impozite deoarece nu ar mai fi exercitat profesiunea de avocat.

Deoarece eu nu am mai fost în direcția contribuției l-am adus pe SOLYMOS IVAN la CRAIU ION sau ANDREESCU AUREL fost director al Direcției contribuției dând totodată soluția prin care SOLYMOS să obțină scutirea de plată impozitelor datorate, conform legilor.-

Intrebare

Cum te-a răsplătit SOLYMOS IVAN pentru serviciul care i l-ai adus ?

Răspuns:

SOLYMOS IVAN mi-a mulțumit verbal pentru serviciul pe care i-l-am adus.-

Intrebare

Ce servicii ți-a făcut d-tale SOLYMOS IVAN ?

Răspuns:

SOLYMOS IVAN nu mi-a făcut nici un serviciu.-

Intrebare

Mai ai ceva de adăugat cu privire la SOLYMOS IVAN ?

Răspuns:

În anul 1949 după înființarea direcției generale a Canalului Dunăre Marea Neagră, HOSU care era atunci director general a dispus ca salariilor funcționarilor să fie plătite la București, ca și cele de pe șantier. Eu nu am fost de acord cu aceasta, am discutat cu HOSU arătându-i că aceasta nu este legal. HOSU mi-a comunicat că are în această privință deslegarea secretarului general al Partidului. Eu nefiind de acord însă în această plată a salariilor nu am înscălit pentru viza statele de plată. Ele au fost vizate de contabili care se ocupau cu înregistrarea statelor. Astfel aceste state de fapt nici nu posedau viza legală a șefului contabil care eram eu.-

Eu am sesizat întâi verbal și apoi printr-o adresă pe SOLYMOS IVAN care era atunci directorul Direcției state și drepturi de personal din Ministerul de Finanțe. Atât în sesizarea care ieam făcut-o personal cât și în adresa am arătat că HOSU a dispus în mod ilegal plata salariilor de șantier funcționarilor din București, ai direcției generale a Canalului Dunăre Marea Neagră.-

După ce am făcut aceste două sesizări SOLYMOS IVAN a trimis doi inspectori din Direcția State și drepturi de personal din Ministerul de Finanțe pentru a controla ^{modul} în care se plătesc salariilor la Direcția Generală a Canalului în București.-

Inspectorii mi-au spus că au ordin ca în urma inspecției să închee acte. Intrebându-l pe SOLYMOS IVAN de ce a fost nevoie să trimită inspecția, când avea sesizarea mea mi-a spus că acesta a fost ordinului lui VASILE IJCA.-

Intrebare

Această inspecție a avut urmării asupra modului de salarizare a funcționarilor Direcției Generale a Canalului

Răspuns:

Această inspecție nu a avut nici-o influență asupra salarizării funcționarilor Direcției Generale a Canalului deoarece Ministerul de Finanțe a aprobat ulterior în scris salariile date de Direcția Generală a Canalului.

Această aprobare a venit în urma faptului că HOSU s'a plâns de această inspecție iar biroul politic a C.C. P.M.R. a confirmat că Direcția Generală a Canalului să plătească în continuare aceleași salarii.-

Prezentul proces verbal de interogatoriu l-am citit cuvânt cu cuvânt și corespunde în totul celor declarate de mine verbal pentru care susțin și semnez.-

ANCHETATOR.
LT DE SECURITATE,

ss. Weisz Ioan,

Barbu Lenobel.

NC.3.ex.

*conform cu originalul
aflet în dosarul de cercetare
a acuzatului Weisz Ioan.*

458
102 h²

DECLARATII MARTORI
PRIVIND
ACTIVITATEA ARESTATULUI SOLYMOS IVAN
CA PROFESOR UNIVERSITAR.

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestatul DEMETER IOAN, născut la 6 Iulie 1908 în Chi-
roreș Cluj, fiul lui Ion și Margareta, de profesie prof. Univ. cu
ultimul domiciliu în Cluj, Str. Republicei Nr. 14.-

13 Martie 1953, București

Interogatoriul a început la ora 9

" s'a terminat la " 11.-

Intrebare:

Dacă cunoști o persoană cu numele de SOLYMOS IVAN?

Răspuns:

Da, îl cunosc.-

Intrebare:

Când și în ce împrejurări l-ai cunoscut?

Răspuns:

L-am cunoscut pe SOLYMOS IVAN în anul 1947 la o ședință
în cadrul U.P.M.-ului din Cluj.-

Intrebare:

Ce legături ai avut cu SOLYMOS IVAN?

Răspuns:

În anul școlar 1947/48 SOLYMOS IVAN era profesor Univer-
sitar la Facultatea de drept din Cluj, unde în acel timp eu eram
decan.- SOLYMOS în acest post a fost numit la propunerea lui TAKAC
LUDOVIC fost subsecretar de stat (~~despre~~) depe lângă Consiliul de
Ministri, care mi-a spus, că SOLYMOS IVAN este deosebit de apre-
ciat de VASILE LUCA, după părerea căruia SOLYMOS IVAN este un func-
ționar și un expert excelent.- În timpul cât deținea funcțiunea de
profesor de drept constituționat și administrativ, SOLYMOS IVAN
avea o atitudine sub orice critică față de muncă, sabotând chiar
și cele mai elementare obligații.-

SOLYMOS IVAN în decurs de un an a ținut abia câteva
lecții, dar și acelea erau nepregătite și superficiale.- După
mai multe avertismente verbale, i-am trimis și un avertisment
în scris; odată am rugat și pe TAKACS LUDOVIC să-i tragă atenția
asupra datoriilor sale, dar TAKACS mi-a spus din nou că SOLYMOS
IVAN este susținut de VASILE LUCA, care i-a luat apărarea chiar
și față de unii conducători ai U.P.M.-ului.-

ss/Demeter Ion.-

Dat fiind însă faptul că atitudinea sabotare a lui SOLYMOS IVAN a provocat nemulțumiri generale, atât din partea studenților, cât și din partea corpului didactic, în anul 1949 am fost nevoit să-i cerem eliberarea lui din funcția de profesor universitar.-

Intrebare:

Ce mai ai de declarat în legătură cu SOLYMOS IVAN?

Răspuns:

Mai vreau să adaug că în anul 1947, conducerea Universității, a cerut concursul U.P.M.-ului pentru obținerea unei subvenții urgente de la Ministerul de Finanțe.- Din partea U. P.M.-ului sarcina a fost dată lui SOLYMOS IVAN, care a comunicat conducerii Universității că în urma intervenției sale la VASILE IUCA s'a obținut un ajutor de 8.000.000 lei indicând și numărul deciziei.-

Această comunicare s'a dovedit o minciună, deoarece SOLYMOS IVAN n'a obținut nici o subvenție, iar numărul deciziei indicate de el s'a dovedit fictiv.-

După ce am citit prezentul P.V. de interogatoriu și am constatat că corespunde întru totul cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez.-

ss/Demeter Ioan.-

Slt. de Securitate

Moldovan Iosif.-

Proces-Verbal de interogator

Arestat al Demeter Ioan, născut la 6. Iulie 1908
 în Chirouș. Chj. fiul lui Ioan și Irigoreta, de profesie
prof. univ. cu ult. dom. în Chj. Str. Republicii No 10
 (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

13. Iunie 1953

Orașul

Suceava

Interogatoriul a început la ora 9 și - min.„ s'a terminat la ora 11 și - min.

Intrebare: Oare cunoști o persoană
cu numele de Solyms Ivan. ?

Răspuns:

Da, îl cunosc

Intrebare:

când și în ce împrejurări
l-ai cunoscut ?

Răspuns:

L-am cunoscut pe Solyms
Ivan în anul 1947 la o sedință
în cadrul U.P.M. -ului din Chj.

Intrebare:

Te legături ori avut cu Solyms
Ivan ?

Răspuns:

În anul școlar 1947/48 Solyms
Ivan era profesor-universitar la Facul-
tatea de drept din Chj, unde în acel

Semnătura,

Ademeliu

Urmare: Timpul eu eram decaam. Solymos în
acest post a fost numit la propunerea
lui Tacheas Ludovic fost subsecretar
de stat depe lângă Consiliul de Miniștri,
cerc mi-a spus, că Solymos Ivan este
deosebit de apreciat de Voivode Luca,
după părerea căia Solymos Ivan
este un funcționar și un expert
excellent. În timpul' est deținea
funcțiunea de profesor de drept
constituțional și administrație, Solymos
Ivan avea o atitudine sub orice
critică față de unice, sabotând
chiar și cele mai elementare obligații.

Solymos Ivan mi decurs de un an
a ținut abia câteva lectii, dar și
acelea erau neorganizate și super-
ficiale. După mai multe oportu-
nități verbale am trimis și un
avertisment în scris, odată am
rugat și pe Tacheas Ludovic să-
traga atenția asupra datelor, să-
dar Tacheas mi-a spus că nu
că Solymos Ivan este susținut de
V. Luca, cerc mi-a fost opoziția chiar
și față de unii conducători și
u. p. M. - lui. Dat fiind însă faptul,
că atitudinea sabotare a lui
Solymos Ivan a provocat nemulțu-
mire generale, atât din partea
studentilor, cât și din partea

Semnătura,

D. Demetrescu

Urmare: Corpului didactic, în anul 1949
 am fost nevoit să-i cerem eliberarea
 lui din funcția de profesor
 universitar.

Intrebare:

Ce măsuri de decizie
 în legătură cu Solyms Wan?

Răspuns:

Am văzut să adăugăm că în
 anul 1947. conducerea universității,
 a cerut concursul U.P.M.-ului pentru
 obținerea unei subvenții urgente
 de la Ministerul Fin. - Din partea
 U.P.M.-ului sarcina a fost dată lui
 Solyms Wan, care a comunicat
 conducerii lui, că în urma
 intervenției sale la V. Lucea s'a
 obținut un ajutor de 8.000.000 lei
 indicând și numărul deciziei.

Decizia comunicată s'a dovedit
 o minime, deoarece Solyms Wan
 n'a obținut nici o subvenție, iar
 numărul deciziei indicate de
 el s'a dovedit fictiv.

Dupa ce am avut prezentul
 pt. v. de int. și am constatat că
 corespunde într'adevăr cu cele declarate
 de mine îl sustin și
 semnez

Se. de sec.

 Stăduțiu

Semnătura,

Dumitru

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

7 Martie 1953, București

Interogatoriul a început la ora 8,15

" s'a terminat la 12,15

Eu, Lt. de Securitate BARBU LENOBEL, am interogat în calitate de anchetator pe martorul:

OANCEA ION, născut la 9 Noembrie 1910 în com. Morcheasa Raionul Rupea Reg. Stalin, de cetățenie și naționalitate română membru P.M.R. din 1945, posedă ca studii doctoratul în drept la Cluj-1936, Profesor universitar la facultatea de științe juridice București, cu ultimul domiciliu în București - Splaiul Unirii 79, căsătorit cu MARIA BARCOMAN, 40 ani, casnică, copii: HORIA 10 ani elev, ALEXANDRA 8 ani elevă, Tatăl a avut 7 hectare (șăran mijlocă) în prezent colectivist, - Din anul 1933-1934 am legătură cu mișcarea muncitorească, din anul 1945 am fost încadrat în P.C.R. în prezent în P.M.R. Nu am fost decorat. Serviciul militar satisfăcut la Regt. 39 Artilerie Tg. Mureș - Gradul sergent, ctg. 1932. Nu am fost pe front. În anul 1949 am fost în Italia la congresul juriștilor democrați. - Nu am fost judecat sau condamnat. -

Intrebare:

Cunoști o persoană cu numele de SOLYMOS IVAN?

Răspuns:

Da, pe SOLYMOS IVAN l-am cunoscut în anul 1946-1947 în Marea Adunare Națională, (când) amândoi fiind deputați. - Ulterior l-am reîntâlnit în anul 1949-1950 când SOLYMOS IVAN a fost transferat ca profesor la facultatea de științe juridice din București unde eu eram decan. -

Intrebare:

În ce împrejurări a fost transferat SOLYMOS IVAN ca profesor la facultatea de științe juridice din București?

Răspuns:

Din partea Ministerului Învățământului a venit o adresă prin care am fost înștiințați că SOLYMOS IVAN se transferă de la facultatea de științe juridice din Cluj la facultatea de științe juridice din București. -

ss/Oancea Ion. -

În acest fel SOLYMOS IVAN a ajuns profesor de drept administrativ la facultatea din București.- Menționez că prezența sa la această catedră nu era necesară deoarece era deacum încadrată cu alți doi profesori ceace era complet suficient.- Ulterior dintr'o discuție pe care am avut-o cu POP AUREL - funcționar la Ministerul Învățământului Superior, acesta mi-a spus printre altele despre SOLYMOS IVAN că a fost transferat dela Cluj la București în modul următor:

Ministerul Învățământului a solicitat unele aprobări dela Ministerul de Finanțe în privința creării unor posturi sau fondurilor de salarizare a unor posturi.- SOLYMOS IVAN care era directorul statelor din Ministerul de Finanțe și care trebuia să aprobe această cerere a condiționat aprobarea de transferarea sa dela Cluj la București.-

Dintr'o discuție pe care am avut-o cu SOLYMOS IVAN îmi amintesc că acesta mi-a spus că asupra transferării sale dela Cluj, la București, a discutat cu VASILE LUCA și acesta a fost de acord.-

Intrebare:

Cum și-a îndeplinit SOLYMOS IVAN funcția de profesor la facultatea de științe juridice din București?

Răspuns:

SOLYMOS IVAN venea la orele când era programat să-și preda cursul său de drept administrativ. În ceace privește celelalte obligații care îi reveneau din calitatea de profesor universitar nu și le-a îndeplinit.-

Astfel, nu a participat și controlat seminariile cu studenții.- Participarea și controlarea seminariilor de către profesor sunt foarte importante sub trei aspecte:

1) Profesorul singur se verifică dacă cursul predat de dânsul este asimilat de studenți și dacă în formă și ca metodă de predare corespunde necesităților.-

2) Profesorul verifică cu această ocazie dacă asistentul se preocupă serios de pregătirea seminariilor.- Dacă le conduce în așa fel încât să aibe un nivel științific corespunzător. Dacă nu comite greșeli politice și științifice.-

3) Seminarul este punerea în practică, discutarea pe larg a problemelor expuse cu ocazia predării.- În seminarii se duce o muncă serioasă de ridicare a nivelului științific și politic al studenților.- Se nasc de multe ori discuții contradictorii asupra problemelor care pot fi lămurite cu mai multă competență și autoritate de profesor.-

ss/Oancea Ion.-

In general nu participa la ședințele săptămânale de catedră și nici nu prezenta colectivului de catedră lecțiile pe care urma să le predea.- Deasemeni nu a participat în general la consiliile profesoriale în care se desbăteau problemele cele mai importante ale activității facultății.-

In cadrul colectivului de catedră participarea lui SOLYMOS IVAN, era foarte necesară din următoarele motive: In ședințe se face analiza activității zilnice a profesorului, a cursurilor predate, a felului cum se desfășoară activitatea catedrei.- In aceste ședințe profesorii primesc un ajutor concret dela colective și la rândul lor ajută pe ceilalți membri ai colectivului de catedră.-

SOLYMOS IVAN a afișat o atitudine de subapreciere față de ceilalți profesori și membri ai colectivului de catedră.- A lăsat să se înțeleagă că este nemulțumit că este numai profesor și nu șeful catedrei.-

Fiind sesizat de neparticiparea lui SOLYMOS la ședințele colectivului de catedră l-am chemat și am discutat această problemă cu el.- Si-a luat angajamentul că va participa cu regularitate, dar nu l-a îndeplinit ridicând diferite motive.-

Intrebare:

Cum a corespuns din punct de vedere politic și științific cursul predat de SOLYMOS IVAN?

Răspuns:

Din punct de vedere politic în cursul lui SOLYMOS IVAN erau folosite și citate materiale din dreptul administrativ sovietic și din reformele administrative făcute la noi în țară.- Deși n'am avut posibilitatea să verific în întregime cursul predat de SOLYMOS IVAN (aceasta era sarcina șefului de catedră și a colectivului) totuși nu mi s'a adus la cunoștință ca în cursul său SOLYMOS IVAN să fi avut devieri politice sau idei dușmănoase.-

Din punct de vedere științific cursul lui SOLYMOS IVAN, era necorespunzător.- Lecțiile erau superficial pregătite, materialul era predat nesistematic și neprelucrat sub o formă brută - material care ar fi trebuit să fie deabea prelucrat într-o lecție.- Făcea expunerile în mod liber din care motiv avea repetări ale aceluiași idei.- Cursul în general nici sub aspectul formei nici din punct de vedere al conținutului nu era corespunzător nivelului științific al facultății.- In facultate s'a svonit la un moment dat că lecțiile predate de SOLYMOS IVAN în facultate sunt pregătite de fapt de tatăl său, un fost avocat.-

ss/Oancea Ion.-

~~465~~

Intrebare:

SOLYMOS IVAN a tipărit cursul predat de el?

Răspuns:

Lecțiile predate de SOLYMOS IVAN au fost litografiate într'un curs împreună cu lecțiile predate de profesorul MIERLESCU și conferențiarul IONESCU ROMULUS.- În curs însă fiecare lecție poartă semnătura celui care a predat-o.-

După apariția cursului, SOLYMOS IVAN mi-a trimis o scrisoare prin care susținea că tipărirea s'a făcut fără aprobarea sa, în sensul că nu a dat el avizul de litografiere că la mijloc ar fi o mână dușmănoasă deoarece s'au strecurat unele greșeli.-

Primirea acestei scrisori am interpretat-o pe deoparte că SOLYMOS IVAN și-a dat seama de unele lipsuri ale cursului și caută să scape de răspundere, pe de altă parte ca un santaj împotriva mea, deoarece între timp el fusese îndepărtat din facultate.

După primirea acestei scrisori l-am chemat pe SOLYMOS IVAN pentru a lămuri situația.- I-am arătat că în realitate el l-a delegat pe asistentul său PENCULESCU de a supraveghea și corecta operația de litografiere a cursului, tot el a predat lui PENCULESCU manuscrisele lecțiilor.- Am arătat că în urma acestei scrisori este necesar să facem o comisie de anchetă pentru lămurirea cazului și să sezizăm Ministerul Invățământului.-Câteva zile după această discuție SOLYMOS IVAN mi-a trimis o a doua scrisoare prin care retracta cele afirmate în prima, arătând că prima a făcut-o sub impulsul unei inervări fără a face o verificare temeinică și că el consideră chestiunea închisă.-

Intrebare:

Unde se află cele două scrisori ale lui SOLYMOS IVAN?

Răspuns:

Prima scrisoare se află la domiciliul meu, cea de a doua pe care o aveam într'un biroul la facultate făcând ordine printre lucruri am distrus-o nebănuind că va fi necesară.- După câte îmi reamintesc însă această scrisoare a fost citită și de VIRGIL STANESCU, care era pe atunci șeful catedrei.-

Intrebare:

În ce împrejurări a fost îndepărtat SOLYMOS IVAN din facultate și ce comportare a avut cu această ocazie?

Răspuns:

SOLYMOS IVAN a fost îndepărtat din facultate în luna Mai 1951 în urma reducerii de personal didactic și reducerii posturilor.-

ss/Oancea Ion.

Cu ocazia reîncadrărilor la catedra de drept administrativ a fost reîncadrat un conferențiar anume ROMULUS IONESCU și nu SOLYMOS IVAN, care era profesor, aceasta deoarece SOLYMOS IVAN nu corespundea din punct de vedere științific și nu se ocupa temeinic de catedră.-

După îndepărtare SOLYMOS IVAN a venit la mine protestând cum se poate ca tocmai el să fi fost îndepărtat din facultate și că va merge mai sus să se plângă de acest lucru.-

Intrebare:

Ce altceva cunoști despre SOLYMOS IVAN?

Răspuns:

Dela CAMIL SUCIU - conferențiar la facultatea de științe juridice - București originar din același oraș cu SOLYMOS IVAN - Zalău, am auzit că în anii 1940-1941 sub administrația maghiară, SOLYMOS IVAN a făcut parte dintr'un partid fascist.-

Tot dela SUCIU CAMIL am aflat că în aceeași perioadă SOLYMOS i-a făcut unele excrocherii vânzând fără a fi autorizat unele bunuri care i-au fost încredințate în custodie de persoane refugiate din Zalău după dictatul dela Wiena.-

Dela DEMETERI ION fost decan al facultății de științe juridice în limba maghiară din Cluj, am aflat că SOLYMOS IVAN în timpul cât a funcționat la acea facultate nu și-a făcut datorii și că a propus Ministerului Invățământului să fie îndepărtat.-

Prezentul proces verbal l-am cetit cuvânt cu cuvânt și corespunde întocmai celor declarate de mine pentru care susțin și semnez.-

Lt. de S_ecuritate

ss/Oancea Ion

Barbu Lenobel.-

BN/3/ex.

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

I. Morăre 1953 Orașul București

Interogatoriul a început la ora 8 și 15 minute. Interogatoriul s'a terminat la ora 12 și 15 minute.

Eu, I. Berbu Le nobel
am interogă în calitate de anchetator

(pe arestatul, reținutul, martorul)

1. Numele: Dancea 2. Pronumele: Ion
3. Anul, luna și ziua nașterii: 1910 Noiembrie 9 4. Locul nașterii: Com. Merchiasa Raion Rupea R. Stalin.
5. Cetățenia: Română 6. Naționalitatea: Română.
7. Apartenența politică: PMR - din ce an: 1945
8. Studii: Doctoratul în drept la Cluj - 1936.
când, unde și ce școală a absolvit.
9. Profesia: Profesor (facultate) universitar 10. Ultimul loc de muncă și funcția: profesor - facultatea de științe juridice - București.
11. Ultimul domiciliu: București - Splaiul Unirii 79.
12. Situația familială: Marie Borcoman, 40 ani - soție, Horia 10 ani elev. Alexandrie 8 ani elev.
(soția, copii, numele lor, vârsta lor, domiciliul și ocupația)

13. Origina socială: total 7 hectare (ca veu mijloc) în prezent
colectivizată. (averea părinților până la 23 August 1944 și în prezent)

14. Activitatea politică până în 1947: din anul 1933-34 am lucrat
în mișcarea unitară din anul 1945 am (în ce partide politice a fost.
Participare în alegeri). fost în cadrul în PCR în prezent în PMR.

Iscălitura,

I. Dancea

15. Decorații, distincții și premii guvernamentale nu am fost.
(Înainte și după 23 August 1944)

16. În ce armată a făcut serviciu, grad, funcție Conlig. 1932. Reg
39 Artilerie Tg. Mures - gradul Sargent.

17. Dacă a fost prizonier nu am fost pe front.
(unde și când)

18. Dacă a fost în străinătate, unde, când, și în legătură cu ce 1949 în Italia
la congresul juristilor democrați.

19. Dacă a participat în bande, în organizații contra-revoluționare nu

20. Dacă a fost judecat, când, din ce cauze, de cine și la ce pedepse a fost
condamnat nu.

Întrebare: cu noți o persoană cu numele de
Solymos Ivan?

Răspuns

Da pe Solymos Ivan l-am cunoscut în anul
1946-1947 în noua Adunare Națională la amândoi
fiind deputați. Ulterior l-am revăzut în
anul 1949-1950 când Solymos Ivan a fost
transferat ca profesor la facultatea de
Științe juridice din Buc. unde eu eram
decan.

În Trebură

În ce împrejurări a fost transferat
Solymos Ivan ca profesor la facultatea de

Iscălitura,

J. Păun

Răspuns

Din partea Ministerului Învățământului lui a venit o adresă prin care am fost înștiințat că Solymos Ivan se transferă de la facultatea de Științe Juridice din Cluj la facultatea de Științe Juridice din București. În acest fel Solymos Ivan a ajuns profesor de drept administrativ la facultatea din București. Menționez că prezenta sa la această catedră nu era necesară deon a era din nou încadrată în elți doi profesori care era complet insuficient.

Ulterior dînd o dispoziție pe care am avut-o în Pop Avuț - funcționară la Ministerul Învățământului Superior această mișcare opus printru eltele despre Solymos Ivan că a fost transferat de la Cluj la București în modul următor:

Ministerul învățămîntului a soluționat unele probleme de la Min. de finanțe în privința creșterii unor posturi noi fondurilor de palanizare a unor posturi. Solymos Ivan care este directorul Statelor din M. Financelor și care trebuie să aprobat această creștere a condiționat aprobarea de transferarea sa de la Cluj la București.

Dispoziția dispoziție pe care am avut-o cu Solymos I. îmi amintesc că această mișcare opus că despre transferarea sa de la Cluj la București a dispus în varianta în care această a fost de acord.

Intubare

Urmare: Cum n-a îndeplinit Solymos Iovan funcția de profesor la facultatea de Științe juridice din București?

Răspuns

Solymos Iovan venea la orele când era programat să-și predea cursul său de drept administrativ. În ceea ce privește celelalte obligații care îi reveneau din calitatea de profesor universitar nu n-a îndeplinit.

Așfel nu a participat n controlat seminariile cu studenții. Participarea n controlarea seminariilor de către profesori sunt foarte importante sub trei aspecte:

1) Profesorul n-nger să verifice dacă cursul predat de dânsul este de înțeles de studenți n- dăru în fața n ca metoda de predare corespunde necesităților.

2) Profesorul verifică cu ocazia ocazie dacă eridențel n preocupă serios de pregătirea seminariilor. Dacă le conduce în ara fel încât să aibe un nivel științific corespunzător. Dacă nu comite greșeli politice n științifice.

3) Seminarul este punerea în practică discutarea pe lung a problemelor expuse în oiazia predării. În seminari n ducă a menia n riori de ridice a nivelului științific și politic al studenților. Se non de multe ori disuti contradicții asupra problemelor care pot fi lămurite cu mai multă competență n autoritate de profesor.

Observație: Fiecare pagină a procesului verbal se iscălește de către arestat sau martor, iar ultima pagină și de către anchetator,

J. Ovan

In general ² nu participa la reuniunile săptămânice
de catedră și nici nu prezintă colectivului
de catedră lecțiile pe care urma să le predice
De asemenea nu a participat în general la
consiliile profesoral în care se dezbăteau
problemele cele mai importante de activități
facultății.

În cadrul colectivului de catedră participarea
lui Solymos I. era foarte redusă din următoarele
motive: În reuniuni nu face evaluare activității
zilnice a profesorului, a cursurilor predat
a felului cum se desfășoară activitatea
catedrei. În aceste reuniuni profesorii primesc
un ajutor concret de la colective și la rândul
lor ajută pe ceilalți membri ai colectivului
de catedră.

Solymos I. are o atitudine
de subapreciere față de ceilalți profesori
și membri ai colectivului de catedră. A înțeles
și se înțelege că este nemulțumit
că este numit profesor și nu reful
catedrei.

Fiind refuzat de neparticiparea lui Solymos
la reuniunile colectivului de catedră la care
chemat și cum discutat aceste probleme cu
el. Și-a luat angajamentul că va
participa cu regularitate dar nu și-l a
indeplinit ridicând diferite motive.

Intubare

Cum a corepus din punct de vedere
politic și științific cursul predat de

Semnătura,

J. Olucsa

Urmare: Solymos Ivan?

Răspuns

din punct de vedere politic cursul lui Solymos Ivan erau folosit și citate materiale din dreptul administrației sovietice și din reformele administrative făcute la noi în țară. Dar nu am avut posibilitatea să verific în întregime cursul predat de Solymos I. (cursul era scriso de seful de cabinet și e colectivului) totuși nu mi s'a spus la cunoștință ca în cursul său Solymos I. să fi avut de idei politice sau idei de schimbare.

din punct de vedere științific cursul lui Solymos I. era (mai) necorespunzător. Lecturile erau superficiale pregătite, materialul era predat nerăstămit și ne prelucrat sub o formă brută - materialul sau ar fi trebuit să fie deosebit prelucrat într-o lectură. Făcea expunerile în mod liber din care motiv avea repetări ale esenței ideii. Cursul în general nici sub aspectul formei nici din punct de vedere al conținutului nu era corespunzător de nivelul științific al facultății.

În facultate s'a vorbit la un moment dat că lecturile predate de Solymos I. în facultate sunt pregătite de seful de cabinet sau un fost evocat.

Intrebare

Solymos Ivan a tipărit cursul predat de el?

Semnătura,

J. Okun

Urmare:

lectiile predale de Solymos Ioan au
fost litografiate intr-un curs impreuna cu
lectiile predale de profesorul Pienescu si
conferentiantul Ionescu Romanus. In curs
intra fiecare lectie poarta nume tura
celui care a predat.

470
115

Dupa aparitia cursului, Solymos Ioan
mi-a trimis o scrisoare prin care mentiona
ca tiparirea sa se facut fara aprobarea sa,
(cand) in sensul ca nu a dat el avizul
de litografiera ca la mijloc sa fi a unor
durmtoarea de oare sau stinut unele
greeli.

Primirea acestei scrisori eu interpretat-o
pe deoparte ca Solymos I. mi-a dat seama
scama de unele lipuri ale cursului si
vante sa scape de raspundere, pe de alta
parte ca un scutaj impotriva mea dintr-o
intuitiv el fusese independent din facultate.

Dupa primirea acestei scrisori l-am chemat
pe Solymos I. pt. a la unii situatia.

Ioan arata ca din realitate el l-a
delegat pe existentul sau Pienescu
de a supraveghea si conduce (sa opereze)
de litografiera a cursului, tot el a
predat lui Pienescu toate scrisorile lecturii.
Am aratat ca in urma acestei scrisori este
necesar sa facem o comisie de ancheta
pt. la unii cafului si sa rezolvam
ministrul Invatamintului. Catre zi
dupa aceasta discutie Solymos Ioan mi-a
trimis o cobora scrisoare prin care

Iscaitura

J. Ionescu

Urmare: urmatoarele cele afirmate in prima, arata ca
ca prima a facuta o mare impulsul unei
interveniții fără a face o verificare la mezinis-
ni să el considere chestiunea închisă.

Intrebare

Unde se afla cele două scrisori ale lui
Solyomos I. van?

Răspuns

Prima scrisoare se afla la domiciliul
meu, ce de adresa pe care o aveam într-un
birou la facultate făcând ordine printre
lucruri sau distrus-o ne bănuind că
va fi necesară. După câte îmi reamintesc
într-o scrisoare scrisă o fost citite și
de Virgil Stănescu care era pe atunci
seful catedrei.

Intrebare

În ce împrejurări a fost îndepărtat Solyomos I. din
facultate și ce comportare a avut în această ocazie?

Răspuns

Solyomos I. van a fost îndepărtat din facultate
în luna Mai 1951 în urma reducerii de personal
didactic și reducerii posturilor. În ocazie
reînnoșării la catedra de drept admini-
strativ a fost reînnoșat un conferențiar
cu nume Romulus Ionescu și nu Solyomos I. van
care era profesor ocazional de drept Solyomos I.
nu corespundea din punct de vedere științific
și nu se ocupare temeinic de catedră.

După îndepărtarea Solyomos I. van a venit
la mine protestând cum se poate ca

Observație: Fiecare pagină a procesului verbal se iscălește de către arestat sau
martor, iar ultima pagină și de către anchetator,

J. Paucan

toe mai el nu fi fort independent din facultati
si nu va merge mai sus si n plange
de acest lucru.

Intrebare

ce este ea cu nostri. despre Solyomos Iven?

Raspuns

De la camil Iuciu - conferentier la
facultatea de stiinta juridica Buc. cu
origina din culacu oras in Solyomos Iven
- Zalau care a fost ca in anii 1940-1945
sub administratia maghiara Solyomos
Iven a facut parte dintr-un partid fascist.

Tot de la Iuciu camil am aflat ca in unele
perioade Solyomos I. a facut unele excoaceni
vanzand fara a fi autorizat unele bunuri
care i-au fost inrolintate in custodia de
persoane refugiate din Zalau dupa dictatul
de la Wiener.

De la Dumitru Ion fort dinu el
facultati de stiinta juridica in umbra
maghiara din cluj am aflat ca Solyomos
Iven in timpul cel a functionat la
sua facultate nu si-a facut detonia
si nu a propus ministrului in v. ta unu
sa fie independent.

Prezentul proces verbal l-am citit unu
cu unu si corespunde in tomai celor
declerate de mine pt. care nestiu si
semnez.

Anchetator
Le Pastre
U. M. N. 0123
Ministerul Afacerilor

J. Bana

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Martorul SCREIBER ALBERT, născut la 25 Martie 1894 în Iași, fiul lui SAUL și ANETA, de profesie profesor universitar la Facultatea de Științe Juridice București, domiciliat în București Str. Sborului Nr. 1

6 Martie 1953 București.

Interogatoriul a început la ora 18.30
" s'a terminat la " 20

Intrebare:

Cunoști o persoană cu numele de SOLIMOS IVAN ?

Răspuns:

Da, cunosc pe SOLIMOS IVAN din anul 1948 când a fost numit profesor de Drept Administrativ la Facultatea de Științe Juridice din București. În același timp deținea o funcție importantă în Ministerul de Finanțe, Direcția Statelor.

Intrebare:

Ce cunoașteți despre activitatea lui SOLYMOS IVAN ca profesor universitar ?

Răspuns:

SOLYMOS IAVAN nu venea decât la predarea cursului său, nu a dus o muncă științifică temeinică pentru pregătirea studenților săi. Nu l-am considerat ca un profesor pregătit ci ca un diletant începător. Nu lua parte la celelalte lucruri ale catedrei seminare și sedințe. În general am apreciat că acest post era pentru el o anexă și numai pentru a obține un titlu universitar

Intrebare:

Cum apreciați cursul predat de SOLYMOS IVAN?

Răspuns:

Nu pot face în prezent o apreciere. Pot face acest lucru în mod complet după studierea acestui curs.

Intrebare:

Ce mai cunoașteți despre SOLYMOS IVAN și activitatea sa ?

.//.

ss. Scriber Albert,

Răspuns:

Stiu că nu a funcționat în facultate decât un an sau un an și jumătate după care a dispărut. Tot în timpul cât a funcționat ca profesor a trimis la revista "Justiția Nouă" a cărei responsabil sunt eu, un articol care conținea multe confuzii și nu a fost publicat decât după ce au fost îndreptate. Articolul era din domeniul administrativ, fapt care ilustrează slaba sa pregătire în acest domeniu în care totuși funcționa ca profesor.

Alceva nu mai am cunoștință despre susnumitul.

Prezentul proces verbal l-am citit cuvânt cu cuvânt și corespunde în totul celor declarate de mine pentru care semnez propriu liber și nesilit de nimeni.

Anchetator,
Lt. Barbu Lenobel

Martor.
ss. Scriber Albert.

Proces-Verbal de interogator

Maritaul
Arrestat Scriber Albert. născut la 25 Martie 1894 în
Ioni, fiul lui Saul și Aneta, de profesie profesor universitar la
facultatea de Științe juridice - București. (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
Formați el în Buc. Str. Școlii Nr. 1.

6 Martie

1953

Orașul București

Interogatoriul a început la ora 18 și 30 min.

„ s'a terminat la „ 20 și — „

Intrebare: cunoașteți o persoană cu numele
de Solyomos Iovan?

Răspuns

Da, cunosc pe Solyomos Iovan din anul 1948 când
a fost numit profesor de Drept Administrativ
la facultatea de Științe juridice din București.
În același timp deține o funcție importantă
în Min. de finanțe - Direcția Statelor.

Intrebare

Ce cunoașteți despre activitatea lui Solyomos
Iovan ca profesor universitar?

Răspuns

Solyomos Iovan - nu venea decât la predarea
cursului său, nu e dus o muncă științifică
deosebită pt. pregătirea studenților săi.
Nu l-am considerat ca un profesor
pregătit ci ca pe un diletant, un
incompetent. Nu lua parte la celelalte

Semnătura,

A. Scriber

Urmare: lucrari ale celui dinu revinarii in redi'ntu.

In general am apreciat ca acest post era pt. el o onoare in numei pt. a obtine un titlu universitar

Intrebare

Cum aprecieti versul predet de Iolyms I von?

Răspuns

Nu pot face in preput o apreciere. Pot face acest lucru in mod complet dupa studiarea acestui curs.

Intrebare

Ce mai cunoasteti despre Iolyms I von si activitatea sa?

Răspuns

Stiu ca nu a functionat in facultate deist un an sau un an si jumete dupa care a dispărut.

(Ulterior) Tot in timpul cel a functionat ca profesor a trimis la revista "Justitia Noua" a cãmi responsabile sunt la un articol care contine multe confuzii si nu a fost publicat de cel dupa ce au fost indreptate. Articolul era din domeniul dreptului administrativ. Fept care ilustrazã sãbe se pregãtirea in acest domeniu in care tãtun: functiona ca profesor. Altele nu mai am unortinta despre resumitul.

Prezentul proces verbal l. am citit urvãnt in urvãnt si corespunde in totul eto de clarã de mine pt. care am nez propria liber, si ne vilit de nimeni

A. Schreier
le. R. Schreier

Semnătura,

A. Schreier

N O T A

=====

Subsemnatul SCHREIBER ALBERT, profesor universitar cu domiciliu în București Str. Sborului Nr. 1 refer următoarele;

Am examinat părțile alcătuite de SOLYMOS IVAN din lucrarea intitulată, "Curs de Drept Administrativ anul II licență, Universitatea C.I. Parhon" București 1950-1951 și anume.-

- 1.- Cuvânt introductiv (pag. 3-4)
- 2.- Statul și Dreptul (lecția 1 pag. 4-19)
- 3.- Rolul Partidului (" 4 " .28-34)
- 4.- Unicitatea puterii de Stat (lecția 5 pag. 34-42)
- 5.- Realizarea parțială a centralismului Democratic Dubla subordonare (lecția 10. pag. 75-83)
- 6.- Centralismul democratic și chestiunea națională (lecția 11 pag. 83-88)
- 7.- Participarea maselor în administrația de Stat (lecția 14,15,16. pag. 105-129)
- 8.- Guvernul (lecția 28 pag. 235-249)
- 9.- Ministererele (lecția 29 pag. 249-259)

În cele de mai jos vom expune observațiile la aceste lecții, în sesiunea lor, fără a discuta planul cursului al lecțiilor, selecționării problemelor cuprinse în lecții, a omisiunilor, mărginindu-ne la cercetarea numai a conținutului exprimat.-

1. "Cuvântul introductiv" este însușire superficială de vorbe cu privire la învățământul superior, la legătura dintre profesori și studenți, fără nici-o valoare pentru cursul propriu zis și fără vreo orientare politică sau teoretică.-

La pagina 3 se caracterizează învățământul nostru superior că fiind accesibil oricărui tânăr fără deosebire de clasă sau situație materială a părinților. Prezentat astfel învățământului superior apare ca un sector în care nu se reflectă lupta de clasă, nu există îngrădire de clasă, ceace este evident fals și deformează cu totul marea structură a învățământului superior. În acest "Cuvânt introductiv" nu se vorbește nimic des-

pre oferilor clasicilor marxism-leninismului ca izvor al învățământului dreptului administrativ, despre știința marxistă-leninistă ca bază a cercetării Dreptului administrativ, de rolul clasei muncitoare, de rolul Partidului în crearea noului învățământ superior în țara noastră.-

Cuvântul introductiv oglindește dela început, nivelul politic, ideologic și științific al lecțiilor viitoare.

2. La pagina 4 lecția I începe cu o definiție greșită dată dreptului administrativ, ca având drept obiect studierea "organelor și funcționarilor statului socialist" ceace este inexat. Studierea funcțiunilor statului formează obiectul disciplinei, "Teoria Statului și Dreptului" iar dreptul administrativ are un obiect cu totul altul, al fiind o ramură a dreptului, care ca orice ramură de drept are drept obiect anumite relații sociale reglementate de norme juridice.-

Această superficialitate din lecție și greșeala nepermisă este remediată mai târziu în curs. În lecția 6-a un alt colobarator al cursului (ROMULUS IONESCU) revine la definiția dreptului administrativ și al obiectului său și le expune satisfăcător. Așa dar în lecția I să dă de SOLYMOȘ o definiție care este contrazisă de definiția următoare din lecția 6-a?

Pentru care din formulări să apteze studentului pe care din ele să a considere ca justă?

3. Din necunoașterea cadrului, obiectului propriu dreptului administrativ, în lecția 1 se tratează despre problema Statului și Dreptului.-

La pagina 5 se afirmă că problema statului și dreptului sunt două noțiuni (?) care stau la baza administratiei de Stat. În acești termeni confunzi se explică necesitatea studierii, problemei statului și dreptului. Pentru a reda conținutul acestor noțiuni, la pag. 5 se dau două citate, unul din Engles. altul din Lenin din care rezultă definiția statului.

Dar autorul nu cunoaște definițiile de bază, clasici, date statului de Lenin și I.V. Stalin, pe care le cunoaște studenții din primele luni ale anului "I de studii;

"Statul este o mașină necesară menționării dominației unei clase asupra celeilalte" (Lenin)

"Statul este o mașină în mâinile clasei dominante pentru reprimarea împotriva dușmanilor de clasă" (I.V. Stalin)

Nu este admisibil că atunci când să dă o definiție, atât de importantă, care trebuie să exprime în mod perfect concepția marxistă-leninistă asupra Statului, să se ignoreze definițiile de bază, intrate în uzul curent, ca indispensabile unei juste cunoașteri.

Aceste definiții fundamentale și cuprinzătoare erau cu atât mai utile în cadrul studierii dreptului administrativ, cu cât caracterizează statului drept "mașină" se referă la forma în care se realizează puterea statului, la aparatul statului, la mecanismul și organele statului care sunt obiecte de studiu specific al materiei predate.-

C. Autorul nu cunoaște însă exact concepția marxistă-leninistă asupra Statului, nu cunoaște învățătura de bază care este conținută atât în citatele pe care le produceau cât și în cele două definiții pe care nu le cunoaște, anume că esența statului constă în aceea că el este o dictatură a unei clase în societatea împărțită în clase antagoniste și să perioadei de tranziție de la capitalism la comunism îi corespunde dictatura clasei muncitoare (dictatura cu însușiri specifice în legătură cu esența sa de clasă și cu sarcinile sale istorice) Este știut că știința burgheză în scopul mascării caracterului de clasă al statului, a creat teoria despre elementele componente ale statului preconizând că Statul este compus din trei elemente; teritoriul, populației și autoritatea publică. Aceste elemente sunt caracteristice pentru statul oricărei perioade istorice, sunt în mod firesc și justificat al organizării societății în concepția burgheză.-

Sub influența acestei concepții burgheze, la pag. 5 jos, se fac următoarele afirmații "Pe când în societățile neînchegate în Stat nu există, deci populație cu anumite norme, Statul trebuie să aibă și un teritoriu delimitat și cuprinde și elementul al treilea caracteristic puterea așa numită, supremă, care nu este deci puterea de constrângere a clasei dominante"

Autorul lecției preia teoria burgheză, declară a celor trei elemente componente și înlocuiește al treilea ei element autoritatea publică cu puterea supremă care este puterea de convingere a clasei dominante.-

Această formulare vedește superficialitatea, ignorarea învățăturii marxiste-leniniste asupra statului, denaturează marxismul leninismul și produce confuzii pentru studenți.-

Am văzut care este concepția clasicilor marxismului asupra esenței statului, expusă atât în citatele date lui Engels și Lenin cât și din definițiile lui Lenin și I.V. Stalin întreaga învățătură marxistă-leninistă respinge și cunoaște teoria celor trei elemente, statul este un instrument de dominație al unei clase, Acesta este esența lui, pe care autorul

lecției o încearcă în existența unor elemente, nesenzoriale și necaracteristice. Aceasta este prima greșală. Dar este că înexat că statutul are un al treilea element, care ar fi o putere așa numită supremă, care nu este decât puterea de constrângere a clasei dominante. Invățătura marxistă-leninistă ne învață că statul ca organizația politică a unei clase are puterea socială specifică care are două însușiri a) forța corectivă a statului, c) anaveritatea puterii de stat, adică calitatea de a fi cea mai înaltă putere în stat, puterea supremă, a cărui din însușirile fundamentale este independența.-

Autorul lecției amestecă puterea supremă cu puterea de constrângere (forța corectivă), cunoșate un al treilea element al statului nemarxist, deși îl deminește puterea clasei dominante, neagă suveranitatea ca însușire a puterii de Stat.

În realitate împrumută concepția burgheză a celor trei elemente, substituind celui al treilea element burghez, autoritatea publică elementul creat greșit puterea supremă de constrângere a clasei dominante.- Confuzia duce la neclaritate și la o scădere a caracterului de clasă, revoluționar, al concepției marxiste-leniniste, la denaturarea supermisă.-

4. La pag. 6 în aceeași lecție, se face expunerea în mod simplist după Engels, a celor trei epoci de dezvoltare a omenirii; sălbătăcia, barbaria, civilizația.-

a) la pag. 6 după ce înglobează în mod greșit sălbătăcia și barbaria într'o caracterizare comună, ceace este cu totul greșit și contrar literi lui Engels la care pretinde că se referă, face următoarea definiție; După fenomenele peristorice a urmat epoca civilizației, apare ca urmare a perfecționării mijloacelor de producție apare proprietate abprivată, apare diferențele de averi între oameni.-

Aceasta este o eroare grosolană Proprietatea privată a apărut o dată cu prima mare parte a diviziunii sociale a muncii, pe treapta de mijloc a barbăriei, când apare păstoritul și agricultura și ca urmare împărțirea oamenilor în două clase stăpâniri și robi, exploatatori și neploatați. Apoi pe treapta superioară a barbăriei, perioada fierului, se produce o epocă mare diviziunea muncii, meseriile se despart de agricultură și între oameni apare deosebire și între bogați și săraci, Civilizația ascute contradicțiile între orașe și sate și e caracterizată prin a treia mare diviziune a muncii, apariția negustorilor caracterizată prin producția de mărfuri care ajunge la deplina dezvoltare.-

c) , în continuarea la pag. 6 se descrie astfel viitoare dezvoltare a omenirii; "Se începe o perioadă nouă (civilizația noastră) necesare dezvoltării omenesci, care face posibil ca prin perfecționarea mijloacelor de producție, omenirea se ajunge dela comună primitivă treptat la socialism și mai târziu la comunism științific. Această înfățișare a dezvoltării societății omenesci este greșită, antimarxistă.-

Marxismul-leninismul ne învață că trecerea dela orânduirea social- economică inferioară la alăa superioară nu se face treptat și numai pe cele revoluționare. Trecerea dela capitalism la socialism deasemenea se face treptat, nu pe calea interogării pașnice a capitalismului în socialism, astfel cum susține oportuniștii ,menșevici, reformiștii, ci numai pe calea revoluției.-

c) În continuarea imediată a acestei idei sunt expuse orânduirile social- economice sub denumirea de perioade care nu este termenul științific marxist consacrat; slavagism, feudalism, capitalism, într'un mod schematic, fără a se arăta caracteristicile exacte desăvârșite date de clasicii marxism-leninismului acestor ordine.-

Vormulări vagi, idealiste ca, pe baza legii progresului după o anumită perioadă începe să se introducă aproape în toate țările un al t sistem ; feudalismul" sau perioada a treia în evoluția societății civilizate. Infățișează dezvoltarea istoriei societății cu o evoluție simplă, întărește ideea trecerii treptate, a introducerii din afară, a schimbărilor ce survine

d) Tot atât de lin și neted se trece și dela capitalism la socialism. Astfel la pag. 10 se arată, "Capitalismul ca și formele anterioare ale Statului trebuie să dispară ca o perioadă de tranziție, prin care omenirea trebuie să treacă până când ajunge la un sistem mai corespunzător. Conflicttele interne și externe, aviza amenințătoare, lipsa muncii planificate vor duce în mod sigur la distrugerea acestui sistem economic și social necorespunzător, Se va întocmi acest sistem în toată lumea (așa cum s'a întocmit deja în țările dezvoltate ale lumii) cu un sistem mai perfect, mai corespunzător maselor largi muncitoarești "

Așa dar trecerile se fac treptat, legea progresului le aranjează, capitalismul (va fi înlocuit) Aceste formulare este antimarxite, neștiințifică, înseamnă o negare a rolului creator al revoluției. o închinarea a spontanietății, a mersului dela sine. Aceasta denantă nu numai o lipsă de pregătire științifică.

Dar și o lipsă de nivel politic, un obiectivism care stinge elanul tineretului pentru construirea socialismului, o lipsă totală de combativitate, de ahidicare dela lupta în construcție. Nu se arată niciun cuvânt despre rolul luptei claselor exploatatoare în dolierea vechei orânduirii și crearea unei noi, nu se pomenește nimic despre rolul clasei muncitoare și a partidului ei în trecere dela capitalism la socialism.-

Este surprinzător cum autorul lecției, pentru caracterizarea orânduirilor economice sociale cum și a cauzelor care au determinat schimbările lor și a mosului revoluționar cum aceste schimbări se realizează, nu a recurs la geniala operă nemuritoare a lui I.V. Stalin. Despre materialismul dialectic și materialistul istoric, în care aceste probleme sunt tratate în chip definitiv și constituie materia indispensabilă și obligatorie pentru expunerea lor. Deasemena este de neadmis că autorul nu folosește geniala operă stalinistă. "Marxismul și problemele lingvisticii" apărute în Iunie 1950 a cărei prelucrare și răspândire era vie în toate verigile activității de partid și de Stat, în învățământ cursul începând a fi predat în Septembrie 1950. Acolo ar fi găcit formularea despre rolul statului ca instituție de suprastructură, problema legii treceri de orânduire la altă primă explozie în societatea împărțite în clase dușmane și a trecerilor fără explozii la o nouă calitate în societatea socialistă, în care există clase dușmănoase.-

5) la pag. 14-15 sunt enumerate în mod necritic constituțiile dinainte de 23 August 1944.-

a) la pag. 15 se spune; În 1923 a fost votată de parlament constituția nouă, care pe lângă apărarea intereselor capitaliștilor și ale rămasițelor feudale cuprinde și dispozițiuni democratice, aceasta din urma nu a fost însă respectate și executate.- Această caracterizare a constituției din 1923 este obiectivistă, falsă.-

Eu știu că revizuirea constituției făcută în Martie 1923 s'a făcut de parlamentul liberul cu culegerea vechei constituții care prevedea că parlamentul trebuie să fie disolvată și corpul electoral trebuie să aleagă noul parlament de revizuire, Liberalii s'au temut însă de popor, de alegeri și-au făcut ca Constituția să fie votată de vechiul parlament ales prin mijloacele electorale vechi.-

Această constituție predă în art. 21 că toți factorii se bucură de egala ocrotire, pâ când proprietatea este garantată munca însă nu are nici-o asigurare.-

Art. 8 proclamă; Nu se admite în stat nici-o deosebire de naștere sau clasă socială" dispoziție prin care se urmărea interzicerea luptei de clasă.- Lărgirea dreptului de vot din constituția din 1923 a fost anihilată în cea mai mare parte prin legea pentru reforma electorală din 1926, inspirată de legiunea fascistă italiană din 1923 care consacra ilecalitatea votului exprimat prin crearea "primei guvernamentale"

c) In chip fugitiv și superficial se vorbește despre regulamentele organice (pag.14) fără a se arăta în ce constă părțile lor pozitive, Este știut că regulamentul Organic a continuat la progresul Moldovei și Țării Românești separând puterea executivă, de cea legislativă și judecătorească, desființând vărurile interioare, organizând armata națională și învățământul în limba națională, neorganizând administrația. Regulamentul organic predă legi, organizarea și administrarea aproape identice pentru Moldova și țara Românească și prin aceasta pregătește uniunea politică de maintârziu.-

Astfel de formulări nu orientează pe student, denaturează adevărul istoric, nu subliniază legăturile cu Rusia și ajutorul primit pentru crearea statului național.-

6. la pag. 32 se face următoarea afirmație;

In chestiunile cele mai importante, chiar Comitetul Central al Partidului are dreptul de inițiativă și deciziune.

Aceste formulare nu aresens contrazice principiul de bază al dictaturii proletariatului că Partidul este forța conducătoare și îndrumătoare în sistemul dictaturii proletariatului exprimă o limitare în conducerea de către Partid.-

Aci se evedențiază graba și superficialitatea sau confuzia asupra problemei ;

Studenikin în "Dreptul administrativ sovietic" după care autorul lecției în "formele în care se manifestau conducerea aparatului de Stat Sovietic de către Partid" (așa se exprimă Studenkin vorbind despre forme nu despre principii)

Studenkin arată că " in chestiunile acele mai importante, privind conducerea de Stat, Comitetul Central al P.C. (b) al U.R.S.S. și Consilul de Miniștrii al U.R.S.S. emite hotărâri comune" ceace este cu totul altceva decât a spune, ca în lecție că, Comitetul Central în chestiunile cele mai importante are dreptul de inițiativă și deciziune.

Autorul lecției denaturează sursa sovietică și ajunge la un lucru inexact, care produce confuzie și orientează greșit pe student.-

7. lecția 5-a (pag. 34-42) care tratează despre "Unicitate puterii de Stat" nu arată încă constatarea concepției marxistă-leninistă despre unicitatea puterii de Stat și nu combate esența așa zisei teorii burgheze a separației puterilor.-

La pag. 41 se face următoarea afirmație; În calea spre construirea socialismului, țara noastră a inaugurat și la caracteristicul sistemului socialist; unicitatea puterii de Stat

Nu se arată încă constatarea învățătura marxistă-leninistă despre unicitatea puterii de stat care sunt cauzele care au făcut ca la noi această unicitate să fie exprimată în mod fățiș. Ea apare cu ceva "inaugurat" creat în mod întâmplător sau arbitrar.-

Marx, cel dintâi a demascat misiunea teoriei separației puterilor și a arătat că diversitatea activității statului, nu este în realitate altceva, decât obișnuita diviziune industrială a muncii, aplicată la mecanismul statului".-

În socoteala bazată pe exploatarea toate organele statului sunt puse în slujba intereselor exploatoarelor. "Sufletul mecanismului" (Marx) este interesul de clasă al exploatoarelor, aceasta este esența puterii de Stat și aceasta trebuie subliniată și scos în evidență pentru înțelegerea așa zisei teorii a separației puterilor. Autorul lecțiilor avea la îndemână formularea cu privire la unicitatea puterii în țara noastră făcută de Tov. Gh. Gheorghiu-Dej în "Raportul asupra Constituției făcute în fața Marii Adunări Naționale" (9 Aprilie 1948).-

În vechea constituție spune tov. Gh. Gheorghiu-Dej care este un adevărat model de fățărnicie, caracteristica democrației burgheze, figura un articol în care se declara că toate puterile statului emănă de la noțiune" În realitate însă, subvechile regimuri, drepturile noțiunii, drepturile poporului, erau uzurpate fără rușine de către o castă exploatoare.-

Când venea puterea de stat se afla în mâinile marelui capital și al moșierimii, câtă vreme guvernele, prestația aparatului de Stat, armata esre condusă și dominată de reprezentanții acestor clase și folosite împotriva poporului, atâta vreme declarația că toate puterile statului emănă de la popor, era o vorbă goală, ipocrită, merită să amăgească masele populare. Ea a devenit realitate numai atunci când puterea de Stat a trecut în mâinilor claselor și categoriilor sociale reprezentând poporului în imensa lui majoritate, clasa muncitoare, alături cu țărănimea muncitoare, cu intelectualitatea înaintată și cu toate păturile trădătoare ale poporului.-

Amăgirea masselor populare, ascunderea caracterului de clasă, unitar și exclusiv, al puterii, de către burghezie, puterea trecută în mâna poporului muncitor prin răsturnarea burgheziei, sensul adevărat al unicității puterii și a pretinsei separațiuni a puterilor este arătat în citatele de mai sus.-

Expunerea lecției este confuză, scolastică, fără viață fără documentare, lipsită de combativitate, vedește o lipsă de orientare ideologică și politică.-

8. la pag. 83 lecția " Centralismul democratic și chestiunea națională se face următoarea afirmație. " In sistemul centralismului democratic s'a rezolvat definitiv "chestiunea națională" care a preluat în timpurile din urmă rolul țarist al contraverselor și luptelor religioase în istoria mondială această formulare este fără sens. Chestiunea Națională a fost rezolvată de știința marxistă-leninistă cu privire la națiune, de principiile leniniste-staliniste cu privire la problema națională, de politica Partidului și de imensul rol direct al tov. Stalin

b) În loc de a se ocupa de participarea naționalităților în administrație, autorul lecției se ocupă de problema națională, chestiunea care face obiectul special al cursului de Marxism-leninism. În afară de faptul expunerea este schematică, redusă, ea are o gravă misiune. autorul lecției cunoaște numai opera lui I.V. Stalin; Marxismul și problema națională" dar îi este absolut necunoscută opera " Problema națională și leninismul"

De aceea din ignoranța, nu expune problema de importanță capitală, Despre noțiunile burgheze și noțiunile socialiste, nu arată trăsăturile, caracteristicile, națiunilor socialiste rod al prefacerilor revoluționare cucerite de popoarele Uniunii Sovietice.-

Aceste sunt unele observații făcute la lecțiile așa cum au fost ele ținute. Nu am intrat în cercetarea structurii cursului, a obiectului ales pentru tratare etc. Lecțiile examinate vădese o lipsă de pregătire, ideologică, politică, științifică și didactică. Ele sunt cu totul lipsite de valoare. Ele conțin greșeli serioase, din care unele au fost semnalate mai sus.-

15 Martie 1953

ss. Schreiber Albert

profesor la Facultatea de Științe Juridice, Șef. de Catedră la Teoria Statului și Dreptului.-

Subsemnatul Schreiber Albert, profesor universitar, cu domiciliul în București str. Sborului nr. 1 refer următoarele:

Am examinat părțile alcătuite de Solymos Ioan din lucrarea intitulată „Curs de Drept Administrativ, anul II licență, Universitatea C. J. Parhon” București 1950-1951, și anume:

1. Cuvînt introductiv (pag. 3-4). -
2. Statul și Dreptul (lecția 1 pag. 4-19). -
3. Rolul Partidului (lecția 4 pag. 28-34). -
4. Unicitatea puterii de Stat (lecția 5 pag. 34-42). -
5. Realizarea practică a centralismului democratic. Dubla subordonare. (lecția 10 pag. 75-83). -
6. Centralismul democratic și chestiunea națională. (lecția 11 pag. 83-88). -
7. Participarea maselor în administrația de Stat (lecția 14, 15, 16, pag. 105-129). -
8. Guvernul (lecția 28 pag. 235-249). -
9. Ministerele (lecția 29 pag. 249-259). -

În cele de mai jos vom exprime observațiile la aceste lecții, în succesiunea lor, fără a discuta planul cursului, al lecțiilor, a selecționării problemelor copriuse în lecții, a omisiunilor, mărginindu-ne la cercetarea numai a conținutului exprimat. -

x x
x

1. „Cuvîntul introductiv” este o iusirare superficială de vorbe cu privire la învățămîntul superior, la legătura dintre profesori și studenți, fără nici o valoare pentru

cursul propriu zis și fără vreo orientare politică sau teoretică.

La pagina 3 se caracterizează învățământul nostru superior ca fiind "accesibil oricărui tânăr, fără deosebire de clasă sau situație materială a părinților." Prezentat astfel, învățământul superior apare ca un sector în care nu se reflectă lupta de clasă, nu există îngrădire de clasă, ceea ce este evident fals și deformată cu totul noua structură a învățământului superior. Într-un curs introductiv nu se vorbește nimic despre operele clasicii marxism-leninismului ca izor al învățământului dreptului administrativ, despre știința marxist-leninistă ca bază a cercetării dreptului administrativ, de rolul clasei muncitoare, de rolul Partidului în crearea noului învățământ superior în țara noastră. Cursul introductiv oglindește, dela început, nivelul politic, ideologic și științific al lecturilor viitoare. —

2. La pag 4, lecția I începe cu o definiție greșită dată dreptului administrativ, ca având drept obiect studierea "organelor și funcțiilor statului socialist", ceea ce este inexact. Studiul funcțiilor statului formează obiectul disciplinei "Teoria Statului și Dreptului", iar dreptul administrativ are un obiect cu totul altul, el fiind o ramură a dreptului, care ca orice ramură de drept are drept obiect anumite relații sociale reglementate de norme juridice.

— Această superficialitate din lecție și greșala nepermisă este remediată mai târziu în curs. În lecția 6^a un alt colaborator al cursului (Romulus Ionescu) revine la definiția dreptului administrativ și a obiectului său și le expune satisfăcător. Așadar în lecția I se dă de soluția definiției care este contrazisă de definiția următoare din lecția 6^a? Pentru care din formulări să opteze studentul, pe care din ele să o considere ca justă?

3. a) Din recunoașterea cadrului, obiectului propriu dreptului administrativ, în lecția 1 se tratează despre problema Statului și Dreptului. —

La pag. 5 se afirmă că „problema statului și dreptului sunt două
noțiuni (?) care stau la baza administrației de Stat!” - În acești
termeni entuzi se explică necesitatea studierii problemei statului și
dreptului. 490
130

Pentru a reda conținutul acestor noțiuni, la pag. 5 se dau două
citate, unul din Engels, altul din Lenin din care rezultă definiția
statului. -

Dar autorul nu cunoaște definițiile de bază, clasice, date statului
de Lenin și I.V. Stalin, pe care le cunoșteau studenții din primele
luni ale anului I de studiu:

„Statul este o mașină necesară menținerii dominației unei
clase asupra celeilalte” (Lenin). -

„Statul este o mașină în minile clasei dominante pentru
reprimarea împotririi dusmanilor de clasă” (I.V. Stalin). -
Nu este admisibil ca atunci când se dă o definiție atât de importantă,
care ^{trăiește de} ~~expune~~ în mod perfect concepția marxist-leninistă asupra
statului, să se ignoreze definițiile de bază, introduse în uzul cu-
rent, ca indispensabile unei juste cunoașteri. -

● Aceste definiții fundamentale și copiozitate erau cu
atât mai utile în cadrul studierii dreptului administrativ,
cu cât caracterizarea statului drept „mașină” se referă la
forma în care se realizează puterea statului, la aparatu-
rul statului, la mecanismul și organele statului care
sunt obiect de studiu specific al materiei predate. -

b.) Autorul nu cunoaște însă exact concepția marxist-lenin-
istă asupra statului, nu cunoaște înrătura de bază care
este conținută atât în citatele pe care le reproduce el și
în cele două definiții pe care nu le cunoaște, arune că
esența statului constă în aceea că el este o dictatură
a unei clase în societatea împărțită în clase anta-
goniste și că perioadei de tranziție de la capitalism la
comunism îi corespunde dictatura clasei muncitoare
(dictatură cu însușiri specifice înlegătură cu esența sa
de clasă și cu sarcinile sale istorice). -

Este știut că „știința” burgheză în scopul mascării
Caracterului de clasă al statului, are creat
teoria despre elementele componente ale statului;

preconizind că Statul este compus din trei elemente :
teritorial, populația și autoritatea publică. - Acestele -
trei sunt caracteristice pentru statul oricărei perioade istorice,
sunt un mod firesc și justificat al organizării societății,
în concepția burgheză. -

Sub influența acestei concepții burgheze la pagina 5 și
se fac următoarele afirmații : „ Pe cînd în societățile
neînchegate în stat nu există decît populație cu anumite
norme, Statul trebuie să aibă și un teritoriu deli-
mitat și cuprinde și elementul al treilea caracteristic:
puterea așa numită „supremă” care nu este decît pu-
terea de a constrînge a clasei dominante! -
Autorul lectiei preciza teoria burgheză, de clasă, a celor trei
elemente componente și înlocuiește al treilea element
- autoritatea publică - cu „puterea „supremă” care este pu-
terea de a constrînge a clasei dominante.” -

Această formulare vădese superficialitate, ignoranță a
învățăturii marxist-leniniste asupra statului, denaturarea
marxism-leninismului și produce confuzie pentru studenți. -
Am văzut care este concepția clasică marxismului
asupra esenței statului, expusă atât în citatele date
din Engels și Lenin cât și din definițiile lui Lenin și J.
V. Stalin. Întreaga învățătură marxist-leninistă respinge
și combatte „teoria” celor trei elemente : statul este un instru-
ment de dominație al unei clase. Aceasta este esența lui, pe
care autorul lectiei o îneca în existența unor elemente, ne-
esențiale și necaracteristice. - Aceasta este prima fază!

Dar este inexact că statul „are un al treilea element”
care ar fi : „puterea așa numită „supremă”, care nu
este decît puterea de a constrînge a clasei dominante! -
Învățătura marxist-leninistă ne învătă că Statul
ca organizație politică a unei clase are o putere
socială specifică - care are două însușiri : a) forța
coercitivă a statului b) suveranitatea puterii
de stat, adică calitatea de a fi cea mai înaltă pu-
tere în stat, puterea supremă, a cărei una din însușirile
fundamentale este independența.

131
Autorul lectiei amesteca puterea „suprema” cu puterea
de constringere (forța coercitivă), construind un al treilea
element al statului nemarxist. Deși îl denumeste puterea
clasei dominante, nega suveranitatea ca însușire
a puterii de stat. În realitate împrumută concepția burghe-
ză a celor trei elemente, substituind celui al treilea
element burghez: „autoritatea publică”, elementul
creat pentru puterea „supremă”, de constringere a
clasei dominante.

Concepția duce la neclaritate, la o scădere a
caracterului de clasă, revoluționar, al concepției marxist-
leniniste, la o denaturare nepermisă. —

4) La pag 6, în aceeași lectie, se face expunerea, în mod simplist-
după Engels - a celor trei epoci de dezvoltare a omenirii: pătri-
stăria, barbaria civilizată. —

a) La pag 6 după ce înglobează în mod greit sălbăticia și barbaria
într-o caracterizare comună, ceea ce este cu totul greit și lăun-
țiteri lui Engels la care pretinde că se referă, face urmă-
toarea afirmație:

„După epocile preistorice a urmat epoca civilizată.
Apare ca urmare a perfecționării mijloacelor de producție.
Apare proprietatea privată, apar diferențele de averi între
oameni!”

Aceasta este o eroare grosolană. Proprietatea privată a apărut
o dată cu prima mare diviziune socială a muncii, pe treapta de
mijloc a barbariei, când apăru păstoritul și agricultura și ca
urmare împărțirea oamenilor în două clase: stăpîni și robi,
exploatați și exploatați. — Apoi pe treapta superioară a barbariei
venisese fierul - se produce a doua mare diviziune a muncii:
meseriile se despart de agricultura și între oameni apare
diviziunea și între bogati și săraci. Civilizația ascute cătușele
dichide între orase și țate și e caracterizată prin apariția
măre diviziune a muncii, apariția negustorilor, caracte-
rizată prin producția de mărfuri care ajunge la
deplină dezvoltare.

b) În continuare la pag. 6 se descrie astfel victoria rezultată a
oamenilor: "Se începe o perioadă nouă [civilizația noastră
noastră] necesară dezvoltării omenești, care face
posibil ca prin perfecționarea mijloacelor de producție,
oamenii să ajungă de la comuna primitivă treptat
la socialism și mai târziu la comunism științific".
- Această înfățișare a dezvoltării societății omenești este
greșită, antimarxistă.

Marxism-leninismul ne învătă că trecerea de la
o ordine social-economică inferioară la alta su-
perioară nu se face treptat ci numai pe cale
revoluționară. Trecerea de la capitalism la socialism
deosemena se face nu treptat, nu pe calea integrării
pașnice a capitalismului în socialism - astfel cum
sustin oportuniștii, menșevicii, reformiștii, ci numai
pe calea revoluției.

c) În continuare imediată a acestei idei sînt expuse
ordinele social-economice sub denumirea de "perioade"
Care nu este termenul științific marxist consacrat: "scla-
vagiism", "feudalismul", "capitalismul" într'un mod
schematic, fără a se arăta caracteristicile exacte,
desăvîșite date de clasicii marxism-leninismului
acestei ordini. -

Formulări vagi, idealiste, ca "pe baza legii pro-
gresului după o anumită perioadă începe să se
introducă aproape în toate țările un alt sistem:
feudalismul" sau "perioada a treia în evoluția
societății civilizate", înfățișează rezultatul istoric
societății ca o evoluție simplă, întărește ideea
trecerii treptate, a introducerii dintr-o dată,
schimbărilor ce survin.

d) Tot atât de lin și neted se trece și de la capitalism
la socialism. Astfel la pag. 10 se arată:

„Capitalismul, ca și formele anterioare ale Statului trebuie să dispară ca o perioadă de tranziție, prin care omenirea trebuie să treacă pînă cînd ajunge la un sistem mai corespunzător... Conflictele interne și externe, cîmpul armamentelor, lipsa muncii planificate vor duce în mod sigur la distrugerea acestui sistem economic și social necorespunzător. Se va înlocui acest sistem în toată lumea (asa cum s'a înlocuit deja în țările dezvoltate ale lumii) cu un sistem mai perfect, mai corespunzător maselor largi muncitorești.”
Așa dar treccile se fec „treptat” „legea progresului”

le aranjează, „capitalismul va fi înlocuit”
● Această formulare este antimarxistă, nestiințifică, înslăvire și negare a rolului creator al revoluției, o închinare în fața spontaneității, a mersului dela sine. Acestea denotă nu numai o lipsă de pregătire științifică, dar și o lipsă de nivel politic, un obiectivism care stringe elanul tinereții pentru construirea socialismului, o lipsă totală de combativitate, de abdicare dela lupta în construcție. Nu se arată un curint despre rolul luptei claselor exploatate în dăborirea vechii orînduiri și crearea celei noi, nu se pune nicidecum despre rolul clasei muncitorești și a partidului ei în trecerea dela capitalism la socialism.

Este surprinzător cum autorul lectiei, pentru caracterizarea orînduirilor economice-sociale cum și a cauzelor care au determinat schimbările lor și a modului revoluționar cum aceste schimbări se realizează nu a recurs la geniala operă nemuritoare a lui I.V. Stalin „Despre materialismul dialectic și materialismul istoric”, în care aceste probleme sînt tratate în chip definitiv și constituie materia indispensabilă și obligatorie pentru exprimarea lor.
De asemenea este de neadmis că autorul nu

plăsește geniala operă stalinistă: „Marxismul și problemele
lingvistice” apărută în Junie 1950, a cărei preluare
și răspîndire era vie în toate verigile activității de partid
și de stat, ^{inițiativă} cursul începînd a fi predat în septembrie 1950.
Acolo au și găsit formularea despre rolul statului ca instituție
de suprastructură, problema legii trecerii de la o ordine la
alta prin explozii în societatea împărțită în clase dușmane
și a trecerii fără explozii la o nouă calitate în societatea
socialistă, în care nu există clase dușmane.

5. La pag. 14-15 sînt enumerate în mod necritic cursurile
ținute din noapte de 23 august 1944.

a) La pag. 15 se spune: „În 1923 a fost votată de
parlament Constituția nouă, care pe lângă apărarea
intereselor capitaliștilor și ale rămaștelor feudale con-
ține și dispoziții democratice; acestea din urmă
nu au fost însă respectate și executate.”
Această caracterizare a Constituției din 1923 este distri-
vistă, falsă.

Este știut că renunțarea Constituției făcută în martie 1923
s'a făcut de parlamentul liberal, cu călcarea vechei
Constituții care prevedea că parlamentul trebuie să
fie dizolvat și Corpul electoral trebuie să aleagă un
parlament de renunțare. Liberalii s'au temut însă
de popor, de alegeri și au făcut ca Constituția să fie
votată de vechiul parlament ales prin mijlocul cele-
lor electorale vechi.

Această Constituție prevede în art. 21 că toți factorii
se bucură de egală ocrotire; pe cînd proprietatea
este garantată munca însă nu are nici o apărare.

Art. 8 proclamă: „nu se admite în stat nici o
clasă de naștere sau clasă socială”, dispoziție
prin care se interzicea interzicerea luptei de

clasă -
lângă cea de vînt din Constituția din 1923

a fost anihilată în cea mai mare parte prin legea ~~1923~~
reforma electorală din 1926, inspirată de legiuirea fascistă
italiană din 1923, care consacra inegalitatea votului expris-
mit prin crearea "primii guvernamentale". — 133

b) În chip fugitiv și superficial se vorbește despre Regulamentele
organice (pag. 14) fără a se arăta în ce constau părțile
lor pozitive. Este știut că Regulamentul Organic a
contribuit la progresul Moldovei și Țării Românești separând
puterea executivă, de cea legislativă și judecătorească, desfructuind
vârurile interioare, organizând armata națională și învăță-
mintul în limba națională, reorganizând administrația.
Regulamentul Organic precede legi, organizare și admi-
nistrație aproape identice pentru Moldova și Țara Românească
și prin aceasta pregătește unirea politică de mai târziu
astfel de formulări nu orientează pe student, denotarea fa-
adevărului istoric, nu subliniază legăturile cu Rusia
și ajutorul primit pentru crearea statului național.

6. La pag. 32 se face următoarea afirmație:
"În chestiunile cele mai importante, chiar Comitetul
Central al Partidului are dreptul de inițiativă și deci-
ziune!" —

Acastă formulare nu are sens, contrazice principiul
de bază al dictaturii proletarietului că Partidul este forța
conducătoare și îndrumătoare în sistemul dictaturii
proletarietului, exprimă o limitare în conducerea de
câte Partid.

Aici se evidențiază graba și superficialitatea sau confuzia
supra problemei.

Studenikîn în "Dreptul administrativ sovietic"
după care autorul lecitiei ia "formule în care se manifestă
conducerea aparatului de stat sovietic de către Partid" (asa
se exprimă Studenikîn vorbind despre "forme" nu despre principii),
Studenikîn arată că: "În chestiunile cele mai
importante, privind conducerea de Stat, Comitetul

Centrul al P.C. (b) al U.R.S.S. și Consiliul de Miniștri al U.R.S.S. emit hotărâri comune", ceea ce este cu totul altceva decât a spune - ca în lecție - că "Comitetul Central în chestiunile cele mai importante are dreptul de inițiativă și decizie!"

Autoorul lecției denaturează sursa sovietică și ajunge la un lucru inexact, care produce confuzie și orientează greșit pe student.

7. Lecția 5^a (pag. 34-42) care tratează despre "Unitatea puterii de stat" nu arată în ce constă concepția marxist-leninistă despre unitatea puterii de stat și nu evită esența așa zisei teorii burgheze a separației puterilor.

La pag. 41 se face următoarea afirmație: "În calea spre construirea socialismului, țara noastră a inaugurat și ea caracteristicul sistemului socialist: unitatea puterii de stat."

Nu se arată în ce constă înrădăcinarea marxist-leninistă despre unitatea puterii de stat, care sînt cauzele care au făcut ca la noi această unitate să fie exprimată în mod fals. El apare ca cum "inaugurat", creat în mod întâmplător sau arbitrar.

Marx, cel dintîi a demascat minimele terori separației puterilor și a arătat că diversitatea activității statului "nu este în realitate altceva decât obișnuita diviziune industrială a muncii, aplicată la mecanismul statului."

În societatea bazată pe exploatarea tuturor organelor statului sînt puse în stăruială intereselor exploataților - "Influența mecanismului" (Marx) este interesul de clasă al exploataților, aceasta este esența puterii de stat și aceasta trebuie subliniat și spus în evidență pentru înțelegerea așa zisei teorii a separației puterilor.

Autoorul lecției are la îndemîna formularea cu privire la unitatea puterii în țara noastră făcută

de țară al G. Gheorghiu - Dej în "Raportul asupra Constituției" ⁴⁹⁴
făcut în fața Marii Adunări Naționale" (9 aprilie 1948 : 134

" în vechia Constituție - spre țară al G. Gheorghiu - Dej -
care este un adevărat model de față mică, caracteristică democra-
ției burgheze - figura un articol în care se declara că "toate
puterile statului emană dela națiune". În realitate însă, subredite
regimului, drepturile națiunii, drepturile poporului, erau uzurpate
fără rusine de către o castă exploatare.

" Că vreme puterea de stat se afla în minile mareșii
Capitol și al mosierimii; că vreme guvernele, justiția, apa-
ratul de stat, armata erau conduse și dominate de reprezen-
tanți acestor clase și folosite împotriva poporului, ată vreme
declarația că toate puterile statului emană dela popor,
o ovidă goală, ihoșita, menită să amăgească masile
populare. Ea a devenit realitate numai atunci când pu-
terea de stat a trecut în minile claselor și categoriilor
sociale reprezentând poporul în imensa lui majoritate,
clasa muncitoare, aliată cu țărănimea muncitoare, cu
intelectualitatea înaintată și cu toate puterile tradiționale ale
poporului."

amăgirea maselor populare, ascunderea caracterului de
clasă, unitar și exclusiv, al puterii, de către burghezie,
puterea trecută în mină poporului muncitor prin
asturnarea burgheziei, sensul adevărat al unificării
totii puterii și a preluării separației a puterilor
este arătat în citatele de mai sus -
Expunerea lectiei este completă, scolastică, fără viață,
fără documentare, lipsită de combativitate, vădește o lipsă
de orientare ideologică și politică. -

8.a) La pag. 83, lectia "Centralismul democratic și
chestiunea națională" se face unatoarea afirmărilor
" în sistemul centralismului democratic s'a
rezolvat definitiv chestiunea națională, care a
preluat în timpurile din urmă rolul trist al

Contraverselor și luptelor religioase în istoria mondială!
această formulare este fără sens. "Chestiunea națională"
a fost rezolvată de știința marxist-leninistă cu
privire la națiune, de principiile leninist-staliniste
cu privire la problema națională, de politica Partii-
dului și de imensul rol direct al tovarășului Stalin.
b) în loc de a se ocupa de participarea naționalităților
în administrație, autorul lecției se ocupă de Problema
națională, chestiune care face obiectul special al
cursului de Marxism-leninism. -

În afară de faptul că expunerea este schematică,
reducă, ea are o gravă omisiune: autorul lecției enu-
ncește numai opera lui J.V. Stalin: "Marxismul și
problema națională" dar îi este absolut necunoscut
opera "Problema națională și leninismul!" -

De aceea - din ignoranță - nu expune problema
de importanță capitală: despre națiunile burgheze și
națiunile socialiste, nu arată trăsăturile, caracteristi-
cile, națiunilor socialiste rod al pufacerilor re-
voluționare enunțate de popoarele Uniunii Sovietice.

x x

x

Acestea sînt unele observații făcute la lecțiile
asa cum au fost ele ținute. Nu am intrat în cercetarea
structurii Cursului, a obiectului ales pentru tratare etc -

Lecțiile examinate vădese o lipsă de pregătire ideologică,
politică, științifică și didactică. Ele sînt cu totul lipsite de
valoare. Ele conțin greșeli serioase, din care unele
au fost semnalate mai sus. -

15 martie 1953.

A. Schreiber
profesor la Fac. de Științe
Juridice, șef de catedră la "Teoria
Statului și Dreptului" -

~~495~~
13443

DECLARATII MARTORI
PRIVIND
ACTIVITATEA SABOTOARE A ARESTATULUI
SOLYMOS IVAN IN CADRUL
CENTROCOOPULUI.

Declarație :

Subsemnatul Buri Silvestru cu
slamnicilie în Buc. Str. Rama nr. 2 raion
J. V. Stalin de profesie mecanic-electrici-
an, cu funcția de director la Centrocoop
dir. Organizare din calea Victoriei nr. 29,
slau sumătorea declarație deșpre
Soimas, Ivan Jost. Vice Președ. la Uniunea
Centrală a coop. de casum.

Pe Soimas Ivan lam sunasent în
anul 1950. când am intrat în cooperatie.
El avea funcția de Vice Președ. în com.
executiv al Centrocoopului și trebuia
să răspundă de activitatea Direcțiilor:
Planificare, Contabilitate și Financiar,
Aparitionare și desfacere și Dir Admi-
nistativă pe care le conducea direct.

De la venirea mea în cooperatie am
aflat că Soimas Ivan este unul lu Vasile
Lucea care a fost adus de el în cooperatie
de la Ministerul de finante. Salariați
din Centrocoop îl pareclie Baranul
Mîncă Lauren iar alți îi spunem Regele
Mîncănoșilor, pt că mîntea de câte ori
clerhidica gura fără rusine. Ca metooli
a se de muma Soimas pramitea rezolvarea
oricărei probleme, dar în realitate nu le
rezolva. Sistematis le amăna rezolvarea
la vîno mîine la poimîine, ori mai fă
un referat, ori că a uitat sau nu a avut
timp, etc. Acest sistem de muma a lui
Soimas se disrute printre salariați din
centrală.

Sau un caz concret care confirmă cele de mai sus.

În perioada anilor 1950-1951. când eram membru la Uniunea Coop de Consum din Capitală, aveam circa 40 autoturisme pt aprovizionarea capitalei cu legume și carne. Din lipsa unui garaj ele erau ținute sub cerul liber pe platforma Obar, atât iarna cât și vara. De și de la bun început am avut promisiunea lui Laimos T-von că va aproba sumele și materialele necesare pt. construirea unui garaj, materiale și bani de care Centrul dispunea, Laimos amâna sistematic rezolvarea problemei garajului când ne lămanam această faptă membru. Văitac și la urmă mă trimetea iar la Laimos care din nou promitea rezolvarea fără însă să-mi de aprobarea cerută.

Pt. a rezolva acest caz, am cerut ajutorul Org. Buc. P.M.R. care la chemat pe Laimos în fața țar Anoniu pentru pe atunci și unde Laimos și-a luat angajament scris că va rezolva problema imediat. Când mam prezentat a doua zi la el să-mi dea aprobarea, a refuzat spunând că el este vice membru și că se ocupă cu probleme pe țară și că are legătura cu comitet. Central, iar org. Buc. P.M.R. nu nu poate să-i dea lui sarcini. Aprobarea am primito când a fost chemat a doua oară la țar Anoniu fiind de față și țar Letrner, șeful secției plan financiar al org. Buc. P.M.R. unde Laimos a primit un sever avertisment asupra calității de membru de partid iar rezolvarea problemei garajului va fi realizată drept rabat. După aceasta Laimos a dat

sprobarea imediat.

El înțelegeri am mai avut cu Soimas și când eram director la Centrucoop S.C. comercială. El susținea că inventarele la unitățile de desfacere trebuie să le facă numai gestionarii. Aceasta era incapotabilă cu funcția de gestionar, și chiar și permis să facă și mai mari fraude. Eu susțineam că inventarele trebuie făcute de contabilii în prezența gestionarului respectiv ca să existe controlul asupra verificării gestiunii. Acest lucru Soimas nu avea interes să-l înțeleagă, ca să lămurim acest caz am fost împreună la tar conșilier Sovietic Afanin, care a presinat justetea celor susținute de mine, ca în momentul când ră eram de la tar Afanin, Soimas să susție iar. Tera lui dus-mănușoară Aceasta la supărat pe tar Afanin care lo criticat foarte sever, spunând: că un al doilea am ca Soimas, decompus și minciunos, nu a mai întâlnit și în era muneă de mare răspundere. Că este lipsit de caracter, că nu are nici un fel de opinie și că nu înțelege să pue în practică măsuri cu titlu de experiență recomandările sale, dând și un exemplu cu un caz la una din Reg. când Soimas, a informat pe tar Afanin că a pus în practică tot ce ia recomandat, ca în momentul când sa deplarat la feta caului împreună cu Soimas să comtete că nu a făcut nimic. La această critică dădea din cap afirmativ și rânzea ca un dement.

Soimos Ivan. avea următoarea atitudine față de oameni: Lingusitar și slugarnic față de superiori sau egali săi și înpăciunitar până în mătura oșelor iar față de subalterni era brut și răsbunător. Dacă nu aveam puținul partidului Soimos, ar fi reușit să mă sampanită. Un alt caz e fost eu din Gardavov Gaspadin care în prezența mea când și-a spus părerea despre felul cum erau pemiati unii salariați eu care el nu era de acord, Soimos la apăsător spunând: „Eu sunt Vicepresed. tu esti director nu ai dreptul să discuți oidi-nele mele, ti-am dat ordon și trebuie să execuți!” fără săi dea voie să mai spună ceva.

Soimos avea relați de prietenie, creind familiarism, cu evaghi Victor Ibrabo Edelbert și Cernicea Dumitru cari puneau interese lor personale mai merus de interesele generale, pe caricaturantul să erau mude cu Varile Luca și adusi de el în cooperatie. Soimos apușa prime nejustificate din fondul precedintelui și din fondul de premiere activisti, după bunul său plac acelora cari se lingureau pe lângă el - ceea ce lăta foarte mult - ca de exemplu Directorii. Lesen Paul, Fărăk Stefan, Lavăr Gheorghe, Deogene Gigevescu și alți. Soimos mai făcea șof cu fondul de cabinet care pt. el era nelimitat, pe care îl folara pt. tratatie (cafea, dulceață, gustări, siropuri etc)

pentru acei cei erau pe plac, la ai ce ocarie
asa cum era de exemplu fosti directari, Lupu
Gingold, Sandu Bernea si multi alti.

Revoltat si framantat de atitudinea
dusmanoara fata de muncii a lui Saimas,
mi-am pus dere ai intrebarea? Cum
poate fi membru de partid un armena
element descampus, cu origini de graf care
nu are nimic comun cu interesele clasei
muncitoare, si de ce un armena nu este
tinut intr-o muncii de asa mare raspundere,
cu rezerve mi-am exprimat aceasta fra-
mantare si fata de tar. Vice Prea Gănet.
Raspuns la toate acestea am avut cand
sau preluat documentele de partid referi-
tar la descoperirea si radierea devieri de
dupa doi din partidul nostru. Atunci
mi-am dat seama ca Saimas Ivan este
un dusman invrat al regimului nostru,
car a reusit sa se strecoare in partid si
in conducerea coop. de consim cu
scopul de lavi dinaintea in interesele
clasei muncitoare.

Asfel Saimas Ivan si elica sa
au contribuit din plin la desfiintarea Uni-
unilor Regionale - abia constituite - dupa
raionarea teritoriului R.P.R. in momentul
cand ele incepuse sa dea roade bune, in-
fiinmand in locul lor, directi regionale
formate din cate 7 salariati, cari de la
infiintarea lor nu au dat niciun fel
de rezultat. Consider aceasta o actiune
dusmanoara de sabotaj care a reusit
sa desorganizeze muncii in coop. in

aproximativarea clasei muncitoare și a
industrii socialiste cu motorul prime.

Introducerea (are și) a noului sistem
de finanțare al coop. sâteste a fost iar
o acțiune criminală de sabotaj a lui
Lainos, cu scopul premeditat de a
deroganiza și coop. sâteste veriga de bare
a coop. de câștig. (unitatea care realizează,
planul în fapt.) Împotriva prevederilor
statutare aprobate de adunările generale
ale membrilor coop. și împotriva princi-
piului democrației interne a cooperăției.
Dacă această acțiune banditească a lui
Lainos, nu ar fi fost epuizată la timp de
de către partid, ea ar fi provocat mari
nemulțumiri, în proporție de masă în
rândul membrilor coop. de la sat, ar fi
dus la o decompunere a sistemului coop.
de câștig, la o ruptură în politica par-
tidului naștre de întărire a alianței
clasei muncitoare cu țărănimii munc-
toare. Împotriva acestei acțiuni, am
prezentat faptul că am execut. nu referat
în care am arătat motivele pt care dir
Organizare nu este de acord cu noul
sistem de finanțare, dar el nu a fost luat
în considerare.

În problema diferitelor organizații
și reorganizării ale unităților sistemului
coop. de câștig, Scimas personal sa
ocupat de rezolvarea schemelor de în-
rachare și a fondului pt. plata muncii,
pe care în mod intenționat nu le rezolvă
în timp, cu scopul de a crea nemulțu-
miri în rândul salariaților.

138

Decasta a făcut ca o bună parte dintre salariați cei mai buni să plese din corp. Toate protestele și insistențele adunate la Iainos, din partea unităților în cauză au rămas fără rezultat. Exemplul poate fi dat tar Frenchel Lambé de la Uniunea Capitale ca și ceilalți salariați ca și pt. o parte din salariu au fost de 2-3 ori preavizati plătiind-lire preavizul în loc de salariu.

Și ori se mai constată că Iainos după bunul său plac a dat scheme de coop. orărești cari au salarii mai mari, la circa 300-400 coaps. rătăști cari în mod just trebuie să aibă salarii mai mici. Conșider că și aceasta a fost o formă de rabat.

Reducerea de preturi la unele mărfuri ora rise, "gu vandabil" inițiată de Iainos și Cernicea, în pragma reformei bănești a constituit după mine o formă de rabat pt a lavi în succesul reformei. Prin aceasta ei au urmărit, diminuarea stocurilor de mărfuri care trebuia să constituie rezerva necesară consolidării și succesului reformei bănești.

Iainos Ivan sa angajat în fata cons. de obinști de a reduce fondul de salarii la coop. rătăști cu încă 2000.000. lei noi cu toate că era sigur că practic nu se putea face, și fără să ție seama de posibilitățile reale de pe teren. Soluționarea a gârto Iainos în concedierea unui număr mare

de salariati din cadrul coop. satesti.
 Aceasta a fi dus la paralizarea activitati
 coop. satesti, la existenta fraudelor la i
 anarhie totala si la nerecolivarea planului
 O solutie mai acceptabila era reducerea
 fondului de salarii, prin furianarea coop.
 satesti nerentabile si cu rentabilitate
 născuta. Cu tratate insistentele din Cong.
 trecera la furiumi din timp, o fast men
 amanata, si numai in ultimul timp au
 fost aprobate. Toti de timpurile sunt det
 furianarea se facut in mod sincerat
 fara sa se tina seama de situatia reala
 de pe teren, in era fel ca prin furiumi,
 coop. sa devina unitati rentabile si
 puternice, cari sa exigere stat realizarea
 planului la desfasur cat si la echitati
 In aceasta perioada Saimas a introdus
 noul sau sistem de finantare al coop. satesti
 de care am vorbit mai inainte, de oarce
 el nu avea, car si se dusman, nici un
 interes ca in coop. de carsum sa se rezolve
 in mod just problemele trasate de partid
 prin ~~rezolutia~~ planului din 3-5 Martie 1949.
 Aceasta imi este declaratia pe care
 e dau de buna voie si refuzat de mi-
 nuni pe care a scris pe papirus.

23 IV 1953.

Leu.

conform cu original

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

4 Februarie 1953, București.

Interogatoriul a început la ora 13,00 și a terminat la 24,15

Su, Lt. de securitate BARBU LASCARU, am interogat în calitate de anchetator, pe martorul:

CONSTANTINESCU HORIA, născut în 1909 Ianuarie 19, în București, cetățenia română, naționalitatea română, fost membru în F.R.N., studii 2 ani Facultatea de Drept București în 1934, de profesie funcționar, în funcția de referent tehnic de specialitate în Ministerul de Finanțe A.D.A.N., cu ultimul domiciliu în București str. Apărătorului nr. 6 ap. IV București, căsătorit cu ROZA DASCAL de 40 ani, cămăci, are un copil de 6 ani.-

Tatăl a fost ajutor grafier, și nu are avere.-

Începând din anul 1930 am luat parte la toate alegerile și am votat cu Partidul care făcea alegerile, în anul 1938 am făcut parte din F.R.N. Am fost decorat în 1945 cu Coroana României cl. V și medalia "Pobeda" (Victoria), serviciul militar l-am făcut la Reg. 31 Artilerie Constanța, cu gradul de sergent

Am fost în Italia, Cehoslovacia, Polonia, în anii 1928, 1929, 1930 în excursii studențești.-

Întrebare:

Când și în ce împrejurări ai cunoscut pe GABRIELA DUMITRU?

Răspuns:

L-am cunoscut pe GABRIELA DUMITRU în luna Decembrie 1947, când a fost numit director de cadre al Ministerului de Finanțe. Am funcționat în Ministerul de Finanțe din luna Oct 1933, tot timpul am lucrat la Dir. Personalului. În luna Ianuarie 1948, la propunerea lui GABRIELA DUMITRU prin decizia ministerială am fost numit subdirector la Dir. Cadre. În tot cursul anului 1948 am lucrat sub directa conducere a lui GABRIELA DUMITRU. Din anul 1949, nu am mai lucrat direct cu

ss. Constantinescu Horia

GHEORGHE DUMITRU el fiind numit controlor revizor general, apoi Președinte al Comitetului pentru Prețuri și ulterior vice-președinte al Centrocoopului.-

Intrebare:

Ce relații au fost între d-ța și GHEORGHE DUMITRU?

Răspuns:

Intre noi nu au fost decât relații de serviciu.

Intrebare:

După plecarea lui GHEORGHE DUMITRU din Ministerul de Finanțe, te-ai mai întâlnit cu el?

Răspuns:

Până la data de 1 sau 2 Octombrie 1951, nu am revăzut pe GHEORGHE DUMITRU. În această dată l-am vizitat pe GHEORGHE DUMITRU în Căminul Victoriei la Centrocoop în biroul său.-

Intrebare:

Cu ce scop ai vizitat pe GHEORGHE DUMITRU la Centrocoop?

Răspuns:

L-am vizitat pe GHEORGHE DUMITRU cu scopul de a-l ruga să mă recomande lui VASS președintele Comisiei de Stată depe lângă Consiliul de Miniștri, pentru a mă transfera la Ministerul de Finanțe la această comisie. Am dorit să fac această schimbare de serviciu deoarece consideram că acolo munca va fi mai ușoară și mai ademență mie.-

Intrebare:

Din ce motiv ai apelat tocmai la GHEORGHE DUMITRU pentru această transferare?

Răspuns:

Am apelat la GHEORGHE DUMITRU din motiv că mi-a fost șef direct și că în repetate rânduri apreciasem felul său de a munci. În plus prin relațiile lui îl știam în stare să-mi satisfacă această cerere.-

Intrebare:

Ca săți discutat cu această ocazie?

Răspuns:

Intrevederea a durat aproximativ 5 sau 10 minute. La cererea mea GHEORGHE DUMITRU a refuzat să intervină la comisia de stată, spunându-mi că mă va transfera la Centrocoop unde are nevoie de personal. Mi-a spus că de situația mea se va ocupa SOLIMAN IVAN și pentru rezultat să mă adresez acestuia.-

es. Constantinescu Maria

Cu această ocazie nu s'a mai discutat altceva.-

141

Intrebare:

Cine era SOLYMOS IVAN?

Răspuns:

SOLYMOS IVAN era consilier la Centrococop având sub conducerea sa mai multe direcții din Centrococop. De aceasta îl cunoșteam încă din Ministerul de Finanțe unde fusese directorul Direcției State. Cu el eram în raporturi oficiale.-

Intrebare:

Cus ți-a rezolvat SOLYMOS IVAN această chestiune?

Răspuns:

La câteva zile după vizita făcută lui CERNICIGA n'am dus la SOLYMOS IVAN la Centrococop în str. Brancovanu unde își avea biroul. I-am arătat scopul venirii mele. SOLYMOS IVAN fusese anunțat între timp de CERNICIGA DUMITRU asupra mea și a dat telefonic dispoziție directorului de cadre al Centrococopului să facă formalile necesare pentru transferarea mea de la Ministerul de Finanțe la Centrococop.-

Am rămas înțeleși ca SOLYMOS îmi va comunica rezultatul telefonic, urmand să primesc și înștiințarea oficială.-

Intrebare:

Ți-a comunicat SOLYMOS IVAN rezultatul?

Răspuns:

La aproximativ două săptămâni SOLYMOS IVAN mi-a comunicat telefonic că această chestiune a mea se va rezolva în curând, deoarece a obținut aviz favorabil verbal pentru transferarea mea din partea fostului ministru adjunct de la Ministerul de Finanțe MODORAN VASILE.-

Cu toate acestea au trecut luni de zile și totuși nu am obținut transferarea.-

Din acest motiv am căutat să vorbesc din nou cu CERNICIGA DUMITRU asupra cererii mele.-

Intrebare:

Când ai discutat din nou cu CERNICIGA DUMITRU și ce anuși?

Răspuns:

În primăvara anului 1952 am făcut mai multe încercări de a vorbi cu CERNICIGA DUMITRU dar acesta fiind foarte ocupat sau plecat nu am reușit. În luna Mai sau Iunie 1952, în urma unei convorbiri telefonice între mine și POPA ALEXANDRU, șeful de cabinet al lui CERNICIGA DUMITRU, am fost primit de acesta din urmă.-

ss. Constantinescu Maria

Intrebare:

Ce s'ăi discutat cu această ocazie?

Răspuns:

Am repetat solicitarea mea de a fi transferat dela Ministerul de Finanțe la Centrococop, cu mențiunea de a se analiza până după încheierea lucrărilor comisiei guvernului și de partid, care în urma descoperirii devierii de dreptăți verificau situația funcționarilor din Ministerul de Finanțe, CĂMĂCICĂ a fost de acord cu mine în această privință și mi-a repetat că de rezolvarea problemei mele se va ocupa SOLIMON IVAN dela care voi obține și rezultatul.-

Tot cu această ocazie i-am dat lui CĂMĂCICĂ DUMITRU o notă informativă cu privire la unele elemente suspecte vecini de ai mei urzând ca dănsul s'o înainteze forțurilor competente.-

CĂMĂCICĂ DUMITRU mi-a arătat că tocmai primise un avis din partea Direcției Administrative din Ministerul de Finanțe, că achite costul unor mobile pe care le luase dela Minister încă din 1948. Dănsul făcea obiecție că una din piesele menționate fusese restituită Ministerului de Finanțe și n'a rugat să mă interesez de acest caz.- Se am constatat că într'adevăr se comisesse o greșelă și s'a adresat lui CĂMĂCICĂ DUMITRU din cost această piesă.-

Intrebare:

Cum s'evolue cererea d-tale?

Răspuns:

După o țevă zile am fost la SOLIMON IVAN comunicându-i cele discutate de mine cu CĂMĂCICĂ. SOLIMON m'a asigurat că situația mea va fi rezolvată favorabil. Tot atunci SOLIMON mi-a dat o cerere prin care solicita să- i se reglementeze situația unui frigider pe care el îl avea în folosință dela Ministerul de Finanțe și pe care nu îl plătiesc.-

Intrebare:

Ce altceva s'a mai discutat cu această ocazie?

Răspuns:

Absolut nimic altceva nu s'a mai discutat cu această ocazie.-

Intrebare:

Am mai revăzut pe SOLIMON IVAN și CĂMĂCICĂ DUMITRU?

Răspuns:

Am i-am mai revăzut pe SOLIMON IVAN și nici pe CĂMĂCICĂ DUMITRU.-

Intrebare:

In afara celor aritate mai sus mentionate, cum sau SOLIMOS IVAN ti-au mai facut vreun serviciu?

Raspuns:

Absolut nici un serviciu nu mi-au mai facut nici COMITATUL si nici SOLIMOS.-

Intrebare:

Mai ai ceva de adaugat la relatia dintre d-ta, COMITATUL si SOLIMOS?

Raspuns:

Nu mai am nimic de adaugat.-

Intrebare:

In anii 1950 si 1951 ai avut cu SOLIMOS relatii de serviciu sau personale in afara celor aritate?

Raspuns:

Nu am avut cu SOLIMOS IVAN in anii 1950-1951 nici un fel de relatii in afara celor relatate mai sus.-

Intrebare:

AI fost sincer in cele declarate?

Raspuns:

Da am fost complet sincer.-

Intrebare:

Arati d-ta in ce imprejurari ai primit dala Centrocoop, in cursul anului 1952, o anumita suma de bani?

Raspuns:

La inceputul verii anului 1952, SOLIMOS IVAN mi-a telefonat la minister ca sa mi prezint la Comitetul Centrocoopului. Prezentandu-mi acolo un gaset formal facute pentru a ridica o suma de 300 (opt sute) de lei. Am facut pentru acesti bani o chitanta si i-am incasat.-

Intrebare:

Pentru ce ai primit acesti bani dala Centrocoop?

Raspuns:

In luna Aprilie sau Mai 1952, am vizitat pe SOLIMOS IVAN in noi special in str. Mendeleev, unde avea unul din birourile sale intr'un local al Centrocoopului. Cu aceasta ocazie i-am solicitat un hartuant birou. SOLIMOS IVAN s'a ocupat el si personal nu mai poate da acest hartuant dar ca va aranja sa primesc oficial din partea Centrocoopului. La aproximativ o luna si jumatate a venit telefonul din partea lui si am incasat aceasta suma de 300 lei. In forma de nota ca acesti bani i-am primit drept recompensa

as. Constantinescu Maria

X pentru unele servicii prestate de mine Centrului...
DIRECTIUNEA ~~GENERALA~~ A SECURITATII STATULUI

si prestat de-a serviciul Centrului care sa
justifice primirea acestei recompense?

Raspuns:

serviciile la care sa refera... prin care sa
realizate obligatiile legale co-
revenanu mie in functie pe care sa detinam...
teorul de finante, deci acest premiu sau recompensa in realizate
de catre justitiat, cu atat mai mult ca si aceasta functie a
mea inceputa de aproape doi ani.

Interogatoriul a inceput interogatoriul micule Interogatoriul s-a terminat la

ore 11 si 15 minutu de motiv, cu toate insistentele depuse nu ai de-
clarat acest fapt si nu ai fost sincer in ancheta?

Raspuns:

Da de vreau sa evaz intru...
1. Numele CONSTANTIN V. NESCU 2. Pronumele el

3. Anul, luna si ziua nasterii 17.08.1934 4. Locul nasterii Bucuresti
cu ALTEA I. I. I., totuși 1-ai solicitat un imprumut?

5. Celajenia Romã 6. Nationalitatea Romãna
7. Apartenenta politica nu solicitat acest imprumut din cauza necesitatii

8. Studii Laua 9. Profesia ca profesor 10. Ultimul loc de munca si
functie Peștera la Ministerul de Finante P.O.A.S.

11. Ultimele două sau cinci ani, at in Ministerul de Finante, ca si in...
12. Situatia importanta asupra lui ALTEA I. I. I. ca si in...

13. Origina societa de...
14. Activitatea politica...

Barbu Lanobel

Scritura,

[Handwritten signature]

REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ
 MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
 DIRECȚIUNEA GENERALĂ A SECURITĂȚII STATULUI

PROCES-VERBAL DE INTEROGATORIU

4 Februarie

1953

Orașul

București

Interogatoriul a început la ora 48 și - minute. Interogatoriul s'a terminat la ora 21 și 15 minute.

Eu, ls. de Securitate Borbu Lenohel

am interogât în calitate de anchetator

1. Numele CONSTANTINESCU N 2 (pe arestatul, reținutului, martorul) 2. Pronumele Floria

3. Anul, luna și ziua nașterii 1909 Ianuarie 19 4. Locul nașterii București

5. Cetățenia Român 6. Naționalitatea Român

7. Apartenența politică FRN din ce an 1938

8. Studii 2 ani facultatea de drept - București - 1934 (când, unde și ce școală a absolvit)

9. Profesia Funcționar 10. Ultimul loc de muncă și funcția Referent tehnic de specialitate, Min. Finanțe A.D.A.S.

11. Ultimul domiciliu Str. SPATARULUI Nr. 6 Ap. IV - București

12. Situația familială Roza Desuel - 40 ani căsătorie, Coralice (soția, copii, numele lor, vârsta lor, domiciliu și ocupația)
Stela 6 ani fiică.

13. Origina socială Ajutor grefier total, fără avere. (averea părinților până la 25 August

1944 și în prezent)

14. Activitatea politică până în 1947 Începând din anul 1930 (în ce partide politice a fost.

Participare în alegeri)

am luat parte la toate alegerile m' am
votat cu partidul comunist, în
anul 1938 am făcut parte din FRN.

Semnătura,

Constantinescu

15. Decorații, distincții și premii guvernamentale În anul 1945
(înainte și după 23 August 1944)
decorația Croana României cl. I și medalie „Pobeda” (Victoria)

16. În ce armată a făcut serviciu, grad, funcție stejerul. 1932 gradul
Sergent, Reg. 13 Artilerie et. Constanta.

17. Dacă a fost prizonier Nu
(unde și când)

18. Dacă a fost în străinătate, unde, când și în legătură cu ce Italia,
Cehoslovacia și Polonia ~~1927~~ - 1928 - 1929 - 1930
excursii studențești.

19. Dacă a participat în bande, în organizații contra-revoluționare Nu.

20. Dacă a fost judecat, când, din ce cauze, de cine și la ce pedepse a fost condamnat Nu

Intrebare: când și în ce împrejurări ai urmasul
pe cernicica Avramitea?

Răspuns

A. am urmasul pe cernicica Avramitea în luna
decembrie 1967 când a fost numit director de
cadre al Ministerului de Finanțe. Eu funcționam
în M.F. din luna Octombrie 1933 tot timpul
am lucrat la Dir. Personalului. În luna
ianuarie 1948 la propunerea lui Cernicica S.
prin decizie Ministerială am fost numit
subdirector la Dir. Cadre. În tot timpul anului
1948 am lucrat sub directă conducere a
lui Cernicica Avramitea. Din anul 1949 nu am

Semnătura,

M. Avramitea

Urmare: mai lucrat direct cu Cernicea Dumitru.
El fiind numit controlor noilor general,
epoi președinte al Com. Pt. Păluri și ulterior
vice președinte al Căminului.

Intrebare

Mantau

ce relații au fost între dumneavoastră și
Cernicea Dumitru

Răspuns

Intu noi nu am avut relații de
serviciu.

Intrebare

Mantau

După plecarea lui Cernicea D. din M. de
finanțe te-ai mai întâlnit cu el?

Răspuns

Până la data de 1 sau 2 Octombrie 1951
nu am revăzut pe Cernicea Dumitru, la
această dată l-am vizitat pe Cernicea D.
în Calea Victoriei la Căminul în biroul
său.

Intrebare

Mantau

Cu ce scop ai vizitat pe Cernicea Dumitru
la Căminul?

Răspuns

L-am vizitat pe Cernicea D. cu scopul de
a-l ruga să mă recomande lui Vass
- președintele comisiei de Stat de pe lângă
Consiliul de ministri pt. a mă transfera de la
Min. de finanțe la această comisie. Am dorit
să fac această schimbare de serviciu de oare
consideram că acolo munca va fi mai
ușoară și mai educativă mie.

Intrebare

Mantau

Urmare: din ce motiv ai apelat la omul la
cercetare Dumitru pt. aceasta transferare?

Răspuns

Am apelat la cercetarea Dumitru din
motiv că mi-a fost refuzat direct și
că în repetate rânduri opreaiere felul
meu de a munca. În plus prin relațiile
lui îl știu cum în stau să-mi rețină față
acestei cerere.

Intrebare

Le ai dismutat cu această ocazie?

Răspuns

Intervederca a durat aproximativ
5 sau 10 minute. La cererea mea ceri-
tica a refuzat să intervină la comisia
de stat spunându-mi că mă va
transfera la Lutracoop unde are nevoie
de personal. Mi-a spus că de rituelia
mea se va ocupa Solimos Ivan și pt
rezultat să mă adresez acestuia.
Cu această ocazie nu s-a mai dismutat
altceva.

Intrebare

Cine era Solimos Ivan?

Răspuns

Solimos Ivan era consilier la Lutra-
coop având sub conducerea sa mai
multe directii din Lutra coop.

Pe acesta îl cunoșteam încă din Min.
de finanțe unde fusese directorul direcției
Stati. Cu el eram în raporturi oficiale.

Observație: Fiecare pagină a procesului-verbal se iscălește de către arestat sau
martor, iar ultima pagină și de către anchetator.

Urmare: Jubare

147

Cum ti-a rezolvat Solyms I. aceasta chestiune?

Răspuns

La câteva zile după vizita făcută lui Cernicica m-am dus la Solyms I. la un loc în Sh. Brezoiu unde îmi avea biroul. I-am arătat reșp. venimii mele. Solyms I. fusese cumentat într-un timp de Cernicica I. asupra mea și a dat telefonic dispoziție directorului de cache și centrului să-mi facă formule necesare pt. transferarea mea de la N. de Firante la centru.

Am rămas înțeleși cu Solyms I. și va comunica rezultatul telefonic, urmând să primesc și înștiințarea oficială

Jubare

Mantantzi

ti-a comunicat Solyms I. rezultatul?

Răspuns

La aproximativ 2 săptămâni Solyms I. va mi-a comunicat telefonic că această chestiune a mea se va rezolva în curând deosebi și obținut aviz favorabil - verbal pt. transferarea mea din partea fostului ministru adjunct de la N. de Firante Modorcea Venile.

La toate acestea eu tu cut lemi de zile și teluri nu am obținut transferarea și este motiv cu căut să vorbesc din nou cu Cernicica Dumitru asupra

Semnătura,

Mantantzi

Urmare: cereri mele. Mantautu

Intrebare

caind ai dismutat din nou cu Cernicea D.

si la cerere?

Raspuns

In primavara anului 1952 am facut
mai multe incercari de a vorbi cu Cernicea D.

J. dor acesta fiind foarte ocupat sau
plecat nu am reusit. In luna Mai sau

Junie 1952 in urma unei convorbiri
telefonice intre mine si Pope Alexandru

Alexandru - seful de cabinet a lui

Cernicea D. am fost primit de acesta
din nou.

Intrebare

ce sti dismutat cu acesta ocazie?

Raspuns

Am repetat solicitarea mea de a fi
transferat de la M. Finante la Intra coaj
cu mentiunea de a se amana pana

dupa incheierea lucrarilor Comisiei Juresmulari
si de Partid care in urma denegarii

desersei de dreapta veri fi sau situatia
functionarii lor din M. F. Cernicea a

fort de acord cu mine in aceasta privinta
si mi-a repetat ca de rezolvarea problemei
mele se va ocupa Jolymos I von de la
care voi obtine si rezultatul.

Tot in aceasta ocazie i-am dat lui Cernicea
Jumitu o nota in formativă cu privire
la unele elemente suspecte racii de ei mei

Semnatura,

Mantautu

Urmare: urmand ca domnul s'a inainteze 148
furnitor competente

Comisia J. mi-a aratat ca Tomasi
primise un orif din partea Directiei
administrative din M. Finante si achita
costul unor mobile pe care le luase de la
minister inca din 1948. S'asul joaca
obiectia ca una din pierele mentionate
fusera restituite Min. de finante si nu-a
mugst si ma interesez de acest caz.

In cu constatat ca intradevar se
comisere o greseala si s'a sazut
lui Comisia J. din cost aceasta piere.

Intubare

Cum a evoluat ceea ce d'numi?

Rezumens

Dupa cate va fi te am fost la
Solymos Iren comunicandu-i cele
d'numite de mine la Comisia.

Solymos m-a angajat ca situatia mea
va fi rezolvata favorabil. Tot atunci
Solymos mi-a dat o copie prin care
solicite sa-i se reglementeze situatia
unui frigidar pe care el avea in
foloarea dela Min de finante si
pe care nu il potine.

Intubare

U este ceva sau mai d'numit cu aceasta
oazie?

Rezumens

Absolut nimic alt ce am sa mai

Semnatura,

Muntanu

Urmare: dinutat in curtea ocojia

Intrebare

Si mai revăzut pe Solyomos I. si Ceramica sumitru?

Răspuns

Nu i-am mai revăzut pe Ceramica Dina si nici pe Solyomos I sau.

Intrebare

In afara celor crătute mai sus Ceramica sumitru sau Solyomos I sau ti-au mai făcut vre un serviciu?

Răspuns

Abolut nici un serviciu nu mi-au mai făcut nici Ceramica si nici Solyomos.

Intrebare

Mai ai ceva de adăugat la relațiile dintre dumneata Ceramica si Solyomos?

Răspuns

Nu mai am nimic de adăugat.

Intrebare

In anii 1950 si 1957 ai avut cu Solyomos relații de serviciu sau personale în afara celor crătute?

Răspuns

Nu am avut cu Solyomos I sau în anii 1950-1957 nici un fel de relații în afara celor relatate mai sus.

Intrebare

Si fost nina în cele declarate?

Răspuns.

De am fost complet sincer

Semnătura,

Muntanines

Urmare: Intubare

Arta dum neta in ce imprejurari ei
primit dela centru coop in cursul anului
1952 o suma de bani

Răspuns

La începutul veri anului 1952 Solyms Ivan
mi-a telefonat la ministru ce rămie
prezintă la cererea centru coopului. Prezentă-
ndu-mă acolo am găsit femele pe care
pt. a ridica o sumă de 800 (opt sute)
de lei. Au înalt pt. aceti bani o
chitanță și i-am încasat.

Muntanu

Intubare

pt. ce ei primit aceti bani dela
centru coop?

Răspuns

În luna Aprilie sau Mai 1952 am
vizitat pe Solyms Ivan în mod special
în Str. Mendeleev unde avea unul din
birourile sale într-un local al centru coop-
ului. Cu acesta ocazie i-am ridicat un
imprumut banesc. Solyms. s'a spus
că el personal nu îmi poate da acest
imprumut dar că va cere să primesc
oficial din partea centru coopului. La aproxi-
mativ o lună și jumătate a urmas
telefonul din partea lui și am încasat
această sumă de 800 lei. În formă de crețe
ce aceti bani i-am primit drept recompensă
pt. unele servicii coluse de mine centru-
coopului.

Semnătura,
Muntanu

Urmare: Intrebare

Si prestat dumneata serviciu Centru Coagulului care nu justifica primirea acestei recompense?

Răspuns

Și serviciul pe care se refereau actele prin care am primit suma de 800 lei erau în realitate obligații legale ce-mi revineau mie în funcția pe care am deținut-o atunci în Ministerul de Finanțe. Deci acest premiu sau recompensă în realitate nu era justificat, în alături mai mult ca în această funcție a mea încetare de aproape 2 ani.

Intrebare

Sim ca motiv cu toate insistențele depuse nu s-a declarat acest fapt și nu s-a fost răscolit în arhivă?

Răspuns

Nu ~~am~~ am vrut să apar într-o astfel de lumină neplicată.

Intrebare

Am explici că deși nu erai în relații prea strânse cu Soly mos I sau totuși și ai solicitat un împrumut?

Răspuns

Am solicitat acest împrumut sub imperiul necesității.

Intrebare

Ce alt ceva mai poți să erăți în legătură cu Comisia de sau Soly mos I.

Răspuns

Am privit la Comisia și mi s-a revinut că

Semnătura,

M. M. M.

Urmare: prin 1948 sau 1949 s'a dismutat in
 min de finante ca a facut o ancheta
 importante asupra lui Siditz Zolten
 si ca l-ar fi ajutat pe aceste detoite
 relatii pietesti a erau intru ei. Nu unora
 obiectul si nici alte surse nuntii cu privire
 la aceasta cerutere mai stiu ca temica
 a contet sa se incompone cu elemente
 care ii erau apropiate de ex. Boteu
 Carol Băias si alti. Alte fapte nu mi
 mai amintesc cu privire la temica d.
 disonemi nici despre Soly nos l. nu mai
 am nimic de adăugat. *Montant*

Prezentul proces verbal l-am citit
 având în avânt si corespunde în totul
 celor surse de mine pt. care surse
 propriu se nit de nimici.

Directorul

L. de secretat
 Prokurorul

Montant

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestatul DOBRIS GHEORGHE, născut la 1 Noembrie 1914 în Corabia - Dolj, fiul lui GHEORGHE și VIRGINIA, de profesie funcționar, cu ultimul domiciliu în București Calea Victoriei Nr. 101.-

2 Octombrie 1952, București

Interogatoriul a început la ora 8,45

" s'a terminat la " 15.-

Intrebare:

Când și în ce împrejurări l-ai cunoscut pe ISIVAN SOLYMOS?

Răspuns:

Pe ISIVAN SOLYMOS l-am cunoscut după congresul cooperației din 19 Martie 1950, când a fost ales vice președinte al Centrocoopului.-

Intrebare:

De către cine a fost adus în cooperație?

Răspuns:

ISIVAN SOLYMOS a fost adus în cooperație de VASILE LUCA, pentru a întări comitetul Executiv al Centrocoopului cu un tehnician în materie financiară și de planificare.-

Intrebare:

Unde a lucrat ISIVAN SOLYMOS și ce funcții a îndeplinit înainte de a fi adus la Centrocoop?

Răspuns:

Inainte de a fi adus la Centrocoop, ISIVAN SOLYMOS, era director în Ministerul de Finanțe, profesor universitar la facultatea Juridică din București, secretarul comisiei pentru simplificarea și raționalizarea aparatului de Stat, și deputat în Marea Adunare Națională.-

Intrebare:

Ce direcții intra în sfera sa de activitate ca vicepreședinte al centrocoopului?

.//.

ss/Dobriș Gheorghe.

Răspuns:

Ca vice președinte al Centrocopului, ~~IST~~ IVAN SOLYMOS, coordona direcția Planificării, Dir. Financiară, Dir. Aprovizionării și Repartiții, Oficiul Tehnic, Dir. Administrativă cu subdirecția Personalului și un timp Dir. Transporturilor.-

Intrebare:

Ce știi în legătură cu munca depusă în cadrul Centrocopului, în calitatea sa de vice președinte?

Răspuns:

Imediat după venirea lui în Cooperatie, IVAN SOLYMOS a început să facă noi scheme, ale Centrocopului, înființând noi direcții și oficii, introducând în același timp în aceste scheme multe posturi de referenți tehnici de specialitate și de consilieri tehnici.- În resortul lui intrând: normele și salariile precum și subdirecția personalului, a încadrat în posturi de specialiști, elemente dușmănoase,- și fără nici-o specialitate cum era IONESCU LAZU consilier tehnic la Dir. Financiară care nu cunoștea problemele financiare și pe alții la celelalte direcții cum a fost WEISS EMERIC consilier tehnic la D.A.R. care nu avea nici-o specialitate în această materie. La venirea lui în Centrocop, erau 14 Directori cu adjuncți cu tot, ea la arestarea mea să fie peste 40 iar ref. teh. de specialitate (fără specialitate însă) din 20 au ajuns la peste o sută.-

Salariile tuturor din Centrocop au fost mărite fără rost și fără justificare prin încadrările pe funcții superioare prevăzute în noile scheme.-

Prin aceasta a făcut ca fondurile de salarii ale Centrocopului să crească, făcând în același timp și o centrală mare în detrimentul regiunilor și raioanelor unde se duce de fapt adevărata muncă a cooperatiei.- Din cauza depășirii încontinuu a fondului de salarii, Centrocopul în tot cursul anului 1951 nu a avut o schemă precisă, Dir. Regionale în tot cursul anului 1951 n'au avut fond de salarii, oamenii n'au știut ce salarii au, timp de 1 an de zile, Centrocopul plătindu-i din diferite fonduri într'o lună mai mult în alta mai puțin.- La începutul anului 1952 IVAN SOLYMOS își i-a angajamentul și cade de acord cu C.S.P. să reducă fondul de salarii a Centrocopului cu o anumită sumă, în Comitetul Executiv însă își ia angajamentul că nu va reduce fondul de salarii al Centrocopului ci va găsi o altă soluție.- Soluția pe care a găsit-o a fost că a desființat Direcțiile regionale care aparțineau de Centrocop, înființând cu

aceiași oameni, uniuni regionale independente, pentru care a cerut noi scheme, iar fondul de salarii al direcției regionale desființate a trecut ca reducerea fondului de salarii a Centrocoopului ducând în eroare guvernul.- Până la arestarea mea problema schemei Centrocoopului nu era rezolvată deoarece erau direcții care nu puteau funcționa, neavând fond de salarii ca Dir. Cerealelor și Dir. Fructelor.- Prin depășirea încontinuu a fondului de salarii a creiat pagube statului și neîncredere în rândurile salariaților din cauza nesiguranței postului, restructurându-se foarte des personalul, în special la regiuni și raioane a influențat realizarea planului Centrocoopului în sens negativ în toate domeniile de activitate.-

Intrebare:

Arată d-ta ce nereguli a comis IVAN SOLYMOS în materie de planificare.-

Răspuns:

IVAN SOLYMOS coordonând planificarea întregii Cooperații a făcut serioase greșeli aducând mari pagube statului prin planificarea mărfurilor industriale în cantități prea mari în regiuni unde nu se vindeau și prea mici în regiuni care cereau stăruitor aceste mărfuri cum ar fi de ex. ciment și cherestea în regiunile Constanța și Ialomița, care stăteau în cantități de zeci de vagoane ca în alte regiuni ca Argeșul și Doljul care cereau stăruitor aceste mărfuri să fie lipsă, recartându-se după 6 luni de zile.-

Din această cauză a planificărilor în cantități prea mari, cu toate că se vedeau stocurile de mărfurile rămase trimestrial, se produceau deteriorări și recartări de mărfuri care se soldau deci cu pierderi materiale.-

In privința planurilor de achiziții și repartiții a produselor vegetale se face vinovat că nu a controlat nici odată aceste planuri cu toate deficiențele constatate ca mărfuri stricate și planuri neîndeplinite neluând în materie de planificare nic-o măsură de îndreptare.- In problema prețurilor, IVAN SOLYMOS ca responsabil al prețurilor pe Centrocoop, se face vinovat că a mers tot timpul pe linia majorării prețurilor.- N'a făcut niciodată nici-o obiecțiune față de propuneri ci le admitea, susținându-le la Dir. G-lă a prețurilor unde obținea majorarea de preț cerută.-

ss/Dobriș Gheorghe.

Această politică dăunătoasă de ridicare a prețurilor a fost deci condusă de el care avea datoria ca responsabil din partea Comitetului Executiv să judece și să soluționeze problema prețurilor în conformitate cu linia partidului și a guvernului.- Scumpirea produselor agricole ducând la nemulțumirea muncitorilor din cauza scumpirii traiului, iar IVAN SOLYMOS n'a urmărit și nu a văzut problema prețurilor în adevărata lumină în așa fel că prețurile produselor agricole trebuiau făcute în raport cu prețurile mărfurilor industriale și salariile muncitorilor, iar el pentru că nu a ținut seama de aceasta a cauzat pierderi materiale statului, contribuind la provocarea reformei bănești prin devalorizarea leului.-

În tot timpul cât a funcționat ca coordonator al Dir. de planificare, IVAN SOLYMOS nu a ținut nici-o ședință cu direcțiile din Centrocoup pentru a analiza defecțiunile de planificare, dând soluții de înlăturare a deficiențelor ca muna să se îndrepte.-

Intrebare:

Arată cum a dus IVAN SOLYMOS politica financiară în calitate de coordonator al Dir. Financiare?

Răspuns:

Tot la venirea sa IVAN SOLYMOS crează în buget diferite fonduri care se manipulează numai din dispoziția sa.- Un fond nejust creat a fost fondul de protocol care se ridica la peste o sută de mii lei lunar.- Acest fond se împărțea pentru toți vicepreședinții în număr de 5 și consilierii Comitetului Executiv în număr de șapte.- Fondul de protocol este o gravă abatere deoarece vicepreședinții și membrii Comitetului Executiv n'aveau dreptul la acest fond, neavând nici obiect pentru această, transformându-se dela început în bufete personale.- Prin felul cum se întrebuinta acest fond în special la cabinetul lui era un fapt scandalos.- Dimineața cum venea la birou împreună cu directorul planificării și directorul financiar, cu adjuncții lor începeau cafelele, după aceea siropuri, urmate cu sandvechuri cu salam de Sibiu, ca să urmeze din nou cafele și siropuri.-

În fiecare dimineață în mod regulat se făcea acest lucru în fața tuturor funcționarilor și din banii Statului.- Acest fond deși nelegal era totdeauna depășit și SOLYMOS aproba alți bani chiar în aceeași lună.-

ss/Dobriș Gheorghe.

El manipula fondul președintelui care se ridică la sume mari acordând din acest fond ajutoare la cei care nu aveau dreptul fără să țină seama de normele legale acordând de pildă directorului LUPU GHINGOLD de două ori câte 20.000 lei în anul 1951 fără ca acesta să aibe dreptul la fel ca și la mulți alții.-

Fondul de premiere al Centrocopului se transformase în supliment de salarii, deoarece era dat în mod regulat fără să se țină seama de normele stabilite de guvern.- Acest fond se împărțea în secret în plic, dându-se chiar și la aceia care făcuseră acte de sabotaj.- De ex. Dir. MARIN ȘTEFAN care producea stricățile masive de produse vegetale, lua cele mai mari premii.- Mai exista un fond de premiere al activiștilor pe care în loc să-l folosească în premiarea activiștilor care se evidențiau în muncă, plăteau din el salarii sau întrebuințat în alte scopuri. În cooperație în anul 1950 și 1951 sau înregistrat numeroase fraude care se ridică la sume foarte mari.- Mulți dintre acei care le-au săvârșit n'au fost trimiși în justiție, iar contra contabililor, revizorilor contabili și serviciilor financiare nu s'au luat măsuri, cu toate că aceștia sunt primii vinovați că din cauza neîndrumării sau lipsei de control s'a împins gestionarii cooperativelor la fraude.- Prin faptul că nu s'au luat măsuri și nici nu s'a controlat cum s'a săvârșit fraude ci numai a înregistrat -o ca lipsă de bani, făcând prin aceasta ca fraudele să crească.-

În problema financiară în cooperație sunt grave greșeli care au dus la pierderi de bani în sume mari.- Serviciile financiare nu numai că nu au fost trase la răspundere pentru pierderile cauzate, dar nici nu li s'a cerut să urmărească recuperarea banilor avansați în contractări socotind, că datoriile lor este să dea bani nu să ceară și să urmărească restituirea lor.- Această linie dușmănoasă pornește dela IVAN SOLYMOS care a creiat acest haos și această lipsă de răspundere în cooperație în materie de bani, crezând că datoria lui este numai de a asigura mereu fondurile necesare tuturor operațiunilor fără să aibă justificarea recuperării lor.-

IVAN SOLYMOS lucra cu multă ușurință ceace nu era permis tocmai conducătorului sectorului financiar și al planificării deoarece semnătura sa angaja bani.-

ss/Dobriș Gheorghe.

Un exemplu concret de felul cum a lucrat este și contractarea în anul 1951 a unui număr de 2000 căruțe.- Contractul încheiat de Centrocoop ca să fie valabil în fața lui IVAN SOLYMOS trebuia să aibe avizul Direcției planificării, că numărul de 2000 căruțe este necesar și prevăzut în plan al direcției financiare că sunt fondurile asigurate precum și al Dir. de Transporturi care avea acest obiect.- IVAN SOLYMOS fără aceste avize într'o problemă așa de importantă această comandă de 2000 căruțe, aprobă semnarea contractului fără aceste avize, ca mai departe tot fără avizul Dir. Planificării aprobă repartiția căruțelor făcută de D.A.R. El nici la început nici când a constatat deficiențele în această problemă a căruțelor n'a controlat și n'a îndrumat D.A.R.-ul dacă a executat obligațiunile contractuale, în așa fel ca să încheie contracte cu Uniunile Raionale beneficiare sau să le anunțe cel puțin că le trimite căruțele, făcând prin aceasta să se producă refuzuri și nefolosiri de căruțe lucru ce a dus la pierderi materiale.-

În calitatea sa de vicepreședinte al Centrocoopului a hotărât executarea unor lucrări de construcție ca: o popicărie în Str. Brezoianu Nr. 31 și un garaj în Dealul Spirei în subsolul depozitelor Centrocoopului din Str.Serg.Nuțiu Nr. 8-12.- Aceste lucrări s'au făcut conform normelor Statului și legal.- Abaterea constă însă că nu și-au atins scopul, producând pagube Statului prin întrebuințări de materiale și cheltueli de bani.- În anul 1950 a început construirea unei popicării care a fost făcută până aproape de acoperiș, după care a fost dărâmată și făcută în acelaș loc, începând dela noi săpături și noi fundații, un dispensar medical, cheltuindu se în zadar cu manopera popicării 400.000 lei, precum și materialele de construcție stricate.-

Tot în anul 1950 pentru soluționarea adăpostirii turismelor Centrocoopului, în urma dispoziției lui IVAN SOLYMOS, se transformă subsolul depozitelor din Dealul Spirii în garaj, făcându-se o charpantă de intrare a mașinilor în subsol. Cu toate că i s'a atras atențiunea că nu se poate face o charpantă normală, nefiind spațiu suficient, a dispus totuși să se execute lucrarea ca la urmă să se dovedească că garajul nu se poate folosi, șeferii refuzând să mai coboare mașinile deoarece la eșirea din garaj își distrug motoarele.- În urma acestui fapt, garajul a devenit iar magazie ce fusese
///. ss/Dobriș Gheorghe.-

inițial - pentru care lucru nu era nevoie de transformări, cheltuindu-se în zadar bani, deoarece o cooperativă a lucrat timp de șase luni de zile întrebuințându-se și mult ciment, lucrarea costând câteva milioane.-

Intrebare:

Cu ce poți dovedi cele declarate?

Răspuns:

Cele declarate de mine le dovedesc prin actele ce se găsesc la Direcțiunile respective.-

Problema planificării este cunoscută de Dir. LESEN PAUL și de Dir. Adjunct BARBU GHEORGHE, precum și de întreg Comitetul Executiv al Centrocoopului.-

În problema prețurilor la fiecare decizie dată de Dir. G-rală a prețurilor se găsește propunerea semnată de IVAN SOLYMOS. Situația financiară și a fondurilor se găsește la Dir. Financiară, cunoscută fiind de ZENBER ADOLF, LAZAR și TURCK STEFAN, Dir. Financiară.-

Problema construcțiilor cu dosarele respective se găsesc tot la Dir. Financiară la serviciul de investiții sau la ZENBER ADOLF.-

Toate aceste probleme sunt cunoscute de întreg Comitetul Executiv deoarece sunt probleme debătute în ședințe fără soluții de rezolvare.-

Acest proces verbal de interogatoriul după ce l-am citit cuvânt cu cuvânt și am constatat că corespunde întru totul cu cele declarate de mine, susțin și semnez propriu, nesilit de nimeni.-

ss/Dobriș Gheorghe.

Slt. de Securitate

Drăgan Vasile.-

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat ul Dobres Gheorghe, nasc la 1 Noembrie 1914 la Corabia Dolj
 fiul lui Stheorghe si Virginia, de profesie functionar, cu ultimul
 domiciliu in Bucuresti (al Victoriei N=101) -
 (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

8 Octombrie 1952

Oraşul Bucuresti

Interogatorul a început la ora 8 și 15 minute

„ s'a terminat la „ 15 și 00 „

Intrebare: Când și în ce împrejurări l-ai cunoscut pe Istvan
 Solymos

Răspuns - Pe Istvan Solymos l-am cunoscut după
 Congresul Cooperatiei din 19 Martie 1950, când a
 fost ales vice președinte al Centrocop-altei.

Intrebare - De către cine a fost adus în cooperatie.

Răspuns - Istvan Solymos a fost adus în cooperatie
 de Vasile Luca pentru a retări Comitetul Executiv al
 Centrocop-altei cu un tehnician în materie financi-
 ară și de planificare.

Intrebare - Unde a lucrat Istvan Solymos și ce funcție
 a îndeplinit înainte de a fi adus la Centrocop.

Răspuns - Înainte de a fi adus la Centrocop, Istvan
 Solymos, era Director în Ministerul de Finante, pro-
 fesor universitar la Facultatea Juridică din Bucuresti,
 Secretar al comisiei pentru simplificarea și rationa-
 lizarea aparatului de Stat, și deputat în Marea
 Adunare Națională.

Urmare: Intrebare - Ce directii intra in sfera sa de activitate ca vice-presedinte al Centrocoop-ului.

Răspuns - Ca vice-presedinte al Centrocoop-ului, Istvan Solymos coordona Directia Planificării, Dir. Financiară, Dir. Aprovizionării și Repartiții, Oficiul Tehnic, Dir. Activități ca Subdirectia Personalului și un timp Dir. Transporturilor.

Intrebare - Ce stii în legătură cu marja depășită în cadrul Centrocoop-ului, în calitate sa de vice-presedinte.

Răspuns - Imediat după venirea lui în Cooperative Ivan Solymos a început să facă noi scheme, ale Centrocoop, înființând noi directii și oficii, introducând în același timp în aceste scheme multe posturi de referenți tehnici de specialitate și de consilieri tehnici. În resortul lui înțind: normele și salariile precum și subdirectia personalului, a încadrat în posturi de specialiști elemente din mânăse.

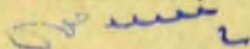
și fără nicio specialitate cum era Jonesca Lazău, consilier tehnic la Dir. Financiară care nu cunoștea problemele financiare și pe alții la celelalte directii cum a fost Vers Emeric consilier tehnic la D.A.R. care nu avea nici-o specialitate în această materie.

La venirea lui în Centrocoop, erau 14 Directori cu adjuncți cutot, ca la arestarea mea să fie peste 40 iar ref. teh. de specialitate (fără specialitate însă) din 20 au ajuns la peste o sută.

Salariile tuturor din Centrocoop au fost rămase fără rost și fără justificare prin încadrările pe funcții superioare prevăzute în noile scheme.

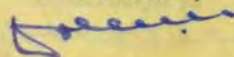
Prin aceasta a făcut ca fondurile de salarii ale Centrocoopului să crească, făcând în același timp și o contribuție mare în detrimentul regiunilor și raioanelor unde se duce de fapt adevărata muncă a cooperatiei. Din cauza depășirii

Semnătura,

Urmare: Incontinuu a fondului de salarii, Centrocopul
 netot cursul anului 1951 n'a avut o schemă precisă.
 Dir. regionale netot cursul anului 1951 n'au avut
 fond de salarii, oamenii n'au știut ce salarii au,
 timp de iar de zile, Centrocopul plătiindu-i din
 diferite fonduri într-o măsură mai mult înaltă mai
 puțin. - La începutul anului 1952 Ivan Solymos
 și i-a arătat jamentul și cade de acord cu C. S.P să
 reducă fondul de salarii al Centrocopului cu o an-
 umită sumă, în Comitetul Executiv însă și i-a arătat
 jamentul că nu va reduce fondul de salarii al
 Centrocopului ci va găsi o altă soluție. Solu-
 ția pe care a găsit-o a fost că a desființat
 Direcțiile regionale care aparțineau de Centrocop,
 înființând ca aceiași camere, unii regiunile
 independente, pentru care a cerut noi scheme,
 iar fondul de salarii al Dir. regionale desființate
 a trecut ca reducerea fondului de salarii al
 Centrocopului, ducând în eroare guvernul.
 Până la arătarea mea problema schemei
 Centrocopului nu era rezolvată deoarece erau
 Direcții care nu puteau funcționa, neau văd
 fond de salarii ca Dir. Cerealelor și Dir. Fructelor.
 Prin depășirea încontinuu a fondului de salarii
 a creiat pagube statului și neîncredere în ră-
 ndurile salariaților din cauza nesiguranței
 postului, restructurându-se foarte des personalul,
 în special la regiuni și raioane a înflăcărat
 realizarea planului Centrocopului în sens
 negativ în toate domeniile de activitate.
Întrebare - Arată D^{le} cererile a com. Ivan Solymos

Semnătura,

Urmare: in materia de planificare.

Răspuns - Ivan Solymos coordonând planificarea întregii cooperativă a făcut senioaze greșeli aducând mari pagube statului prin planificarea mărfurilor industriale în cantități prea mari în regiuni unde nu se vindeau și prea mici în regiuni care cereau stăruitor aceste mărfuri cum ar fi de ex. ciment și cherestea în regiunile Constanța și Tulomita, care stăteau în cantități dezeci de vagoane ca în alte regiuni ca Argeșul și Doljul care cereau stăruitor aceste mărfuri să fie lipsă, recartându-se după 6 luni de zile.

Din această cauză a planificării în cantități prea mari, cutoate că se vedeau stocurile de mărfuri rămase trimestrial, se produceau defecțiuni și recartări de mărfuri care se soldau deci cu pierderi materiale.

În privința planurilor de achiziții și repartitii a produselor vegetale se face văduvat că nu se controlează niciodată aceste planuri cu toate deficiențele constatate ca mărfuri stricate și planuri neîndeplinite neluând în materie de planificare nicio măsură de îndreptare.

În problema prețurilor. Ivan Solymos ca responsabil al prețurilor pe lângă coop, se face văduvat că a mers tot timpul pe linia majorării prețurilor. N-a făcut niciodată nicio obiectivă față de propunerile admise justificându-le la Biroul prețurilor unde obțineau majorarea de preț cerută. Această politică dărmătoasă de ridicare a prețurilor a fost deci condusă de el care avea datoria ca responsabil dir

Semnătura,

[Signature]

Urmare: partea Comitetului Executiv să judece și să soluționeze problema prețurilor în conformitate cu linia partidului și a guvernului. Scumpirea produselor agricole ducând la nemulțumirea marciștilor din cauza scumpirii traiului iar Ivan Solymos nu ar mai avea să vadă problema prețurilor în adevărata lumină în așa fel ca prețurile produselor agricole trebuiau făcute în raport cu prețurile mărfurilor industriale și la salariile marciștilor iar el pentru că nu a făcut seama de aceasta a cauzat pierderi materiale Statului, contribuind la provocarea reformei bănești prin devalorizarea leului. În tot timpul cât a funcționat ca coordonator al Dir. de planificare, Ivan Solymos nu a avut nicio sedință cu Direcțiile din Centrocob pentru a analiza defecțiunile de planificare, dând soluții de îmbunătățire a deficiențelor ca marca să se îndrepte.

Detaliere - Arată cum a dus Ivan Solymos politica financiară în calitate de coordonator al Dir. Financiare.

Răspuns - Tot la vrea să Ivan Solymos creeze în buget diferite fonduri care se mărișcă numai din dispoziția sa. Un fond neput creat a fost fondul de protocol care se ridică la peste o sută de mii lei lunar. Acest fond se împarte pentru toți vicepreședinții în număr de 5 și consilierii Comitetului Executiv în număr de șapte. Fondul de protocol este o gravă abatere deoarece vicepreședinții și membrii Comitetului Executiv nu aveau dreptul la acest fond, neavând nici obiect pentru aceasta.

Semnătura,

[Signature]

Urmare: transformându-se dela început nebafele personale. Prin felul cum se întrebuinta acest fond în special la cabinetul lui era în fapt scandalos, dimineața cum venea la birou reprezentând ex Directorul planificării și Directorul Financiar, ca a directorii lor recepeau cafelele, după aceea siropuri, urmate cu sandviciuri cașalor de Sibiu, ca să urmeze din nou cafele și siropuri. În fiecare dimineață în mod regulat se făcea acest lucru în fața tuturor funcționarilor și din bănele Statului. Acest fond deși nelegal era totdeauna depășit și Solymos aproba alți bani chiar în aceiași țară.

El manipula Fondul președintelui care se ridica la some mari acordând din acest fond ajutoare la război care nu aveau dreptul fără să tiră seama de normele legale acordând de pildă Directorului după Stingold de două ori câte 20.000 mii lei în anul 1951 fără ca acesta să aibă dreptul, la fel ca și la mulți alții.

Fondul de premiere al Centrocoperului se transformase în supliment de salarii deoarece era dat în mod regulat fără să se tiră seama de normele stabilite de guvern. Acest fond se repărtea în secret în plic, dându-se chiar și la aceia care făcuseră acte de sabotaj. De ex.

Din Alexin Stefan care producea stricături masive de produse vegetale, lua cele mai mari premii. Mai exista un fond de premiere al activiștilor pe care înlocuiau și foloseau în premierea activiștilor care se

Semnătura,

Solymos

Urmare: Evidențierea în marcă, plătirea din salarii sau întrebuințat în alte scopuri. În cooperatie în anul 1950 și 1951 s-au înregistrat numeroase fraude - care se ridică la sume foarte mari. Mulți dintre acei care le-au săvârșit nu au fost trimiși în justiție iar contii contabililor, revizorilor contabili și serviciilor financiare nu s-au luat măsuri, cu toate că acestia sunt primii noțiți că din cauza neadecvatării s-au lipsit de control și în lipsa gestionării cooperativeelor la fraude. Prin faptul că nu s-au luat măsuri și nici nu s-a controlat cum s-a săvârșit fraudă și numai a înregistrat-o ca lipsă de bani, făcând prin aceasta ca fraudele să crească. În problema financiară în cooperatie sunt grave greșeli care au dus la pierderi de bani în sume mari.

Serviciile financiare nu numai că nu au fost trase la răspundere pentru pierderile cauzate dar nici nu li s-a cerut să urmărească recuperarea banilor avansați în contractări socotud, că datorniilor lor este să dea bani neisă ceară și să urmărească restituirea lor. Aceasta linie de muncă s-a pornit de la Ivan Solymos care a creștat acest fapt și această lipsă de răspundere în cooperative în materie de bani, creștând că datorniilor lor este numai de a asigura mereu fondurile necesare tuturor operațiilor lor fără să aibă justificarea recuperării lor.

Ivan Solymos lucră ca omul de uzină și ce- iace nu era permis tocmai conducătorului sectorului financiar și al Planificării de- oarece semnătura sa angaja banii. De

Semnătura,

Solymos

Urmare: exemplu concret de felul cum a lucrat este și contractarea în anul 1951 a unui număr de 2000 cărute. Contractul încheiat de Centrocoop ca să fie valabil în fața lui Ivan Solymos trebuia să aibe avizul Direcției planificării, că numărul de 2000 cărute este necesar și preparat în plan al Dir. Financiare ca sunt fondurile asigurate precum și al Dir. de Transporturi care avea acest obiect. Ivan Solymos fără aceste avize într-o problemă așa de importantă a această comandă de 2000 cărute, aprobă semnarea contractului fără aceste avize, ca mai departe tot fără avizul Dir. Planificării aprobă repartitia căruteleor făcând de D.A.R. . El nici la început nici când a constatat deficiențele în această problemă a căruteleor n-a controlat și n-a îndrumat D.A.R.-ul dacă a executat obligațiile contractuale, în așa fel că să încheie contracte cu Unirile Raionale beneficiarilor să le asigure eel puțin că le trimite cărutele, făcând prin această să se producă refuzuri și neîndepliniri de cărute lucru ce a dus la pierderi materiale.

În calitate sa de vicepreședinte al Centrocoop a hotărât executarea unor lucrări de construcție ca: o pipicărie în Str. Brezoianu N-31 și un garaj în Dealul Spirei în subsolet depozitelor Centrocoop-ului din Str. Serg. Nufiu N-8-12. Aceste lucrări s-au făcut conform normelor Statului și legal. Abaterrea constă însă că nu și-au atins scopul, producând pagube Statului prin întreținuturi de materiale și cheltuieli de bani. În anul 1950 a

Semnătura,
[Signature]

Urmare: În capăt construcția unei popicării care a fost făcută oare aproape de acoperis, după care a fost demontată și făcut în același loc, începând de la noi săpături și noi fundații, un dispenser medical, cheltuirea se rezădată cu manopera popicării 400.000 lei precum și materialele de construcție stricate.

Tot în anul 1950 pentru soluționarea adăpostirii turismelor Cetrocoop-ului, în urma dispoziției lui Ivan Solymos, se transformă subsolul depozitelor din Dealul Spirii în garaj, făcându-se o charparată de intrare a mașinilor în subsol. Cu toate că s'a dădus atențiunea că nu se poate face o charparată normală, refuzul spațiului suficient, a dispărut totuși să se execute lucrarea ca la armă să se dovedească că garajul nu se poate folosi, șoferii refuzând să mai coboare mașinile deoarece la ieșirea din garaj își distrug motoarele. În urma acestui fapt, garajul a devenit iar magazie - ce fusese inițial - pentru care lucru nu era nevoie de transformări, cheltuirea se rezădată bani, deoarece o Cooperativă a lucrat timp de șase luni de zile trebuind să se și mult ciment, lucrarea costând câteva milioane.

Întrebare - Cu ce poți dovedi cele declarate?

Răspuns - Cele declarate de mine le dovedesc prin actele ce se găsesc la Direcțiile respective.

Problema planificării este cunoscută de Dir. Leser Petru și de Dir. adj. Barbu Șteorghe, precum și de către Comitetul Executiv al Cetrocoop-ului.

În problema preturilor la fiecare decizie dată de Dir. Grădă a preturilor se găsește propunerea semnată de Ivan Solymos. Situația financiară și a fondurilor se găsește la Dir. Financiară, cunoscută fiind de Zerkel Adolf, Lazăr și Török Ștefan, Dir. Financiar.

Semnătura,

Solymos

Urmare: Problema constructiilor cu dosarele respective
se găsește tot la Dir. Financiară la serviciul de inventarii
sau la Zorkel Adolf.

Toate aceste probleme sînt caracate de întreg Comitetul
Executiv deoarece sînt probleme desbătute în sedințe
fără soluții de rezolvare.

Acest proces verbal de interogatoriă după ce l-am
citit cuvînt cu cuvînt și am constatat că corespun-
de într-un totul cu cele declarate de mine, sîntir și
semnez propriei, nesilit de reineri.

Archeator:

Trăvireșit,

St. Secușitate,

[Signature]

Semnătura,

PROCES VERBLA DE INTEROGATORIU

=====

Martorul FODOR VASILE născut la 8 Iulie 1916 Beiuș, fiul lui IGNATIE și BERTA, vânzător în prezent director general Centrocoop, cu ultimul domiciliu în București Raionul Ghe. Ghorghiu D^{aj} Str. Stribei Vodă Nr. 69.-

22 Aprilie 1953 București.-

Interogatoriul a început la ora 20

" s'a terminat la " 22

Intrebare:

Arată d-ta tot ce cunoști în legătură cu activitatea dușmănoasă a lui SOLYMOS IVAN fost președintele Centrocoopului ?

Răspuns:

Cunosc pe numitul SOLYMOS IVAN din 28-30 Martie 1950 dela congresul cooperatiei unde am auzit că a fost trimis de VASILE LUCA pentru întărirea cooperatiei din punct de vedere financiar ca expert în această materie. Cunosc ca un om fără caracter, mincinos, cu o atitudine de servilism la maximum conrupea pe salariații dând ajutor material din fân ul președintelui, iubea foarte mult bani, era ușuratic în cuvine ușor influențabile și oportunist.-

Nu a arătat realitatea față de ~~cora~~ schemele de Partid și de Stat. Era cunoscut că cifrele prezentate de dânsul nu avea o bază materială și nu corespundea cu existența existentă, a căutat să ducă în eroare mersul Comitetului Executiv în problemele fondului de salarii, scheme, credite pentru investiții, finanțarea operațiunilor economice. Aceste secrete conduse de dânsul plătea într'un necunoscut permanent.-

Ca acțiuni de deporganizare și de sabotaj a fost oferita lui SOLYMOS la C.S.P. în care a propus reducerea personalului în cooperatie cu 30.000 de salariați care a dus după ~~în~~ dezorganizarea activității economice ale cooperatiei în special în evidența și controlul. Jongla în mod permanent cu problema schemelor de salarii, acreat în cadrul salariațiilor o nesiguranță.-Prin promisiunile permanente care le făcea pentru mărirea de salarii, acordare de credite pentru investiții a reușit descredalizarea conducerii Centrocoopului și crearea unui neîncredere în cetrala din partea organelor inferioare.-

În mod permanent a fost diferență între cele spuse de dânsul și directorii din sectorul Planificării și Financiarul. La ședințele la care a participat la C.M. reușea ca prin minciuni să arate situația din Centrocoop cu totul astfel decât în realitate era. După cele spuse de SOLYMOS avea o relație strânsă cu VASILE LUCA ce a determinat ca președintele VOITEC STEFAN să dea un respect dânsului toate că spunea că SOLYMOS IVAN este un om mincinos. Această anarhie în sectorul comercial prin afirmație că a realizat obținerea creditelor sezonier respectiv pentru scoaterea mărfurilor superioare în urma acestei afirmări secretarul comercial a preluat cantitățile de mărfuri caracter sezonier înainte sezonului respectiv stocând cantitățile de mărfuri și blocând astfel fondurile unităților.-

A înaintat cu mare ușurință fondurile Centrocoopului dând credite de investiții pe construcții neproductive. Astfel s'au construit în București restaurantul Lacto-Vegetarian și așa zise magazine model în București, Ploești și Crașul Stalin. Este subliniat că cu acest fonduri cooperația ar fi putut realiza construcții de magazine în mediul rural unde are sarcina de a lărgi rețeaua comercială. SOLYMOS IVAN a fost inițiatorul reorganizării cooperativei satești din anul 1952 (iarna) făcând fuziune forțată fără aprobarea normelor, fără contopirea gestunii decât pe o zi pe alta au rămas o serie de cooperative nefinanțată care după aceasta au fost nevoiții să facă fiziunii.-

SOLYMOS IVAN a motivat aceasta dezorganizare a cooperativei ca aceste a fost discutate cu Banca de Stat și figura forma prin care se poate întări financiar și economic cooperativele satești. Ca concluzie la acest acțiuni sa creat nemulțumiri în cadrul masselor de cooperatori, neîncrederea cooperativei, întrucât nu sa obținut schema corespunzătoare cu această reorganizare nici contopirea patronului nu sa făcut în aceaș timp. Astfel a putea crea o anarhie în situația cooperativei satești.-

Acest proces verbal de interogatoriu a fost citit de mine cuvânt cu cuvânt și după ce am constatat că corespunde cu cele declarate de mine îl susțin și semnez propriu nesilit de nimeni

SLT. DE SECURITATE.

Nagy Iosif.

ss. Fodor Vasile

Proces-Verbal de interogatoriu

Marinul Fodor Vasile născut la 8. Iulie 1916 - Breuiu - Jui. lui
 Arestat
 Squalie și Ponta, vânză Fr., în prezent director general Centrocopp -
 (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
 cu ultimul domiciliu în Poneurești Rai. Gl. Dej. St. Șt. 10
 Jodla nr. 69

22. Aprilie 1953

Orașul Poneurești

Interogatoriul a început la ora 20 și min. 00

s'a terminat „ „ 22 „ „ 00

Intrebare: Avată glă bit ce curso ri în legătura
 cu activitatea dusă înainte de lui Solyus Gran
 fost vicepreședintele Centrocoppului?

Răspuns: Cu un pe numit Solyus Gran din
 28. martie 1950 de la angajarea cooperativă unde
 am auzit că a fost trimis de Vasile Luca pentru
 întreținerea cooperativă din punct de vedere finan-
 ciar ca expert în această materie.

Cu un caracter
 negativ, cu o atitudine de servilism la maximum,
 corupția de salarizată dând ajutoare materiale din
 fondul președintelui; înțea foarte mult lucrurile
 era unora în curiozitate, ușor influențabil și oportun.

Nu a arătat realitatea față de
 organele de Partid și de Stat. Era conștient că
 cifrele prezentate de el și de ceilalți nu aveau a face
 materială și nu corespundeau cu evidența
 existentă; a căutat să ducă în eroare

Îscălitura,

Urmare: comitetului executiv în problemele fondului de salarii, scheme, credite pentru investiții, finanțarea operațiunilor economice. Aceste probleme bune de clauzul plătea într-un necunoscut permanent.

Ca acțiuni de deorganizare și de sabotej a fost oferit lui Golyms, la C.S.P.

În care a propus reducerea personalului în cooperativă cu 30.000 de salariati care a dus după oare deorganizarea activității economice ale cooperativii, în special în evidența și controlul. Fugla în mod permanent în problema reținerii și fondul de salarii, a creat în cazul salariatilor și renunțarea.

Prin primum multe permanente care le făcea pentru mărirea de salarii, acordarea de credite pentru investiții a reunit discreditați, conducerea centrului și creșterea unui numărului în centrala din partea organelor inferioare.

În mod permanent a fost diferentă între cele opere de clauzul și direcții din sectorul planificării și înțelegerea.

La sedințele la care a participat la C.K. reușea că prin unii să arate situația din centrul cu totul altfel decât în realitate era. După cele opere de Golyms, avea o relație stranie cu Găsița Susa ce a determinat ca președintele lui Ștefan să dea un respect clauzului tratat ca o punere că Golyms Ivan este un om rău.

A creat anarhie în sectorul

Iscălitura,

Urmare: Comercial prin afirmatie ca a realizat 573
obținerea creditului respectiv pentru stocarea 166
marfurilor respective, în urma acestei afirmări.
Sectorul comercial a preluat cantități de marfuri
caracter rezonabile marile regiuni respectiv
stocând cantități de marfuri și vânzându-le
astfel fondurile unităților.

A înmunit cu mare ușurință
fondurile Centrului dând credite de investi-
ții pe construcții neproductive, astfel s-au construit
în Ponevesti restaurantul Lacta-Vegetarian
și așa zise magazine mesle în Ponevesti
Plăinti și Orasel Stalin. Este subliniat că
cu aceste fonduri cooperativă ar fi putut
realiza construcții de magazine în mesle
unde multe au rămas de a lăsa re-
frana comerțului.

Solymos Ivan a fost inițialul
responsabil cooperativelor sătești din anul 1968
(Iarna) făcând furiosă țara fără aprobarea
marșului, fără entuziasmul gesturilor decât pe o zi
pe alta un rămas o serie cooperative nefinan-
țate care după aceasta au fost nevoite să
facă furios.

Solymos Ivan a motivat această
dezorganizare a cooperativelor și acesta a
fost discutat cu Banca de Stat și în-
gura forma prin care se poate mitări
finanțelor și economice cooperative sătești.
Ca concluzii la aceste activități se
crea nemulțumiri în cadrul marșului

Urmare: de cooperatori, necredinta cooperativelor, intrucat
nu s-a obtinut a schemă corespunzătoare cu
această reorganizare și controlarea patrimoniului
nu s-a făcut în același timp. Astfel a putut crea
o anarhie în situație cooperativelor noastre.

Acest P.V. de S. a fost citit de mine
cuvânt cu cuvânt și după ce am constatat
că totul este corespunzător cu cele declarate
de mine în scris și omuz propriu menit
de mine.

Ște de Sec
Acreditat:

Semnătura,

*Pl. So. Ia.
Sarbii dintr-un
24.01.48. Kiszgyorgy*

1584
167

DECLARAȚIE

Subsemnatul KISGYORGY EMERIC, născut la 11 August 1912 în comuna Somoșul Mic.- Odorhei, fiul lui EMERIC și IRINA, de profesie contabi, fost director adj. la Centrococp, dom. Buc. Bd-ul Republicii Nr. 51, privind persoana lui SOLYMOS IVAN, declar următoarele:

Pe SOLYMOS IVAN îl cunosc din anul 1946. L-am cunoscut la U.P.M. București. El a fost atunci deputat din Zalău.-

Stiu că este originar din Zalău.- Tatăl său a fost magistrat și a locuit tot timpul la Zalău.- SOLYMOS IVAN este doctor în drept și a practicat meseria de avocat pe cont propriu la Zalău până la eliberare.-

După eliberare a fost primar la Zalău.- Eul-am văzut pentru prima dată la București la U.P.M. după alegeri, când era deja deputat.-

L-am văzut zilnic aproape în 1947 la Cafe dela Paik unde am mâncat toți deputații U.P.M. și el.-

În 1947 când U.P.M. s'a mutat în Str. Arcului și s'a extins activitatea U.P.M.-ului SOLYMOS IVAN a primit însărcinări cu problemele juridice și a avut domiciliul permanent la București.- Tot în anul 1947 a fost propus și numit la Casa de Pensii în post de consilier.- În această calitate trebuia să se ocupe cu problemele pensionarilor maghiari, ai căror cereri erau adresate la U.P.M.- Această sarcină era destul de mare, deoarece toți acei pensionari, care au fost pensionați în Ardealul de Nord între anii 1940-1944 aveau situație neclarificată față de Statul Român și pe de altă parte s'a introdus principiile de pensionare ale Statului de democrație populară, când anumite categorii de oameni nu puteau primi pensii.-

În jurul acestei sarcini s'au dus multe discuții la U.P.M. și în țară.- Scrisori veneau la U.P.M. cu duzina pentru aranjarea situației de pensionare.- U.P.M. repartiza lui SOLYMOS IVAN aceste cereri.-

././.

ss/Kiszgyorgy Emeric.-

SOLYMOS IVAN a devenit unul dintre cei mai căutați oameni din partea maghiarilor pensionați sau scoși din serviciu și aspiranți la pensii.-

Eu am avut pe atunci contact cu activiștii dela U.P.M. care spuneau că merg foarte greu problemele de pensii și că delegații organizațiilor din țară sunt asaltați de problemele pensionarilor, în care cauză SOLYMOS IVAN dă foarte mic randament și generalizat vorba la U.P.M., că dacă vrei ca o hârtie să nu se rezolve să se repartizeze la SOLYMOS.- În ziarul "Româniai Magyaroka" a apărut o rubrică specială sub titlul de "SOLYMOS IVAN *Közlései*" (Comunicările lui SOLYMOS), unde el răspundea la scrisorile adresate lui, în majoritatea cerând alte și alte acte.-

În anul 1948 SOLYMOS IVAN a trecut la Ministerul de Finanțe unde a fost director la Direcția Statelor ocupându-se cu aprobările de scheme de organizare și în problemele de fond fe salarii.- Toate întreprinderile din țară, trebuia să aibă schema de organizare aprobată de Ministerul de Finanțe, respectiv de către SOLYMOS IVAN.-

În acest post a lucrat foarte des cu LUCA VASILE fost Ministru de Finanțe.-

Știu din proprie experiență că schemele unităților cooperatiste în 1949 au stat foarte mult la Ministerul de Finanțe până când au primit rezolvare.- Eu am fost atunci la SOLYMOS cu schema fabricii Mureșeni, pe care l-a aprobat.-

Acest post era un post și mai important ca del dela pensii.- SOLYMOS IVAN în această epocă n'a mai avut de lucru cu U.P.M., căci natura (sarcinei) muncii sale era de alt caracter.-

În 1949 s'au făcut mai multe numiri de profesori universitari.- SOLYMOS IVAN la propunerea U.P.M.-ului a fost numit profesor universitar la Cluj, la facultatea de drept dela Universitatea Bolyai din Cluj, s'a deplasat săptămânal dela București la Cluj, ca și TAKACS și CSAKANY B. Vorbind cu KERÉKES EUGEN dela U.P.M. care la fel a ajuns la Cluj, au auzit că SOLYMOS IVAN își pregătește destul de bine cursurile.-

Eu nu m'am întâlnit cu el în 1949 niciodată.- În 1950 la congresul Cooperatiei a apărut și SOLYMOS IVAN și a fost ales în prezidiul Congresului ca delegat al Ministerului de Finanțe și pe urmă a fost ales membru în Consiliul Lărgit și restrâns și acolo a fost ales vicepreședinte.-

ss/Kisgyörgy Emeric.-

După congres peste circa 2 săptămâni am fost la București și m'am întâlnit cu el, când m'a chemat la el în birou și m'a întrebat cum văd problemele cooperăției.- Eu i-am spus că sunt foarte grele și variate și i-am promis tot sprijinul dela organizațiile caoperatiste din Mureș.- M'a întrebat dacă nu sunt ales în consiliul lărgit și i-am spus că nu pot fi ales din cauza originii mele nesănătoase.- Mi-a spus că este păcat căci atunci aș fi putut veni la Centrală.- Eu i-am propus să nu vreau i-am arătat situația mea familiară și cu aceasta ne-am despărțit.

După congres KSAKANY BELA, care i-a predat raportul financiar, de plan și administrativ, SOLYMOS IVAN s'a instalat cu birourile Dir. Planificării, Dir. Financiare și contabilității Dir. Administrativă în Str. Brezoianu și a început activitatea sa la Centrocoop. In afară de direcțiile de mai sus, tot în competența lui a fost și direcția Aprovizionării și repartiții și Oficiul Juridic.-

După transferarea mea la București în luna Septembrie 1950 am auzit comparații între CSAKANY BELA și SOLYMOS IVAN, unde s'a (ajuns) spus, că nu se pot compara cei doi și că SOLYMOS este mult mai slab.- Aceasta era și părerea mea.- Eu personal trebuiesc primesc un turism pe seama direcției Circ. Prod. alimentare agricole pentru care au fost de mai multe ori la el.- Mi-am dat seama că Directorul PANDANOFF, directorul nostru nu prea execută dispozițiile sale.- In luna Noembrie și Decembrie 1950 am fost de câteva ori la SOLYMOS în problema oficiale, ca turism, cheltueli de deplasare pentru direcție, etc.-

SOLYMOS a arătat bunăvoință și mi-a promis, dar foste greu s'au rezolvat problemele.-

In 1950 luna Decembrie și Ianuarie 1951 eu am primit din partea Președintelui VOITEC sarcina de a prelua semințele de legume și zarzavaturi dela Gostat și Icar.- Sarcina am primit-o foarte târziu și trebuia local și omul să meargă la diferite Gostat-uri să recepționeze și să expedieze semințele.- Direcția mea nu era o direcție operativă și (ducea) deaceea finanțarea operațiunii o făcea direcția Aprovizionării și Repartiții.- Cei care mergeau pe teren erau însă oamenii Dir. Produse Agricole. Am avut greutăți cu obținerea sumelor de deplasare pentru executarea acestei sarcini.-

La întocmirea prețului semințelor Direcția noastră a întocmit un referat pentru formarea prețurilor semințelor.-

ss/Kisgyorgy Emeric.-

Noi am avut în vedere că circa 30-35% din semințe rămân nevândute, căci nu se poate ști niciodată ce semințe anume se vând în luna Aprilie și Mai, fapt influențat de anotimp și atunci semințele nevândute trebuiesc distruse, căci nu se poate păstra la anul viitor, căci pierde gradul de germinație.- Noi am calculat și această și am adăugat la preț.- Astfel prețul semințelor era mai scump la debit cu cca.60-75% față de prețul de achiziții.- Prețul semințelor nu costa la producător, căci cumpăra câteva grame și aceasta era uzanța comercială.-

SOLYMOS nu a admis prețul nostru. A spus că nu se poate calcula altfel decât la mărfuri industriale și a scăzut prețul cu circa 35% față de cel propus. De ex. prețul mărarului era calculat la 2-300/kg. SOLYMOS n'a admis decât 220.- Aici am avut discuții cu el și am văzut că se încăpăținează și nu dă aprobare.-Am ajuns la VOITEC, când s'a tăiat în două diferența.-

Mi-am dat seama că nu au cunoștințe în problemele agricole.-

În materie de contabilitate, resort pe care l-a dirijat, SOLYMOS, s'a aplicat după congres sistemul contabilității normate, care s'a introdus la cooperative și Uniuni raionale.- Sarcina formării cadrelor de contabili la cooperative și uniuni era o sarcină în resortul lui SOLYMOS.-

S'a organizat cursuri și la București și în țară.- Aceste cursuri însă au dat contabili începători și care trebuia să fie îndrumați de contabilii revizori dela Uniuni.-

Nici uniunile nu au avut contabili pregătiți și introducerea contabilității normate a produs foarte multe încurcături și la cooperative sătești și la Uniuni.-

În Uniuni stabilirea beneficiului brut la mărfuri s'a făcut în parte prin potrivire căci sistemul impus Uniunilor a necesitat acest lucru, căci la defalcarea facturilor și calcularea prețului de cost s'a cerut o muncă pentru care nu erau oameni destui,- și astfel în multe cazuri bilanțurile nu erau totdeauna reale.-

SOLYMOS IVAN văzând că bilanțurile Uniunilor vin cu mare întârziere și în parte greșite, a început să premieze pe acei șefi contabili dela Uniuni, care trimit punctual lucrările.- Si acest lucru a creat o nemulțumire în celelalte sectoare, căc șefii contabili care^{nu} aveau cu întârziere lucrări mereu a fost premiați, pe când ceilalți șefi de serviciu nu au primit premii. A mai avut consecința aceasta, că șefii contabili, ca să fie premiați, trimiteau lucrări întocmite la repezeală.-

Aici este vinovat SOLYMOS IVAN, căci a practicat acest sistem.- Mai târziu când contabilitatea cooperativelor a mers și mai încet s'a gândit la un alt sistem; la sistemul centrelor contabile și la fuzionarea mai multor contabili la un singur centru de contabilitate.- Acest sistem a fost aplicat în regiunea Dolj, unde lipsurile la gestionari a ajuns la culme, în parte, din cauza contabilității întârziate, gestionarii văzând că nu este contabilitatea la zi, se dedau la furturi și delapidări.-

Prin comasarea a mai multor contabili la un singur centru de contabilitate, trebuia automat făcut și fuzionarea cooperativelor, fapt care a provocat nemulțumiri în rândurile populației căci prin aceasta s'a călcat principiul autonomiei cooperatiste.- într'o comună, care era subordonată cooperativei centru dela o altă comună și astfel nu se putea organiza pe picior propriu.-

A fost personal în Reg. Dolj la câteva cooperative fuzionate, unde oamenii și-ar fi exprimat regretul lor că li s'au luat dreptul de a conduce ei cooperativa lor și s'a dat la altă comună.-SOLYMOS aici a mers mai departe și a spus că nu va acorda credite acelor cooperative, care nu vor să fuzioneze la cooperativa de desemnată cooperativă de centru.- La un moment dat a avut de gând, ca în anumite raioane de munte să facă o singură cooperativă de centru iar restul cooperativelor să fuzioneze la aceasta.- Nu știu ce a făcut, căci eu nu am mai fost la Centrocoop.-

Aici SOLYMOS IVAN și-a depășit atribuțiunile, când a spus că nu va finanța decât cooperativele centru, căci creditele statul le acordă în mod egal la toate cooperativele din țară.- SOLYMOS este vinovat căci a desconsiderat dreptul locuitorilor, dintr'o comună de a susține o cooperativă, material prin acordare de credite, dar organizând un control corespunzător și permanent asupra gestionarilor.-

În probleme financiare, SOLYMOS IVAN a avut deasemenea multe lipsuri.-

Centrocoopul pentru a putea face față sarcinile de achiziție, producție proprie, investiții și comerț a solicitat dela Banca R.P.R. încontinuu credite.-

Creditele pentru achiziții se puneau la dispoziția cooperativelor în afara dispozițiilor B.R.P.R. deci acolo munca a mers normal.-

Creditele pentru secțiile de producție proprie în schimb au suferit mari întârzieri.- Astfel creditele pentru producție proprie s'a folosit și volum mai mare în exploatarea forestiere.- Atât Unitățile din Suceava cât și cele din Reg. Stalin și Mureș au primit cu mari întârzieri credite, fapt cece a influențat producția.- Aici SOLIMOS este vinovat pentru că el a ținut contactul cu conducerea B.R.P.R. și problemele a fost în fiecare trimestru cu întârziere rezolvate.-

Pe linia creditelor (putea) pentru operațiuni comerciale situația era similară.- În primul rând era o divergență între Bancă și Centrocop în privința vitezei de circulație.- Banca socotea că circuitul cooperatist necesită circa 50 zile, iar realitatea arată, că viteza de circulație în tot circuitul cooperatist variază între 70-80 zile, fără mărfuri sezoniere.-

Creditul pentru finanțarea operațiunilor de aprovizionare cu mărfuri depindea în primul rând de acest element, viteza de circulație, în privința căreia era o deosebire prea mare între cele două instituții.-

Al doilea element, finanțarea separată a mărfurilor sezoniere, a unor sarcini speciale ca fondul unic și altele, nu a fost rezolvată.-

Al treilea element, stocurile anterioare - inițiale deasemenea a format baza unei discuții serioase, unde cele două instituții erau în divergență.-

Față de asemenea situație creditele acordate de Banca R.P.R., ca rezultatul calculelor al elementelor de mai sus, am fost mult sub necesarul creditelor.- Din această cauză creditul defalcat pe baza Uniunii și cooperative nu a fost de cele mai multe ori suficient și a dus la blocări destul de dese.-

La acest punct SOLYMOS IVAN este vinovat pentru că el în calitate de vicepreședinte ar fi trebuit să clarifice toate aceste probleme cu conducerea Băncii și ar fi fost rezolvată o problemă care a provocat multe discuții, deplasări ale delegațiilor din provincie și scutiri de dobânzi.- SOLYMOS IVAN s'a mulțumit să trimeată cu asemenea probleme la consilierul RADULESCU dela Banca R.P.R. pe TOROK STEFAN, directorul financiar dela Centrocop și să lase problema nerezolvată.- Când veneau delegații Băncii la Centrocop, SOLYMOS era ocupat cu alte probleme și nu prea stătea de vorbă cu ei.-

În problemele de investiții situația nu era cu nimic mai bună.-

ss/Kisgyorgy Emeric.-

Se comunica Uniunilor că li s'a aprobat un credit de investiție și vor primi și banii.- Uniunile se apucau de treabă, începeau să constituască și să cumpere materiale, care trebuiau plătite iar banii nu soseau și atunci Uniunile au fost nevoite să facă deturnări de fonduri.- Un caz tipic este cazul îngrășătoriei dela Tg.Mureș, unde Ministerul Agriculturii a alocat 200 ha. de pământ, care trebuia arat semănat, natural după terminarea unor lucrări de investiții, ca grajduri, pentru porci și altele.- Creditul a întârziat luni de zile.- Uniunea trebuia să deturneze alte fonduri ca să nu cadă în sabotaj.- Asemenea cazuri au fost și în alte părți.-

Aici SOLYMOS IVAN este vinovat, căci el era reprezentantul Cooperației care trata cu Banca de Investiții.- În jurul creditelor de investiții foarte mulți delegați au pierdut timp serios așteptând să vorbească cu SOLYMOS.-

Cunosc o discuție între SOLYMOS și CHIRTES TRAIAN fostul director al Prod. Animale, care insista pentru rezolvarea problemelor de investiții și comunica lui SOLYMOS că el pe baza celor vorbite între ei (SOLYMOS - CHIRTES) a admis ca alte încasări să fie temporar folosite pentru continuarea lucrărilor de investiții, iar SOLYMOS a negat și a spus că el n'a fost cu aceasta niciodată de acord și vor trage consecințele cei care au procedat așa. -

În materie de fond de salarii situația a fost mai încurcată ca în orice altă parte.-

SOLYMOS ținea contactul direct cu conducerea Comisiei de State. Fondul de salarii acordat Centrocopului, care se baza pe schemele aprobate iar fondul nescriptic era în raport cu fondul scriptic, niciodată nu era satisfăcător.-

Schemele de organizare depuse și aprobate de comisia de state erau totdeauna în urmă cu evenimentele și cu faptele curente.- S'au înființat firegsocopurile, fără a primi fond de salarii pentru ele.- S'a procedat așa, că s'a tăiat din fondul Uniunilor regionale și astfel s'a știrbit fondul Uniunii.- Când s'a majorat numărul salariaților la direcții regionale s'a procedat la fel.-

La un moment dat ciobanii cooperatori nu aveau fond de salarii.- S'a alergat ulterior pentru a obține acest fond.- La Uniuni totdeauna era lipsă de fond de salarii, căci rețeaua nu era suficientă pentru acoperirea sarcinilor și se angaja oameni, La fond nescriptic, care nu ajungea .-

ss/Kisgyörgy Emeric.-

SOLYMOS are vina principală și poate aici are el cele mai grave greșeli, căci procedând la continua diminuare a schemei de organizare a fiecărei unități, a dus la o continuă și organizată desorganizare a cooperăției.-

SOLYMOS foarte ușor, ca să facă un act care-i place lui LUCA VASILE a promis că va reduce cu 30% numărul salariaților pe cooperăție, ceace a și executat.-

In fiecare semestrul în 1951 s'au făcut alte scheme, mai mici totdeauna și ne-am desorganizat în mod conștient.- Dacă ar fi acceptat propunerile ce i s'au făcut, de a consulta și Comerțul de Stat și să facă o comparație între sarcinile cooperăției și ale comerțului de stat, la fel și între scheme n'ar fi procedat așa de ușor.-

Convoca câte o ședință pentru modificarea schemei și comunica că numărul salariaților trebuie redus cu un număr de 10 sau 20 pe direcție.- Se referea foarte des, că a discutat lucrurile cu AFONIN.-

Il fac vinovat aici și acest lucru a cauzat o serie de deficiențe, pagube nemulțumiri și regres în cooperăție, sabotând mișcarea cooperatistă.-

In materie de planificare, SOLYMOS era deasemeni responsabilul principal.-

Planul comercial pe 1951 cuprindea poziții, care se vedea că nu sunt realizabile, ca de ex.: diferențe de calcul la mâncăruri, adică încasările din restaurante față de aprovizionarea lor era mult prea mari. Era bumbacul care era blocat, și care figura în plan de desfacere, ca marfă curentă.-

Volumul Planului de casă era prea mare, care nu se putea realiza.- Stocurile inițiale au constat din mărfuri adunate în decurs de mai mulți ani, mărfuri care nu se puteau vinde într'un an și el le-a acceptat ca mărfuri curente.-

Intervențiile ulterioare ale lui au fost fără rezultat.- Când s'a dus odată la LUCA să ceară reducerea planului de desfacere s'a întors cu majorarea planului.-

La Comisia de Stat a Planificării nu a susținut cu suficientă tărie situația cooperăției de consum și a acceptat cu ușurință orice sarcină.-

Il fac vinovat pentru structura planului cooperăției și pentru nesusținerea intereselor cooperăției cu suficientă tărie în fața guvernului și C.S.P.-

ss/Kisgyorgy Emeric.-

SOLYMOS IVAN a coordonat și direcția de aprovizionare și repartiții.- La această direcție, după cum a constatat chiar el, s'a lucrat fără cap.-

Nu există o evidență a mărfurilor repartizate și de modul cum sunt folosite.- De ex. la baza Bacău, erau niște șine de fier în curte, care n'aveau stăpân. Căutându- cui aparțin, s'a aflat că aparține D.A.R.-ului, dar în D.A.R.nu se mai ținea evidența lor.-

S'a comandat niște căruțe pentru lăptării, care erau prea grele și cooperativele refuzau să le primească.-

Era o neînțelegere între funcționari.-

SOLYMOS este vinovat, căci a lăsat moale această Direcție, care a alunecat pe panta greșită.- Directorul IUPU GHINGOLD deasemenea lucra după capul său propriu, fără să asculte mult de SOLYMOS.-

SOLYMOS a înființat "Gostanscopul". La începutul activității Gostranscoopului, SOLYMOS a expropriat toate turismele și camioanele cooperativelor și Uniunilor și le-a concentrat în Gostranscoop.- Prin aceasta s'a jignit din nou principiul autonomiei cooperatiste, căci a luat lucruri care aparțineau cooperativelor și aceste mijloace de transport au fost dirijate de unitatea Gostranscoop, care percepea chirie de transport și așa cooperativele plăteau chirie pentru propriile lor camioane.- Pe urmă neavând la început garaje de reparat toate aceste turisme și camioane au ajuns pe butuci, iar cooperativele o comentau cu multă critică și cu dreptate această măsură nejustă și dușmănoasă.-

Trebuiau încadrate în Gostranscoop, după cum s'a revenit mai târziu, numai camioanele care s'au dat dela Centru și pe credite de investiții.-

Aici SOLYMOS prin măsura luată a provocat adânci și lungi discuții.- Această măsură era un act de sabotaj împotriva mișcării cooperatiste.-

Comitetul Executiv a hotărât înființarea unor case de odihnă unde SOLYMOS era însărcinat cu căutarea și punerea în funcția a acestor case la Predeal. Nu s'a achitat de această sarcină.-

În comportarea sa față de slarația era modest.-

ss/Kisgyorgy Emeric.-

Munca sa în biroul în schimb n'a organizat-o și era o continuă sală de așteptare la el, intra oricine și stătea ore întregi și pleca cu problema nerezolvată.-

Avea obiceiul de promitea tot și făcea cel mult 10%.- În cabinetul său se servea mereu sandvischuri și sirop sau cafea și directorii mergeau regulat la ore fixe, că știau, că este rost de mâncare.-

Era necăsătorit, locuia cu părinții săi, pe care i-a adus la București dela Zalău.-Tatăl său are vre.o ha. de vie.- Se spune că înainte era bețiv.- Eu nu l-am văzut beat.-

Ca caracterizare generală, declar că SOLYMOS IVAN a fost un element complet străin de cooperatie și de interesele masei pe care trebuia să o servească.-

Prin măsurile ce a luat a contribuit la desorganizare muncii, la crearea unei situații prin care nu se putea executa planul cooperatiei, la crearea disechilibrului economic, financiar și de plan pe întreaga rețea cooperatistică.- Măsurile sale au fost măsuri de sabotaj împotriva clasei muncitoare și țărănești.-

Susșin și semnez.-

ss/Kisgyorgy Emeric.-

București la 16 Martie 1953.-

177

Declarație

Subsemnatul Kingjagy Emere, născut la 11 Aug. 1912 în comuna Saimosul mic-Odorhei, fiul lui Emere și Irina, de profesie contabil, fost director alj. la Lentrocoop, don. București, Bul. Republicii Nr. 51, privind persoana lui SOLYMOȘ IRAN, declar următoarele:

Pe Solymos Iran îl cunosc din anul 1946. L'am cunoscut la U.P.M. București. El a fost atunci deputat din Zalău.

Știu, că este originar din Zalău. Tatăl său a fost magistrat și a locuit tot timpul la Zalău. Solymos Iran este doctor în drept și a practicat meseria de avocat pe cont propriu la Zalău până la eliberare.

După eliberare a fost primar la Zalău. Eu l'am vizitat pentru prima dată la București la U.P.M., după alegeri, când era deja deputat.

L'am vizitat și la aproape în 1947 la Cafe' de la Pace unde au mâncat toți deputații U.P.M. și el.

În 1947 când U.P.M. s-a mutat în Str. Ardealului și s'a activat activitatea U.P.M. lui Solymos Iran a putut însuși cunoaște cu problemele juridice și a avut domiciliul permanent la București. Tot în anul 1947 a fost propus și numit la Casa de Pensii în post de consilier. În această calitate trebuia să se ocupe cu problemele pensionarilor maghiari, ac. căror cereri erau adresate la U.P.M.

Această sarcină era destul de mare, deoarece toți acei pensionari, cari au fost pensionați în Ardealul de Nord

Kingjagy Emere

mte am 1940-44, acare situatie acordate la data de
 Statul Roman si pe de alta parte sa uitam de principiile
 de pensionare ale Statului de democraie populara, canal
 anumite categorii de oameni au putea primi pensii
 si a face pensii venen la U.P.M. cu dreptul pentru manageri
 si a face pensii venen la U.P.M. repartiza la Soymos Ivan
 aceste cerci Soymos Ivan a devenit unul dintre cei
 mai cunoscuti oameni din parte magistraturii pensionate sau
 scosi din serviciu si aparand la pensii.
 Si am avut pe atunci contact cu activista dela U.P.M.
 case thureau ca neng front over probleme de parti si
 ca delegatii organizatiilor din tara sunt acetate de
 problemele pensionarilor si care cauza Soymos Ivan ole front
 mei ramandem sa si generalizat unda la U.P.M. se dat
 apoi ca o parte se nu e negar, si sa repartize la Soymos
 In general Romanii Magan Ivan a apas o rubrica pentru
 sub titlu de "Soymos Ivan kaptise" (Documente la Soymos)
 unde el raspunde la scrisori adresate lui, si majoritate
 cerand alte si alte acte.
 In anul 1948 Soymos Ivan a trecut la Ministerul
 de finante unde a fost director la Xristia Stateln
 organizandu-se un aparat de sistem de organizare si un
 problemat de fond de salarii. Tante raspundente din tara
 trebuie sa aiba sistem de organizare aparate de M.M. si
 finant, respectiv de catre Soymos Ivan.
 In acest part a lucrat foarte din in doua parti
 part Minister de finante.
 Sti din proprie experienta, ca schema unitarilor
 cooperativitice in 1949 au stat foarte mult de M.M. de front
 parte veni au putut rezolva. Si am part alina la Soymos
 ca schema Finant Minister, pe care de raport
 front part una in part si au importanta in cel
 alt parte Soymos Ivan a avut parte din no mediu
 lucru cu U.P.M., care natura pareri nu era de alt caracter.
 In 1949 o au facut mai multe oameni de profesor
 universitari. Soymos Ivan le organizat la U.P.M. a part
 unant profesor universitari la U.P.M., la part Stateln de

Leur rôle est de définir les objectifs de la politique monétaire et de veiller à leur réalisation. Ils sont également responsables de la gestion des réserves de change et de la régulation du système financier. Dans le cadre de la coopération internationale, ils jouent un rôle crucial pour assurer la stabilité financière mondiale. Les défis actuels, tels que la pandémie de COVID-19 et les tensions géopolitiques, ont accru l'importance de leur collaboration et de leur action coordonnée pour maintenir la confiance et la croissance économique mondiale.

Le rôle de la Banque mondiale est de fournir une assistance financière et technique aux pays en développement. Elle vise à réduire la pauvreté et à promouvoir la croissance économique durable. En fournissant des prêts et des conseils, elle aide les pays à améliorer leurs infrastructures, à renforcer leurs institutions financières et à mettre en œuvre des politiques de réformes structurelles. La Banque mondiale joue également un rôle important dans la surveillance économique internationale et dans la fourniture de données et d'analyses pour éclairer les décideurs politiques.

Le rôle du FMI est de surveiller la stabilité financière internationale et de fournir une assistance financière et technique aux pays en situation de difficulté financière. Il vise à prévenir et à atténuer les crises financières et à promouvoir la stabilité financière mondiale. Le FMI joue également un rôle important dans la fourniture de données et d'analyses pour éclairer les décideurs politiques et dans la mise en œuvre de programmes de réformes structurelles.

Le rôle de la Banque mondiale et du FMI est de fournir une assistance financière et technique aux pays en développement et à ceux en situation de difficulté financière. Ils jouent un rôle crucial pour assurer la stabilité financière mondiale et pour promouvoir la croissance économique durable et la réduction de la pauvreté. Leur collaboration et leur action coordonnée sont essentielles pour relever les défis actuels et pour assurer un avenir prospère pour tous.

178 65

Solymos a arătat bunăvoință și mi-a promis, dar foarte greu s'a rezolvat problema.

La 1950 luna Dec. și Jan. 1951 eu am primit din partea Pres. Voite sarcina de a prelua semintele de legume și zarzavaturi dela Gostab și Teac. Sarcina am primit foarte largă și trebuia localității sămăni să mergea la depozitele Gostabului și să receptive și să expedieze semintele. Direcția mea nu era o direcție operațională și din cauza finanțării operațiunii o făcea G. și H. și Departamentul. Cei care mergeau pe teren erau înți omacii și Prod. Agricol. Am avut greutate în obținerea sumelor de deplasare pentru executarea acestei sarcini.

La întocmirea pretului semintelor direcția noastră a intențit un preț pentru formarea preturilor semintelor. Noi am avut în vedere, că circa 30-35% din seminte rămân nevândute, căci nu se poate ști niciodată ce plante cum se vând în luna aprilie și mai, fapt influențat de anotimp și atunci semintele nevândute trebuie distruse, căci nu se poate păstra la anul viitor, căci pierd gradul de germinativitate. Noi am calculat și costurile și am adăugat la preț. Astfel prețul semintelor era mai scump la dețitor în caz 60-75% față de prețul de achiziție. Prețul semintelor nu conta la producător, căci cumpăra ca orice grâu și aceasta era uzanță comercială.

Solymos mi a achiziționat prețul nostru. După, că nu se poate calcula astfel decât la uzanțele industriale și a scăzut prețul în circa 25% față de cel plătit. Se ce prețul mărarului era calculat la 2.300/kg. Solymos n'a achiziționat decât 2.200. și nu am avut decontări în el și eu vizual că se încăpățânează și nu da aprobare. Am spus la Voite, când s'a tăcut și domnișorul diferanță. Mi-au dat seamă, că eu am curiozitate în problema agricolă.

În materie de contabilitate, resort pe care la dirijab. Solymos, s'a aplicat după cunoscut sistemul contabilității sovietice, care s'a introdus la cooperative și unități parțiale. Sarcina formării cadrelor de contabili la coop. și unități era o sarcină a resortului lui Solymos.

Wojtyła

sa organizeze cursuri si la Bucuresti si in tara. Anul 179/66
cursuri si in celelalte locuri, si care trebuia sa fie
si drumurile de contabilitate mergand dela unu la altu.

Alte organizatii au avut contabilitate propriu, si introducerea
contabilitatii normale a produs foarte multe dificultati si la
cooperative si la unu.

Unu stabilirea beneficiului brut la unu s'a facut
in parte prin potrivire, ca si sistemul impus unuilor a necesitat
mult lucru, ca si la depunerea facturilor si calcularea pretului
de cost s'a creat o anumita parte care nu erau oameni deosebiti
si astfel in multe cazuri beneficiul nu era totdeauna real.

Solymos s'a vazut, ca beneficiul unuilor vine cu mare
intarziere si in parte greata, a inceput sa puna pe acei
sefi contabilitate dela unu, care trimit factual lucrurile, si astfel
lucrul a creat o nemulțumire in celelalte sectoare, ca si sefi
contabilitate, care erau in intarziere la lucrurile meru a fost
premiat, pe cand celelalti sefi de servicii nu au primit premii.
A mai avut consecinte asemanatoare, ca sefi contabilitate, ca si sefi premii,
trimitau lucrurile intarziat la repozitarea.

Alti au vinovat Solymos s'a vazut, ca a putut sa se faca sistem.

Alti au spus ca contabilitatea cooperativelor a mers si mai bine
sa pinda la un alt sistem, la sistemul contelor contabile si
la fuziunea mai multor contabilitati la un singur centru de contabilitate.
Acest sistem a fost aplicat in repunerea solymos, unde s'a facut la
gestionarii a ajuns la calcul, in parte, din cauza contabilitatii
intarziate, gestionarii originali ca si in celelalte locuri, sa
deceau la furturi si delapidari.

Prin fuziunea a mai multor contabilitati la un singur
centru de contabilitate, trebuia automat facut si fuziunea
cooperativelor, fapt care a provocat nemulțumiri in rindul populatiei
ca si prin aceasta sa se creeze principiul autonomiei cooperative
si sa comunu, care nu s'a subordonat cooperativei centrale dela
o alta comunu si astfel sa se puna organizarea pe baza de comunu.

Se pot personal ni rep. Solg la caton cooperative fuzionate, unde
camerile in au exprimat regretul lor sa li s'a luat dreptul
de a conduce si cooperative lor si s'a dat la alta comuna.

Solguos aici a mess mai departe si a spus, ca nu va acorda
credite acestor cooperative, care nu vor sa fuzioneze la cooperative
designata cooperative de centru. La un moment dat a avut
de gand, ca ni amnunte raspunde de nume sa faca o singura
cooperative de centru si restul cooperativelor sa fuzioneze la aceasta.
Nu stia ce sa faca, caici la un an mai fost la Centrocoup.

Aici Solguos Trau, si a depusit alti butuionle, fiind a spus,
ca nu va finanta decat cooperativele de centru, caici creditele statului
se acorda in mod egal la toate cooperativele din tara.

Solguos este vinovat aici a deveni derolat dreptul locuitorilor
din tara comuna de a produce o cooperative, natural prin acordare
de credite, dar organizand un centru cooperantilor si peramant
acupa partenerilor.

In problema financiare, Solguos Trau a avut desamunsa
multe lipsuri.

Centrocoup pentru a putea face parte paravolul de echipate,
produselor proprii, necesitati si emergent a pusolat de la Banca R. P.R.
si la un credit.

Creditile pentru achiziti se putea la dispozitia cooperativelor
dupa dispozitiunile B.R.P.R., oleci acolo numai a mers normal.

Creditile pentru sectile de productie proprie in schimb
au avut mari intarzieri. Astfel creditile pentru productie proprie
se putea in volum mai mare in explorarea forestiera. Astfel
unstatul din bugetul cat 6. Cele din rep. statului si marea au pu-
nut in mari intarzieri produse, fapt care a influentat productia.

Aici Solguos este vinovat pentru ca el a avut intarzieri ca
ambasura B.R.P.R. si problemele a put influentat tranzitia cu
intarzieri rezolvate.

Pe linia creditelor pentru operatiuni comerciale situatia era
ampluata. In primul rand era a diverplata in tre zone si
Centrocoup a putovite vitezi de circulatie. Inca multa Dezignare.

Că circuitul cooperatist necesită circa 50 zile, iar realitatea arată, că viteza de circulație în tot circuitul cooperatist variază între 70-80 zile, fără marfuri opozice.

Creditul pentru finanțarea operațiunilor de aprovizionare cu mărfuri depindea în primul rând de acest element, viteza de circulație, și privința aceea era o discuție prin mare între cele două instituții.

Al doilea element, finanțarea separată a mărfurilor sezoniere, a unor surcimi speciale la fondul unic și altele, nu a fost rezolvată.

Al treilea element stocurile anterioare - inițiale - deșeurile a format baza unei discuții serioase, unele cele două instituții erau în divergență.

Fată de situația financiară creditul acordat de Banca R.P.R., la rezultatul calculului al elementelor de mai sus, nu fost mult sub necesarul creditelor. În ocaziile cauzei creditul defalcat pe baza Unirii și cooperative nu a fost de cel mai multe ori suficient și a dus la blocări destul de dese.

La acest punct Solomon Form este vinovat pentru că el în calitate de vicepreședinte ar fi trebuit să clarifice toate aceste probleme cu conducerea Unirii și ar fi fost rezolvate o problemă, care a provocat multe discuții, deplasări ale delegaților din provincie și sentinți de doborâzi. Solomon Form s'a mulțumit să formuleze în esența probleme la întâlnirea Rădulescu de la Paulina R.P.R. și Török Stefan, directorul financiar de la Centrocop și să lase probleme nerezolvată. Când veneau delegații Unirii la Centrocop, Solomon era ocupat cu alte probleme și nu prea stătea de vorbă cu ei.

În problemele de investiție situația nu era pe prima mai bună. Se comunica Unirii, că li s'a aprobat un credit de investiție și vor primi și bani. Unirii se apăsau de treabă acceptau să continuească și să cumpere materiale, care trebuiau plătite ieri banii nu veneau și atunci Unirii au fost nevoiți să facă de turmări de facturi. În caz tipic este cazul reprezentării de la Tg. Mureș, unde Ministerul Agriculturii a acordat 200 Ha de pământ, care trebuia arat seminat, natural după

terminarea unor lucrări de investiții, la prețuri pentru foraj
 și altele. Creditul a întârziat luni de zile. Unii au trebuit
 să deturneze alte fonduri ca să nu cedeze în sabotej. Unele
 lucrări au fost și în alte părți.

Alții s-au dus în vizită, căci el era reprezentantul
 Cooperatorii care ține la gura de investiții. În ziua credibilă
 de investiții foarte mulți delegați au pierdut timp serios, așteptând
 să vorbească cu Solymos.

Curse o discuție între Solymos și Chirles, Traian
 fostul director al Prod. Animale, care inițiată pentru rezolvarea prob-
 lemei de investiții și comunica lui Solymos, că el se luptă
 cu vorbele între ei (Solymos-Chirles) a spus că este necesar
 să fie timpurile folosite pentru finalizarea lucrărilor de investiții,
 iar Solymos a negat și a spus, că el n'a fost cu această
 micșorare de acord și va trece conștientul cu care au procedat
 etc.

În materie de fond de salarii situația a fost mai
 micșorată și în orice alte părți.

Solymos ține contactul direct cu conducerea Comisiei
 de Stat. Fondul de salarii acordat Cătorogului, care se
 baza pe schemele aprobate iar fondul necerșit era în raport
 cu fondul scriptic, micșorată cu o satisfacție.

Schemele de organizare depuse și aprobate de Comisia
 de Stat erau totdeauna în armonie cu venimintele și la faștele
 limitate. S'au inițiat direcționale, fără a primi fond
 de salarii pentru ele. S'a procedat așa, că s'a tăiat din
 fondul minim regional și astfel s'a stabilit fondul
 minim. Când s'a majorat numărul salariaților la district
 regional s'a procedat la fel.

La un moment dat problema cooperatorii cu avans
 fond de salarii. S'a așteptat ulterior pentru a obține acest
 fond. La unii totdeauna era lipsă de fond de salarii, căci
 schema nu era satisfăcătoare pentru cooperarea terenurilor și se
 angajau numai la fond necerșit, care nu ajungea. Deși...

568

Soluții care viza principală și poate aici are el cele mai grave probleme, căci procedând la continuă diminuare a schemei de de organizare a fiecărei unități, a dus la o continuă și organizată desorganizare a cooperativii.

Soluții foarte ușor, ca să faci un cast care place lui Luca Vasil a promis, că va reduce cu 30% numărul salariaților pe cooperative, ceea ce și executat.

În fiecare unitate în afară s-au făcut alte scheme, mai mici totdeauna și se-au desorganizat în mod constant. Dacă ar fi acceptat propunerile ce s-au făcut, de a comuta la comerțul de stat și să faci o comparație între cooperativă și al comerțului de stat, la fel și între scheme, ar fi procedat așa de ușor.

Conștient că o schimbare poate modificarea schemei și comisia, în numărul salariaților trebuie redus la un număr de 10 sau 20 pe direcție. Se repara foarte des, că a dus la lucrurile în Afonion.

De fac viața aici și asta lucru a cauzat o serie de deprecieri, popule, nemulțumiri și regres în cooperative, subliniind

în ^{cooperativă} mizeria. În materie de planificare, soluții era deosebit de reprezentabilul principal.

Planul comercial pe 1981 cuprindea populi, care se vedea, că nu sunt realizabile, ca de ex. diferența de calcul la măncăruri, adesea încașările din restaurante făcând de aprovizionarea lor era multă prea mare. Era brutal, care era blut și care făcea și plan de defecare, la mărfa curată.

Volumul planului de casă era prea mare, care nu se putea realiza. Stocurile inițiale se constat din mărfuri adunate în decurs de mai multă ani, mărfuri care nu se puteau vinde și să se și el le-a acceptat ca mărfuri curate.

Intervențiile ulterioare ale lui nu pot fi respallat. Când s'a dus odată la Luca și cerea reducerea planului de depunere și a mitor cu majorarea planului. *Indignitate*

La Comisia de Stat a Planificării nu a susținut cu încredință terie situația cooperativă de consum și a acceptat cu ambiguitate orice sarcină.

El face vizuor pentru structura planului cooperativ și pentru neastămură interesele cooperative în infirmitățile terie în fața Guvernului și C.I.P.

Solymos form a coordonat și Direcția de Aprovizionare și Repartiziți. La aceasta direcție, după cum a constatat chiar el, s'a lucrat fără cap.

Nu există o evidență a marfurilor repartizate și de modul cum sunt folosite. Se ve la fașe Galați erau niște sere de fier în curte, care n'avea stăpân. Căutând cui aparțin s'a aflat că aparțin S.A.R.-lui, dar în S.A.R. nu se mai făcea evidență lor.

S'a comandat niște cărute pentru leplării, care erau prea grele și cooperativele refuzau să le primească.

Era o neînțelepciune între funcționari.

Solymos este vizuor, căci a lăsat cuvântul acestor direcție, care a slăbit pe proută proută. Directorul după Ghinopolă deosebită lucra după papul său propriu fără să asculte mult de Solymos.

Solymos a înființat "Gostroscoopul". La începutul activității Gostroscoopului, Solymos a sepropriet toate turismele și camionetele cooperative și minitor și le-a concentrat în Gostroscoop. Prin aceasta s'a jignit obișnuitul principiu al autonomiei cooperative, căci a luat camionii, care aparțin cooperativei și aceste mijloace de transport au fost dirijați de unitatea Gostroscoop, care percepea chirie de transport și era cooperativele plăteau chirie și posesiile lor camionete. Pe urmă neavând la îndemână mijloace de reparat toate aceste turisme și camionete au ajuns pe butuci, iar cooperativele o comentează cu multe critice și cu dreptate această lipsă de măsură nepăsătoare și desumană.

Incluziune în cadrul în Gostanus corp, după cum s'a revenit mai
târziu, numai camaradele care s'au dat dela centru și pe credit
de investiti.

Știți Solguos prin măsura luată a provocat acțiunii și lauzi
diverși. Această măsură era un act de sabotaj împotriva mișcării
cooperatiste.

Comitetul Executiv a hotărât înființarea unor case de odihnă
unde Solguos era mirat în suținerea și punerea în funcție a acestor
case la Pederal. Nu s'a achitat de această porciună.

În suportarea sa față de salarii era modest.

Înunca se în birou în schimb n'a organizat-o și era o
continuu săli de estepere la el, între oricâine și stăta ore
intregi și pleca cu problema neregolată.

Înca obiceiul de promitea tot și făcea cel mult 10%.

În cabinetul său se servea merea sandwichuri și bere
sau cafe și dimineața mergeau regulat la ore fixe, la școală, la
vite rest de mănâncare.

Era necărit, locuia cu părinții săi pe care i-a adus
la Guernsey de la Fata. Tatăl său era moș 4 tle de vie.
de pene, în marea era bețiv. În an l'ou vizat beat.

Ca paractrice generală, declar că Solguos Fran
a fost un element complet străin de cooperatie și de
interesele noastre pe care trebuia să servim.

Thyris Laine

Prin măsurile pe care le-a luat a contribuit la dezechilibrarea
 țării muncii, la crearea unei situații prin care nu se putea
 executa planul cooperativ, la crearea dezechilibrului economic,
 financiar și de plan pe întreaga rețea cooperativă. Măsurile
 sale au fost măsuri de sabotaj împotriva datii muncitore
 și țărănești.

Sușină și Umăreș:

Speculată, la 16 Iunie 1953.

Radu Șerban

✓

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

=====

Martorul LAZAR GHEORGHE, născut la 3 Martie 1909 în București, de profesie contabil, șef contabil la U.R.C.C. Buc. rural. domiciliat în București Str. Bruxelles Nr.2.-

19 August 1953 București.-

Interogatoriul a început la ora 7.00

" s'a terminat la " 12.15

Intrebare:

Ce funcție ai ocupat d-ta în cooperatie înainte de a fi șef contabil la U.R.C.C. București rural ?

Răspuns:

Incepând din 6 Martie 1950 și până la 14 Ianuarie 1953 am fost directorul direcției Financiare și Ev.Contabilă din Centrocoop. Am avut o întrerupere de 7 luni din August 1951 până în 17 Martie 1952. Din Mai 1951 până în Mai 1952 am fost și consilier în Comitetul Executiv al Centrocoopului .-

Intrebare:

Cine condusa din comitetul executiv al Centrocoopului activitatea Direcției Financiare și Evidența Contabilă?

Răspuns:

Din partea Comitetului Executiv al Centrocoopului activitatea direcției financiare și evidența contabilă a fost coordonată de vice-președintele de atunci SOLYMOS IVAN. Această delimitare a avut loc la data 23 Martie 1951 până în Iunie 1952.-

Intrebare:

Care a fost linia introdusă de SOLYMOS IVAN în direcția financiară și evidența contabilă din Centrocoop ?

Răspuns:

X Linia introdusă de SOLYMOS IVAN în cadrul direcției financiare, evidența contabilă din Centrocoop a fost de a desorganiza activitatea acestei direcții și a organelor în subord.

nea în problemele financiare și de evidență. În acest fel a sabotat buna desfășurare a întregii activități a cooperăției de consum din P.C.R. - RPR X

Intrebare:

Cum a fost ținută evidența contabilă a Centrocopului și a unităților cooperatiste ?

Răspuns:

Direcțiile din Centrală și Centrocopul apropiu zis au reușit în generală să aibe evidență contabilă la zi, cu toate că au fost și cazuri de rămânere în urmă cu până la aproximativ douăzeci de zile. Unitățile de rețeaua cooperatistă însă erau rămase în urmă multe chiar cu până la patru luni.-

Intrebare:

Din ce motiv unitățile cooperatiste erau rămase în urmă cu evidența contabilă ?

Răspuns:

La sfârșitul anului 1951 și începutul anului 1952 a rămas în urmă cu evidența contabilă, a avut loc datorită faptului că prin reforma administrativă se desființase Uniunile Județe și se înființaseră Uniunile Raionale. Serviciile de contabilitate, trebuiau să facă în acelaș timp și operațiile curente și operațiile de lichidare ale fostelor Raionale. Acest efort a durat până la 30 Iunie 1951. După această dată când serviciile (financiare) de contabilitate ar fi avut posibilitatea să pună la curent lucrările în urma restrucurării inițiate de SOLYMOS IVAN, numărul personalului serviciilor de contabilitate la Uniunile Raionale au fost reduse la jumătate astfel la Uniunea Raională Giurgiu din 13 salariații care funcționau la serviciul contabilității s'a redus la numai 7 funcționarii.-

Deasemeni în primăvara anului 1952 printr'un nou sistem de finanțare a cooperativelor pe care a vrut să-l introducă SOLYMOS IVAN s'au redus în mare măsură și contabilii cooperativelor.- Deasemeni o altă cauză a rămânerii în urmă a evidenței contabile, a fost și faptul că pregătirea profesională a contabililor, eșiți din școlile cooperăției lasă de dorit fiind slabă. SOLYMOS IVAN nu sa interesat de pregătirea acestor cadre.- X

Intrebare:

Arată d-ta care au fost urmările faptului că evidența contabilă pe rețeaua cooperăției de consum a fost rămasă în așa mare măsură în urmă ?

Răspuns:

Datorită faptului că evidența contabilă a cooperației de consum a fost rămasă în urmă, a fost următoarele urmării;

Nu a fost cunoscut la timp situația financiară a Unităților tutelete din Centrocop pentru a li se acorda sprijinul necesar în vedere îmbunătățirea activității financiare și evidența contabilă a reducerii cheltuielilor de circulație, a penalităților și creșterii rentabilității lor.-

Bilanțele trimestriale și cel anual ale cooperației care trebuiau predate Ministerului de Finanțe au fost predate cu întârziere de câteva luni. Prin scăderea rentabilității cooperativelor, cota de impozit către bugetul statului a fost mișcorat.- Prin întârzier a evidențelor contabile diferențele bugetare rezultate din vânzarea mărfurilor nu au fost predate totdeauna la timp Ministerului de Finanțe.-

Prin întârzierea evidenței contabile la agevacoopuri avansurile acordate contractanților de produse agricole nu au fost urmărite la timp pentru a fi recuperate.- Prin bilanțele trimestriale Direcția Financiară din Centrocop ar fi trebuit să se sesizeze de acest fapt.-

Intrebare:

Care a fost politica de credite dusă de Centrocop în perioada Martie 1950 Iunie 1952 ?

Răspuns:

La începutul anului 1951 din inițiativa lui SOLYMOS IVAN sa solicitat pentru rețeaua cooperatistă un regim preferențial în ceea ce privește dobânzile către bancă de stat. Astfel sa obținut ca dobânzile cooperației să fie cu 1% mai mici decât în alte sectoare de stat. Pentru investiții s'au luat dela B.C.I. credite însemnate în special în vederea preluării de către cooperație din sectorul de stat a unor întreprinderi. Astfel au fost preluate Aprozar, Arolacta și o parte din Comlemn.- Pentru a putea prelua aceste întreprinderi cooperația a fost nevoită să ia dela B.R.P.R. aproximativ 300.000.000 lei vechi credite, care în mod normal ar fi trebuit utilizate pentru investiții în sectorul de stat.-

SOLYMOS IVAN personal sa ocupat de obținerea acestor credite.-

Intrebare:

Cum s'au rambursat creditele luate dela B.R.P.R. și BC

Răspuns:

^ Creditele primite de la BCI reprezentau ^{note} lunare care trebuiau restituite de aproximativ 20.000.000 lei. Aceste ~~sune~~ ^{sune} au fost restituite cu în târziere până la 6 luni.-

Rambursurile de credite către Banca de Stat se face deasemeni cu întârzierea, erau trecute de credite restante și penalizate. Trimestrial se treceau la credite restante aproximativ 15% din volumul creditelor.- ✓

Intrebare:

Ce cote de beneficii percepea Centrocoopul de la Unitățile Cooperatiste ?

Răspuns:

✓ In anul 1950 și a proximativ la jumătatea anului 1951 drept cota de divizare un procent de 4 % din totalul rebutului comercial realizat de către Unitățile tutelare.- S'au luat asemenea cote exegerate până când comisia controlului de stat a cerut revizuirea lor. Aceste cote exagerate au scăzut din rentabilitatea Unităților cooperatiste. Această Situație a fost găsită încă de la Comisia de Organizare a Cooperatiei și a fost menținută în continuare de către SOLYMOS IVAN .- ✗

Intrebare:

Cum s'a desfășurat Controlul Financiar intensu în perioada Martie 1950-Iunie 1952 în Centrocoop și Cooperati-

Răspuns:

✗ Serviciul de control financiar intern din direcția dinanciară a Centrocoopului și cele de regiuni și raioane au fost în suficinet încadrate în revizări contabile. In această perioadă aproximativ 50% din cooperativele sătești din țară nu au fost verifivate. Numărul revizărilor a fost redus tot datorită politicii duse de SOLYMOS IVAN tot la raioanele Giurgiu din 4 revizori au fost reduși la 2.- Au existat cooperative care din anul 1949 nici nu au fost verificate.- ✗

Intrebare:

Care au fost consecințele aceste lipse a unui control remenic din partea controlului financiar intern?

Răspuns:

✓ Din lipsă de control financiar pe rețeaua cooperatistă au crescut în mare măsură. Gestionile nu au putut fi verificate la timp ~~ne~~ provenindu-se lipsurile în gestiune. Nu sa înprimat o disciplină financiară tem einică, astfel au fost cazuri de deturnări de fonduri și detalii neeconomice care au condus la Blocaje și lipsă de rentabilitate.-

Indănnarea unităților pe linie contabilă a avut de suferit tosmăi lipsei de control. Lipsa controlului a influențat și asupra centralizării fondurilor cu destinație specială investiției și regătirea cadrelor, care nu se trimeteau la timp în Centrală.-

Intrebare:

Cum se utiliza fondul de premiere și al președintelui ?

Răspuns:

Dela mijlocul anului 1951 fondul de premiere și cel al președintelui au fost manipulate personal de către SOLYMOS IVAN.-In această calitate a acordat în mod arbitrar și ne principial ajutoare și premi salariațiilor și chiar unor persoane străine de cooperatie, concret cazul când sa acordat un premiu lui ~~VASILE~~ CONSTANTINESCU funcționar la Ministerul de Finanțe

Tote din aceste fonduri a suportat costul alimentelor fructe și vinuri, trimise la cabinetul lui VASILE LUCA.-

Intrebare:

Ai arătat mai sus că SOLYMOS IVAN a introdus un nou sistem de finanțare a cooperativei în ce a constatat acest sistem ?

Răspuns:

SOLYMOS IVAN în primăvara anului 1952 a introdus sistemul ca să finanțeze numai așa numitele "cooperative de centru".-In acest mod a forțat în mod camulflat deghizat fuziunea unor cooperative fără consultarea maselor și neținându-se seama de voința cooperativei. Aceasta a fost o măsură nestatutară.-Deasemeni din punct de vedere a evidențelor contabile a creiat deoarece sau desființat multe posturi de contabili.-SOLYMOS IVAN proceda la aceasta pentru a îndeplini obligația care și-a lua-to în mod dușmănos de a scădea cu 40-000 numărul salariațiilor cooperativei.-

Intrebare:

Mai ai ceva de adăugat asupra activității desfășurate de SOLYMOS IVAN în cooperatie ?

Răspuns:

Nu mai am nimic de adăugat la cele care le-am arătat mai sus cu privire la activitatea dușmănoasă pe care a desfășurat-o SOLYMOS IVAN în Centrococop.-

Prezentul proces verbal de interogatoriul l-am citit cuvânt cu cuvânt și după ce am constatat că corespunde în totul cu cele declarate de mine susțin și semnez nesilit de nimeni.-

IT. DE SECURITATE,

ss. Lazăr Gheorghe

Barbu Lenobel,

Proces-Verbal de interogatoriu

^{Martorul}
~~Arestat~~ Lazar Gheorghe, născut la 3 Martie 1909 în
București, de profesie contabil, șef. contabil la URCC Buc.
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
rural, domiciliat în Buc. Șt. Bruxelles Nr. 2

19. August 1953

Orașul București

Interogatoriul a început la ora 7 și min. 15
" s'a terminat " " 12 " " 15

Intrebare: Te functia ei ocupat dom. nestră
in cooperatie insință de a fi șef contabil
la URCC. București-rural?

Răspuns

În perioada din 6 Martie 1950 și până la
14 Ianuarie 1953 am fost directorul direcției
Financiare și ev. contabilă din centrucoap.
Am avut o întrerupere de 7 luni din
August 1951 până în 17 Martie 1952.

Din Mai 1951 până în Mai 1952 am
fost și consilier în comitetul executiv al
centrucoap-ului.

Intrebare

Cine coordona din comitetul executiv al
centrucoap-ului activitatea direcției financiare
și ev. contabile?

Răspuns

Din partea comitetului executiv al centru-

Încălitura,
Chiriac

Urmare: scopului activitatii directiei financiare
si evidente contabile a fost introducerea de
linie presedintele de studii Solyunos Ivoeu.
Astea dela 23 Martie 1950 pînă în
Janie 1952.

Intrebare

care o fost linie introdusa de
Solyunos Ivoeu în directia financiară
si evidente contabile din centru coop ?

Răspuns

Linie introdusa de Solyunos Ivoeu în
cadrul directiei financiare - evidente
contabile din centru coop a fost de a
derogamiza activitatea acestei directii
si organela în subordine în problema de
financiare si de evidente.

În acest fel a rabotat buna desfa-
surare a întregii activitati si cooperatiei
de consum din R. P.R.

Intrebare

cum a fost tinuta sau evidente
contabile a centrului coop al unitatilor
cooperatiste ?

Răspuns

Directiile din unitati si centru coop - al
propriu fis cu unitat în general si cite
evidente contabile la fi, în toate si cu
fost si ca fusi de rămânere în unia în
pînă la aproximativ douăzeci de zile.

Unitatile din rețeaua cooperatiste în se-
erou rămase în unia multe chier în
pînă la patru luni.

Iscălitura,

[Signature]

Urmare: Intrebare

Sun ce motiv unitatile cooperatiste erau ramase in urma a evidente contabile?

Raspuns

La sfarsitul anului 1950 si in apusul 1951 a ramases in urma a evidente contabile a avut loc datorita faptului ca prin reforme administrative a desfiintat si s-au uniu unitati judetene si se infiintaser unitati rionale. Serviciile de contabilitate trebuiau sa faca in acelasi timp si operatiile curente si operatiile de lichidare ale fortelor economice rionale. Acest efort a durat pana la 30 Iunie 1951. Dupa aceasta data cand serviciile de (financiar) de contabilitate ar fi avut posibilitatea sa puna la curent lucrurile in urma restructurarii inițiate de Solymos Ivan numarul personalului serviciilor de contabilitate la unitati rionale sa fost redus la jumătate astfel la unitate rionale din jurul din Borseni au functionau la serviciul contabilitate sa redus la numai 7 functionari.

Deasemenea in primavara anului 1952 pentru un nou sistem de finantare a cooperativelor s-a vrut sa se introduca Solymos Ivan sa se reduca in mare masura si contabilitate cooperativelor.

Deasemenea a alta cauza a ramases in urma a evidente contabile

Spinnatura
[Signature]

Urmare: a fost si faptul ca pregătirea profesională a contabililor eriti din solile cooperatiei la sa de obtinut fiind slab. Solymos I. nu s'a interesat de pregătirea acestor cadre.

Intrebare

Avete demnitate ca eu fost unmarle faptului ca evidente contabile pe ctarea cooperatiei de consum a fost remasa in ore mare masura in urma?

Raspuns

Delocita faptului ca evidente contabile a cooperatiei de consum a fost remasa in urma, eu fost unmarle unuori:

- Nu a fost unmarle ^{si timp} situati financiare a unitati la tutela de unta coop pt. a li se erorda sprijinul necesar in vederea imbunatati activitatii financiare si evidente contabile, a reducerii cheltuiilor de circulatie a penolitatilor si crestari rentabilitati la.

- Bilantule tu mensual si ul anual ~~eu fo~~ ale cooperatiei core tu buiser pedate ministemului de finante eu fost pedate cu intarziere de cateva luni.

- Prin redere rentabilitati cooperati- nelor cota de impozit ceta bugetul statului a fost micorata.

- Prin intarzierea evidentelor contabile diferentule bugetau rezultate din vanzarea marfurilor nu eu fost pedate tot deoara

[Handwritten signature]

Urmare: la trimy ministerului de finante.

- Prin interzicerea evidentei contabile la egre coap-uri avu runde acordate contractantilor de produse agricole nu au fost umisite la trimy pt. a fi recuperate.
Prin bilantele trimestriale catre directia financiara din cadrul coap-urilor s-a trebuit sa se repizeze de acest fapt.

Tutubon

care a fost politica de credite dura de catre coap in perioada 1910-1912.

Rampens

la inceputul anului 1917 din initiativa lui Solymos I. s-a solicitat pt. reteana cooperativista un regim preferential in ceea ce priveste dobanzile catre banca de stat. Astfel s-a obtinut ca dobanzile cooperativiste sa fie in 1% mai mici decat in alte sectoare de stat.

Pentru investiti s-au luat de la B.C.I. credite in moneda in special in vederea prelucrarii de catre cooperative din sectorul de stat a unor intreprinderi. Astfel au fost preluate Aprozor, Aproscute si o parte din Louleu.

Pt. a putea prelucra aceste intreprinderi cooperativista a fost nevoita sa ia de la BRPP aproximativ 300.000.000 lei vechi credite, care in mod normal ar fi trebuit utilizate pt. investiti in sectorul de stat.

Solymos I. personal s-a ocupat de

semnatura
Belagiu

Urmare: obtinerea acestor credite.

Intrebare

cum s'au rambursat creditul luata de la BRPR si BCI?

Raspuns

creditul primit de la B.C.I. reprezentau rate lunare care trebuiau restituite de aproximativ 20.000.000 lei.

Aste rate au fost restituite cu intarzieri pana la 6 luni.

Rambursarea de credite catre Banca de stat se face de obicei cu intarzieri, sau treapta la credite restate si penalizate. ^{Trimestrial} ~~lunar~~ se lucau la credite restate aproximativ 15% din volumul creditelor.

Intrebare

ce este de beneficiu precepse catre coo-pal de la unitatile cooperatiste?

Raspuns

In anul 1970 si aproximativ pana la jumătatea anului 1971 drept este de dirijare un procent de 7% din totalul rezultatului comercial realizat de catre unitatile tutelate.

S'au luat asemenea cote exagerate pana cand comisia controlului de stat a cerut revizuirea lor.

Aste cote exagerate au marit din rentabilitatea unitatilor cooperatiste.

Aceasta situatie a fost gairita in cel de la comisia de organizate a cooperatiei

semnatura
L. I. I.

Urmasare: nu a fost mentinuta in continutul
de catre Solymos.

Intrebari

Unu s-a despartit controlul financiar
intern in perioade Martie 1910 - Iunie
1912 in cadrul cooperativelor?

Raspuns

Serviciul de control financiar intern
din directia financiara a controlat
ultra nu cele de regiuni nu s-au putut
insuficient in modeste in raport
controlabile. In aceasta perioada
aproximativ 50% din cooperativelor
retent din tara nu au fost verificate.

Numarul raportat a fost redus
tot datorita politicii dure de Solymos.
Tot la raioul Gurgu din 4 rapoarte au
fost redusi la 2.

Au existat cooperative care din
anul 1949 nici nu au fost verificate.

Intrebari

care au fost consecintele acestei lipsa
a unui control temeinic din partea
controlului financiar intern?

Raspuns

in lipsa de control fraudule pe retele
cooperativiste au crescut in mare
masura.

Certitudinea nu se putut fi verificata
la timp nu prevenindu-se lipsurile
in gestiune.

Nu s-a imprimat o disciplina

Samir
H. H. H.

Urmare: financiară la neîncredere, astfel au fost coșuri de deturării de fonduri și deturări economice care au condus la blocaje și lipsă de rentabilitate.

- Inducerea unităților pe linie contabilă a cost de suport tocmai lipsei de control.

lipsa controlului a influențat și angajamentele fondurilor cu destinație specială în vederea plății salariilor, care nu se trimiteau la timp în contul.

Tribun

Cum se utilizează fondul de premii și cel al președintelui?

Răspuns

În mijlocul anului 1957 fondul de premii și cel al președintelui au fost manipulate personal de către Solomonov.

În aceste condiții a acordat în mod arbitrar și neprincipial ajutoare și premii salariilor și chiar unor persoane străine de cooperare. Conform coșului când a acordat un premiu lui Florie Constantinescu funcționar la M. de Finanțe.

Tot din aceste fonduri a suportat costul alimentelor fructe și vinuri trimise la cabinetul lui Vășile Luca.

Tribun

Ai existat mai sus că Solomonov a introdus un nou sistem de finanțare a

Handwritten signature

Urmare: cooperativele in ce a constat acest sistem?

Discuții

Solyus Ivaen în primăvara anului 1952 a introdus sistemul ce se finantează pe numele ero numitul "cooperative de centru".

În acest fel a fost în mod esențial deghizat fuzionarea unor cooperative fără consultarea membrilor și reținându-se numai de voința cooperanților. Este o faptă o mare încălcare a statutelor.

Decretul din punct de vedere a evidențelor contabile a creșt neces deosebi și cu desființat multe posturi de contabile.

Solyus Ivaen procedează la acesta pt. a îndeplini obligația ce și-a luat - a în mod desemnat de a plăti cu 40.000 numerele salariilor cooperativele.

Intrebare

Mai ai ceva de adăugat despre activitatea desfășurată de Solyus Ivaen în cooperative?

Discuții

Nu mai am nimic de adăugat la cele ce le-am arătat mai sus cu privire la activitatea desemnată pe care a desfășurat - a Solyus Ivaen în cooperative.

Prezentul proces verbal de interogatori l-am citit înainte cu înainte și după ce am constatat că corespunde în totul celor declarate de mine verbal și în scris.

Arhivator

Le Băduțiu

Blaga

Semnătura

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat ul după Ghingald, născut la L. lui 1904
 în Braila, fiul lui Sulem și Eleonora, de profesie
 funcționar, la Minist. Com. Int. - S. Gl. - Of. de Cron-
 ologii, ultimul domiciliu în București Str. Str. Rocoșta 39
 (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

31 August 1953

Orașul București. -

Interogatoriul a început la ora _____ și min. _____

" s'a terminat " " " " "

Intrebare: Sta. în declarațiile anterioare ai arătat
 că ai fost directorul - Direcției Aproximativă și
 Repartiții (D.A.R.) din Centrocrap. - Cine dintre
 vicepreședinții Centrocrap-ului coordona acest
 sector?

Răspuns: În perioada dela 1 Ianuarie 1951
 până la 31 Martie 1952, cât am fost director
 al D.A.R., munca acestei Direcții a fost coor-
 donată de către vicepreședinții SOLYMOȘ IVAN.

Intrebare: Arată-mă cum și-a desfășurat
 munca SOLYMOȘ IVAN în calitate de coordonator
 al D.A.R. din Centrocrap?

Răspuns: În cadrul Centrocrap Solyumos erau
 core coordona munca D.A.R. a cărei activitate
 formează în prezent unit, bunul mers al activi-
 tății acestei Direcții, precum și prin activitatea ei la date.

Intrebare: Arată concret care dintre Direcțiile
 date de Solyumos, Ivan, au fost cu caracter

[Signature]

Urmare: dusmanoos - saboter ?

Răspuns: Întrucât Centracoapul consuma cantități mari de ambalaj care necesitară seci de cui de metri cubi (m³) de chereștea anual am propus postului vicepreședinte Solyunos'rau în scris, în ființarea unei gospodării chibzuite în cadrul U.A.R.-ului care să aibă în sarcina sa toate ambalajele - care să fie utilizate în așa fel ca ele să poată fi în trebuință de cel puțin 7-8 ani, cu scopul urmărit de o economisire material lemnos în primul rând, iar în al doilea rând economisirea a sume importante ce se alocau anual pt. acest scop. - În principiu aceste gospodării chibzuite trebuia să țină o evidență la zi a tuturor ambalajelor confecționate și cumparate din sectorul socialist; și urmărirea circuitului de înțebuire, pt. ca o dată când un alt ambalaj să fie înțebuit la maximum. - Prin această evidență se putea urmări modul de înțebuire și în același timp să se economisire sume importante ce investeau unitățile în aceste ambalaje. - Prin înființarea de Centre sau anexe de atelier pt. reparat lăzile și în general toate ambalajele, Centrele care depozitar aceste ambalaje arau sarcina de a distribui pe măsura necesității lor ambalajele necesare sectorului de obiecte de lemn și fructe. -

Această propunere făcută și în Com. Executiv. prin Solyunos'rau în anul 1951, această o apus rezistență să nu este necesar, cu toate că majoritatea fir-ului Centracoap. (fir Comercial, Fructe, etc) au susținut punctul de vedere expus al Economii lor

Secătura,
[Signature]

Urmare: formându-se o Comisie în acest scop, care
 a avut onoarea, datorită faptului că putut avea ființă
 această gospodărie chibzuită, numai în anul
 1952 - a fost înființată de către I.A.R. o mică
 gospodărie chibzuită care nu poate duce la
 îndeplinire, felul cum a fost proiectat. Aceasta
 se datorează faptului că Salymos Ivan nu
 a dat consimțământul pentru înființarea goso-
 dăriei propuse.

Pentru această gospodărie chibzuită a avut loc o
 lucrare specială, pe care Salymos Ivan o rapoartă
 la începutul anului 1952 a fost o linie de
 muncă I.A.R.-ului pe baza unei Circulari în
 care arăta atribuțiile acestei Direcții care
 constau în ceea ce I.A.R. să facă numai
 raportul de materiale pe care limitările la cerere
 prin planul de aprovizionare, fără a putea
 urmări dacă materialele cerute mai sunt necesare
 sau sunt îndeplinite pe scopul cerut. Astfel
 nu se putea urmări de către I.A.R. felul de cum
 a fost îndeplinită materialele cerute, dacă
 unitățile au primit la timp aceste materiale,
 prin faptul că Salymos Ivan nu a acceptat
 să se numească responsabil pe Regime pentru această
 problemă.

Asemenea activitate constituie un act de sabotaj
 pentru că prin circulara dată de Salymos Ivan a
 desorganizat activitatea I.A.R., numai putând
 ca aceasta să-și îndeplinească atribuțiile
 sale de a raporta urmări pe teren îndeplinită
 pe scopuri productive a materialelor apar-
 tinătoare la unități.

Semnătura
 Salymos Ivan

Urmare: O alta ocaune de impiedicare si ingru-
 noue a activitatii I.A.R., a fost ca a surmit si
 chior a oclis diferite elemente necesare sa are
 in posturi de conducere - cum este cosul numitei
 GEAMANA ELENA core din necetera - o dereuit
 sepe rev. Plonificore - din dispozitii le si susti-
 anta de Salymas Iveru - , astfel ca in urma
 faptului ca numita nu cunoaste legile Planifi-
 carii a produs o serie de incuicaturi la ocest
 serviciu. —

A dat diferite dispozitii scrise in core
 arata ca nici-o directie din Centrocop nu
 are voie sa se adreseze direct I.A.R. pt. abti-
 uerea de materiale necesare lor, pona cond mi
 vor trece pe la Cabinetul sau unde erau uzol-
 rate cu interzicere foarte inoai tocmai cu
 scopul de a ingruna activitatea Centro-
 copului - oclia o directiilor respective, —
 Aceosta forma noua de munca o odus serion
 apentate in oclinitateo I.A.R. deorece oclio
 nu putto sa - si in deplinesca atributiunile sale,
 fiind incuicata de dispozitii le scrise date
 de Salymas Iveru. —

Intrebare: Mai areti ceva de adaugat?

Raspuns: Nu mai am nimic de adaugat. —

Supa ce am citit curient cu curient proe-
 sul verbal si am constatat ca cele declarate de
 mine corespund intru cunai, astatu si revinez. —

Inclinator
 Hs.

G. G. G.

Geamăna
G. G. G.

DECLARAȚIE

Subsemnatul LAZAR GHEORGHE, născut în anul 1909 Martie, ziua 3, director financiar în Centrocoop, cu ultimul domiciliu în București Str. Bruxelles Nr. 2, la cele întrebate, declar următoarele:

Întrebare:

De când lucrezi d-ta în Centrocoop?

Răspuns:

Lucrez în Centrocoop dela 6 Martie 1950 cu o întrerupere de 7 luni (27 August 1951 - 17 Martie 1952, perioadă în care am studiat la Moscova problemele Cooperăției de consum.)-

Întrebare:

Ce funcție ai îndeplinit în Centrocoop?

Răspuns:

În Centrocoop am îndeplinit funcția de director financiar, consilier și director financiar și al evidențelor contabile.-

Întrebare:

Cine coordona direcția Dvs.?

Răspuns:

Această direcție era coordonată de fostul vicepreședinte IVAN SOLYMOS.-

Întrebare:

Cum își ducea munca SOLYMOS IVAN și ce linie a introdus el în sectorul său de muncă?

Răspuns:

Metodă de muncă nu avea.

Ne chema toată ziua în cabinet în ședințe analiza unele probleme destul de superficial, trasând sarcini neconcrete fără să urmărească ducerea lor la îndeplinire.-

ss/Lazar Gheorghe.

Problemele importante ce necesitau urgență rezolvarea prin Comitetul Executiv cu dările de seamă trimestriale s'au anuale ni se comunica că sunt în regulă fără să le supună Comitetului Executiv pentru a fi ajutați în munca as. liniei de urmat.-

Cu planurile de credite proceda tot la fel.-

Problemele ce trebuiau rezolvate la Ministerul Finanțelor de impozite s'au de dobinzi pentru credite, erau rezolvate cu întârzieri mari, în schimb venea cu facturi pentru băuturi și fructe servite cabinetelor Ministerului Finanțelor să le achităm din fondul de protocol.-

Toate problemele financiare spunea să le rezolvăm după indicațiile lui că așa a spus "Tov. Luca".-

Prin linia introdusă a planificării unui singur fel de stoc de mărfuri a contribuit la blocarea cooperativelor plătindu-se multe penalități.-

A fost de acord să se plătească concediile în bani pentru anul 1950 și 1951 spunând că așa a fost spus de "Tov. Luca".-

A acordat premii și ajutoare din fondul Președintelui și fondul de premiere a activiștilor sub motiv că are împunerea Comitetului Executiv, fără să prezinte scris aprobarea.-

Pe linia organizării evidențelor contabile a imprimat o linie de a se prevede la fiecare unitate cooperativă rurală numai 1 contabil indiferent de numărul unităților economice (gestiuni) pe care le-ar avea cooperativa.- Acest lucru a condus la desorganizarea evidențelor creind situația favorabile fraudelor și lipsurilor în gestiuni cu toate că am atras atențiunea verbală asupra acestui pericol.-

Intrebare:

Ce alte cunoștințe ai d-ta despre activitatea și linia introdusă de IVAN SOLYMOS în Centrocoop?

Răspuns:

Cu multă ușurință dădea fel de fel de aprobări pentru investiții, ajutoare, premii nu numai în centrală dar și în afară.-

Dacă promitea SZABO ceva unei unități venea la SOLYMOS și acesta dădea aprobarea (cazul investițiilor Sf. Gheorghe).-

Făcea multe afirmații neadevărate ca spre exemplu credite suplimentare pentru deblocare aprobate de guvern (ireale)

././.

ss/Lazăr Gheorghe.

././.

sau diferite diferențe din calcul suportate din buget, lucruri neadevărate și pentru care pierduse încrederea noastră.-

Aceasta îmi este declarația pe care o susțin și o semnez propriu.-

București 12 August 1952

ss/Lazăr Gheorghe.

Declarație

Subsemnatul Kazimierz George născut în anul 1909 Martie, ziua 3, Director financiar în Centrocarp, cu ultimul domiciliu în București Str. Bruxelles nr. 2, la cele întrebate scrie următoarele:

Întrebare. De când lucrați în Centrocarp?

Răspuns: Lucrez în Centrocarp dela 6 Martie 1950 cu o întrerupere de 7 luni (27 August 1951 - 17 Martie 1952, perioadă în care am studiat la Moscova problemele Cooperativii de Consum.). -

Întrebare: Ce funcții ai îndeplinit în Centrocarp?

Răspuns: În Centrocarp am îndeplinit funcția de Director financiar, consilier și Director financiar și al Evitenței Contabile. -

Întrebare: Cine coordonează Direcția?

Răspuns: Aceasta Direcție eu coordonez.

¹⁹⁸ nota se postul viceprezidentului Ivan
Jolyurov.

198 Întrebare: Cum își face munca Joly-
urov Ivan și se ține a întreprinde el în
sectorul său de muncă?

Răspuns: Metoda de muncă nu are.
Se cheamă trată ziua în cabinet în sedințe
analize unele probleme testul se au-
perficiale, trasând sarcini necorespunzătoare
fără să urmărească soluțierea lor la
îndeplinire.

Problemele importante se necesită
urgentă rezolvare prin Comitetul Executiv
de Stat și Decizia trimestrială și anuale
și se comunică și sunt în regulă până
și se supun Comitetului Executiv pt a
fi ajutate în muncă as. ține se obicei.

Cu planurile se credite procede
tat în fel.

Problemele se treburilor rezolvate
de Ministerul Finanțelor se nu pot fi
sau se treburilor se credite erau rezolvate
se întârziere mare, în schimb venea
se facturi, se întârziere și fructe servite
cabinetelor Ministerului Finanțelor să

se inclinau din fondul de protocol. -

Toate problemele financiare erau să se rezolvau după indicațiile lui să ara a opus "Tov. Luca". -

Prin linia introdusă a planificării unui singur fel se otac de mărfuri a contribuit la clararea respectivelor plătiindu-se multe venități. -

A fost se acord să se plătească sumele în banii pe anul 1970 și 1971 spunând să ara a fost opus se "Tov. Luca".

A acordat premiul și ajutare din Fondul Prezidiului și fondul de premii la acti. vizitelor sub motiv să ara impunerea Comitetului Executiv, fără să prezinte scrisoarea aprobației. -

Pe linia organizării evidențelor contabile a imprimat o linie de a se pune la fiecare unitate cooperativă nivelul numai i unității indiferent de nivelul unităților economice (gestiunii) pe care le are anex cooperativă. Acest lucru a condus la desorganizarea evidențelor privind situația favorabilă fraudelor și lipșitor în gestiunii în toate să am atras atențiunea vărbala asupra acestui pericol. -

541

Intrebari: Ce acte economice ai fost scoperit
activitatea si cumia intradusa de Jean Poly.
mo in contextul?

199 Raspuns: Cu multa neastare satei zel
te zel te aproba pt investiti, ajutarea
prezenta nu numai in contextul dar si in
afara. -

Daca prezenta s-a dat ceva unei unitati
venea la Polymos si asta tatei aproba
(cazul investitiilor Opt. George). -

Faca multa afirmatii made veritate
in oare exemple credite suplimentare de
teblare aprobate de Guvern (iricale) sau
tiparite tiparite in cazul suportate in
lucrul, curvuri made veritate si pt care
prezenta increderea noastra. -

Acasta nu este teblare de
care o motiu si o sursă proprie. -

Chilaf

Buna vesti 12 August 1952

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Martorul LAZAR GHEORGHE, născut la 3 Martie 1909 în București fiul lui GHEORGHE și ALEXANDRINA, fost director coordonator Centrocoop, în prezent șef contabil la Uniunea Reg. a Cooperativelor de Consum (rural) București, cu ultimul domiciliu în Str. Bruxeles Nr. 2 Raionul I.V.Stalin.-

27 Mai 1953, București

Interogatoriul a început la ora 10
" s'a terminat la " 12,30

Intrebare:

Când și în ce împrejurări l-ai cunoscut d-ta pe numitul SOLYMOS IVAN?

Răspuns:

Pe numitul SOLYMOS IVAN personal l-am cunoscut la congresul Cooperației de consum din 19 Martie 1950.-

Intrebare:

Ce legături ai întreținut d-ta cu SOLYMOS IVAN?

Răspuns:

Cu SOLYMOS IVAN am întreținut legături profesionale, el era șeful meu direct.-

Intrebare:

Ce funcții îndeplinea SOLYMOS IVAN în cadrul Centrocoopului?

Răspuns:

SOLYMOS IVAN a îndeplinit funcția de vicepreședinte al Centrocoopului, membru în Comitetul Executiv și avea în directă conducere și răspundere sectorul planificării în care era incluse problema de muncă și salarii- financiare, contabilitate și controlul financiar.- Pe un timp mai scurt a fost sub conducerea lui D.A.R-ul, Direcția Administrativă și Oficiul Transporturi și Oficiul investiții - tehnic.-

ss/Lazăr Gheorghe.-

Intrebare:

Cum își ducea munca SOLYMOS IVAN în calitate de vicepreședinte și membru în Comitetul Executiv?

Răspuns:

SOLYMOS IVAN își ducea munca în mod nesatisfăcător - dezordonat - el a dezorganizat munca decât a organizat prin reduceri de personal.- Avea atitudine de servilism, împăcitoristă fiind câteodată dur cu subalternii.- dând aprobări de plăți fără știința directorului financiar care răspundea pentru muncă.-

Printr'o planificare nejustă a sarcinilor economice în special în problema normativelor de stocuri și în problema planului forțelor de muncă și al fondului de salarii munca lui o consider ca o acțiune de sabotaj și contrarevoluționară.-

Prin politica reducerii de personal a dezorganizat munca pentru ducerea la îndeplinire a planurilor economice dând astfel posibilitatea creșterii fraudelor, lipsurilor în gestiune și prin această dezorganizare întregului sistem economic din cooperatie.-

Prin activitatea lui a introdus linia deviatoristă a lui IUCA VASILE afirmând de multe ori că trebuiesc duse unele acțiuni ca sarcini primite direct dela IUCA.-

Intrebare:

Arată d-ta acțiunile de sabotaj comise de SOLYMOS IVAN în Centrocoop?

Răspuns:

Reducerea personalului prin fuzionarea cooperativei fapt ce determina slăbirea muncii economice, organizatorice și politice.- Acest lucru a fost determinat de angajamentul dușmănos pe care și l-a luat în fața C.S.P-ului de a reduce numărul salariaților din cooperatie cu 35-40.000 oameni care după aceea a devenit o sarcină pentru cooperatie.-

Eu și tov. TOROH Director adjunct în convorbirile ce le-am avut cu SOLYMOS am atras atenția asupra pericolului ce s'ar crea cooperatiei prin dezorganizarea muncii dar odată angajamentul luat nu a vrut să mai revină asupra acestei probleme.- Legat de aceasta probleme el a urgentat fuziunile fără să se țină adunări generale la cooperatie- acțiune complet antistatutară.-

ss/Lazăr Gheorghe.-

Ca o consecință a acestui fapt s'au creat cooperative cu rețele de desfacere care dela un magazin până la ultimul magazin sunt distanțe care ating 32 Km. cazuri concrete sunt în raioanele Răcari, Mihăilești și altele.-

Acest lucru a slăbit munca de control creindu-se greutăți prin faptul că președintele unei cooperative nu poate să controleze zilnic pe toți gestionarii, controlul preventiv prin contabil nu se poate face iar casierul nu are timpul efectiv necesar pentru încasarea vânzărilor zilnice dela toți gestionarii dela Magazine.- Ex.: cooperativa Răsucani are, Asanaga care la vreo 7 Km, Prunaru care de aici mai are încă vreo 5-6 km. în plus alte sate și comune care sunt la distanța diferite dela centru.-

În urma acestei acțiuni din lipsa de control au fost cazuri de fraude destul de dese cu consecințe grave, cum este cazul dela cooperativa Gălbinaș din Raionul Brănești unde s'a descoperit fraude de 200.000 lei noi.- Cazuri din acestea sunt multe tocmai datorită lipsei de contabili și elemente de control reduse în urma schemelor propuse de SOLYMOS.-

Propunerile de plan nu erau analizate și susținute de SOLYMOS în fața C.S.P-ului cu aceeași tărie cu care a susținut reducerile de personal din care cauză sarcinile trasate unităților nu erau duse la îndeplinire.-

Acest fapt a determinat și crearea de stocuri de mărfuri industriale peste normativele stabilite, infundându-se rețele de desfacere ale cooperativei, iar circulația mărfurilor să nu se mai desfășoare normal.- Stocuri supranormative există în toate regiunile din țară.-

Ca o consecință a acestei acțiuni de sabotaj nivelul cheltuelilor de circulație a crescut, rentabilitatea unităților cooperatiste a fost mult redusă, nerealizându-se veniturile stabilite și nici contribuția la bugetul Statului nu s'a realizat în conformitate cu cifrele comunicate Ministerului Finanțelor încă dela începutul anului.-

Acest Proces verbal de interogatoriu a fost citit de mine cuvânt cu cuvânt și după ce am constatat că întru totul corespunde cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez propriu, nesilit de nimeni.-

ANCHEATOR
SIT.DE SECURITATE

ss/Lazăr Gheorghe.-

Nagy Iosif.-

BN/3/ex.

Proces-Verbal de interogatoriu

^{Martorul}
Arestat Lazar Gheorghe născut la 3 Martie 1909 în București
fiul lui Gheorghe și Alexandrina, fost director coordonator Centrocopp
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
în prezent șef contabil la Mineră Reg. a Corp. de Cons. Punal București
al ultimului domiciliu Str. Prucești nr. 2, Rm. I.V. Stăliu

27 Iulie 1953
Orașul București

Interogatoriul a început la ora 10 și min. -
" s'a terminat " " 12 " " 30

Intrebare: Când și în ce împrejurări l-ai cunos-
cut pe pe numitul Gheorghe Ivan?

Răspuns: Pe numitul Gheorghe Ivan personal l-am
cunoscut la congrusul organizației de comuna - din
19 Martie 1950.

Intrebare: Ce legături ai întreținut pe cu
Gheorghe Ivan?

Răspuns: Cu Gheorghe Ivan am întreținut legă-
turi profesionale, el era șeful meu direct.

Intrebare: Ce funcții îndeplinea Gheorghe Ivan în
cadrul Centrocoppului?

Răspuns: Gheorghe Ivan a îndeplinit funcția de
vicepreședinte al Centrocoppului, membru în
comitetul Executiv și avea în directă conducere
și răspundere sectorul planificării în care era
inclusă problema de sume și salarii - financiare,
contabilitate și control financiar. Pe un timp mai
sunt a fost sub conducerea lui S.A.R.-ul, fiind

Îscălitura,
[Signature]

Urmare: Administrativ & Oficiul Transportului & Oficiul necesită - tehnic.

Întrebare: Cum în ducea munca Silynos Ivan în calitate de vicepreședinte și membru în comitetul Executiv?

Răspuns: Silynos Ivan în ducea munca în mod nesatisfăcător - deorganizat - el a deorganizat munca decât a organizat prin reduceri de personal. Are atitudine de servilism, împacientaristă fiind că el dă plăți cu subalterni - dănd aprobări de plăți fără știința directorului financiar care răspunde pentru munca.

Printr-o planificare nejustă a sarcinilor economice în special în problema normativelor de stocuri și în problema planului forțelor de muncă și al fondului de salarii munca lui o considerăm ca o acțiune de sabotaj și contrarevoluționar.

Prin politica reducerii de personal a deorganizat munca pentru a duce la neîndeplinire planurile economice, să-lucid în același timp evidentă și controlul dănd astfel posibilitatea creșterii fraudelor, a lipovirilor în gestiune și prin această deorganizare neîmpie sistem (de) economice din cooperativă.

Prin activitatea lui a introdus linia deviatoristă al lui Luca înite afirmând de multe ori că lucrurile duse unele astăzi ca sarcini primite direct de la Luca.

Întrebare: Prata și acțiunile de sabotaj comise de Silynos Ivan în Centrocop?

Răspuns: Reducerea personalului prin suprimarea cooperativelor fapt ce determină să-lucid munca economice, organizatarice și politice. Acest lucru

587
204

Urmare: a fost determinat de angajamentul duomănos pe care s' a luat în fata C.S.P.-ului de a reduce numărul salariaților din cooperativa cu 25-40000 - vanoni care după acea a devenit o sarcină pentru cooperative.

Eu și tov. Torik director adjunat, în convorbirile ce le-am avut cu Solyus am atras atenția asupra pericolului ce s-ar crea cooperative prin dezorganizarea muncii dar odata angajamentul luat nu a vrut să mai revină asupra acestei probleme. Legat de aceasta problema el a urzuit fugimile fără să se fiie adunări generale la cooperative - activitate complet antistatutara.

Ca o consecință a acestui fapt (H'arta) s-au creat cooperative cu rețele de desfacere care dela un magazin până la ultimul magazin sunt distanțe care ating 30 km. Cașuri concrete sunt în raioanele Kairi, Ulihailesti și altele.

Este lucru a slăbi munca de control creștând greutatea prin faptul că prevederile munci cooperative nu poate să controleze și nu pe tot. gestionarii, controlul preventiv prin controlul nu se poate face iar carierul nu are timpul efectiv, necesar pentru încașarea vânzătorilor și nu dela totii gestionarii de magazine. Ex: cooperative Rășnău are Hoanaga care la vreo 7 km - Prunaru care de aici mai are încă vreo 5-6 km și plus alte sate și comune care sunt la distanțe diferite dela centru.

În urma acestei activități din lipsa de control au fost cașuri de fraude destul de dese cu consecințe grave, cum este cașul dela cooperative Gălbinaș din Raionul Brănești unde s'a

Signature,
G. G. G.

Urmare: descoperit fraude de 200.000 lei noi. Cauzele
dun aceste sunt multe tocmai datorita lipsei
de contabilitati si elemente de control - reduse in
urma solutiilor propuse de Glynnos.

Propuneri de planuri nu erau anali-
zate si sustinute de Glynnos in fata C.S.P.ului
cu aceea 'tara' cu care a sustinut reducerile de
personal din care cauza sarcinile trasate unita-
tilor nu erau duse la indeplinire.

Acest fapt a determinat si creere
de stocuri de marfuri industriale peste norma-
tivele stabilite - infundandu-se retele de desfacere
ale cooperatiiei iar circulatia marfurilor sa
nu se mai desfasoare normal. Stocuri supra
normative exista in toate regiunile din tara.

Ca o consecinta acestei activitati de
salteji nivelul cheltuielilor de circulatie a
crescut, rentabilitatea unitatilor cooperatiste
a fost mult redusa, nerealizandu-se veniturile
stabilite si nici contributia la bugetul statului
nu sa realizat in conformitate cu cifrele comu-
nicate ministerului Finantelor inca de la ince-
putul anului.

Acest Proces Verbal de sinteza
trou a fost citit de mine curant cu curant
si dupa ce am contatat ca intru totul cores-
punde cu cele declarate de mine la intru
si semnele proprii venite de mine.

St. de Securitate
Anchetat:

Ch. Hoj

Semnatura.

Declarație

119
205

Subsemnatul Lazăr Gheorghe se propășie contabil cu ultimul domiciliu în București Str. Bruxelles No 2, fost director financiar și al evidențelor contabile în Centrocops în perioada dela 6 Martie 1950 și până la 16 Ianuarie 1953, cu o întrerupere de 7 luni dela 27 August 1951 și până la 17 Martie 1952, în privința efectului deciziei de decapitate a conștientă a liniei neprimată de Vasile Luca și introdusă și pusă în aplicare de Ivan Solymos în sistemul Cooperativii de Aprovizionare și Distribuție în calitate de a detinut-o, seclar următoarele:

Linia neprimată de Vasile Luca și introdusă și pusă în aplicare de Ivan Solymos în cooperativă s'a manifestat din punct de vedere financiar și al evidențelor contabile pe două căi mai principale și anume:

1. Pe linia de organizare munții de evidențe contabile;

2. Pe linia prelucrării întreprinderilor de stat și imobilizării de credite pt investiții din Bugetul Statului pentru achitarea bururilor preluate.

Pentru a lămurii mai bine cele două aspecte ale problemei precum și efectul ei nefast asupra produsului în sistemul economic al cooperativii de aprovizionare și distribuție vă rugăm să vă arătați părerea în parte.

L. Lazăr

Reorganizarea muncii de evidență contabilă

Prin efectul reformei administrative, cooperarea de aprovizionare și desfacere a fost necesar să se reorganizeze rețelele după noua așezare administrativă luând înăsură de restructurarea rețelelor prin înființarea de Unii Regionale și Regionale după noua așezare administrativă. -

Pentru a preveni perturbările economice și de evidență ce se întâmplă în asemenea împrejurări, Centrul, a obținut scheme de juste cime qualitate rapabile să țină în mână problema depalierii vecilor Unii Judetene în Unii Regionale și Unii Regionale și nave resp Unii Regionale au fost înlocuite de personal contabil suficient pt a face față din mers operațiunilor economice și schimburilor respective, rețutând în același timp activitatea cooperativei tutelate și de a evita lipsurile și fraudelor. -

Situația această a rămas până în toamna anului 1951 în care timp s'a modificat și forma organizatorică a Unii Regionale care facem și operațiuni economice, înlocuindu-le cu Direcții Regionale. -

Acetora au funcționat până în feb.-Martie 1952 când s'au înființat Comisiile de Organizare Regionale cu caracter de îndrumare și control asupra activității unităților cooperative prin opera lor de activitate. -

Ch. K. J.

Pentru a arăta felul cum erau organizate Uniunile
Rationale s-au putut de vedere de evidența contabilă
vornă arăta un exemplu luat de U.R.C.C. Giurgiu, unde
schemă serv. contabilității prevedea, nu suf contabil
& verificatori, i. salarii, i. contabil cu planificarea finan-
sieră, i. suf active și & contabilități cu activitățile plus
nu reprezentă administrativ, deci în total 13 oameni.

206
Această schemă asigură o evidență clară
a operațiunilor curente și a controlului activi-
tății cooperativelor și în același timp dădea posi-
bilitatea lămuririi vechilor formațiuni.

Pe lângă personalul arătat mai sus
pe lângă fiecare deopotrivă existau, contabilii fac-
turisti, calculatori, verificatori, după volumul
operațiunilor economice prevăzute în planul
acestor unități.

În afară de acest personal la serv. de
achiziții acolo unde nu erau în ființă sfera-
nșilor, evidența era asigurată cu personal
suficient de contabili, facturisti, verificatori
și reprezentanți tehnici.

La cooperativele sătești care erau în număr
de aproape 5000, existau câte un contabil și 1-3
ajutari contabili pot. ținerii evidențelor și pot lucrările
de planificare și statistică.

De la această perioadă începe activitatea de
reorganizarea muncii de evidență contabilă pro-
vovată și susținută de Ionuț Solymos care nu
a vrut să treacă deocamdată de oșofitile tehnicienilor

Albatros

pe care îi avea în subordine.

Ivan Polymos luându-și angajamente față de C.P.P. de reducerea personalului din cooperativă, a acceptat reducerea personalului tocmai în sectorul de evidență contabilă și de control.

Prin această măsură luată în mod nejust de Ivan Polymos, munca de evidență și control a slăbit și s-a dat loc la fraude prin care se pot vedea datorită lipsei de evidență și control teritorial.

Pe lângă prestarea fraudelor a crescut și munca de datorii, iar activitatea economică nu s-a mai desfășurat cum trebuia condițiilor bune pentru ca înțelegerea schimbului economic între noi și sat să se realizeze în condițiile metelor aliații clasei muncitoare, a tălmăcirea muncitoare.

Pentru a lămurii problema și mai clar, veți avea situația personalului contabil la aceste raioane după reducerea schemei:

1. def. contabil
2. rev. contabile
3. contabil onorariu
4. pasier,

iar în sectorul comercial nu au contabil pe evidența gestiunilor cantitative și valorică.

Așa cum am arătat și mai sus datorită schimbărilor făcute de Ivan Polymos, evidența și controlul a slăbit, fraudele și lipșirile de gestiunile cooperative au prezentat neglijență și produc o stare de terroare.

Al. Bageț

Dacă analizăm evoluția fraudelor la cooperativele din raionul Giurgiu, putem constata că la 102.296 lei fraude cât au fost la sfârșitul anului 1950, au crescut la sfârșitul anului 1951, cu încă lei 207.206.143, pentru ca la sfârșitul anului 1952 să se ridice în total la suma de lei 699.174 din care să recuperat suma de lei 261.638 rămânând de recuperat lei 437.536:

Privită problema pe Reginea București situația este și mai gravă deoarece prin stabilirea muncii de control și evidentă, fraudele au crescut de la lei 2640.000 cât au fost la sfârșitul anului 1951 la lei 10.864.815 la sfârșitul anului 1952 din care s-au recuperat lei 3.847.806 rămânând de recuperat lei 7.017.009.

Dacă această problemă se analizează pe lângă, apare clară atitudinea dusmănoasă și contra-revolutionară a lui Gheorghe Polymos, deoarece prin metoda folosită de el de desorganizarea muncii de evidentă și control, și prin elementelor dusmănoase să saboteze respectarea raportării și aprovizionare și desfacere și a frâna muncii pot aduce la îndeplinire a rolului pe care îl are în consolidarea alianței clasei muncitoare cu țărâniimea muncitoare prin ^{încrederea} încrederea maselor de cooperatori, factorita fraudelor mari

Col. Popov

provocate tocmai datorită lipsei de evidență și
control.

Volumul delictelor inclusiv alieții din
operațiunii recente depășește suma de lei
40.000.000 pe regiunea București, din care
circa 23.000.000 lei delicturi au viteza foarte
lentă de încașare, tocmai datorită lipsei
de control și evidență. -

Imobilizarea fondurilor de rulment
propriu în active incerte și cu viteză
lentă de circulație determină blocarea
conturilor rapoartivelor și minimele
razonale reducându-se rentabilitatea
prin penalitățile ce se plătesc de aproape
3.000.000 lei pe trimestru. -

Datorită acestui fapt obligațiile rapo-
rtivității de aprovizionare și desfacere nu pot
fi respectate față de bugetul de stat prin
nerealizarea planului de acumulări.

Un alt efect dezastros produs în
urma reorganizării muncii de control
și evidență, este și faptul că prin ne-
mușterea situației marfurilor aflate
în stoc s-a dat posibilitatea creșterii acestora

7

Chikajef

si deci a cresterii blocajelor si a cresterii volumului de debitori pe tara dupa cum se poate vedea comparându-se bilanțurile centralizate la 30 Iunie 1951 cu cele ale 31' dec 1952, fapt ce a determinat pierderi însemnate prin reducerea rentabilității pe toate verigile lantului penalitatilor plătite în urma blocajelor.

Datorită superficialității în muncă la adăpostul cămin și asemănătoare atitudinea dușmănoasă, nu s-a prezentat C.S.P.ului pt obținerea unui normativ de stoc just bazat pe viteza de circulație a mărfurilor reală pt a obține în felul acesta o evităare a apăsărilor de circulație mărfurilor normală capabilă să rezolve o parte din blocaje și astfel să se evite aprovizionare și reparare să nu mai plătesc penalități atât de mari și să lipsesc și bugetul de stat de contribuția cu care trebuia să vie cooperativă în realizarea lui.

Efectul dezastros al blocajelor a determinat slăbirea puterii economice și financiară a unităților din sistemul de cooperativă și reparare, iar Treou Selyun a stat neputincios în fața situației create din cauza lui, cu toate încercările colaboratorilor din subordine

Albany

-4-

Preluarea unor unități economice de stat pe
către cooperativă de consum. -

- Prin linia imprimată de Vasile Luca în urma
savoyezării cu Vasile Hulubau, s'a trasat ca sar-
cina cooperativii de a prelua întreg activul
I.C.P. aprobată desorganizându-se astfel și in-
terzicându-se economiei de stat și trecută în
sarcina cooperativii. -

Deoarece buciurile preluate urmau să fie
achitate de cooperativă, însă cum aceasta nu
avea fondurile necesare Iovan Lelynos a
intervenuit la Guvernul de Finanțe în urma
savoyezărilor avute cu Vasile Hulubau pt
obținerea unor credite de investiții în vedea
rea achitării buciurilor preluate de la
I.C.P. aprobată. -

Din câte mi s'a amintit acest credit
a fost de lei 220.000.000 (lei vechi) rambursabil
în termen lung. -

Dacă analizăm aceste două faze - preluarea
și acordarea de credite de investiții - se poate
trage concluzia că de vreme ce dreapta în
această problemă a avut două laturi și
amuse:

Desorganizarea în primul rând a netei
economice de stat și în al doilea
rând imobilizarea unor credite de inves-
tiții în actuala perioadă într-o activitate
de producție a cooperativii în care aceste
fonduri să fie îndrumate spre marile
santiere se trăgeau terminate pt producție.

Alina J.

rea de mijloace de productie necesare ~~523~~
industrializării țării în vederea construirii
socialismului. -

Asemenea fonduri Vasile Luca era
foarte săracit după cum se vădit din ma-
terialul redactional de partid însă pt
cooperativă în vederea reorganizării sectorului
economic se stat la propunerea lui Ivan
Polymor a fost foarte bogat. -

Asemenea fonduri de investiții pentru
credite rambursabile au fost acordate și
pt premergerea Y.C.Y. Sproforului și pt Y.C.S.
Comleum, însă ele nu au fost utilizate
în totalitatea lor, după cum nici cele acordate
pt Sprofor nu au fost utilizate în totali-
tatea lor. -

Pentru toate cele afirmate prin pre-
zenta există documente atât la Centra-
lul stat și la Comisia de organizare a
Regimului București Rural precum și la
unitățile cooperatice de aprovizionare
și reparare din întreaga țară care pot
fi puse la dispoziția organelor suscita-
toare. -

Alte servicii și abateri

Pentru a-și face o popularitate ieftină
și pt a-și asigura atitudinea dumnișoară
Ivan Polymor acordă din fondurile prezentele
din fondurile culturale și din fondurile de prevenție

Chilariu

al activistilor premii si ajutave li vor fi
salariatii, fara stirea mea. Dand dispozitie
directa tov Zenther Adolf care era in sarinut
cu central preventiv pt achitarea acestor
sume. -

In acela fel a procedat cu achitarea
a diverse facturi pt puncte si viuzi
trimise cabinetului lui Vasile Luca. -

Metoda utilizata constita nu felicitarea
prestatul de a aproba premieri din fondul presediu-
telui si care numai tov Presedinte al Centrului
lui, sau pt utilizarea fondului de premiere a
activistilor trebuie sa se aprobase Comitetul
Executiv Centrului. -

Premierile acordate de Ivan Poljnos din
fond presedinte si fond premiere artisti, au
fost facute nu numai pt salariatii din Compara-
tie dar si persoanelor straine de comparatie
cum este cazul sumei platite fostului salariat
al Ministerului Finantelor Maria Constantinescu

Chelaru

Problema fuziunilor cooperativele sătești

210 524

Profitaând de faptul că s'a ajuns la concluzia fuzionării cooperativele mici și ne rentabile în mediul rural, Ivan Polymos propune și susține în fața Centrului ului fuzionarea în masă a cooperativelelor, justificând prin aceasta că vor lua mai puțin salariati în cooperatie se vor realiza economiile și astfel se vor transforma cooperativele în unități de producție în unități executare. -

La adăpostul acestei justificări a fost atitudinea - activă - contra revoluționară de reorganizare a cooperativei și de însușirea legăturilor cu masele de țărâni săraci și migrașii țărănești până la adunările generale a forțat fuziunea pe linie financiară producând și mai mare haos în rândurile executivelor, provocându-se fuziuni formale fără vîntul scopurilor și readerea la soluționarea scopurilor a organelor alese. - (președinți - vice-președinți etc.).

Cooperativii în diverse comune și-au manifestat nemulțumirea față de această acțiune iar în unele masele în cooperatie a fost pierdută. -

Datorită acestei acțiuni nesănătoase controlul a slăbit prin readerea din nou a o serie de contabili, astfel că fraudele au crescut și mai mult luând proporții îngrijătoare. -

De asemenea volumul debitorilor a

12.
present, encinându-se în același timp asupra
motiv pe care a influențat asupra
pagilor sepe urme cărora s'au plătit penali-
tăți mari care au redus rentabilitatea
păcurilor. —

Această înțelegere este declarată pe care
s'au dat și mesaje de număr. —

București, 19 August 1953. —

Chilaz

514

211

DECLARAȚIE
=====

Subsemnatul LESSEN PAUL, funcționat, director la Centrocoop, domiciliat în București Calea Victoriei 95, declar următoarele la cele întrebate:

Întrebare:

Ce acțiuni criminale cunoști d-ta, duse de către I.SOLYMOS la Centrocoop?

Răspuns:

În cece privește finanțarea cooperatiei SOLYMOS avea părerea că noi trebuie să primim fonduri cât cerem.-

Aceasta a dus la situația că se cereau dela B.R.P.R. întotdeauna fonduri de rulment, ca împrumut, fără să se țină seama cum se întrebuintează și dacă nu sunt prea multe. Exemplu concret este ultimul petrecut în anul 1952, luna Aprilie, când a cerut 307 milioane lei la B.R.P.R. pentru acoperirea blocajului, deși știa din datele statistice că stocul nu e decât cu 180 milioane crescut.- Diferența ce a cerut-o în plus era din lipsuri interne, pe care le ascundea (nedecontări, fraude, contabilitate întârziată, et).- Aceasta a fost făcută cu scopul de a sustrage întrebuintarea justă a fondurilor R.P.R. pentru industria de Stat.-

X În ce privește disciplina de stat, SOLYMOS susținea că cooperatia este organizație proprie și că ea trebuie să se conducă după hotărârile C. Executiv, căuta diverse forme pentru a nu se respecta disciplina de stat.- Exemplu: În planul cooperatiei este prevăzut și un capitol de investiții pentru care se primesc repartiții.- El dădea dispoziția D.A.R. să întrebuinteze materialele prevăzute pentru construcțiile planificate, la altele pe care le aproba el, neplanificate; în felul acesta nu se respecta planul de stat.- Sunt multe alte exemple de abateri dela disciplina de Stat. De altfel în repetate rânduri spunea: "Eu sunt deputat în Marea Adunare Națională, eu am făcut legile și eu pot să le schimb (martori tov. TURUK și LUSTGARTEN directori în Centrocoop).-

X
./././

In primăvara anului 1951 a început să se introducă salarizarea procentuală la achizitori. Procentele propuse de SOLYMOS erau prea mari și noi nu am fost de acord cu ele și ne-am opus să fie aplicate.- Atunci, ca și cu alte ocazii ne-a impus acest lucru motivând că IJCA a dat dispoziția și că noi trebuie să executăm această dispoziție.- Desigur că plata unor procente prea mari ducea la scumpirea produselor achiziționate.-

In ce privește politica de cadre susținea elementele dușmănoase, printre alții l-a susținut pe legionarul BOCAN V. care a fost ținut de el în dir. de plan luni de zile, cu toate repetatele intervenții ale mele, susținute și de Dir. de cadre pentru a fi dat afară.-

Aceasta este declarația care o semnez și susțin.-

ss/ Lesen Paul.-

27 Iunie 1952.-

BN/3/ex.

Declarație

Subsemnatul Lesau Paul, funcționar,
direcția la Centrocosp, domiciliat în Bucu-
rești, căminul Victoriei 95, declar următoarele
fapte și circumstanțe:

Intrebari: Ce acțiuni criminale cunoști
în legătură cu S. Șlyus la Centrocosp?

Răspuns: În ceea ce privește lichidarea
cooperativei Șlyus am o părere că ur-
tulme și primii fonduri, cât și
acesta a dus la situația în care
se află B. R. P. R. în totdeauna
fonduri de rulment, se imprimă, și
se se ține seama cum se întindeau,
și dacă nu sunt prea multe. Căpitanul
concret este ultimul petrecut în anul
1952, luna aprilie, când a plecat Șlyus.
lui la B. R. P. R. pentru așezarea Ho-
cogului, deși din datele stati-
stice se vede că nu e decât cu Ho: auli:
creșterea. Diferența ce a creșterea în
plus era din lipsuri interne, pe care
le ascundea (medicament, fraude, cr-
talitate interzicată, etc). Aceasta a
fost făcută cu scopul de a sustine
întreținerea justă a fondurilor B. R.
pentru industria de stat.

Cesuvall

214 ²

În ce privește disciplina de stat,
solușii justiciei și cooperativă este
manifestare proprie și se se tolue
se se conduce după hotărârile C. Fac-
citor, cînta diverse forme pentru a
nu se respecta disciplina de stat.
Exemplu: În planul cooperativă este
prevăzută și un capital de investiții;
pentru care se primesc repartite.
El dădea dispoziții S.A.R. și între-
ținute materialele prevăzute pentru
construcțiile planificate, la altele pe
care ~~nu~~ aparțin el, ne planificate.
În felul acesta nu se respecta
planul de stat. Sunt multe alte
exemplu de abateri de la disciplina
de stat. Se alfel în repetate rânduri
spunea; În anul de pînă în mare
adunare Națională, eu am făcut
legile și eu pot să le schimb (marș
sau Török și susținătorii direcții în Centrul
CSP)

În primăvara anului 1957, a început
să se introducă salarizarea procentuală
la achiziții. În aceste propuneri de
solușii erau prea mari și noi nu
am fost de acord cu ele și ne-am dus
să fie aplicate. Atunci, ce și în
alte ocazii ne-a împus acest lucru

3/ motivând că luca a dat dispoziție
și că nu trebuie să se cutăre 518.
această ipoteză. Se știe că
plata unor produse prin intermediu-
le se sumărilor produselor acți-
onizate.

În ce privește politica de cadre
sunt elemente dusmeșoare, printre
altele, la sustinut pe leșionarul Boran
V. care a fost trecut de el în div. de
plan lunar de file, cu toate repetatele
intervenții ale mele, sustinute și
de dir. de cadre pentru a fi dată afare.

Aceasta este declarație care
o sumărilor și sustin

Assendant

27 Iunie 1912

DECLARAȚIE

Subsemnatul LESSEN PAUL, funcționar în Centrocoop, îndeplinind funcția de director de planificare, domiciliat în București Calea Victoriei 95, de ani 47, născut la Brăila, fiul lui BERNARD și al ANEI LESSEN.-

Cunosc activitatea lui IVAN SOLYMOS și DUMITRU CERNICICA, ambii foști vice-președinți în Centrocoop, din timpul cât au funcționat.-

SOLYMOS IVAN a fost vice-președinte coordonator a 5 direcții, din care și direcția de plan și direcția financiară.-

În această calitate, a dus o activitate antistatală, dușmănoasă, introducând linia lui V.LUCA în Cooperație.-

În sectorul financiar, contabilii prin comprimarea permanentă a numărului contabililor, a creat haos, în evidența contabilă, aparent el motiva această reducere, ca o reducere a aparatului funcționăresc. Sub această justă motivare, el însă exagerând reducerea în mod vădit intenționat, de a desființa posibilitatea Partidului și Guvernului de a controla activitatea financiară a Cooperației.- Cooperația primind credite mari dela Stat.-

Din lipsa de evidență s'au creat greutăți mari în control și a dus la creșterea creditelor ce le primea Cooperația dela B.R.P.R.-

Fraudele au crescut, numai cele descoperite se ridică la peste 50.000.000 lei, ținând seama că avem unități care nu au fost verificate 1-2 ani, fraudele trebuie să fie mult mai mari.-

Evidența contabilă mult întârziată și necontrolată a dus la mărirea debitelor și cu aceasta la necesitatea măririi creditelor de către B.R.P.R.-

La controlul făcut după arestarea lui SOLYMOS, s'a

constatat că debitele vechi și nedecontate, s'ar ridica la 6-8% din fondurile de rulment.-

Aceasta a dus la blocarea de fonduri de cel puțin 60.000.000 lei și la o cheltuială de dobânzi de cel puțin 2.000.000 lei anual, Banca de Stat fiind obligată să finanțeze din fondurile necesare în industria socialistă, Cooperația.-

Blocajul atrage după sine și greutăți în îndeplinirea planului de circulația mărfurilor.- Unitățile blocate nu pot să cumpere mărfuri din industrie, industria este împiedicată să producă pentru că are fondurile imobilizate în mărfuri, care nu sunt ridicate și achitate de Cooperație.-

Urmând linia lui VASILE LUCA, în ceea ce privește reforma bănească, de a o submina, a pus în aplicare această linie în politica salarizării.-

Acțiunea aceasta s'a manifestat în politica fondului de salarii. X In Cooperație s'a introdus în cursul anului 1951, salarizarea procentuală pe bază de dever.- Procentele stabilite inițial, s'au dovedit prea mari și duceau la salarii prea mari și la cheltuirea unui fond de salarii mult prea mari.- In lunile Martie, Aprilie, Direcția Planificării a făcut repetate referate, a arătat această situație, mai ales că după reforma bănească, ducea și la aruncarea pe piață de monedă.-

SOLYMOS a refuzat să treacă la o schimbare a procentelor motivând că nu e just ca o acțiune contrarevoluționară, mințind că Comitetul Executiv, nu ar fi de acord.- După arestarea lui SOLYMOS, prin decizia din 6 August, s'au redus procentele în medie cu 8%.- Nereducerea la timp a procentelor a cauzat o cheltuială în plus de 3.200.000 lei pentru Cooperație.- X

Cele arătate sunt numai câteva aspecte ale acțiunilor dușmănoase duse de SOLYMOS IVAN.-

DUMITRU CERNICICA, venit numai de câteva luni în Cooperație, s'a grăbit să aplice politica dușmănoasă a lui V.LUCA în Cooperație astfel :

Deși cunoștea că va veni o reformă bănească (după cum am aflat după arestarea lui) în loc să ia măsuri în sectorul care îl conducea - aceluși al circulației mărfurilor, în conformitate cu interesele Partidului, ale Guvernului și să

frâneze vânzarea de mărfuri, să facă stocuri, s'a mulțumit să facă numai formal un mic stoc de mărfuri.- Astfel deși pe rețeaua Cooperatie să găseau la începutul trim.IV. mărfuri în valoare de 28 miliarde lei și mai trebuia să primească mărfuri de 35 miliarde lei, în total deci mărfuri de 63 miliarde, s'a mulțumit să dea dispoziție în mod dușmănos, să se stocheze mărfuri numai de 6 miliarde, deci numai de 10% din volumul total.-

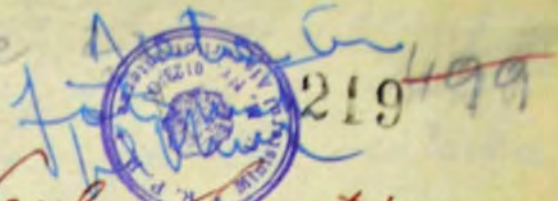
Dând dispoziții să se desfacă cât mai multe mărfuri atât prin instrucțiuni, telegrame și consfătuiri cu organele economice,-această acțiune a dat posibilitatea chiaburilor, speculanților și tuturor elementelor dușmănoase să se supra-provizioneze cu mărfuri.-

Aceasta a dus la micșorarea volumului de mărfuri, ce trebuia să constituie rezerva pentru consolidarea reformei bănești.- Rezerva aceasta putea fi de 3-4 ori mai mare.- CER-NICICA știa că poate face această rezervă și nu a făcut-o, șt știind că prin aceasta lovește în planul stabilit de Partid pentru reforma monetară.-

Pe aceeași linie a mers când au scăzut prețurile la un volum de mărfuri - ce se găsea pe verigile comerțului cooperatist.- Dacă ca valoare globală, suma nu reprezintă prea mult față de valoarea totală a mărfurilor, scăderea de prețuri la mărfurile din rețeaua rurală înainte de reforma bănească, știind că vine reforma bănească, ne dovedește și aici linia dușmănoasă pe care a mers pentru a face ca reforma bănească să nu se efectueze, ca elementele capitaliste dela sate, care au profitat în primul rând de acest lucru, să fie susținute în acțiunea lor.-

Drept care semnez această declarație.-

27 Iunie 1952
ss/. LESSEN PAUL

Subsemnatul Lesseu Paul, funcționar
 în Centrocops, îndeplinind funcția
 de director de planificare, domiciliat
 în București Calea Victoriei
 95, de vârstă 47, născut la Brăila

Fiul lui Bernard și al Anei Lesseu
 Cunoașter activitatea lui Ioan Solyus
 și dintru Cuvincă auzi fost
 vice președinte în Centrocops, din
 timpul cât au funcționat.

Solyus Ioan a fost vicepreședinte
 îndrumător al și director, din care și
 director de plan financiar

În această calitate a dus o activi-
 tate autistatală, după urmaso intru-
 ducând linia lui V. Luca în cooperati-
 ve.

În sectoul financiar contabil, prin
 comprimarea permanentă a num-
 erului de contabili a creat haos
 în evidența contabilă. Aparent
 el motivează această reducere ca o
 reducere a aparatului funcționar-
 es, sub această justă motivare
 el însuși se ferind ^{reducere} în mod vădit
 să țină cont de a păstra posibi-
 litatea partidului și a sindicatului
 de a controla activitatea financiară
 și a cooperatiei. Cooperatiea pri-
 mind credite mari de la stat

Lesseu Paul

Si în lipsa de evidență s'au creiat
greutăți mari în control și a dus
la creșterea creditelor ce le primesc
Cooperativa de la B.R.P.R.

220

Fraudele au crescut, numai cele
desoperite se ridică la peste 60.000.000
lei, fiindcă nu se are în vedere
că în un an au fost verificate 1-2 ani, frau-
dele trebuie să fie mult mai mari.

Evidență criticabilă mult întinziată
și necontrolată a dus la mărirea
delitelor și cu aceasta la necesitatea
menții creditelor de către B.R.P.R.

La controlul făcut după amănunțime
de către S. S. a constatat se este delitele
reținute și nedecaratate și ar ridica la
6-8% din fondurile de pulment

Acasta a dus la blocarea de fonduri
de cel puțin 60.000.000 lei și la
o cheltuielă de dolieji în Coopera-
tive de cel puțin 2.000.000 lei anual.
Bancă de Stat fiind obligate să
finanțeze, din fondurile necesare
în industria socializată, cooperative.

Blocajul atinge după și în greutate
de în deplină măsură procesul de circulație
marfieri - Unitățile blocate nu pot
să ampane mărfuri din industrie.
Industria este împiedicată să producă
pentru că are fondurile inutilizate în
mărfuri care nu sunt ridicate și
achitate de cooperative.

Urmand linia lui V. Luca în ceea
priveste reforme bancare, de a o submi-
na, a pus în aplicare această linie
în politica salarizării.

Assurance

Actiunea aceasta s'a manifestat în
politica fondului de salarii. În cooperati-
ta s'a introdus în cursul anului 1971
salarizare procentuală pe baza de 221
deci. Procentele stabilite inițial erau
dovedit prea mari și duceau la
salarii prea mari și la cheltuierea
muni fond de salarii mult prea
mare. În unele cazuri, apăsătoare, direct
plumificată a fost repetată referența a
arstat această situație, mai ales
ce după reformă bănească succese și
la anulara pe piața de muncă.

Solymus a refuzat să treacă la
o schimbare a procentelor motivând
că nu e just, că e o acțiune contra
revoluției, motivând că Com. Exe-
cutivă nu are fi de acord. După ar-
starea lui Solymus prin decizia din
6 August s'au redus procentele în
mediu cu 8%. De reducerea le-
tiung a procentelor a câștigat
cheltuieli în plus de 3.200.000 lei pentru
Cooperative

Cele arătate sunt numai câteva
aspecte ale acțiunii descurajatoare
duse de Solymus Ivan -

Întru Căminica sunt numai de
câteva luni în Cooperative și a gră-
bit să aplice politica descurajare-
se a lui V. Luca în Cooperative
astfel:

Seși cumostea că no rău și reformă
bănească (după un an oflat după
arestarea lui) în loc să în muncă
Cooperativă

în sectorul care îl conduce, acel al air
le-tie mînfuri, în continuitate cu
interesele partidului; ale guvernului
și să frîneze vînzarea de mînfuri
și să se strîngă, și să mulțumit ²²²
și să facă numai funeral în mîne
stoc de mînfuri. Astfel den se potona
cooperativă se găsesc la începutul tîrului
mînfuri în valoare de 28 miliarde lei
și mai trebuie să primească mînfuri
de 35 miliarde lei, în total deci mînfuri
de 63 miliarde, și să mulțumit să dea
dispoziție în mod desușor să se pînă
chese mînfuri numai de 6 miliarde
deci numai 10% din volumul total -
fond dispoziții se se desface cat
mai multe mînfuri atât prin instruc
țiuni, telegrama și corăbii cu o
vele economice - Acesta acțiune a
dat posibilitatea chîmburii, speculantei
și futurii elementele desușor să
se supraapropieze cu mînfuri
Acesta a dus la micșorarea volumului
de mînfuri ce trebuie să constituie
reperă pentru consolidarea peșunii
bancare. Repere aceasta putea fi de
3-4 și mai mare. Cînd ca să
cîmpoate face aceasta reperă și un
a făcut - știind că prin aceasta
bancă în planul stabilit de partid
pentru peșuna purtare -
De accionării lui a pieris cînd au
săzuit pieturile la un volum de
mînfuri - și se găsesc pe reușile coali
tului cooperativist - Hînce se valoare

globală sumă nu reprezintă prea
mult față de valoarea totală a
mărfurilor, scăderea de prețuri
la mărfurile din cauza purtării
înaintate de produse țărănești, știind
că nici produse țărănești, nu dorind
și aici fiind dusă în urmă
care a mers pentru a face ca
produse țărănești să nu se
defectueze, ca elementele capita-
liste de la sate, care au profitat
în primul rând de acest lucru,
să fie sustinute în acțiunile
lor -

Deft care sumez ace-
sta declarație,

Lesen Paul

~~504~~

224

DECLARAȚIE

Subsemnatul EMIL LUSTGARTEN, director adjunct în Dir. Planificării din Centrocoop, domiciliat în București Str.Orfeu No.2, la cele întrebate declar următoarele ;

Intrebare ;

Ce nume cunoștințe aveai despre activitatea criminală dusă de către I.SOLYMOS la Centrocoop?

Răspuns;

Am început să lucrez cu SOLYMOS prin luna Septembrie 1951 când am fost numit responsabil al sectorului " Muncă și Salarii" din Centrocoop.

1. Prima problemă importantă, unde am observat că SOLYMOS nu este devotat , a fost salarizarea procentuală.

Salarizarea procentuală s'a introdus pe baza materialului Sovietic și a unor sondagii făcute aici pe teren de către VASILE BOCAN, un legionar cunoscut și cu care, SOLYMOS lucra peste capul Direcției Planificării.

În U.R.S.S. se dau coeficienți mai mari (5,1%) pentru mărfuri care se vând mai greu și coeficienți mai mici (,1, 2 %) pentru mărfuri cari se vând ușor. Aici, în mod dușmănos și pentru a provoca nemulțumiri în mijlocul vânzătorilor, pentru a nu-i stimula și încuraja, s'a dat un coeficient mai mic (3,2) pentru mărfuri greu vandabile. Iar pentru a produce perturbări în fondul de salarii, pentru a arunca mai mulți bani din acest fond, s'a dat un coeficient mai mare (1,6%) pentru mărfurile cari se vând ușor. Aceasta a făcut că în lunile Octombrie, Noiembrie și Decembrie 1951 salariile vânzătorilor dela magazinele sătești să se urce și să avem sesizări că sunt sute de gestionari cari primesc câte 20.000 - 30.000 lei pe lună .

În nenumărate rânduri, am prezentat lui SOLYMOS situațiile care arătau cele de mai sus dar permanent el spunea că nu e nimic că asta " duce la ridicarea nivelului de trai al țărănimii ".

././.

Menționez că în tot acest timp, până la 1 Ianuarie 1952, SOLYMOS a lucrat numai cu VASILE BOCANU care susținea că salariizarea e bună.

In luna Februarie, am făcut un referat și o Decizie pentru reducerea coeficienților. L-am dat lui SOLYMOS ca să-l prezinte Comitetului Executiv. La toate întrebările mele, el răspundea că "Comitetul Executiv n'a avut timp" și mă mințea că "se va aproba". Exasperat, la 14 Aprilie, am făcut un nou referat și o Decizie pe care le-am dat lui SOLYMOS, iar peste 5-6 săptămâni, la dese mele întrebări, mi-a răspuns că Comitetul Executiv a respins referatul ca o "acțiune contra-revoluționară".

De remarcat că noul Comitet Executiv a aprobat referatul pe care l-am prezentat, în prima sa ședință.

2. Planul de muncă și salarii, primit pentru anul 1952 are unele deficiențe.

La primirea planului, am informat pe SOLYMOS despre ele și i-am cerut să discute problema în Comitetul Executiv.

Planul l-am primit în Februarie și în luna Mai când am fost chemat de Tov.Vice - Președinte GANET ca să răspund pentru nemulțumirile ce s'au creat pe teren prin micșorarea salariilor și prin concedierea unui număr mare de salariați, am aflat că el nici nu a informat Comitetul Executiv despre deficiențele planului.

Aceasta tocmai pentru a se provoca fluctuații, pentru a se crea nemulțumiri în masse, pentru a descredita cooperarea și mai ales pentru a se crea o atmosferă ostilă Guvernului, Partidului, Regimului nostru.

3. I.SOLYMOS știa, noi î-l informam regulat, că fondul de salarii nu se utilizează rațional, că nu se păstrează o corelație între fondul de salarii și planul economic.

La toate cererile mele de a se sancționa cei pe cari î-i prindeam că fac deturnări de fonduri el răspundea că "nu se poate sancționa, sunt organe alese". Un singur exemplu o să dau, Prin luna Decembrie am constatat că vicepreședintele dela Raionul Muscel a trecut pe statul de salarii și ca "muncitor" la o secție de producție. Dosarul anchetei l-am predat lui SOLYMOS care a mușamalizat toată problema.

Exasperat, la 20 Decembrie, am făcut un referat prin care arătam o serie de abuzuri, abateri, furturi, cari se fac din acest fond de salarii. Pe baza acestui referat, Comitetul Executiv

Decizia No.5 din 4 Ianuarie 1952 prin care însărcinează revizorii și instructorii să verifice fondul de salarii.

I.SOLYMOS, care nu avea interesul ca lucrurile să meargă bine, care acționa în mod dușmănos și cu intenție făcea ca să împingă lucrurile spre fraudă, nu a difuzat această decizie pe teren și a lăsat ca lucrurile să meargă și mai departe, tot astfel.

4. Producția de brânză este un rezultat al organizării stânelor. Pentru organizarea lor am cerut la C.S.P. un fond de cca.30.000.000 lei pentru anul 1952. Acest fond nu mi-a fost acordat inițial, dar Tov.MIHAI și SASEA dela C.S.P. mi.a promis că atunci când voi avea nevoie să cer și voi primi.

La începutul lunii Mai, începând organizarea stânelor, mi s'a cerut fond și pentru a nu stingheri acțiunea, am dat fond din Trim.III și IV lucru perfect legal, urmând ca primind suplimentarea să completez ce am luat.

I.SOLYMOS a aflat despre acest lucru și după ce mi-a făcut scandal, mi-a cerut să fac un referat prin care să cer aprobarea ca să blochez fondurile date pe teren. Pe referat el a scris " 26.V.1952 se va bloca fondurile ".

Blocarea fondurilor a produs o agitație de nedescris, a fost întreruptă organizarea stânelor. Zilnic se primeau telegrame ba chiar și tov.CHISINEVSCHI a fost informat despre cele ce se petrec. Abia după 7 zile, la intervenția Tov.Președinte AGIU, fondurile au fost deblocate.

Intrucât aceste lucruri sau petrecut după demascarea lui V.LUCA, părerea mea este că SOLYMOS a încercat și a reușit în parte să producă o vastă acțiune de sabotare a aprovizionării clasei muncitoare, întrucât producția de brânză și lână a stânilor este de sute de milioane de lei noi.

Aceasta îmi este declarația pe care o susțin și o semnez propriu.

27.IV.1952

ss.EMIL LUSTGARTEN,

Declaratie

227

Subsemnatul Emil Lustgarten, Director adjunct în Dir. Planificării din Centrul nostru domiciliat în București str. Orfeu nr. 2 la cele menționate declar următoarele:

Introducere:

Pe anume circumstanțe aveți despre activitatea criminală dusă de către Y. Solyus la Centrul nostru.

Răspuns

Am început să lucrez cu Solyus prin luna septembrie 1951 când am fost numit responsabil al sectorului „Lumea și Salarii” din Centrul nostru.

1) Prima problemă importantă, unde am observat că Solyus nu este devotat, a fost salarizarea procentuală.

Salarizarea procentuală s-a introdus pe baza materialului logistic și a unor sondajii făcute aici pe teren de către Varile Bocan, un legionar cunoscut și în care, Solyus lucra peste capul Direcției Planificării.

În URSS se dau coeficienți mai mari (5,1%) pentru mărfuri care se vând greu și coeficienți mai mici (1,2%) pentru mărfuri care se vând ușor. Aici, în mod dezamăgitor și pentru a provoca nemulțumiri în mijlocul vânzătorilor, pentru a nu-i stimula și încuraja, s-a dat un coeficient mai mic (3,2%) pentru mărfuri greu vandabile. Dar pentru a produce perturbări în fondul de salarii, pentru a amuza mai mult, bani din acest fond, s-a dat un coeficient mai mare (1,6%) pentru mărfurile care se vând ușor. Această a făcut ca în lunile Octombrie, Noiembrie și Decembrie 1951 salariile vânzătorilor de la magazinele sătesti să se micșoreze și să avem rezerve care sunt sute de gestiunari care pi-

mere cîte 20.000-30.000.- lei pe lună.

În remunerați rënduri, am prezentat lui Solyunos situațiile cari arătau ale de mai sus dar permanent el spune că nu e nimic, că asto „duce la ridicarea nivelului de trai al țării”.

Menționez că în tot acest timp, până la ianuarie 1952, Solyunos a lucrat numai cu Vălcovescu care susține că salarizarea e bună.

În luna Februarie, am făcut un referat în o decizie pentru reducerea coeficienților. L-am dat lui Solyunos ca să-l prezinte Comitetului Executiv. La toate întrebările mele, el răspunde că „Comitetul Executiv n'a avut timp” și mă mîntes că „se va aproba”. Exasperat, la 14 aprilie, am făcut un nou referat în o decizie pe care l-am dat lui Solyunos, iar peste 5-6 săptămîni, la darea mele întrebării, mi-a răspuns că Comitetul Executiv a respins referatul ca o „acțiune contrarevoluționară”.

De remarcat că unul Comitet Executiv a aprobat referatul pe care l-am prezentat, în prime sa sedințe.

3) Planul de muncă și salarii primit pentru anul 1952 are unele deficiențe.

La primirea planului, am informat pe Solyunos despre ele și i-am cerut să discute problema în Comitetul Executiv.

Planul l-am primit în Februarie și în luna mai cînd am fost chemat de T. V. Vice-Prezident Zănet, ca să răspund pentru ne mulțumirile ce s-au creat pe teren prin micșorarea salariilor și prin concedierea unui număr mare de salariați, au aflat că el nici nu a informat Comitetul Executiv despre deficiențele planului.

Acesto tremur pentru a se provoca fluctuații, pentru a se crea ne mulțumiri în masă, pentru a discredita cooperativă și mai ales pentru a se crea o atmosferă ostilă Guvernului, Partidului, Regimului nostru.

3.- 4. Lolyunos ştia, noi ş-l tufoam regulat, cã fondul de salarii nu se utilizează raţional, cã nu se păstrează o corelaţie între fondul de salarii şi planul economic. 229

La toate cererile mele de a se sancţiona cei pe cari ş-i prindeam cã fac diturnări de fonduri el răspunde cã „nu se poate sancţiona, sunt organe alise”. - Un rugur exemplu a sã dau. Prin luna decembrie au existat cã în apuz dre- tate de la Raionul Murcel e trecut pe statul de sa- larii cã nu e „mucitor” la o secţie de producţie. Soorul anchetei l-au pedat lui Lolyunos care a mustralizat toate probleme.

Exasperat, la 20 decembrie, am făcut un re- ferat prin care arătam o serie de abuzuri, abe- teri, furturi, cari se fac din acest fond de salarii. Pe baza acestui referat, Comitetul Executiv a dat decizia nr. 5 din 4 Ian. 1952 prin care în sarcinile Revizorii şi instructorii sã verifice fondul de salarii.

Şi Lolyunos, care nu avea interesul ca lucrurile sã meargã bine, care acţionează în mod duşmănos în cu intenţie facee ca sã împingã lucrurile spre fra- udã, nu a dispuzat această decizie pe teren şi a lãsat ca lucrurile sã meargã în mai departe, tot astfel.

4.- Producţie de bronzã este un rezultat al organizaţiei ştevilor. Pentru organizarea lor, am cerut la C. Ş.P. un fond de cã 30.000.000 lei per- centu anul 1952. Acest fond nu mi-a fost acordat iniţial, dar Tor. Iuhai şi Sãscã de la C. Ş.P. mi-au promis cã atunci cãnd voi avea nevoie sã el şi voi primi.

La începutul lui Iuhai, începând organiza- re ştevilor, mi-s-a dat fond şi pentru a mi- ştingheri acţiunea au dat fond din Trm. III şi IV. Iuhai perfect legal, unueral ce primind supli- mentarea sã completez ce au luat.

7. Lolyuov a aflat despre acest lucru și după ce mi-a făcut scandal, mi-a cerut să fac un referat prin care să eu aprobarea ce să blochez fondurile date pe teren. Pe referat el a scris "26 V 95" "se vor bloca fondurile".

Blocarea fondurilor a produs o agitație de nedrept. A fost întreruptă organizarea stărilor. Filnică primeau telegramme, ba chiar și Tor. Chizimovky a fost înformat despre el și se petrec. Abia după 7 zile, la intervenția Tor. Președintele Agiu, fondurile au fost deblocate.

Între-cât aceste lucruri sau petrecut după demarșurile lui V. Luca, părerea mea este că Lolyuov a încercat - și a reușit în parte - să producă o vastă acțiune de sabotare a aprovizionării elerei muncitore, între-cât producția de brâușă și lână a stărilor este de ~~forță~~ sursă de utilizare de lei noi.

sters de mine
Sufuzky

această mi este declarația pe care o sustin și a scriselor proprii.

Sufuzky
27 VI 952

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
=====

Martora MANITIU ELVIRA, născută la 18 Mai 1905 în Odorhei. Reg. Autonomă Maghiară, de profesie funcționară în prezent casnică. domiciliat în București Str. Nicolae Golescu Nr 5

12 Martie 1953 București.-

Interogatoriul a început la ora 20
" s'a terminat la " ..

Intrebare:

Care au fost sarcinile pe care le-ai avut d-ta ?

Răspuns:

Din anul 1924 până în 1943 am fost funcționară la Ministerul Muncii și Asigurărilor Sociale, după aceea până în anul 1948 nu am mai avut serviciu. În 1948 din luna Aprilie până în Decembrie am fost funcționară la Cooperativa "Ciucul de Sus" cooperativa se ocupa cu producție de cherestea.-

Intrebare:

În ce consta funcția d-tale la Cooperativa "Ciucul de Sus" ?

Răspuns:

Eu eram reprezentanta acestei cooperative în București și mă ocupam cu soluționarea diferitelor corespondențe ale cooperativei la autorități și instituții.-

Intrebare:

După încetarea serviciului d-tale la cooperativa "Ciucul de Sus" arată sarcinile pe care le-ai făcut fostei conduceri a cooperativei ?

Răspuns:

KORDA FRANCISC directorul cooperativei, în primăvara anului 1949 mi-a solicitat ca să mă duc la Dr. SOLYMOS IVAN pe atunci într-o funcție importantă în Ministerul de Finanțe pentru a încasa o sumă de bani pe care o datora SOLYMOS IVAN unei rude a Dr. KORDA FRANCISC anume CSQSZAR IOSIF.-

Intrebare:

In ce consta datoria lui SOLYMOS IVAN față de CSQSZOR IOSIF ?

Răspuns:

Această datorie a lui SOLYMOS IVAN către CSQSZOR IOSIF era în valoare de aproximativ 300-400.000 lei, le provenea din faptul că SOLYMOS IVAN a primit dela CSQSZOR IOSIF acești bani în obligația de a livra în schimb o cantitate de vin.-

Convenția aceasta a fost încheiată înainte de 1948. Deși bani au fost încasați totuși SOLYMOS IVAN nu a livrat vinul și acum trebuie să restituie suma primită.-

Intrebare:

Cum ți-a plătit SOLYMOS IVAN această sumă de bani ?

Răspuns:

După ce am primit solicitarea din parte Dr. KORDA FRANCISC m'am prezentat la Ministerul de Finanțe la SOLYMOS IVAN arătându-i scopul vizitei mele. Dânsul s'a arătat de acord să restituie suma însă nu dintr'o dată ci în rate când va avea posibilitatea. In repetate rânduri m'am prezentat la el și mi-a dat suma variind între 5 și 10.000 lei . Intre timp SOLYMOS IVAN și-a schimbat funcția devenind vicepreședinte al Centrococopului.-

Intrebare:

Din ce fonduri a plătit SOLYMOS IVAN datoriile pe care ți le-a dat dămitale asupra sumei datorate lui CSQSZOR IOSIF ?

Răspuns:

De obicei când veneam la el eram anunțată telefonic și el îmi spunea dacă poate sau nu. Suma de bani o găseam pregătită, și eu îi dădeam o chitanță din care rezulta că în contul datoriei față de CSQSZOR IOSIF am primit suma respectivă. Chitanța era așa fel făcută ca și când suma am primit-o dela altă persoană adică o mătușe a sa despre care SOLYMOS IVAN căuta să-mi arate că ar fi adevăratul datornic.-

O singură dată când am venit la el nu avea pregătiți bani și a trimis-o pe secretara sa să-i aducă dela caseria Centrococopului. Am primit suma de 10.000 (zece mii) lei pentru care am iscălit pe o chitanță dela casieria Centrococopului.-

Intrebare:

Ce alte fapte cunoști asupra lui SOLYMOS IVAN ?

Răspuns:

Deoarece nu am cunoscut în alte împrejurări și nu am

avut alte legături cu el nu cunosc alte fapte asupra sa.-

Prezentul proces verbal l-am citit cuvânt cu cuvânt și corespunde întotul celor declarate de mine pentru care susțin și semnez.-

Anchetator,

LT. DE SECURITATE,

Martora,

ss. Manițiu Elvira,

Proces-Verbal de interogator

MARTORA
~~Amator~~ Manitiu Elvira, născută la 18 Mai 1905 în
 în Odorhei-Reg. Autonom Maghiar, de profesie funcționară
 în prezent casnică, domiciliată în Buc. Str. Nicolae Goleșu Nr. 5.
 (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

la Mestie 1953

Orașul București

Interogatoriul a început la ora 20 și min.

„ s'a terminat la ora 1 și min.

Intrebare: Care au fost serviciile pe care le-a
 avut de încheiat?

Răspuns

Am avut în anul 1924 până în 1943 am fost funcționară
 la Ministerul Muncii și asigurărilor sociale
 după aceea până în anul 1948 nu am
 mai avut serviciu. În 1948 din luna Aprilie
 până în decembrie am fost funcționară la
 la cooperativa „Ciucul de Sus” cooperativa
 de supra producție de cherestea.

Intrebare

În ce calitate funcționați din vremea
 la coop Ciucul de Sus?

Răspuns

Am fost reprezentantă acestei cooperative
 în București, și mă ocupam cu soluționarea
 diferitelor probleme ale cooperativei
 la autorități și instituții.

Semnătura,

Elvira Manitiu

Urmare:

Intrebare

după încheierea serviciilor lui dumitale la
cooperativa de les orolă servicii la pe care
le-ai făcut fostei conducere a cooperativei?

Răspuns

Korda Francis directorul cooperativei, în
primăvara anului 1949 mi-a solicitat ca
să mă duc la Dr. Solyomos Ivoa pe stana
într-o funcție importantă în Min. de finanțe
și a înmănat o sumă de bani pe care
o datoras Solyomos I. unei note a Dr. Korda Francisc
cum me csașzar Iosif.

Intrebare

În ce constă datoria lui Solyomos Ivoa
fostei de csașzar Iosif.

Răspuns

Această datorie a lui Solyomos I. către
csașzar Iosif era în valoare de aproximativ
300-400.000 lei. Ea provine din faptul
că Solyomos Ivoa a primit de la csașzar
Iosif aceste bani în obligație de a
livra în schimb o cantitate de vin
convenită aceasta a fost încheiată înainte
de 1948. Din bani au fost încasați totuși
Solyomos Ivoa și a livrat vinul și cum
trebuie să restituie suma primită.

Intrebare

Cum tu-ai plătit Solyomos Ivoa aceste
sume de bani?

Răspuns

după ce am primit solicitarea din partea

Semnătura,

Elvira Harutiu

Urmare: dr. Korda F. m. am prezentat la ~~415~~ 235
 Ma. de finanti la Solyms Iovu existandu-i
 scopul si fi la meli. Solsul sa oca de
 acord sa restitue suma in sa un dinu's
 dato' ei in rate cand va avea posibilitate.
 In repetate randuri m. a prezentat la el
 si mi-a dat suma variind intre 5 si
 10.000 lei Intra timp Solyms I. n. a schimbat
 functia devenind vice presedinte al Introcopului.

Intrebare

Si a fonduri si platit Solyms Iovu
 radele pe care ti le-a dat demitole asupra
 sumei datorate lui Cseszor Lony?

Raspuns

De obicei cand veneam la el eram
 cumentata telefonic si el mi spuneu daca
 poti plati sau nu. Suma de bani a gerasem
 pegatita si eu mi dedeam o chitanta
 din care sefula ca in contul datoriei
 fata de Cseszor Lony am primit suma
 respectiva. Chitanta era are fel facuta
 ca si cand suma am primita de la alta
 persoana adica o matasa o va plasa
 care Solyms I. toate sa-mi oca ca si
 adevaratul datornic

O singura dato' cand am venit la
 el nu avea pegatita boni si o trimisa
 pe neutera sa se-i oca de la conieria
 Introcopului. Am primit suma de 10.000
 (zece mii lei pt. care am inalt o chitanta
 de la conieria Introcopului.

Gloria Namitui
 Semnatura,
 Gloria Namitui

Urmare: Urmare a altor fapte a noii omnia lui
Joly nos bon.

Requis

Acord ce nu am unscat in alti impreforoni
ni nu am ont alti legaturi cu el nu
innosc alti fapte omnia sa.

Preguntul poses verbal l- am citit
cevent ce unvent ni compend in total
alor declarate de mine si ce notie
ni un resp. Gloria Haritini

Anchetator

L. Probu Lucibel

Semnatura,

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
=====

Martorul OLTEANU IOAN, născut la 4 octomvrie 1919 în com. Valea Mare- Cîmpul Lung, muncitor necalificat, vice președinte al C.O.C. Reg. Pitești, domiciliat în Pitești Str. Gh. Dimitrov No. 29.

31 mai 1954- Pitești

Interogatoriul a început la ora 17.

" s-a terminat la ora 17,30.

Intrebare; Cînd și ce fuziuni de Cooperative s-au făcut în regiunea Dvs.?

Răspuns; X În februarie 1952 s-au fuzionat în regiunea noastră un număr de 64 unități Cooperatiste. X

Intrebare; Pe ce bază s-a făcut fuzionarea acestor unități din regiunea Dvs.

Răspuns; X Fuzionarea acestor 64 de unități Cooperatiste din regiunea Pitești s-au făcut pe baza ordinului No. 1078 din 2 februarie 1952 dat de vice președintele Centrococp-ului SOLYMOS IVAN.

Intrebare; Pentru fuzionarea acestor unități Cooperatiste din Regiunea Pitești s-au respectat prevederile Statutului Cooperativelor?

Răspuns; X În fuzionarea acestor unități Cooperatiste din Reg. Pitești nu s-a respectat statutul Cooperativelor care prevedea că fuziuni nu se poate face decît pe baza aprobării Cooperativelor. În realitate fuziunile au fost dictate din Centrococp iar unitățile care trebuiau fuzionate au fost indicate nominal în adresa mai sus amintită semnată de SOLYMOS IVAN. X

Intrebare; Care a fost urmarea acestor fuziuni făcute cu încălcarea prevederilor statutare?

Răspuns; În primul rînd s-au născut mari nemulțumiri printre membrii cooperatori a căror Cooperative fuseseră fuzionate. X

././.

Deoarece fuziunile au fost făcute fără să se țină cont de posibilitățile de aprovizionare și de achiziții- atât aprovizionarea cât și achizițiile au fost mult împiedicate. După schimbarea comitetului executiv s-a analizat problema fuziunilor făcute în cadrul regiunii Pitești și s-a hotărât desfuzionarea în cea mai mare măsură a unităților fuzionate.

Intrebare; Cine sunt vinovați de încălcarea statutului și celelalte urmări negative ale fuzionărilor de Cooperative?

Răspuns; Vinovați de încălcarea statutului Cooperativelor și de toate celelalte urmări negative rezultate din fuzionarea ilegală a unităților Cooperatiste din Reg.Pitești sunt SOLYMOS IVAN care în calitate de vice președinte al Centrocoop-ului a ordonat aceste fuziuni și NAGY VICTOR care atunci era directorul direcției organizării din Centrocoop și care se ocupa de această problemă.

Prezentul proces verbal de interogatoriu am citit cuvînt cu cuvînt și corespunde întocmai cu cele declarate de mine verbal pe care susțin și semnez.

Anchetator,
LT.MAJOR;

ss.OLTEANU IOAN

Barbu Lenobel

3 ex./E.M.

Proces-Verbal de interogatoriu

^{Martorul}
~~Arestat~~ Olteanu Ioan, născut la 4 octombrie 1919 în
com. Valea mare - Campul Lung, municipiul revedificat
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
via precedentă al C.O.C. Reg. Pitesti domiciliat în Pitesti
str. Ch. Dimitro. Nr. 29.

Zi. Mei 1954

Orașul Pitesti.

Interogatoriul a început la ora 17 și min. -
" s'a terminat " " 17 " " 30

Intrebare: Când și ce fuziuni de cooperative
s'au făcut în regiunea dumneavoastră?

Răspuns

În februarie 1952 s'au fuzionat în
regiunea noastră un număr de 64 unități
cooperatiste.

Intrebare

Pe ce baze s'au făcut fuzionarea acestor
unități din regiunea dvs?

Răspuns

Fuzionarea acestor 64 de unități coope-
ratiste din regiunea Pitesti s'au făcut pe
baze ordinului Nr. 1078/27 februarie 1952 dat
de președintele centrului Solymos
Ivan.

Intrebare

Pt. fuzionarea acestor unități cooperatiste
din Reg. Pitesti s'au respectat prevederile

Iscălitura

[Signature]

Urmare: statutului cooperativelor ?

Răspuns

În fuzionarea acestor unități cooperatiste din Reg. Pitesti nu s'a respectat statutul cooperativelor care prevede că fuziuni nu se pot face decât pe baza aprobării cooperativilor. În realitate fuziunile au fost dictate din către coop iar unitățile care trebuiau fuzionate au fost indicate nominal în adresa mai sus amintite revueto de Solymos Ivan.

Întrebare

care a fost umoroc acestor fuziuni făcute cu încălcarea prevederilor statutare ?

Răspuns

În primul rând s'au născut mari nemulțumiri printre membrii cooperativilor a căror ~~via~~ cooperativă fusese fuzionată.

Deoarece fuziunile au fost făcute fără să se țină cont de posibilitățile de aprovizionare și de achiziții - atât aprovizionarea cât și achizițiile au fost mult împiedicate.

Supă schimbarea comitetului executiv s'a analizat problema fuziunilor făcute în cadrul regiunii Pitesti și s'a hotărât desfuzionarea în cea mai mare măsură a unităților fuzionate.

Întrebare

care sunt vinovății de încălcarea statutului și celelalte urmasi negative de fuziunilor de cooperative ?

Răspuns

Iscălitura,

D. Olteanu

Urmare: Vi novesti de in ca lumea stutu lu lui
 cooperativelor si de toti celelalte urmasii
 negative rezultate din fuziunea ilegala
 a unitatilor cooperativiste din Reg. Pitesti.
 sunt Iolyos Ivan care in calitate de
 vicepresedinte al unitii coop-ului a ordonat
 aceste fuziuni si Nagy Victor care atunci
 era directorul directiei organizarii din
 unitii coop si care se ocupa de aceste
 probleme.

Prezentul proces verbal de interogatoriu
 la care sunt cititi urinti in urant si corespunde
 intocmai cu cele declarate de mine verbal
 pe care sustin si acum.

Architator

he mag. *[Signature]*

[Signature]

PROCES-VERBAL DE INTEROGATORIU
=====

Arestatul SZABO ADALBERT, născut la 22 Decembrie 1910, în comuna Oțeni Regiunea Stalin, consilier la Centrocœop, fiul lui IOSIF și BERTA, căsătorit, am un copil, cu ultimul domiciliu în București Str. Bastiliei Nr.22.-

20 Iunie 1952, București

Interogatoriul a început la ora 24.10

" s'a terminat " 1,50

Întrebare :

Ai afirmat că SOIMOS IVAN în calitate de Vice-Președinte la Centrocœop, a desfășurat activitate dușmănoasă față de directivele Partidului și Guvernului.- Arată concret în ce a constat aceasta ?

Răspuns :

Din activitatea dușmănoasă desfășurată de SOIMOS IVAN știu că :

Ca vice-președinte al Dir.Financiari și Planificării la Centrocœop, nu a ținut cont de cerințele și specificul Regiunilor în ceea ce privește planificarea mărfurilor industriale.- Aceste mărfuri industriale le-a împărțit haotic, trimițând în toate părțile cantități la fel.-

Din această cauză banii investiți în aceste mărfuri industriale, au fost blocați timp îndelungat, după care a fost nevoie ca să strângă aceste mărfuri și să le trimită în regiunile, unde se cereau, producând și în acest fel pagube Statului.-

Tot din cauza acestor blocări, a fost nevoie ca în permanență să se ceară majorarea creditului de Stat, bani care puteau fi atribuiți sau investiți/pentru alte sectoare socialiste.-

ss/. SZABO ADALBERT

512

După ce am citit prezentul Proces Verbal de Interogatoriu din cuvânt în cuvânt și am constatat că corespunde cu cele declarate de mine verbal, îl susțin și semnez fără să fiu silit de nimeni.-

240

ss/. SZABO ADALBERT

LT.DE SECURITATE,

Simonis Emil

SE/5 ex.

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat ul Szabo Adalbert născut la 22-Dec. 1910 în Com.
Bteni Reg. Stalin boniliar la bentocoop, fiul lui Ion și Beata văso-
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
buit am în spe, în ultimul domiciliu în București St. Bostelie, Nr. 22.

20 - Iunie - 1952.

Orașul București.

Interogatoriul a început la ora 24. și min. 10.-
" s'a terminat la " 1. și " 50.-

Intrebare: Ai afirmat că Soimos Ivan în cali-
tate de vice-Președinte la bentocoop, a desfăș-
urat activitate dusmănoasă față de directivele
Partidului și Guvernului. Așteți conștient în ce
a constatat aceasta?

Răspuns: Din activitatea dusmănoasă
desfășurată de Soimos Ivan știu că:
ca vice-președinte al Div. Financiară și
Planificării la bentocoop, nu a ținut cont de
cerințele și specificul Regiunilor în ceea ce privește
planificarea mărfurilor industriale. Aceste mărfuri
industriale le-a împotolit foarte trimițând în
toate părțile cantități la fel.

Din această cauză banii investiți
în aceste mărfuri industriale, au fost blocați
timp îndelungat, după care a fost necesar să se
strângă aceste mărfuri și să se trimită în
regiunile unde se cereau, producând și în

Iscălitura,
Szabo

Urmare: acest fee pagube statului.

Tot din cauza acestor blocaje a fost nevoie ca in permanenta sa se recore majorarea creditului de stat, bani care puteau fi atribuiti sau investiti pentru alte sectoare socialiste.

Dupa ce am citit prezentul proces-verbal de interogatoriu din urvant in urvant sa am constatat ca raspunde in cele declarate de mine verbal il sustin si semnez fara sa fiu milit de cineva.

Hebring

Anchetator.

Lt. Simoniș

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

=====

Martorul TOROK STEFAN, născut la 5 octombrie 1911 în Satul Mare, de profesie contabil, fost directorul Dir. Contabilității din Centrocoop, domiciliat în București Str. Olga Bancic No.7.

14 septembrie 1954-București

Interogatoriul a început la ora 9.

" s-a terminat la ora 14.

Intrebare; Cunoști o persoană cu numele de SOLYMOS IVAN

Răspuns; Da, cunosc pe numitul SOLYMOS IVAN. El era vice președinte al Centrocoop-ului și membru în comitetul executiv.

În calitate de vice președinte SOLYMOS IVAN, coordona următoarele direcții din Centrocoop; financiar, contabilitate, planificare, D.A.R., Oficiul tehnic, la un moment dat și direcția administrativă.

Din spusele sale și ale altora rezulta că SOLYMOS IVAN a fost adus în cooperatie de către VASILE LUCA.

Intrebare; Cum și-a desfășurat SOLYMOS IVAN activitatea în Centrocoop?

Răspuns; Activitatea desfășurată de SOLYMOS IVAN sub masca de vice președinte a Cooperatiei- a avut ca efect desorganizarea unor sectoare întregi de activitate a Cooperatiei.

Intrebare; Arată Dta concret cum activitatea lui SOLYMOS IVAN a avut efecte de desorganizare în problema fondului de salariu?

Răspuns; În anul 1951 SOLYMOS IVAN a declarat într-o ședință care a avut loc la C.S.P. că numărul salariaților Cooperatiei poate fi redus cu 40.000 (patruzecimii). Din partea Centrocoop-ului au mai participat LESEN PAUL- directorul planificării și încă un funcționar din aceeași direcție, de la C.S.P. printre alți tov. MANEA MANESCU.

Pe baza acestei afirmații s-a redus de către C.S.P. fondul de salarii al Cooperatiei cu o sumă importantă ceea ce a necesitat reducerea masivă a schemelor de organizare, deace a dus la desorganizarea muncii.

X In anul 1952 a desființat formal bazele regionale de aprovizionare, care în realitate au continuat să existe. La aceste baze nu a existat personal administrativ prevăzut în schemă- care totuși existînd SOLYMOS IVAN a dispus să fie plătit în mod ilegal din fondul operativ.

In aplicarea decretului 278/951 SOLYMOS IVAN a desființat în mod arbitrar la unele cooperative mici funcția de casier pe care a obligat președinții cooperativelor să preia și atribuțiile acestei funcții. Aceasta era incompatibilă cu funcția de președinte pe de altă parte însăși președinți nu erau de acord cu aceasta.

La sfîrșitul lunii martie 1952 SOLYMOS IVAN a dat dispoziția de fuzionare forțată a Cooperativelor sătești sub pretextul introducerii unui nou sistem de finanțare. Rezultatul acestei dispoziții a fost organizarea activității cooperației în regiuni întregi. Cea mai gravă situație a fost în regiunea Craiova unde au fost fuzionate după cîte îmi reamintesc aproximativ 300 (trei sute) de cooperative.

Aceste fuzionări forțate au fost făcute în mod ilegal încălcîndu-se statutul cooperativelor, încălcîndu-se astfel decretul 132/949 republicat în 1951 privitor la organizarea Cooperatiei.

Datorită modului în care SOLYMOS IVAN jongla cu fondul de salarii, schemele de organizare a Cooperatiei erau în permanentă schimbare, ceea ce a fost în detrimentul muncii creînd o permanentă fluctuație de cadre.

Intrebare; Care a fost activitatea dusă de SOLYMOS IVAN, cu privire la utilizarea în cooperație a creditelor de stat?

Răspuns; Y Linia imprimată de SOLYMOS IVAN era de a solicita în permanență credite dela Banca de Stat și nu a mobiliza resursele financiare și posibilitățile financiare proprii ale Cooperatiei.

Rambursarea creditelor primite din partea Băncii de Stat nu se făcea iar atunci cînd se făcea se făcea din noi credite obținute dela stat.

Rambursarea acestor credite nici nu era o preocupare pentru SOLYMOS IVAN venind cu diferite pretexte.

Intrebare; Cum a dirijat SOLYMOS IVAN, utilizarea fondurilor proprii a Cooperatiei.

Răspuns; X SOLYMOS IVAN- a dirijat fondurile proprii ale Cooperatiei în mod arbitrar după bunul său plac, nu după plan ci după persoana cui care solicita, ca exemplu concret este cheltuirea în mod inutil a sumei de aproximativ 7.000.000 (șapte milioane) lei pentru creierea unui magazin model în orașul Sft.Gheorghe-aceasta la cererea lui SZABO ALBERT. Cheltuirea a aproximativ 18.000.000 (optesprezecemilioane) lei pentru amenajarea unui restau-

rant în București pe Bdul. Bălcescu și care nu era necesar. 243

Fondul de premiere la utilizat după bunul său plan.

Astfel a acordat premi nejustificate lui ZUANELI ANGELA, sora concubinei lui SZABO ALBERT, secretarelor sale doctorului BARONCEA în loc să fie încadrat neavînd loc în schemă îl plătea din fondul de premieri.

Pentru utilizarea fondului de premiere nu a existat regulamentul necesar.

Fondul pentru activitate culturală nu a fost utilizat potrivit scopului pentru care a fost creat adică în vederea propogării ideii cooperatiste și pentru lămurirea maselor cooperative și țăranilor în vederea realizării planului Cooperăției ci în acțiuni sporadice și în editarea gazetei Cooperăției.

În 1950 cînd s-au preluat de către Centrococop școlile medi tehnice de cooperăție SOLYMOS IVAN a intervenit și obținut din bugetul statului un fond de 95.000.000 (nouăzeci și cinci) lei care nu era necesar deoarece cooperația dispunea de fonduri proprii suficiente pentru întreținerea acestor școli. În urma controlului efectuat de organele Comisiei Controlului de Stat acest fond a fost restituit bugetului statului.

Fondul de reprezentare deasemeni a fost utilizat de SOLYMOS IVAN după bunul său plac, chiar a obținut în două rînduri majorarea cheltuelilor de reprezentare ale membrilor Comitetului executiv. ✕

Intrebare; Cum a îndrumat SOLYMOS IVAN - ținerea evidenței Contabile a Cooperăției?

Răspuns; ✕ SOLYMOS IVAN în tot cursul activității sale în cooperăție susținea că sunt prea mulți contabili deci trebuie redus numărul lor pe întreaga rețea cooperatistă.

În repetate rînduri SOLYMOS IVAN a luat măsuri pentru reducerea numărului și a posturilor de contabili pe întreaga rețea Cooperatistă. Acest fapt a determinat o serioasă rămînere în urmă a evidențelor contabile ale Cooperăției, a creat posibilități de fraudă și furturi nedescoperite, ne urmărirea înesărilor debitelor restante și a avansurilor date contractanților etc. Cu alte cuvinte SOLYMOS IVAN a creat un adevărat haos în evidența contabilă a Cooperăției.

Trebuie menționat că în realitate erau posibilități de a mări numărul de posturi contabile dovadă că în anul 1952 în trimestrul II s-au putut mări schemele uniunilor raionale cu cîte un contabil lichidator. ✕

Intrebare; Cum a coordonat SOLYMOS IVAN activitatea controlului financiar intern?

Răspuns; X SOLYMOS IVAN a împiedicat realizarea unui control financiar intern eficace prin reducerea numărului de revizori contabili. Astfel în aplicarea decretului 278 a redus numărul revizorilor contabili cu câte unul la fiecare raion deși instrucțiunile de aplicare a acestui decret recomandau să nu se reducă personalul controlului financiar.

Nu s-a ocupat ca comisiile de cenzeni să-și ducă activitatea prevăzută, ne acordându-le retribuția stabilită de comitetul executiv al Centrococoop-ului, ne luând măsuri de obținerea fondurilor necesare.

SOLYMOS IVAN nu a pretins președinților de regiuni și raioane să aplice în toate cazurile de fraudă dispozițiile legale cu toate rigorile lor, a tolerat în cazul dela Cîmăina ca să fie mușamalizată o importantă fraudă deoarece era emestecat și președintele Uniunii județene.

Incălcînd hotărîrile legale care prevăd ca cel puțin odată pe an fiecare unitate să fie verificată de fond în perioada cît SOLYMOS IVAN a coordonat controlul între 40-50% din unitățile cooperatiste au rămas neverificate. Din aceste motive fraudele au crescut din an în an, iar defraudatorii nu au putut fi urmăriți.

Prezentul proces verbal de interogatoriu l-am citit cuvînt cu cuvînt și după ce am constatat că el corespunde întocmai cu cele declarate de mine astîm și semnez.

Anchetator,
Lt.Maj. Barbu Lenobel

ss.TOROK STEFAN

Proces-Verbal de interogator

Invinuit (Martor) Török Stefan, născut la 5 Octombrie 1911
 în Satul Mare, de profesie contabil, fost directorul direcției
 contabilității din Centru Coop. - domiciliat în Buc. Str.
 Olga Bencic. Nr. 7

14. Septembrie 1954

Localitatea București

Interogatoriul a început la ora 9 și - min.

" s'a terminat la ora 14 și - min.

Intrebare: amintiți a persoană cu numele
de Solymos Ivan?

Răspuns

Da, amoz pe amintitul Solymos Ivan -
 el era vice președintele al centrului coop. al
 membru în comitetul executiv.

În calitate de vice președinte Solymos Ivan
 coordona unitățile direcției din centru
 financiar - contabilitate, planificare
 D.A.R., oficial tehnic, la un moment
 dat și direcția administrativă.

În orice rol și de altora
 rezultă că Solymos Ivan a fost adus
 în cooperativă de către vărul lui -

Intrebare

Am n-a desființat Solymos Ivan
 activitatea în centru coop.?

Răspuns

Semnătura,

Török Stefan

Urmare: Activitatea desfășurată de Solymos Ivan sub masca de vice președinte a cooperativii - a avut ca efect desorganizarea unor sectoare întregi de activitate a cooperativii.

Intrebare

Actele dumneavoastră concret cum activitatea lui Solymos I. a avut efecte de desorganizare în problema fondului de rezervă?

Răspuns

În anul 1951 Solymos Ivan, și-a declarat întru rădinta care a avut loc la C.S.P. că numărul rezervărilor cooperativii poate fi redus la 40.000 (patruzeci de mii). Din partea Antrocoy-ului au mai participat Legeu Paul - directorul planificării și un funcționar din aceeași direcție, de la C.S.P. printre alții Tot. Manea Hăneru.

Pe baza acestei afirmații pt. s'a redus de către C.S.P. fondul de rezervă al cooperativii ~~cu o sumă~~ cu o sumă ^{atenție} deosebit de importantă ceea ce necesită reducerea motivă a schemei de organizare, ceea ce a dus la desorganizarea muncii.

În anul 1952 a desființat fondul bazele regionale de aprovizionare, care în realitate au continuat să existe. Pe aceste baze nu a existat personal administrativ prevăzut în scheme - care totuși existând a Solymos Ivan a cerșit să fie plătit în mod ilegal din fondul operativ.

Semnătura,

Tray Stefan

Urmare: In aplicarea decretului 278/951 Solymos Ivan a desfiintat in mod arbitrar la unele cooperative mici familie de carier pe care a obligat presedintii cooperativelor sa primeasca si atributiile acestor familii.

Accaste era in raporturile cu functia de presedinte pe de alta parte invarsi presedintii nu erau de acord cu aceste.

La sfirsitul lunii martie 1952 Solymos Ivan a dat dispozitie de fuzionare fortata a cooperativelor si astfel sub pretextul introducerii unui nou sistem de finantare - rezultatul acestui dispozitie a fost desorganizarea activitatii cooperativei in regiuni intregi. Ca mai groava situatie a fost in regiunea creiere unde au fost fuzionate dupa cele luni reamintite aproximativ 300 (treisute) de cooperative.

Aceste fuzionari fortate au fost facute in mod ilegal incalcarandu-se statutul cooperativelor, incalcarandu-se astfel decretul 132/949 privind reorganizarea in 1951 privind la ~~organizarea~~ organizarea cooperativei.

Deoarece modulul in care Solymos Ivan jongla cu fondul de salarii, schemele de organizare a cooperativei erau in permanente schimbare, ceea ce a fost in detrimentul muncii creind o permanente fluctuatie de cadre.

Intrebare

Care a fost pe la activitatea clasei de Solymos I. ce privire la utilizarea in

Semnatura.

IMY Hopen

corectat.
ok mine
IMY

Urmare: cooperatie a creditorilor de stat?

Diagrama

Linie imprimata de Soly nos I van era de se solicita in permanenta credite de la banca de stat, si o nu mobilize resursele financiare si potentialitate financiare proprii ale cooperatiei.

Rambursarea creditorilor primiti de la partea bancii de stat nu se facea iar atunci cind se facea se facea din noi credite obtinute de la stat.

Rambursarea acestor credite nici nu era o preocupare pt. Soly nos I van privind in diferite preterite.

Intrubare

Cum a dirijat Soly nos I van utilizarea fondurilor proprii a cooperatiei?

Diagrama

Soly nos I van - a dirijat fondurile proprii ale cooperatiei in mod arbitrar dupa bunul sau plac, nu dupa planuri si dupa persoane celui care solicita.

ca exemplu concul este cheltuirea in mod inutil a sumei de 700. aproximativ 7.000.000 (sapte milioane) lei pt. amenajarea unui magazin model ~~la~~ in orasul Steaua de la George - creat la cererea lui Sfoba Albert. Cheltuirea e aproximativ 18.000.000 (aproximativ 18 milioane) lei pt. amenajarea unui restaurant in Buc. pe Boulevardul Prâlcusii si care nu era necesar.

Fondul de primire la utilizat

Semnatura

W. Stefan

Urmare: dupa bunul sau plac. Astfel a acordat premii nejustificate lui Zsuzsely Angéla sora concubinei lui Szobos A., mentarilor sale doctorului Baronec par in loc sa fie incadrat normivul loc in schema de plată din fondul de premii.

Pentru utilizarea fondului de premii nu a existat regulamentul necesar.

Fondul pt. activitate culturale nu a fost utilizat potrivit scopului pt care a fost creiat adica in vederea propagării ideii cooperatiste si pentru limunirea marilor cooperantilor si tarzivilor in vederea realizării planului cooperatist, si in actiuni sporadice si in editarea gazetei cooperatiste.

In 1970 und s-au preluat de catre entrocop solite medii tehnice de cooperatie Solymos I a intervenit si obtinut din bugetul statului un fond de 91.000.000 (noua jec. cinci) lei care nu era necesar deoarece cooperatia dispunea de fonduri proprii suficiente pt. intretinerea acestor solii. In urma controlului efectuat de organele Comisiei Controlului de Stat acest fond a fost restituit bugetului statului.

Fondul de reprezentare deosemenii a fost utilizat de Solymos Ivan dupa bunul sau plac, chiar a obtinut in doua rânduri majorarea cheltuielilor de reprezentare ale membrilor Comitetului

Semnatura

Imy Stepu

Urmare: executiv

Intrebare

cum a indrumat Solyms Ivan - tanarea
evidentei contabile a cooperatiei ?

Raspuns

Solyms Ivan in tot cursul activitatii
sale in cooperatie sustinuse ca sunt prea
multi contabili deci trebuie redus numarul
lor pe intrega retea cooperativa.

In repetate randuri Solyms Ivan
a lucrat mii pt. reducerea numarului
si a posturilor de contabili pe intrega
retea cooperativa. Acest fapt a determinat
o riscare remanente in urma a evidentelor
contabile de cooperatie, a creierii posibilitati
de fraude si furturi nedescoperite,
ne urmindes in coranilor debitorilor
restanta si a evadarii lor date con-
tractantilor, etc. In alte cazuri

Solyms Ivan a creier un adevarat
hoax in evidente contabile a cooperatiei

Treburile mentionat ca in realitate
erau posibilitati de a mări numărul
de posturi contabile ~~prin~~ dovada ca in
anul 1952 in trimestrul II s-au putut
mări xhevelu reuniilor regionale cu
cite un contabil lichidator.

stera de
nume
T.M.

Intrebare

cum a wordenat Solyms Ivan activi-
tatea controlului financiar intern ?

Raspuns

Solyms I. a impiedicat realizarea

Semnatura,

[Signature]

Urmare: unui control financiar intern eficient
prin reducerea numărului de rațiuni
contabile. Astfel în aplicarea decretului 278
a redus numărul raziunilor contabile în
câte unul la fiecare raion și
instrucțiunile de aplicare a acestui
decret recomandau să nu se reducă
la personalul controlului financiar.

Nu s'a ocupat cu comisiile de coupon
și - și deca activitatea prevăzută,
ne acordându-le retribuția legal
stabilită de comitetul executiv
al întreprinderii, ne luând măsuri de
obținerea fondurilor necesare.

~~La~~ Solymos Ivan nu a putut prezenta
actele de regim și raioane și aplica
în toate cazurile de fraude
dispozițiile legale în toate regiunile
lor, a tolerat în cazul de la Cămpine
ca să fie normalizată o importantă
fraudă deosebită și prezenta
actele unimii județene.

Întrucât hotărârile legale care prevedea
ca cel puțin odată pe an fiecare
unitate să fie verificată de fond
în perioade cât I. Solymos Ivan a
coordonat controlul între 40-50% din
unitățile cooperatiste au rămas neverificate.

De asemenea motive frauduloase au crescut din
ce în ce, iar defraudatorii nu au putut fi
urmăriți.

Frecventul proces verbal de interogatoriu

Semnătura

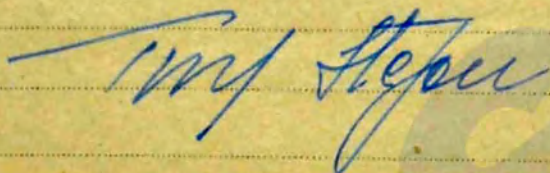
M. Stepan

Urmare: l-am i-tit cu vint cu vint si dupa ce
am constatat ca el comprinde intocmai
cu cele declarate de mine restin

si reu nez

Arhitectul

Le myj

247605

PROCES VERBAL DE CONFRONTARE

14: 250

PROCES VERBAL DE CONFRUNTARE
=====

Incheiat azi 6 septembrie 1954 în București, între arestatul SOLYMOS IVAN și martorul NAGY TIBERIU.

Confruntarea a început la ora 11,30.

" s-a terminat la ora 14.

Intrebare; către arestatul SOLYMOS IVAN.

Cunoști persoana care ți se prezintă?

Răspuns; Da cunosc persoana care mi se prezintă este NAGY TIBERIU, avocat din Cluj, care în anii 1946-1948 a fost deputat în parlament, în același timp și președintele organizației U.P.M. din Cluj.

ss.Solymos Ivan

Intrebare; către martorul NAGY TIBERIU

Da cunoști persoana care ți se prezintă?

Răspuns; Da, cunosc persoana care mi se prezintă, este SOLYMOS IVAN, este doctor, avocat din Zalău, care deasemeni a fost deputat în parlament în anii 1946-1948, a făcut parte din grupul parlamentar al U.P.M.-ului. Intre mine și SOLYMOS IVAN, au existat întotdeauna relații normale, nu am avut ceartă sau dușmănie.

ss.Nagy Tiberiu

Intrebare; către arestatul SOLYMOS IVAN.

In ce împrejurări l-ai cunoscut pe NAGY TIBERIU și ce relații au existat între dvs.?

Răspuns; Pe NAGY TIBERIU l-am cunoscut la 30 noiembrie 1946, când întreg grupul parlamentar din Cluj s-a deplasat la București pentru începerea lucrărilor parlamentului. Intre mine și NAGY TIBERIU au fost totdeauna relații normale, neexistând ceartă sau dușmănie între noi. Împreună cu NAGY TIBERIU, am făcut două vizite lui GYONGYOSI ISTVAN, care pe acea vreme era conducătorul Legăției maghiare la București, odată la dînsu acasă la o cină comună cu mai mulți deputați ai grupului parlamentar al U.P.M.-ului și odată la biroul lui GYONGYOSI la Legăția Maghiară.

ss.Solymos Ivan

Intrebare; către martorul NAGY TIBERIU.

Corespunde cu adevărul cele declarate de arestatul SOLYMOS IVAN?

.//.

Răspuns; Da, sunt adevărate cele declarate de SOLYMOS IVAN, am fost împreună cu el la GYONGYOSI, acasă la o cină oferită de el unui grup de deputați din U.P.M., deasemeni l-am însoțit pe SOLYMOS IVAN cu ocazia unei vizite pe care acesta a făcut-o lui GYONGYOSI la biroul lui dela Legația Maghiară. Eu aveam de aranjat cu GYONGYOSI obținerea unor vize pe niște pașapoarte.

ss. Nagy Tiberiu

Intrebare; către martorul NAGY TIBERIU.

Ce ai constatat Dta cu ocazia acestei vizite făcute împreună cu SOLYMOS IVAN, la Legația Maghiară cu privire la relațiile dintre GYONGYOSI ISTVAN și SOLYMOS IVAN?

Răspuns; Am constatat că între SOLYMOS IVAN și GYONGYOSI ISTVAN există relații prietenești și că GYONGYOSI îl aprecia pe SOLYMOS IVAN.

Totodată am constatat că în cursul discuțiilor SOLYMOS IVAN, a comunicat lui GYONGYOSI ISTVAN unele probleme care aveau un caracter secret. Aceste date proveneau din activitatea de deputat a lui SOLYMOS IVAN.

ss. Nagy Tiberiu

Intrebare; către arestatul SOLYMOS IVAN .

Sunt reale cele declarate de martorul NAGY TIBERIU?

Răspuns; Da, cele declarate de NAGY TIBERIU corespund cu realitatea, întradevăr cu ocazia acestei discuții la care a asistat și dînsul eu am comunicat lui GYONGYOSI ISTVAN, unele date cu caracter secret de stat pe care le deținem din activitatea mea de deputat și responsabil cu problemele financiare al grupului parlamentar U.P.M.

ss. Solymos Ivan

Intrebare; către arestatul SOLYMOS IVAN

Arată Dta la ce se refereau datele cu caracter secret de stat pe care le-ai comunicat lui GYONGYOSI ISTVAN?

Răspuns; Datele cu caracter secret de stat pe care le-am comunicat lui GYONGYOSI ISTVAN, se refereau la bugetul de stat pe anul 1947, comunicîndu-i unele cifre cu privire la buget care nu se dăduseră publicității. Aceste date se mai referau la situația economică și politică a populației maghiare din Ardeal, precum și la unele instituții ale populației maghiare.

Tin să precizez că eu personal am comunicat lui GYONGYOSI ISTVAN, astfel de date cu caracter secret de stat în repetate rînduri, înaintea vizitei pe care am făcut-o împreună cu NAGY TIBERIU cît și după aceia. Cu ocazia acestor vizite GYONGYOSI mi-a destăinuit că este împotriva politici dusă de Partidul Comunist și guvernul din România, că aceste date pe care le furnizez eu le comunică lui RAJK LASLO, că

ele sunt foarte importante și că vor încerca să le folosească pentru a cere anexarea Ardealului la Ungaria. Despre aceste destăinuiri NAGY TIBERIU nu avea cunoștință.
ss.Solymos Ivan

Intrebare; către martorul NAGY TIBERIU.

Ce alte date cu caracter secret de stat, cunoști că a mai furnizat SOLYMOS IVAN lui GYONGYOSI ISTVAN?

Răspuns; Imi reamintesc că față de mine SOLYMOS IVAN a comunicat lui GYONGYOSI ISTVAN date ce formau secrete de stat cu privire la bugetul de stat, la unele instituții ale populației maghiare din Ardeal (cooperatie, învățămînt, etc.) Nu-mi reamintesc că față de mine SOLYMOS IVAN să mai fi furnizat lui GYONGYOSI ISTVAN și alte date ce formau secrete de stat.
ss.Nagy Tiberiu

Intrebare; către martorul NAGY TIBERIU.

Ce alte probleme s-a mai discutat între SOLYMOS IVAN și GYONGYOSI ISTVAN cu ocazia acestei vizite la care ai participat și Dta ?

Răspuns; Imi aduc aminte că GYONGYOSI ISTVAN, a ridicat problema că în cadrul grupului parlamentar maghiar trebuie sprijinit KURKO GYARFAS pentru a-și impune politica sa cu privire la menținerea vechi organizații cooperatiste maghiare din Ardeal și menținerea ei izolată de organizația cooperatistă din restul țării. SOLYMOS IVAN s-a angajat față de GYONGYOSI ISTVAN ca în cadrul grupului parlamentar U.P.M.va sprijini politica lui KURKO GYARFAS.

ss.Nagy Tiberiu

Intrebare; către arestatul SOLYMOS IVAN.

Dta recunoști cele declarate de NAGY TIBERIU.

Răspuns; Confirm întru totul cele declarate de NAGY TIBERIU, întradevăr în acea perioadă, după revenirea prin tratatul de pace la țara noastră, partidul inițiasse ca cele două centre cooperatiste din Ardealul de Nord Koloka și Alianța să se afilieze la I.N.C.O.P., KURKO GYARFAS și grupul său au fost împotriva acestei afilierei, căutînd prin toate mijloacele să mențină mai departe organizațiile cooperatiste maghiare izolate de cele din restul țării. Aceasta a fost în general politica lui KURKO GYARFAS cu privire la populația maghiară căutînd să o izoleze complet de populația din restul țării. Eu cunoșteam această politică contrară guvernului și partidului dusă de KURKO GYARFAS. Cînd GYONGYOSI ISTVAN a ridicat această

problemă față de mine, eu m-am declarat de acord cu punctul lui de vedere, care era același ca a lui KURKO GYARFAS și m-am angajat ca în cadrul grupului parlamentar al U.P.M.-ului să sprijin în general politica dușmănoasă regimului desfășurată de KURKO GYARFAS.
ss. Solymos Ivan

Intrebare; către martorul NAGY TIBERIU.

Ai de pus vre-o întrebare arestatului SOYIMOS
IVAN?

Răspuns; Nu am de pus nici-o întrebare
lui SOLYMOS IVAN.
ss.Nagy Tiberiu

Intrebare; către arestatul SOLYMOS IVAN.

Dar Dta ai depus vre-o întrebare martorului
NAGY TIBERIU ?

Răspuns; N-am de pus nici-o întrebare lui
NAGY TIBERIU.
ss.Solymos Ivan

Prezentul Proces verbal de confruntare după ce
l-am citit cuvânt cu cuvânt și am constatat că cele scrise corespund
cu cele declarate de noi verbal îl susțin și îl semnăm.

Anchetator; aj.șef birou
Barbu Lenobel

Martor ; Nagy Tiberiu
Arestat; Solxmos Ivan

Anchetator; Lt.Vizitiu Vasile

Proces-Verbal de confruntare

Incheiat azi 6 Septembrie 1954 în București,
între arestatul SOLYDOS IVAN și martorul NOGY TIBERIU.

Confruntarea a început la ora 14³⁰.

Confruntarea s-a terminat la ora 14⁰⁰.

Întrebare către arestatul SOLYDOS IVAN:

- Cunoști persoana care ți se prezintă?

Răspuns: Da, cunosc persoana care mi se prezintă este NOGY TIBERIU, avocat din Cluj, care în anii 1946-1948 a fost deputat în parlament, în acelasi timp și președintele organizației U.P.M. din Cluj. - *M. G. G. G.*

Întrebare către martorul NOGY TIBERIU:

- D-ta cunoști persoana care ți se prezintă?

Răspuns: Da, cunosc persoana care mi se prezintă este SOLYDOS IVAN, este doctor, avocat din Zalău, care de asemenea a fost deputat în parlament în anii 1946-1948, a făcut parte din grupul parlamentar al U.P.M.-ului. Între mine și Solydos IVAN, au existat întotdeauna relații normale, nu am avut certuri sau dușmănie. - *M. G. G. G.*

Întrebare către arestatul SOLYDOS IVAN:

- To ce împrejurări l-ai cunoscut pe NOGY TIBERIU și ce relații au existat între dvs?

Răspuns: Pe NOGY TIBERIU l-am cunoscut la 30 Noiembrie 1946, când întreg grupul parlamentar din Cluj s-a deplasat la București pentru începerea lucrărilor parlamentului. Între mine și NOGY TIBERIU au fost totdeauna relații normale,

Urmare: neexistind certă sau dușmănie între noi.
 Împreună cu Nagy Tiberiu, am făcut două vizite
 lui Gyongyosi Istvan, care pe acea vreme era
 conducătorul Legăției maghiare la București,
 odată la dînsu' acasă la o cină comună
 cu mai mulți deputați ai grupului parlamentar
 al U.P.M.-ului, și odată la biroul lui Gyongyosi
 la Legăția Maghiară.

M. Solymos Ivan

Întrebare către martorul NOGY TIBERIU:

— Corespunde cu adevărul cele declarate
 de arestatul SOLYDOS IVAN?

Răspuns: Da, sunt adevărate cele declarate
 de SOLYDOS IVAN, am fost împreună cu el
 la Gyongyosi, acasă la o cină oferită de
 el unui grup de deputați din U.P.M., deocare
 l-am însoțit pe SOLYDOS IVAN cu ocazia unei
 vizite pe care acesta a făcut-o lui
 Gyongyosi la biroul lui de la Legăția
 Maghiară. Eu aveam de vorbit cu Gyongyosi
 obținerea unor vize pe niște pașapoarte.

M. Solymos Ivan

Întrebare: către martorul NOGY TIBERIU:

- Ce ai constatat d-ta cu ocazia
 acestei vizite făcute împreună cu SOLYDOS
 IVAN la Legăția Maghiară cu privire la
 relațiile dintre Gyongyosi Istvan și Solymos
 Ivan?

Răspuns: Am constatat că între Solymos
 Ivan și Gyongyosi Istvan există relații
 prietenești și că Gyongyosi îl aprecia pe Solymos Ivan.

M. Solymos Ivan

Observație: Fiecare pagină a procesului-verbal se iscălește de către învinuit sau martor iar
 ultima pagină și de către anchetator.

Urmare: Tot odata am constatat ca in cursul discutiiilor SOLYMOS IVAN, a comunicat lui GYONGYOSI ISIVAN unele probleme care aveau un caracter secret. Aceste date proveneau din activitatea de deputat a lui SOLYMOS IVAN.

Intrebare catre oratorului SOLYMOS IVAN:

- Sunt realele cele declarate de martorul Nagy Tiberiu?

Raspuns: Da, cele declarate de Nagy Tiberiu corespund cu realitatea, intradevar eu acuzo acestei discutii la care a existat si discuti cu am comunicat lui GYONGYOSI ISIVAN, unele date cu caracter secret de stat pe care le detineam din activitatea mea de deputat si responsabil cu problemele financiare al grupului parlamentar U. P. M.

Intrebare catre oratorului SOLYMOS IVAN:

- Arata d-ta Pa ce se refereau datele cu caracter secret de stat pe care le-ai comunicat lui GYONGYOSI ISTIVAN?

Raspuns: Datele cu caracter secret de stat pe care le-am comunicat lui GYONGYOSI ISTIVAN, se refereau la bugetul de stat pe anul 1947, comunicandu-i unele cifre cu privire la buget care nu se dadusera publicitatii. Aceste date se mai refereau la situatia economica si politica a populatiei maghiare din Ardeal, precum si la unele institutii ale populatiei maghiare. Tin sa precizez ca eu personal am comunicat lui

Urmare: Gyongyosi Istvan, astfel de date cu caracter secret de stat in repetate randuri, inaintea vizitei pe care am facut-o impreuna cu Nagy Tiberiu cit si dupa aceea. Cu ocazia acestor vizite Gyongyosi mi-a detinut ca este impotriva politicii daru de Partidul Comunist si guvernul din Romania, ca aceste date pe care le furnizez eu te comunico lui Rajk Laslo, ca ele sunt foarte importante si ca vor incerca sa le foloseasca pentru a cere anexarea Ardealului la Ungaria. Despre aceste detinuturi Nagy Tiberiu nu avea cunostinta.

Intrebare catre martorul Nagy Tiberiu:

- Ce alte date cu caracter secret de stat, cunosti ca o mai furnizat Solymos Ivan lui Gyongyosi Istvan?

Raspuns: Mi reamintesc ca fata de mine Solymos Ivan, a comunicat lui Gyongyosi Istvan date ce formau secrete de stat cu privire la bugetul de stat, la unele institutii ale populatiei maghiare din ardeal (cooperatie, invatamint etc.) Nu-mi reamintesc ca fata de mine Solymos Ivan sa mai furnizat lui Gyongyosi Istvan si alte date ce formau secrete de stat.

Staza de mine

Intrebare: catre martorul Nagy Tiberiu:

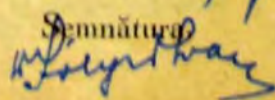
- Ce alte probleme s-a mai discutat intre Solymos Ivan si Gyongyosi Istvan cu ocazia acestei vizite la care ai participat d-ta?

Urmare: Răspuns: Îmi aduc aminte că Gyongyosi ISTVAN, a ridicat problema că în cadrul grupului parlamentar maghiar trebuie sprijinit Kurko Gyartas pentru a-si impune politica sa cu privire la mentinerea vechi organizati cooperatiste maghiare din Ardeal si mentinerea ei izolata de organizati cooperatiste din restul tarii. SOLYMOS IVAN s-a angajat fata de Gyongyosi ISTVAN ca in cadrul grupului parlamentar U.P.M. va sprijini politica lui Kurko Gyartas.

Intrebare catre ardeatul SOLYMOS IVAN:

- D-tale recunosti cele declarate de Nagy Tiberiu?

Răspuns: Confirm intru totul cele declarate de Nagy Tiberiu, intradevar in acea perioada, dupa revenirea prin tratatul de pace la tara noastra, partide initiale ca cele doua centre cooperatiste din ordealul de Nord Koloka si Alianta sa se afilieze la I.N.C.O.P., KURKO GYARTAS si grupul sau au fost impotriva acestei afilieri, cautiud prin toate mijloacele sa mentina mai departe organizatiile cooperatiste maghiare izolate de cele din restul tarii. Aceasta a fost in general politica lui Kurko Gyartas cu privire la populatia maghiara cautiud sa o izoleze complet de populatia din restul tarii. Eu cunoasteam aceasta politica contrara guvernului si partidului

Semnatura

Urmare: dusă de Kurko Gyorgos. Cînd Gyongyosi
 ISIVAN a ridicat această problemă față
 de mine, eu m-am declarat de acord
 cu punctul lui de vedere, care era
 acela că a lui Kurko Gyorgos ni
 nu-om angajat ea în cadrul
 grupului parlamentar al U.P.M.-ului
 să sprijin în general politica dusă în
 regiunii defăsurată de Kurko Gyorgos

Intrebare către martorul Nagy Tiberiu:

- Ai de pus vreo întrebare arestatului
 SOLYMOS IVAN?

Răspuns: Nu am de pus nici-o
 întrebare lui SOLYMOS IVAN.

Intrebare către arestatul SOLYMOS IVAN:

- Dov d-ți ai de pus vreo întrebare
 martorului Nagy Tiberiu?

Răspuns: N-am de pus nici-o
 întrebare lui Nagy Tiberiu.

Prezentul Proces-Verbal de conținut
 după ce l-am citit cu înțelegere
 și am constatat că cele scrise corespund
 cu cele declarate de noi verbal și
 susținem și pe semnătură.

Achizitor al biroului de anchetă

Achizitor - Li. M. M. M.

Martor M. M. M.

Arrestat M. M. M.

- Conform cu procesul verbal original din data de 16 septembrie 1954, ce se găsește la dosarul de anchetă No.... 88

Anchetator aj.șef birou
Lt.Maj. Barbu Lenobel
Anchetator,
Lt.Vizitiu Vasile

253

PROCES VERBAL DE CONFRUNTARE
=====

Incheiat azi 16 septembrie 1954 în București între arestatul SOLYMOS IVAN și martorul LUSTGARTNER EMIL.

Confruntarea a început la 9.

" s-a terminat la ora 13,30'.

Intrebare; către martorul LUSTGARTNER EMIL;

Cunoști persoana care ți se prezintă?

Răspuns; Da, cunosc persoana care mi se prezintă, este SOLYMOS IVAN, fost vice președinte al Centrocoop-ului. Il cunosc din anul 1950 fiindu-i subalterni. Intre noi doi au existat relații de serviciu, nu am avut ceartă sau dușmănie cu susnumitul.
ss.Lustgartner Emil

Intrebare; către arestatul SOLYMOS IVAN.

Dta cunoști persoana care ți se prezintă?

Răspuns; Da, cunosc persoana care mi se prezintă, este LUSTGARTNER EMIL. L-am cunoscut în anul 1950, când era în serviciu la Uniunea Județeană a Cooperației Giurgiu. În anul 1951 a fost adus la Centrocoop în funcția de director adjunct cu delegație conducătorul sectorului de muncă și salarii (Dir.Planificării) din Centrocoop, în care calitate a fost subalternul meu, între noi nu au existat dușmănie, a existat relații de serviciu.
ss.Solymos Ivan.

Intrebare; către martorul LUSTGARTNER EMIL.

Care erau atribuțiile lui SOLYMOS IVAN, în Centrocoop și cum și le-a îndeplinit ?

Răspuns; SOLYMOS IVAN ca vice președinte al Centrocoop-ului coordona activitatea direcțiilor " Planificări, Financiare și Contabilitatea, Administrative și D.A.R.", Pe baza celor cunoscute de mine consider că activitatea lui SOLYMOS IVAN ca coordonator a acestor direcții a avut rezultate proaste pentru cooperatie ca un mic exemplu pot da următorul; " zilnic SOLYMOS IVAN mobiliza la birou său conducătorii direcțiilor pe care le coordona ținându-i în discuții inutile oră întregi rupându-i astfel de îndeplinirea sarcinilor care le reveneau. X

ss.Lustgartner Emil

././.

Intrebare; către arestatul SOLYMOS IVAN.

- Corespund cu realitate acele declarate de LUSTGARTNER

EMIL?

Răspuns; Recunosc că întradevăr în activitatea mea în Cooperatie a adus rezultate proaste pentru această instituție, neinteresându-mă de rezolvarea justă a problemei cooperatiei. Zilnic am reținut în cabinetul meu salariații ai direcțiilor în subordine cu toate că aceștia mi-au atras neperetate rînduri atenția că în acest fel sunt împiedicați de a-și îndeplini însărcinările ce le revin. Afirm că în acest fel am căutat să dubinez realizările regimului de democrație populară.

ss.Lustgartner Emil

Intrebare; către martorul LUSTGARTNER EMIL.

Care a fost politica desfășurată de SOLYMOS IVAN cu privire la fondul de salarii al Cooperatiei?

Răspuns; ~~X~~ Sub îndrumarea lui SOLYMOS IVAN în cursul anului 1951, s-a introdus în Cooperatie salarizarea procentuală a personalului din rețeaua comercială a Cooperatiei dela sate. In calcularea procentelor de salarizare contract documentației sovietice s-a stabilit pentru mărfurile cu circulație lentă în procent mai mic (decît cel prevăzut în documentația sovietică) iar pentru cele cu o circulație rapidă s-a prevăzut un procent mult mai mare decît cel din documentația sovietică. Această măsură a dus la umflarea fondului de salarii a cooperatiei (nejustificată). La depășirea cheltuielilor de circulație și la scăderea rentabilității unităților cooperatiste.

Deasemeni la o disproporție între salariile din rețeaua comercială și a celor a funcționarilor și a organelor alese din Cooperatie. Incepînd din toamna anului 1951 am atras atenția fostului președinte al Centrocop-ului SOLYMOS IVAN, asupra rezultatelor negative a acestui mod de salarizare. Am făcut acest lucru în nenumărate rînduri în verbal și scris solicitîndu-i să prezinte comitetului executiv propunerile noastre de revizuire a procentelor. La început SOLYMOS IVAN a susținut că aceste procente sunt foarte normale, iar apoi la insistențele noastre a afirmat că comitetul executiv nu este de acord cu modificarea acestor procente, a afirmat chiar că aceste propuneri de modificări au un caracter contrarevoluționar. Vreau să arăt că în această privință că ulterior ne-am convins că SOLYMOS IVAN ne-a indus în eroare cu afirmațiile sale, deoarece nici nu a prezentat Comitetului Executiv propunerile noastre care la prima ședință în comitetul executiv după îndepărtarea lui SOLYMOS IVAN au fost aprobate. Intreaga această problemă a salarizării procentuale a lucrat-o împreună cu un funcționar din Dir.Planificării anume BOGAN VASILE, cunoscut ca legionar notoriu.

În privința fondului de salarii a Cooperăției la apariția H.C.M.No.1424/1951 care reglementa controlul Băncii de Stat asupra fondului de salarii SOLYMOS IVAN nu a fost de acord ca ea să fie aplicată și asupra fondului de salarii a Cooperăției. În acest sens el a difuzat cu mare întârziere unităților Cooperatoriste instrucțiunile cu privire la aplicarea H.C.M.No.1424/951 ceea ce a creat mari greutăți în privința ridicării fondului de salarii de către unitățile Cooperatoriste. Din auzite cunosc faptul că la începutul anului 1951 SOLYMOS IVAN s-a angajat față de conducerea C.S.P.-ului ca pentru trim.II-a aceluia an să scadă fondul de salarii al Cooperăției cu o sumă echivalentă salariul a 40.000 funcționari. Pe baza acestui angajament luat de SOLYMOS IVAN, începând cu trim.II-1951 C.S.P.-ul a planificat cooperăției un fond de salarii mai mic cu echivalentul a 40.000 salariați. Aceasta a adus prejudicii grave Cooperăției. X
ss.Lustgartner Emil

Intrebare; către arestatul SOLYMOS IVAN.

Recunoști cele declarate de martorul LUSTGARTNER EMIL?

Răspuns; Da, recunosc toate cele declarate de LUSTGARTNER EMIL, întradevăr contrar sfaturilor primite de la conducătorii Dir.de Planificare am luat o serie de măsuri de sabotarea dispozițiunii Partidului și Guvernului cu ajutorul unui legionar a nume BOCAN VASILE introdus în sistemul de salarizare, măsuri contrare intereselor oamenilor muncii. Astfel; Am calculat procentele de salarizare în mod necorespunzător și contrar documentației Sovietice care au dus la micșorarea rentabilității unităților cooperatoriste și la mărirea nejustificat a fondului de salarii și neproportional cu realizarea planului. Conducerea Dir.Planificării mi-a atras atenția asupra modului nejust de felul cum sunt calculate aceste procente de salarizare. Față de aceasta eu le-am răspuns că nu se pot aplica propunerile lor și i-am mințit spunându-le că nici comitetul executiv nu este, de acord cu aplicarea lor.

Cu privire la aplicarea H.C.M.1424/951 care reglementa controlul Băncii de Stat asupra fondului de salarii am susținut că ea nu poate fi aplicată în cooperăție. Deși instrucțiunile în această privință fuseseră întocmite de Dir.Planificării am interzis difuzarea lor unităților în subordine, Banca de Stat că în urma acestui fapt nu se vor putea achita unităților cooperatoriste fondul de salarii, astfel am fost nevoit să aprob difuzarea lor. Totuși s-a provocat o întârziere în plata salariilor funcționarilor din Cooperăție a aproximativ 20 zile. În afară de alte prejudicii aceasta a provocat și nemulțumire în rândul

funcționarilor Cooperăției.

În februarie 1951 față de consilierul C.S.P. - MANESCU m-am angajat ca pentru trim. II, ca începând de la 1 martie 1951 să reduc personalul Cooperăției cu un număr de 40.000 salariați.

În urma acestui angajament al meu C.S.P. a planificat fondul de salarii a Cooperăției scăzând o sumă achivalentă cu salariu a 40.000 salariați. În urma acestui fapt eu am trecut la reducerea schemei în mod masiv, ceea ce a provocat schimbări în activitatea cooperăției. X

ss. Solymos Ivan

Intrebare; către martorul LUSTGARTNER EMIL.

Cum a procedat SOLYMOS IVAN cu schemele de organizare a Cooperăției?

Răspuns; X SOLYMOS IVAN a dispus la repetate schimbări a schemelor de organizare a unităților Cooperatiste. Astfel; În ultimile 4 luni ale anului 1950 în timp ce eu eram detașat la Reg. Pitești ca instructor pentru organizarea raionării Cooperăției am primit pentru aplicare pe teren scheme care au fost modificate de 4 ori pentru aceeași unitate. În aceste scheme era prevăzut de fiecare dată fie personal mărit sau micșorat, fie salariu diferite pentru aceeași funcție, aceasta a creat o stare de nemulțumire a funcționarilor cooperăției care în timp de 4 luni au fost încadrați în mod diferit de 4 ori, deasemeni a creat mari greutăți în organizarea raionării Cooperăției. În anul 1951 după ce am devenit șeful sectorului de muncă și salarii din Centrocoop, SOLYMOS IVAN deasemeni a inițiat repetate schimbări de scheme, cu ocazia revizuirii schemelor SOLYMOS IVAN lovea în special în sectorul financiar-Contabil prevăzând îndepărtarea din funcție a contabililor. Datorită acestor repetate concedieri de contabili numărul lor a fost cu mult sub necesitățile reale a cooperăției. Eu m-am opus acestor îndepărtate repetări de contabili, SOLYMOS IVAN totuși a dispus ca ele să se facă afirmând că dacă unitățile vor avea nevoie de contabili n-au decît să angajeze și să-i înregistreze ca funcționari (personal) operativ, lucru ceea ce nu era posibil și era complet ilegal la sfîrșitul anului 1951 sau începutul anului 1952, SOLYMOS IVAN a inițiat o altă măsură care duc a la dezorganizarea unităților cooperatiste de la sate, și anume . Desființarea postului de casier al cooperativelor satești funcție ce umr a să fie îndeplinită de către președintele cooperăției- SOLYMOS IVAN această măsură a susținut-o cu toate opunerea Dir. Planificării și protestele venite de pe teren. În urma insistențelor noastre, totuși această măsură nu sa aplicat.

În afară de dezorganizarea cooperativelor satești încărcarea președinților cu su răspunderea casieriei ar fi dus la compromiterea unui mare număr de activități în Cooperăție. X

ss. Lustgartner Emil

Intrebare; către arestatul SOLYMOS IVAN

Ce ai de spus Dta față de cele declarate de martorul LUSTGARTNER EMIL?

Răspuns; Tot ce a declarat martorul LUSTGARTNER EMIL este adevărat. Am inițiat repetate schimbări a schemelor de organizare a unităților cooperatiste. Am dat drumul pentru aplicare pe teren a unor scheme, pe care ulterior la numai câteva săptămâni le-am revocat înlocuindu-le cu altele.

În repetatele schimbări a schemelor de organizare au fost îndepărtați din Cooperative cadrele de contabili ce iace a împiedicat buna evidență contabilă a Cooperației, întârzierea bilanțurilor, ținerea unei statistici cu date nereiale.

În decembrie 1951 și ianuarie 1952 am inițiat scoaterea din schemele de organizare a cooperativelor sătești pînă la un anumit dever a postului de casier, funcție pe care urma s-o îndeplinească președinți.

ss.Sokymos Ivan

Intrebare; către martorul LUSTGARTNER EMIL.

Cum a îndrumat SOLYMOS IVAN întocmirea planurilor Cooperației?

Răspuns; În urma activității desfășurate de SOLYMOS IVAN și despre care am vorbit mai sus Cooperația nu putea avea date certe care să formeze o bază științifică de defalcare a planurilor primite dela C.S.P. Din acest motiv planurile atât cele de achiziții și desfacere au fost defalcate în mod necorespunzător neputînd fi îndeplinite. Ca un exemplu asupra modului în care SOLYMOS IVAN înțelegea să culeagă datelen necesare stabilire planurilor cooperației voiu da următorul; În august 1950 s-a făcut instructajul de către SOLYMOS IVAN cu delegați care urmau să plece să facă (organizeze) raionarea Cooperației în țară. Delegați urmau să plece pe teren pe data de 1 septembrie. Pînă la 15 septembrie s-a previns acestor delegați să prezinte la Centrocoop toate datele statistice în legătura cu noua împărțire teritorială privind Cooperația. Personal am arătat că acest termen este mult prea scurt și că nu se vor putea furniza date reale și dimpotrivă unele necontrolate. SOLYMOS IVAN a pretins totuși să prezentăm aceste date în termenul stabilit . X

Ce ai de declarat Dta cu privire la modul de întocmire a planurilor de Cooperație?

././.

Răspuns; Cele declarate de martorul LUSTGARTNER EMIL, corespund întru totul cu adevărul. Intommirea și defalcarea planurilor s-a făcut sub îndrumarea mea pe baza unor date pe care eu le știam că nu sunt corespunzătoare cu realitatea de pe teren. Astfel au fost cazuri când am repartizat pentru achiziții unele produse care nici nu existau în regiunea respectivă. La planurile de desfacere am planificat aprovizionarea unor regiuni cu mărfuri specifice altor regiuni. Toate acestea au dus la grave perturbări, în activitatea economică a Cooperăției și la nerealizarea planurilor de desfacere și achiziții.

ss.Solymos Ivan

Intrebare; către martorul LUSTGARTNER EMIL.

Cum s-a comportat SOLYMOS IVAN după demascarea devierii de dreapta ?

Răspuns; In activitatea sa ca vice președinte al Centrocoop-ului și după demascarea devierii de dreapta, a continuat activitatea sa dușmănoasă . Un exemplu în acest sens poate fi următorul; " In fiecare an în primăvara cooperația organizează stîne cooperatiste, acelaș lucru s-a făcut și în primăvara anului 1952 cam prin luna Aprilie. Deoarece nu cunoșteam cu precizie fondul care va fi necesar pentru salarizarea bacilor și ciobanilor dela aceste stîne personal am aranjat cu Dir.de reșort din C.S.P. ca să acopăr necesarul din fondurile trim.III și IV, urmînd ca ulterior să se facă o suplimentare a fondului de salarii.

După organizarea stînilor Cooperatiste. în acest sens am făcut defalcarea fondului de salarii pe regiuni. Aflînd de acest lucru SOLYMOS IVAN mi-a dat dispoziții de a bloca imediat fondurile defalcate pentru plata personalului stînelor cooperatiste. I-am arătat că blocarea acestui fond de salarii va duce la lichidarea stînelor care tocmai începuse să fie organizate și care erau absolut necesare pentru economia națională. SOLYMOS IVAN n-a vrut să țină cont de rezultatele ce vor urma și-a menținut dispoziția de blocare a fondului de salarii. Imediat după blocarea au început să curgă dela unitățile cooperatiste prin telegrame, scrisori și telefoane proteste din care rezulta că se dezorganizează stînele cooperatiste. Eu informam zilnic pe SOLYMOS IVAN care mînsă refuza să revină asupra blocării, neluînd nici altă măsură pentru obținerea fondului de salarii necesar stînelor cooperatiste. Dea această acțiune dușmănoasă a fost sesizat Consiliul de Miniștri și Partidul de către unitățile cooperatiste în urma cărui fapt președintele Centrocoop-ului MAGIU CONSTANTIN a dispus deblocarea fondului de salarii necesare stînelor Cooperatiste.

ss.Lustgartner Emil

Intrebare; către arestatul SOLYMOS IVAN

Confirmați cele declarate de martorul LUSTGARTNER EMIL?

Răspuns; Da, Toate cele declarate de LUSTGARTNER EMIL sunt reale. După demascarea devierii de dreapta, activitatea mea în Centrococop a continuat să fie dușmănoasă deoarece eu am căutat prin toate mijloacele de a împiedica desfășurarea unei activități în bune condițiuni și normale a Cooperatției. Intradevăr din proprie inițiativă am blocat în mod nejustificat fondurile din care urma să se plătească salariile personalului stînelor Cooperatiste, ceea ce a provocat grave perturbări și-a împiedicat buna organizare a stînelor. Am refuzat să reglementez plata salariilor a acestui personal, care nu s-a reglementat decît în urma intervenției Consiliului de Miniștri. X

ss.Solymos Ivan

Intrebare; către martorul LUSTGARTNER EMIL.

Ti se prezintă un document. Ce reprezintă acest document?

Răspuns; Documentul care mi se prezintă este referatul în original pe care l-am întocmit din dispoziția lui SOLYMOS IVAN cu privire la fondul de salarii necesar stînelor cooperatiste. Din acest document rezultă că la data de 26 mai 1952 (data referatului) se defalcă pentru plata salariilor necesare stînelor cooperatiste și altor munci asemănătoare suma de 10.417.330 lei.

Pe acest referat cu aceiaș dată SOLYMOS IVAN a dispus blocarea acestui fond defalcat aprind astfel plata salariilor și împiedicînd activitatea acestor importante unități economice.

ss.Lustgartner Emil

Intrebare; către arestatul SOLYMOS IVAN.

Ti se prezintă un document. Ce reprezintă acest document?

X Răspuns; Documentul care mi se prezintă este un referat original întocmit de Dir. Planificării serviciul muncă și salarii semnat de LUSTGARTNER EMIL și încă o persoană prin care mi se aducea la cunoștință că pentru aprovizionarea stînelor cooperatiste și-a altor unități economice asemănătoare s-a defalcat din planul trim. III și IV. 1952 suma de 10.417.330 lei. Referatul a fost întocmit la cererea mea. În colțul din stînga sus al referatului se află ordinul de blocare a acestui fond scris în mîna mea. X

ss.Solymos Ivan

Intrebare; către martorul LUSTGARTNER EMIL

Ti se prezintă un alt document. Ce reprezintă acesta?

Răspuns; Documentul care mi se prezintă este un referat întocmit de mine și semnat de SOLYMOS IVAN prin

care președintele Centrococp-ului dispune deblocarea fondului necesar pentru activitatea stînelor cooperatiste. Menționez că acest referat a fost făcut după intervenția Consiliului de Miniștri, că plățile urmau să se facă din aceleași fonduri pe care SOLYMOS le-a blocat prin referatul anterior și că deși SOLYMOS IVAN avea calitatea de a da dispoziția de deblocare singur s-a adresat totuși președintelui Centrococp-ului.

ss.Lustgartner Emil

Intrebare; către arestatul SOLYMOS IVAN.

Ti se prezintă un document.Ce reprezintă el?

Răspuns; Documentul ce mi se prezintă este referatul întocmit din dispoziția mea de LUSTGARTNER EMIL și semnat de mine, prin care solicitam să se aprobe plata salariilor bacilor și ciobănilor din stînele cooperatiste din fondul de salarii planificate pentru trim.III și IV. Acest referat a fost aprobat de către președintele Centrococp-ului.Menționez că am dispus întocmirea acestui referat numai după intervenția Consiliului de Miniștri și că plata salariilor s-a făcut din același fonduri pe care eu le-am blocat la 26 mai 1952. X

ss.Solymos Ivan

Intrebare; către martorul LUSTGARTNER EMIL,

Ai de pus vre-o întrebare arestatului SOLYMOS IVAN ?

Răspuns; N-am de pus nici-o întrebare lui SOLYMOS IVAN.

ss.Lustgartner Emil

Intrebare; către arestatul SOLYMOS IVAN.

Ai de pus vre-o întrebare martorului LUSTGARTNER EMIL?

Răspuns; Nu am de pus nici-o întrebare lui LUSTGARTNER

EMIL.

ss.Solymos Ivan

Prezentul proces verbal de confruntare după ce a fost citit cuvînt cu cuvînt de cei confrunțați și semnat de fiecare în parte după fiecare răspuns l-am încheiat spre cele legale.

Anchetator adj.șef birou

Arestat; Solymos Ivan

Lt.Maj.Barbu Lenobel

Arestat; Lustgartner Emil

Anchetator,

Lt.Vizitiu Vasile

3 ex. E.M.

Urmare:

Proces-Verbal de confruntare.

Yabeiat oai 16 septembrie 1954 in Bucuresti
intre arestatul SOLYMAS IVAN si martorul LUSTGARTNER EMIL.

Confruntarea a inceput la ora 9.00.

Confruntarea sa terminat la ora 13.30.

Intrebare catre martorul LUSTGARTNER EMIL:

- Cunoști persoana care ti se prezintă?

Răspuns: Da, cunosc persoana care mi se prezintă,
este SOLYMAS i. fost vice-presedinte al Centrocognului.
Si cunosc din anul 1950 fiindu-i subaltern. Intre
noi doi au existat relatii de serviciu, nu am
avut cearta sau dușmănie cu suspunibilit.

Emil Lustgarter

Intrebare catre arestatul SOLYMAS IVAN:

- D-ta cunoști persoana care ti se prezintă?

Răspuns: Da, cunosc persoana care mi se prezintă, este
LUSTGARTNER EMIL. L-am cunoscut in anul 1950,
cand era in serviciu la Uniunea judeteana a
Cooperatiei Giurgiu. In anul 1951 a fost adus la
Centrocop in functie de director adjuct cu
delegatie conducătorul sectorului de muncă si
salarii (Dir. Planificării) din Centrocop, in
care calitate a fost subalternul meu, intre
noi au fost relatii de serviciu neexistind cearta
sau dușmănie.

Ivan Solymas

Intrebare catre martorul LUSTGARTNER EMIL:

- Care erau atributiile lui Solymas Ivan

Emil Lustgarter

Urmare: in centracoop si cum si le-a indeplinit?

Raspuns: Solymos Ivan ca vice-presedinte al centracoopului coordona activitatea directiilor: "Planificari, Financiare si Contabilitate, Administrative, si D.A.R." Pe baza celor cunoscute de mine consider ca activitatea lui Solymos Ivan ca coordonator a acestor directii a avut rezultate proaste pentru cooperatie. Ca un mic exemplu pot da urmatoarul: "Zilnic Solymos Ivan mobiliza la biroul sau conducatori directiilor pe care le coordona, tinandu-i in discutii inutile ore intregi rupindu-i astfel de indeplinirea sarcinilor care le revineau."

Luftsturz

Intrebare catre arestatul Solymos Ivan:

- Corespund cu realitatea ceea ce declarate de LUSTGARTNER EMIL?

Raspuns: Recunosc ca intradevar in activitatea mea in cooperatie a avut rezultate proaste pentru aceasta institutie, neinterisindu-ma de rezolvarea justa a problemei cooperatiei. Zilnic am retinut in cabinetul meu salariati ai directiilor in subordine eu toate ca acestia mi-au atras in repetate randuri atentie ca in acest fel sunt impiedicati de a-si indeplini sarcinile ce le revin. Afirma ca in acest fel am cautat sa subminez realizările regimului de Democratie Populara.

Luftsturz

Intrebare catre martorul LUSTGARTNER EMIL:

- Care a fost politica detasurata de

Luftsturz

Observatie: Fiecare pagina a procesului-verbal se iscăleşte de către invinuit sau martor iar ultima pagina și de către anchetator,

Urmare: Solymos Ivan cu privire la fondul de salarii al cooperatiei?

Itare si modificat cu...
max. impozit

Răspuns: Sub îndrumarea lui Solymos Ivan în ~~anul~~ ^{cursul} anului 1951, s-a introdus în cooperatie salarizarea procentuală a personalului din rețeaua comercială a cooperatiei de la sate. În calcularea procentelor de salarizare contrar documentației sovietice s-a stabilit pentru mărfurile cu circulație lentă în procent mai mic (decît cel prevăzută în documentația sovietică), iar pentru cele cu o circulație rapidă s-a prevăzută un procent mult mai mare decît cel din documentația sovietică. Această măsură a dus la umflarea fondului de salarii a cooperatiei (nejustificată). La depășirea cheltuielilor de circulație și la scăderea rentabilității unităților cooperatiste. Deosemeni la o disproporție între salariile din rețeaua comercială și a celor a funcționarilor și a organelor clase din cooperatie. Începînd din toamnă anului 1951 am atras atenția fostului vice-președinte al centracoopului Solymos Ivan, asupra rezultatelor negative a acestui mod de salarizare. Am făcut acest lucru în nenumărate rînduri în verbal și în scris solicitîndu-i să prezinte comitetului executiv propunerile noastre de revizuire a procentelor. La început Solymos Ivan a susținut că aceste procente sînt f. normale, iar apoi la insistențele noastre a afirmat că comitetul executiv nu are de acord cu modificarea acestor procente, a afirmat chiar că aceste propuneri

Urmare: de modificări cu un caracter antirevolu-
 -onar. Vreau să arăt că în această privință
 că ulterior ne-am convins că Solymos Ivan
 ne-a indus în eroare ca afirmațiile sale
 deoarece nici nu a prezentat Comitetului
 executiv propunerile noastre care la prima
 sedință în Comitetul Executiv după îndepărtarea
 lui Solymos Ivan au fost aprobate.

Întreaga această problemă a salariilor
 procentuale a lucrat-o împreună cu un
 funcționar din Dir. Planificării anume BOCAN
 IVASILE cunoscut ca legionar notoriu. În
 privința fondului de salarii a cooperatiei
 la apărarea H.C.M. № 1424/1951 care reglementa
 controlul Băncii de Stat asupra fondului
 de salarii Solymos Ivan nu a fost de
 acord ca ea să fie aplicată și asupra
 fondului de salarii a cooperatiei. În
 acest sens el a difuzat cu mare

întinzere unităților cooperatiste instrucțiunile
 cu privire la aplicarea H.C.M. № 1424/1951.
 Acestea au exercitat mari greutăți în privința
 ridicării fondului de salarii de către
 unitățile cooperatiste. Din auzite cunosc
 faptul că la începutul anului 1951 Solymos
 Ivan s-a angajat față de conducerea C.S.P.-ului
 ca pentru trim. II a celui de al doilea fondul
 de salarii al cooperatiei cu o sumă
 echivalentă salariului a 40.000 funcționari.
 Pe baza acestui angajament luat de Solymos
 Ivan, începând cu trim. II - 1951 C.S.P.-ul a planificat

Observație: Fiecare pagină a procesului-verbal se iscălește de către învinuit sau martor iar
 ultima pagină și de către anchetator.

Solymos Ivan

Urmare: cooperatiei un fond de salarii mai mic ca echivalentul a 40.000 dalaristi. Aceasta a adus prejudici grave cooperatiei.

Leu Lustyari

Intrebare: Cate crestutul Solymos ioran:

- Recunosti cele declarate de mortorul LUSTIGARTNER EMIL?

Raspuns: Da, recunosc toate cele declarate de LUSTIGARTNER EMIL, intradevorz contrar sfaturilor primite dela conducatori div. de Planificare am luat o serie de masuri de sabotarea dispozitiunilor Partidului si Guvernului cu ajutorul unui legionar anume BOCAN VASILE am introdus in sistemul de salarizare, masuri contrare intereselor oamenilor muncii. Astfel: Am calculat procentele de salarizare in mod necorespunzator si contrar documentatiei sovietice care au dus la micșorarea rentabilitatii ^{unitatilor} cooperatiste si la

*adăugat
in continutul
reșpunsului
M. Lustyari*

marirea nejustificat a fondului de salarii si neproportional cu realizarea planului.

Conducerea div. Planificari mi-a atras atentia asupra modului nejust de felul cum sunt calculate aceste procente de salarizare. Fata de aceasta eu le-am raspuns ca nu se pot aplica propunerile lor si-i-am mintit spunindu-le ca nici comitetul executiv nu este de acord cu aplicarea lor.

Cu privire la aplicarea H.C.M. 1424/57 care reglementeaza controlul Banii de Stat asupra fondului de salarii am sustinut ca ea nu poate fi aplicata in cooperatie, Desi instructiunile in aceasta privinta fusesera

Semnatura
M. Lustyari

Urmare: Intocmite de Dir. Planificării om
interzis difuzarea lor unităților în sub-
ordine. Banca de Stat ^{a amănunt} în urma acestui
fapt nu se vor putea achita unităților
cooperatiste fondul de salarii, astfel om
fost nevoit să aprob difuzarea lor. Totuși
s-a provocat o întârziere în plata salariilor
funcționarilor din cooperatie cu aproximativ
20 zile. În oțară de altă prejudicii acestea
a provocat și nemulțumire în rândul funcționarilor
cooperatiei.

În februarie 1951 dată de Consilierul C.I.P.
Mănescu m-am angajat ca pentru tri. II. ca
începând dela i Martie 1951 să reduc personalul
cooperatiei cu un număr de 40.000 salarii fi.

În urma acestui angajament al meu C.I.P.
a planificat fondul de salarii a cooperatiei
scăzând o sumă echivalentă cu salariul a
40.000 salariați. În urma acestui fapt eu
am trecut la reducerea abemei în mod
masiv. Ceiace a provocat perturbări în
activitatea cooperatiei.

Întrebare către martorul LUIȚĂRĂȚNER EMIL:

— Cum a procedat Solymos Ivan cu
schemele de organizare a cooperatiei?

Răspuns: Solymos Ivan a dispus la repletă
schimbări a schemelor de organizare a
unităților cooperatiste. Astfel: în ultimile
6 luni ale anului 1950 în timp ce eu eram
detonat la Reg. Pitesti ca instructor pentru

Observație: Fiecare pagină a procesului-verbal se iscălește de către învinuit sau martor iar
ultima pagină și de către anchetator.

Urmare: organizarea raionării cooperatiei am primit pentru aplicare pe teren scheme care au fost modificate de 4 ori pentru aceeași unitate. In aceste scheme era prevăzut de fiecare dată fie personal mânt sau micșorat, fie salarii diferite pentru aceeași funcție, Aceasta a creat o stare de nemulțumire a funcționarilor cooperatiei care în timp de 4 luni au fost încadrați în mod diferit de 4 ori, deasemenea a creat mari greutate în organizarea raionării cooperatiei. In anul 1951 după ce am devenit șeful rectorului de muncă și salarii din Controcoop Solymos Ivan deasemenea a inițiat repetate schimbări de scheme, cu ocazia revizuirii schemei Solymos Ivan luaea în special în special rectorul financiar - Contabil prevăzând îndepărtarea din funcție a contabililor. Datorită acestor repetate concedieri de contabili numărul lor a fost cu mult sub necesitățile reale a cooperatiei. Eu m-am opus acestor îndepărtări repetate de contabili, Solymos Ivan totuși a dispus ca ele să se facă afirmând că dacă unitățile vor avea nevoie de contabili n-au decit să angajeze și să-i înregistreze ca funcționari (personal) operativ, lucru ceoace nu era posibil și era complet ilegal. La sfîrșitul anului 1951 sau începutul anului 1952 Solymos Ivan a inițiat o altă măsură care ducea la dezorganizarea unităților cooperatiste de la sate.

mers cu
 bucurie
 muncă
 lui I. I. I.

Semnatura
 I. I. I.

Urmare: si anume - desfiintarea postului de conier al cooperativelor sa teati functia ce urma sa fie indeplinita de catre președintele cooperativei. - Solymos Ivan aceasta masura a sustinut-o cu toate opunerea dir. Planificării si protestele venite de pe teren. In urma inițiativelor noastre totusi aceasta masura nu sa aplicat. In afară de desorganizarea cooperativelor nătești încercarea președintelor si cu răspundere conieriei ar fi dus la compromiterea unui mare număr de activități din cooperative.

Lusigartner

Intrebare către arestatul Solymos Ivan:

- Ce ai de spus d-ta față de cele declarate de martorul LUSIGARTNER EMIL?

Răspuns: Tot ce a declarat martorul LUSIGARTNER EMIL este adevărat.

Am inițiat repetate schimbări a șefurilor de organizare a unităților cooperatiste.

Am dat drumul pentru aplicare pe teren a unor scheme, pe care ulterior la numai câteva săptămâni le-am revocat înlocuindu-le cu altele.

In repetatele schimbări a șefurilor de organizare au fost îndepărtati din cooperative cadrele de contabili ceiașe a împiedicat buna evidență contabilă a cooperativei, înținderea bilanțurilor, ținerea unei statistici cu date veridice.

In Decembrie 1951 si Ianuarie 1952 am inițiat scoaterea din șefurilor de organizare a cooperativei nătești pînă la un anumit nivel a postului de conier

Observație: Fiecare pagină a procesului-verbal se iscălește de către învinuit sau martor iar ultima pagină și de către anchetator.

Urmare: funcții pe care urma s-o îndeplinească
președinti. *Luigiș*

Întrebare către moartorul LUITGARTNER EMIL:

- Cum a îndrumat Solymos Ivan
întocmirea planurilor cooperatiei?

Răspuns: În urma activității desfășurate de
Solymos Ivan și despre care am vorbit mai
sus cooperatiei nu putea avea date certe
care să formeze o bază științifică de
defalcare a planurilor primite de la C.S.P.
Dei acest motiv planurile ar fi cele de
achiziții și desfacere au fost defalcate
în mod necorespunzător neputând fi
îndeplinite. Ca un exemplu asupra modelului
în care Solymos Ivan înțelegea să culegă
datele necesare stabilire planurilor cooperatiei
voru de următorul: În August 1950 sa făcut
instrucțiunea către câte Solymos Ivan cu
delegați care urmau să plece să facă (organizeze)
raționarea cooperatiei întară. Delegați urmau
să plece pe teren pe data de 1 septembrie. Până la
15 septembrie s-a pretius acestor delegați să prezinte
la Centrocop toate datele statistice în legătură
cu noua împărțire teritorială privind cooperatia.
Personal care arătat că acest termen este
mult prea scurt și că nu se vor putea
furniza date reale și diuștrivă unile
necontrolate. Solymos Ivan a pretius totuși
să prezintăm aceste date în termenul stabilit
de dntul. *Luigiș*

Întrebare către orostatul Solymos Ivan:

Luigiș

Urmare: - Ce ai de declarat d-ta în privire la modul de întocmire a planurilor de cooperativitate?

Răspuns: Cele declarate de martorul LUITGARTNER EMIL corespund instrutivel cu codexul. Întocmirea și defalcarea planurilor s-a făcut sub îndrumarea mea pe baza unor date pe care eu le știam că nu sunt corecte și corespunzătoare cu realitatea de pe teren. Astfel au fost cazuri când am raportat tot pentru achiziții unele produse care nici nu existau în regiunea respectivă. La planurile de desfășurare am planificat aprovizionarea unor regiuni cu mărfuri specifice altor regiuni. Toate acestea au dus la grave perturbări în activitatea economică a cooperativelor și la nerealizarea planurilor de desfășurare și achiziții.

Întrebare către martorul LUITGARTNER EMIL:

- Cum s-a comportat d-ty după luarea în considerare a devierii de dreptă?

Răspuns: În activitatea sa ca vice-președintele al Centrucoopului și după luarea în considerare a devierii de dreptă, a continuat activitatea sa dusmănoasă. Un exemplu în acest sens poate fi următorul: „În fiecare an în primăvara cooperativă organizează șirne cooperativiste, același lucru s-a făcut și în primăvara anului 1952 care prin luna Aprilie. Deoarece nu cunoșteam cu

Observație: Fiecare pagină a procesului-verbal se iscălește de către învinuit sau martor iar ultima pagină și de către anchetator.

Urmare: precizie fondul care va fi necesar pentru salarizarea bacilor si ciobanilor dela aceste stine personal am aranjat cu Dir. de resort din C.S.P. ca sa ocopar necesarul din fondurile trimise in IV, urmind ca ulterior sa se faca o implimentare a fondului de salarii.

Dupa organizarea stinelor cooperatiste in acest sens am facut defalcarea fondului de salarii pe regiuni. Afund de acest lucru Solymos Ivan mi-a dat dispozitie de a bloca imediat fondurile defalcate pentru partea personalului stinelor cooperatiste. I-am aratat ca blocarea acestui fond de salarii va duce la lichidarea stinelor care tocmai incepuase sa fie organizate si care erau absolut necesare pentru Economia Nationala. Solymos Ivan n-a vrut sa tina cont de rezultatele ce vor urma si-a mentinut dispozitia de blocare a fondului de salarii. Imediat dupa blocarea au inceput sa curga dela unitatile cooperatiste prin telegrame, scrisori si telefoane proteste din care rezulta ca se dezorganizeaza stinele cooperatiste. Eu informam zilnic pe Solymos Ivan care insa refuza sa revina asupra blocarii, neluind nici alta masura pentru obtinerea fondului de salarii necesar stinelor cooperatiste. De aceasta actiune am inregistrat

Urmare: a fost decisat Consiliul de Miniștri și Partidul de către unitățile cooperatiste în urma cărui fapt președintele centrului HABIU GĂIN, a dispus deblocarea fondului de salarii necesare stinelor cooperatiste.

Lu Lustgar

Întrebare către martorul. Solumen 1000:

- Confirmați cele declarate de martorul

LUSTGARTNER EMIL?

Răspuns: Da, toate cele declarate de LUSTGARTNER EMIL sunt reale. După demisia devierii de dreapta, activitatea mea în Centrocop a continuat să fie din nou normală deoarece eu am căutat prin toate mijloacele de a împiedica desfășurarea unei activități în bune condiții normale a cooperatiei. Într-adevăr din proprie inițiativă am blocat în mod nejustificat fondurile din care urma să se plătească salariile personalului stinelor cooperatiste, ceea ce a provocat grave perturbări și a împiedicat buna organizare a stinelor. Am refuzat să reglementez pe baza salariilor a acestui personal, care nu s-a reglementat decât în urma intervenției Consiliului de Miniștri.

Lu Lustgar

Întrebare către martorul LUSTGARTNER EMIL:

- Îi se prezintă un document. Ce reprezintă acest document?

Răspuns: Documentul care mi s-a prezentat este referatul în original pe care l-am întors din

Lu Lustgar

Observație: Fiecare pagină a procesului-verbal se iscălește de către inculpat sau martor iar ultima pagină și de către anchetator.

Urmare: dispozitie lui Solyms Ivan cu privire la
fondul de salarii necesar stinelor cooperatiste.
Din acest document rezultă că la data
de 26 mai 1952 (data referatului) se defalcasera
pentru plata salariilor necesare stinelor
cooperatiste si altor muncii ocasinotate
suma de ~~10.477.330~~ lei.

Pe acest referat cu aceeași data
Solyms Ivan a dispus blocarea acestui
fond defalcat oprind astfel plata
salariilor si impiedicand activitatea
acestor importante unitati economice.

Intrebare către arestatul Solyms Ivan:

- îi se prezintă un document. Ce
reprezintă acest document?

Răspuns: Documentul care mi se prezintă
este un referat original întocmit de Dir. Planificării
serviciul muncă și salarii semnat de
LUIȘGARTNER EMIL și încă o persoană
prie care mi se aducea la cunoștință
că pentru organizarea stinelor cooperatiste
și a altor unitati economice ocasinotate
se defalcat din planul trim. III în 10/1952
suma de 10.477.330 lei. Referatul a
fost întocmit la cererea mea. În colțul
dru stanga sus al referatului se află
ordinul de blocare a acestui fond scris
de mine.

Intrebare către martorul LUIȘGARTNER EMIL:

- îi se prezintă un alt document. Ce reprezintă

Urmare: acesta?

Răspuns: Documentul care mi a prezintă
 este un referat întocmit de mine și
 semnat de Iolymos Iovan prin care
 prevederile Centrocopului dispune deblocarea
 fondului necesar pentru activitatea
 școlilor cooperatiste. Menționez că
 acest referat a fost făcut după intervenția
 Consiliului de Miniștri, că plățile urmări
 să se facă din acele fonduri pe
 care Iolymos le-a blocat prin referatul
 anterior și că din Iolymos Iovan ~~are~~ ^{are} ~~ca~~ ^{ca} ~~dispoziție~~ ^{dispoziție}
 are calitatea de a da dispoziție ^{ment:}
 de deblocare îngruș s-a adresat totuși
 prevederile Centrocopului: *Luștyak*

Intrebare căre orientată Iolymos Iovan:

- Ti a prezintă un document. Ce reprezintă
el?

Răspuns: Documentul ce mi a prezintă, este
 referatul întocmit din dispoziția mea de LUIȘCĂȘER
 EMIL și semnat de mine, prin care solicitam
 să se aprobe plata salariilor bacilor și cobacilor
 din școlile cooperatiste din fondul de salarii
 planificate pentru clase III și IV. Acest referat
 a fost aprobat de către prevederile Centro-
 copului. Menționez că am dispus întocmirea
 acestui referat numai după intervenția
 Consiliului de Miniștri în care plata salariilor
 s-a făcut din acele fonduri pe care eu
 le-am blocat la 26 mai 1952 *Luștyak*

Observație: Fiecare pagină a procesului-verbal se iscălește de către inculpat sau martor iar
 ultima pagină și de către anchetator.

Urmare: Intrebare catre martorul WISIGARTNER EMIL:

- Ai de pus vreo intrebare arestatului Solymos Ivan?

Raspuns: Nu am de pus nici-o intrebare lui Solymos Ivan. *Am fost part*

Intrebare catre arestatul Solymos Ivan:

- Ai de pus vreo intrebare martorului WISIGARTNER EMIL?

Raspuns: Nu am de pus nici-o intrebare lui WISIGARTNER EMIL. *M. I. I. I. I.*

Prezentul Procei-Verbal de confruntare dupa ce a fost citit cuvant cu cuvant de cei confruntati si semnat de fiecare in parte dupa fiecare raspuns s-au inchisat spre cele legale.

Auctoritate: *act. birou*

Arestat: *M. I. I. I. I.*

Li. meaj: *act. imobiel*

Martor: *Am fost part*

Auctoritate

Li. *[Signature]*

264m's

REFERAT DE PRELUNGIREA CERCETARILOR

R E F E R A T

Eu, anchetator, ajutor șef de birou din Direcția de Cercetări M.A.I. Lt. Maj. BARBU LENOBEL, cercetînd materialul dosarului de ancheta nr.88 al arestatului SOLYMOS IVAN, arestat la 13 iunie 1952, pentru activitate de sabotaj economic-financiar în cadrul Centrocop-ului, născut la 14 febr.1915, în com. Zalău Reg. Cluj, fiul lui CAROL și ELEONORA, de profesie avocat, cetățean român de naționalitate maghiar, origina socială: tatăl fost moșier, studii are doctoratul în drept, necăsătorit, cu ultimul domiciliu în București str. Dr. Sion nr. 16.-

A. M. S T A B I L I T

SOLYMOS IVAN a fost vicepreședinte al Centrocop-ului, a desfășurat activitate de sabotaj economic și financiar dezorganizînd activitatea financiară și a Direcției Planificării din Centrocop ceea ce a provocat grave prejudicii Cooperăției și economiei naționale.-

Dupa reforma bănească a luat măsuri care au sabotat asigurarea succesului reformei.-

În anii 1946-1947 a furnizat informații Bandei RAJK LASZLO prin intermediul condamnatului GYONGYOSI ISTVAN.-

P R O P U N E R E

Să se intervină la Procuratura Militară a Regiunii București pentru a se aproba prelungirea mandatului de arestare al susnumitului, întrucît cercetările sunt în curs

AJUTOR ȘEF DE BIROU

Lt. Maj.
J. Barbu
Barbu LenobelDE ACORDSEFUL SERVICIULUI
C A M I L I A N,*D. Marinache*
D. MarinacheSEFUL DIRECTIEI
C O M I T A T U L U I*M. Ș. Cluj*
Fr. Băyru

Exista, aprobarea dată de
Gov. Ministerul DEBANDU
DRAGHICI.

Aprob prelungirea man-
datului de arestare pînă la data
de.....

PROCUROR,
.....

REFERAT

- Asupra prelungirii mandatului de
arestare privind pe SOLIMOS IVAN.

Bucuresti, 23 iulie 1954.

Eu, anchetator șef de birou din Direcția de Cer-
cetări M.A.I.- R.P.R., Lt.Maj.BARBU LENOBEL, cercetînd materialul
dosarului de anchetă No.88, al arestatului SOLIMOS IVAN, arestat
la 13 iunie 1952, pentru activitate de sabotaj economic financiar
în cadrul Centrocoop-ului, născut la 14 februarie 1915, în com.
Zalău Reg.Cluj, fiul lui CAROL și ELEONORA, de profesie avocat,
cetățean român, de naționalitate maghiar, orig.socială; tatăl
fost moșier, studii are doctoratul în drept, necăsătorit, cu
ultimul domiciliu în București str.Dr.Sion No.16,

AM STABILIT :

- SOLIMOS IVAN, fost vice președinte al Centrocoop-
ului în timpul activității sale s-a dedat la o intensă acțiune
de sabotaj economic și financiar provocînd dezorganizarea activi-
tății direcțiilor planificării, financiare și evidență contabilă.
Prin aceste acțiuni a provocat grave prejudicii Cooperăției și
Economiei Naționale.

După înfăptuirea reformei bănești prin măsurile
luate de dînsul a sabotat asigurarea succesului reformei.

În cursul anilor 1946-1947 a furnizat informații
bandei-RAJK LASZLO, prin intermediul condamnatului GYON GYOSI
ISTVAN.

PROPUNEM :

-- Deoarece mandatul arestatului SOLIMOS IVAN, expi-
ră la data de 1.VIII.1954, să se intervină la Procuratura Mili-
tară Teritorială București pentru a se aproba prelungirea manda-
tului de arestare a susnumitului, întrucît cercetările sunt în
curs.

AJUTOR ȘEF DE BIROU,

LT. MAJ.

Barbu
Barbu Lenobel

DE ACORD,

ȘEFUL SERVICIULUI,
CAPITAN

Butyka

ȘEFUL DIRECȚIEI,
COLONEL

Butyka
Lt. Butyka

206ms

CERTIFICAT MEDICAL

Nr. 309
Din 27 Sept. 1954

Certificat medical

Subsemnatul L. Alexandru Popa

Medic M. A. I. certific că:

Arestatul Solyinos Ivacu este
complet sănătos după jumătate de vedere fizic
și organelor în cea mai mare măsură
sufără de ~~cauza~~ cauza nu prezintă contagion

și este în deplină facultate mentală

și nu este

MEDIC M. A. I.,
L. Popa